

การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องเมืองตะลุง สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง จังหวัดพัทลุง

นางอำนวยการ เรื่องศรี

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2556

**Construction of a Reading Enhancing Book Entitled Muang Talung for
Mathayom Suksa I Students of Satri Phatthalung School in
Phatthalung Province**

Mrs. Amnuay Reungsri

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction
School of Educational Studies
Sukhothai Thammathirat Open University

2013

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องเมืองตะลุง
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง
จังหวัดพัทลุง

ชื่อและนามสกุล นางอำนวยการ เรื่องศรี

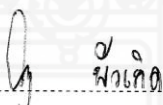
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์วรรณา บัวเกิด

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2556

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์วรรณา บัวเกิด)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภวรรณ เกื้อกวีไล)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรณพ จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องเมืองตะลุง สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง จังหวัดพัทลุง
ผู้ศึกษา นางอำนาจ เรืองศรี รหัสนักศึกษา 2512101011 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(หลักสูตรและการสอน) **อาจารย์ที่ปรึกษา** รองศาสตราจารย์วรรณ บัวเกิด
ปีการศึกษา 2556

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องเมืองตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง จังหวัดพัทลุง และ (2) ตรวจสอบคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องเมืองตะลุง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ที่มีความรู้ด้านการสอนภาษาไทย ด้านการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน และด้านวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ หนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง เมืองตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง จังหวัดพัทลุง และแบบประเมินคุณภาพของหนังสือ โดยผู้เชี่ยวชาญ สถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าดัชนีความสอดคล้อง

ผลการศึกษาค้นคว้ามีดังนี้ (1) หนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องเมืองตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง ประกอบด้วยเนื้อเรื่อง จำนวน 9 เรื่อง คือ เรื่องเมืองตะลุง เรื่องเกาะสี่เกาะห้า เรื่องสินลาคูดี เรื่องไกวเปลกล่อมน้อง เรื่องอุ้นข้าว เรื่องนั่งรถไฟไปบ้านปู่ เรื่องโพนเก้าหอ เรื่องแข่งโพนที่บ้านปู่เมืองลุง และเรื่องวีรชน และ (2) การตรวจสอบคุณภาพของหนังสือ โดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า คุณภาพของหนังสือด้านลักษณะของหนังสือ ด้านการใช้ภาษา ด้านเนื้อหา และด้านคุณค่าของหนังสือมีความเหมาะสม มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.67-1.00 และมีค่าดัชนีความสอดคล้องโดยรวม 0.96

คำสำคัญ หนังสือส่งเสริมการอ่าน มัธยมศึกษา เมืองตะลุง

Independent Study title: Construction of a Reading Enhancing Book Entitled Muang Talung for Mathayom Suksa I Students of Satri Phatthalung School in Phatthalung Province

Author: Mrs. Amnuay Reungsri; **ID:** 2512101011;

Degree: Education in Curriculum and Instruction;

Independent Study advisor: Wanna buakead, Associate Professor;

Academic year: 2013

Abstract

The purposes of this independent study were (1) to construct a reading enhancing book entitled Muang Talung for Mathayom Suksa I students of Satri Phatthalung School in Phatthalung province; and (2) to verify the quality of the reading enhancing book entitled Muang Talung.

The sample comprised 3 experts on Thai language teaching, on writing reading enhancing books, and on folk culture and wisdom of Phatthalung province. The employed instruments were a reading enhancing book entitled Muang Talung for Mathayom Suksa I students of Satri Phatthalung School in Phatthalung province and an evaluation form on book quality for experts. Statistics for data analysis was the index of concordance (IOC).

Research findings showed that (1) contents of the developed reading enhancing book entitled Muang Talung for Mathayom Suksa I students of Satri Phatthalung School in Phatthalung province included nine stories, namely, the Story of Muang Talung, Ko Si and Ko Ha, Sinlaludee, Kwai Plae Klom Nong, Oo Na Khaow, Traveling by Train to Grandfather's House, Phon Kaow Ho, Phon Competition at Grandfather's House in Muang Lung, and the Hero; and (2) verification results of quality of the developed reading enhancing book by the experts in the quality aspects of the book format, language style, contents, and book value showed the IOCs ranging from 0.67 – 1.00, with the total IOC of 0.96 indicating that the quality of the developed reading enhancing book was appropriate.

Keywords: Reading enhancing book, Mathayom Suksa, Muang Talung

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งของ รองศาสตราจารย์วรรณ บัวเกิด ที่ได้กรุณาให้ความรู้ ให้คำแนะนำ คำปรึกษา และติดตาม การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา จนกระทั่งเสร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้ง ในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ คุณครูจรรยา ลิมศิริวิไล คุณครูปราณี ศิริคะรินทร์ และอาจารย์เป็รื่อง ประชาชาติ ที่ให้ความอนุเคราะห์ แก่ใจ และคำแนะนำในการสร้างหนังสือ เรื่องเมืองตะลุง ทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้สำเร็จลงได้

ขอขอบพระคุณคุณครูเขาวพรรณ แก้วมาก คุณครูกันต์กมล หนูเมียน คุณครูขนิษฐา สุวรรณลิขิต คุณครูวินัย หนูทอง และครูสวาท จันทร์น้อย ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ การพิมพ์ จนทำให้หนังสือมีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณนายฉลอง นุ่มเรือง ผู้เชี่ยวชาญการหุ้มโปนของจังหวัดพัทลุง ที่ให้ความ อนุเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการหุ้มโปน

สุดท้ายผู้ศึกษาขอขอบคุณนายเกียรติศักดิ์ เลิศตระกูลที่กรุณาวาดภาพประกอบเรื่อง และขอบคุณคณะครู โรงเรียนสตรีพัทลุง ที่ให้กำลังใจเสมอมา ตลอดระยะเวลาของการศึกษา

อำนวยการ เรืองศรี

พฤศจิกายน 2556

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
ขอบเขตของการศึกษา	5
กรอบแนวคิดในการสร้างหนังสือ	5
แนวทางการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน	20
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	25
บทที่ 2 หนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง เมืองตะลุง	26
คำนำ	27
สารบัญ	28
เรื่องที่ 1 เมืองตะลุง	29
เรื่องที่ 2 เกาะสี่เกาะห้า	39
เรื่องที่ 3 สินลาลูดี	49
เรื่องที่ 4 ไกวเปลกล่อมน้อง	62
เรื่องที่ 5 อุ่นาข้าว	81
เรื่องที่ 6 นั่งรถไฟไปบ้านปู่	97
เรื่องที่ 7 โพนแก้หอ	113
เรื่องที่ 8 แข่งโพนที่บ้านปู่เมืองลุง	123
เรื่องที่ 9 วีรชน	138
บรรณานุกรม	149
บทที่ 3 สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	150
สรุปผลการศึกษา	150
อภิปรายผล	156
ข้อเสนอแนะ	159

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม	160
ภาคผนวก	164
ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	165
ข หนังสือขอเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย	168
ค ตัวอย่างแบบประเมินคุณภาพหนังสือ	172
ง ตารางแสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้เชี่ยวชาญ	176
ประวัติผู้ศึกษา	183

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญ

ในสภาวะการณ์ปัจจุบันสังคมโลกมีความเจริญก้าวหน้าเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะวิทยาการและเทคโนโลยีด้านต่างๆ ส่งผลให้การอ่านเป็นการสื่อสารที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะเนื้อหาสาระทางวิชาการและข้อมูลด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันจะต้องอาศัยการอ่านจึงจะสามารถรู้เท่าทันเหตุการณ์ของโลกได้อย่างทันทั่วทั้งที่สามารถสื่อสารได้รวดเร็วส่งผลให้เป็นบุคคลที่แสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองทั้งในด้านการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตในสังคมให้มีความสุข ดังนั้นการอ่านที่มีประสิทธิภาพหรือการอ่านเป็น คืออ่านแล้วเข้าใจเรื่องราวได้ถูกต้อง สามารถนำความรู้จากการอ่านมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมได้ จึงเป็นทักษะการอ่านสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างยิ่ง

กรมวิชาการ (2546: 7, 188) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านเป็นพื้นฐานของการแสวงหาความรู้ และการพัฒนาความคิด เพราะการอ่านหมายถึงการแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นความรู้ ความคิด และเกิดความเข้าใจเรื่องราวที่อ่าน ตรงกับวัตถุประสงค์ของผู้เขียน ผู้อ่านจึงนำความรู้ความคิด หรือสาระเรื่องราวที่อ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ การฝึกฝนให้อ่านเป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องฝึกฝนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยฝึกฝนตั้งแต่การอ่านระดับพื้นฐานจนกระทั่งระดับสูง การอ่านที่ดีมีประสิทธิภาพจะต้องอ่านแล้วจับใจความได้ สรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ ผู้เรียนต้องใช้ทักษะการอ่านจับใจความเพื่อศึกษาหาความรู้และเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการอ่านระดับสูงเพื่อพัฒนาตนเอง

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2547: 7-8) กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของการอ่านไว้ว่า การอ่านช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจสังคม และสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้มีความรอบรู้ มองโลกกว้างเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม อีกทั้งยังมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านทั้งด้านความรู้ ความคิด และความเพลิดเพลิน ตลอดจนส่งผลให้สังคม และประเทศชาติพัฒนาไปในทิศทางที่ดี และก้าวหน้า การอ่านที่มีประสิทธิภาพจึงเป็นการอ่านที่ผู้อ่านสามารถจับใจความ สรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ เป็นทักษะที่มีความจำเป็นต่อผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะส่งผลให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มศักยภาพ สามารถพัฒนาตนเองและสังคมได้

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการอ่าน จะมีความสำคัญดังกล่าวมาแล้ว แต่นักเรียนส่วนใหญ่ ยังคงมีปัญหาการอ่านอย่างต่อเนื่อง ดังที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2544: 1) ได้สรุปผลการอ่านของเยาวชนไทยในปัจจุบันว่ามีได้ เป็นไปตามที่คาดหวัง ทั้งนี้ เพราะเยาวชนตลอดจนประชาชนชาวไทยมิได้มีนิสัยรักการอ่านอย่างแท้จริง ส่งผลต่อการเรียนรู้ทางวิชาการและการรับรู้ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญประการหนึ่งของการจัดการศึกษา และพัฒนาคุณภาพของประชากร การสร้างสังคมการอ่านส่งผลให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองในทุกๆ ด้าน กล่าวคือ การอ่านเป็นเครื่องวัดความเจริญของประเทศ ทั้งนี้หากประเทศใดมีการผลิตหนังสือมาก และประชาชนรู้หนังสือมาก อ่านหนังสือมากประเทศนั้นจะพัฒนาไปมากไม่ว่าจะเป็นด้านใดก็ตาม

บทความเกี่ยวกับการศึกษาของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2548: 9) ได้กล่าวถึงสาเหตุการอ่านหนังสือของประชากร พบว่าการไม่อ่านหนังสือของคนไทยมีสาเหตุหลักของการไม่อ่านหนังสือของคนในทุกวัย คือ การชอบดูโทรทัศน์มากกว่าการอ่าน และสาเหตุรองลงมาคือ ไม่มีเวลาสอดคล้องกับคำกล่าวของวิทยากร เชียงกูล อ้างถึงใน ธวัชชัย มีประเสริฐ (2552: 3) กล่าวถึงการอ่านหนังสือของคนไทยในบทความเรื่อง ปริญาชนที่ไม่ชอบอ่านหนังสือ ไม่มีทางจะสู้ใครเขาได้ไว้ว่า คนไทยเฉลี่ยทั้งประเทศอ่านหนังสือน้อยกว่าสิงคโปร์และฮ่องกง 7-8 เท่า น้อยกว่าเกาหลีใต้ 4 เท่า จำนวนหนังสือใหม่ที่พิมพ์ในรอบปีของไทยน้อยกว่าอังกฤษราว 10 เท่า อีกทั้ง ยอดพิมพ์แต่ละเล่มมีจำนวนแตกต่างกันหลายร้อยเท่า ซึ่ง ทั้ง 2 ประเทศมีจำนวนประชากรใกล้เคียงกัน สำหรับหนังสือที่คนไทยชอบอ่านก็คือ หนังสือการ์ตูน ดารา แฟชั่น พระเครื่อง มากกว่าหนังสือวรรณกรรมหรือสารคดีที่มีเนื้อหาสาระดี ๆ อีกทั้งเป็นการอ่านแบบท่องจำ ไม่ได้คิดวิเคราะห์ต่อในสภาพสังคมที่ก้าวสู่การสื่อสารที่ไร้พรมแดนผู้ที่มีนิสัยรักการอ่านและการเรียนรู้ตลอดชีวิตเท่านั้นที่จะเป็นผู้ดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันเหตุการณ์และสร้างสรรค์สิ่งที่เป็นประโยชน์แก่สังคมได้

วิทยากร เชียงกูล (2555) ได้กล่าวว่านักเรียนส่วนใหญ่ไม่รักการอ่าน อ่านจับใจความไม่เก่ง จึงคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ไม่เป็น ทำให้การพัฒนาการศึกษา การพัฒนาประเทศชาติทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย หากแรงจูงใจให้เยาวชนรักการอ่าน การใฝ่รู้ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ มากเทียบเท่ากับประเทศอื่นๆ ที่มีความก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจและสังคมเช่น ยุโรป ญี่ปุ่น สิงคโปร์ ฯลฯ คือทางออก ที่สำคัญที่สุด ดีที่สุดในการปฏิรูปประเทศให้พ้นจากความล้าหลังและปัญหาวิกฤติความขัดแย้ง ในหลายด้าน และการปฏิรูปการศึกษาก็จะบรรลุผลสำเร็จ

การอ่านมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของคนทุกวัย ประเทศใดประชาชนในชาติไม่รักการอ่านก็จะไม่สามารถพัฒนาชาติให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมประเทศอื่นๆ ได้ ดังนั้นการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน จึงเป็นความจำเป็นที่ต้อง ทำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 เรียงชัย จงพิพัฒนสุข (2546: 14) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนครูผู้สอนควรคำนึงถึงมาตรฐานของผู้เรียนที่กำหนดไว้ในมาตรฐานที่ 6 ให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน การเขียน และการฟัง รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆ รอบตัว ใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้ และสื่อต่างๆ ได้ทั้งในและนอกสถานศึกษา มีวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้กับผู้อื่น ได้สนุกกับการเรียนรู้ และชอบมาโรงเรียน อีกทั้งมาตรฐานการเรียนรู้ที่ 17 ได้ระบุไว้ว่าสถานศึกษามีการสนับสนุน และใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น

กระทรวงศึกษาธิการ (2544: 3) กล่าวว่า การที่จะฝึกให้เยาวชนหันมาสนใจการอ่านเพิ่มขึ้น ครูผู้สอนจะต้องใช้เทคนิควิธี ตลอดจนสื่อที่เหมาะสม เป็นเครื่องมือประกอบการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดมาตรฐานการอ่านไว้ว่าให้ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหา และสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับแมนมาส ชาวลิต (2544: 11-16) ว่าการอ่านหนังสือไม่ใช่ทักษะที่จะเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แต่จะต้องเรียนรู้และฝึกฝนจนอ่านได้คล่องแคล่ว ผู้ที่ต้องการอ่านให้แตกฉานจะต้องอ่านให้มากและอ่านเรื่องราวต่างๆ อย่างหลากหลาย

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544: 115) ได้มีนโยบายให้ครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องมุ่งเน้นการพัฒนาการอ่านโดยใช้สื่อและวิธีการที่หลากหลาย โดยเฉพาะ การสร้างหนังสือเสริมการอ่านขึ้นใช้ในโรงเรียน ทั้งนี้เพราะหนังสือส่งเสริมการอ่าน เป็นหนังสือ ที่ส่งผลต่อทักษะการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน ซึ่งนอกจากนี้แล้วยังช่วยพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตลอดจนเกิดความรักและหวงแหนถิ่นกำเนิด ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้หนังสือส่งเสริมการอ่านจะต้องมีเนื้อหาสาระกว้างขวางและนอกเหนือไปจากแบบเรียน ดังแนวคิดของจินตนา ไบกาชุย (2537: 159) ซึ่งกล่าวไว้ว่า สภาพท้องถิ่นหรือปัญหาในท้องถิ่น ก็ควรนำมาเป็นหัวข้อเรื่องในการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่น ซึ่งสามารถจะอวดคนต่างถิ่นให้รู้จักของดีในท้องถิ่น เช่น อาชีพที่สำคัญ สถานที่สำคัญ บุคคลในท้องถิ่น เป็นต้น นับว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นหนังสือที่มีความสำคัญต่อนักเรียนมาก เพราะนอกจากจะเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะในการอ่าน และมีนิสัยรักการอ่าน มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้จะต้องเป็นหนังสือที่มีลักษณะไม่ขัดต่อวัฒนธรรม ประเพณี และศีลธรรมอันดีงาม ให้ความรู้ มีคิด และมีสารประโยชน์ อีกทั้งยังช่วยในการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี

การปลูกฝังนิสัยรักการอ่านแก่นักเรียนเป็นสิ่งสำคัญ ที่ครูผู้สอนภาษาไทยทุกคนต้องพยายามหาวิธีพัฒนาทักษะการอ่านให้นักเรียน เพื่อสร้างนิสัยรักการอ่าน และนำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ดังนั้น วิธีการหนึ่งที่ครูใช้ในการพัฒนาทักษะทางภาษาได้เป็นอย่างดี คือ การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อพัฒนาทักษะที่ต้องการซึ่ง สนิท สัตโยภาส (2547: 21) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหนังสือว่า การจัดการศึกษาแก่เยาวชนควรได้สนับสนุนให้เด็กของตนมีนิสัยรักการอ่าน และรักที่จะอ่านหนังสือหลายๆ ประเภท ทั้งหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ เพราะปัจจุบันวิทยาการต่างๆ เจริญก้าวหน้าไปมากจนไม่สามารถจะนำมาบรรจุลงในหนังสือเรียนได้ครบถ้วน การที่นักเรียนจะมีความรู้ มีสติปัญญา แดกจกาน ควรให้อ่านความรู้จากหนังสือต่างๆ อย่างหลากหลาย เมื่อเด็กอ่านมากจะรู้มาก และเกิดปัญญา มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ฉลาดรอบรู้ มีจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าหนังสือเป็นอุปกรณ์ส่งเสริมต่อการเรียนรู้ที่ดียิ่ง

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงได้สร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง เมืองตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อให้นักเรียนได้ใช้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง และส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความ ปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน คุณธรรม และจริยธรรม ตลอดจน การสร้างจิตสำนึกให้นักเรียนรัก ผูกพัน และหวงแหนท้องถิ่นและบรรพชนของตน โดยรวบรวมข้อมูลของท้องถิ่นในรูปแบบของสาระบันเทิง กล่าวคือ ให้สาระด้านความรู้ และความสนุกสนานในรูปของร้อยแก้ว จำนวน 9 เรื่อง ประกอบด้วย เมืองตะลุง เกาะสี่เกาะห้า สินลาลูดี โพนเก้าหอ ไกวเปล กล่อมน้อง อุ่นาข้าว แข่งโพนที่บ้านปู่เมืองลุง นั่งรถไฟไปบ้านปู่ และวีรชน สร้างเป็นหนังสือส่งเสริมการอ่าน และนำไปตรวจสอบคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สามารถใช้เป็นแนวทางเพื่อการพัฒนาการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับนักเรียนในโอกาสต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง เมืองตะลุง มีวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

2.1 เพื่อสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง เมืองตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง จังหวัดพัทลุง

2.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องเมืองตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง จังหวัดพัทลุง

3. ขอบเขตของการศึกษา

3.1 หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องเมืองตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง จังหวัดพัทลุง ประกอบด้วยเนื้อหาจำนวน 9 เรื่อง แต่ละเรื่องมีเนื้อหาเกี่ยวกับข้อมูลของจังหวัดพัทลุง คือเรื่องเมืองตะลุง มีเนื้อหาเกี่ยวกับการสร้างเมืองพัทลุง เรื่องเกาะสี่เกาะห้า และสินลาลุดี มีเนื้อหาเกี่ยวกับสถานที่สำคัญของจังหวัดพัทลุง เรื่องไกวเปลกล่อมน้องมีเนื้อหาเกี่ยวกับเพลงกล่อมเด็กและภาษาถิ่น เรื่องอู่นาข้าวมีเนื้อหาเกี่ยวกับการทำนาข้าวสังข์หยด เรื่องนั่งรถไฟไปบ้านปู่ โพนแก้วหอ และแข่งโพนที่บ้านปู่เมืองลุง มีเนื้อหาเกี่ยวกับประเพณีการแข่งขันโพน และเรื่องวีรชนมีเนื้อหาเกี่ยวกับบุคคลสำคัญของจังหวัดพัทลุง

3.2 การตรวจสอบคุณภาพหนังสือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์และมีความเชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านและวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดพัทลุง ตรวจสอบและประเมินคุณภาพของหนังสือโดยใช้แบบประเมินเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence - IOC)

4. กรอบแนวคิดในการสร้างหนังสือ

หนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องเมืองตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง จังหวัดพัทลุง ประกอบด้วยเนื้อหา 9 เรื่อง คือ เมืองตะลุง เกาะสี่เกาะห้า สินลาลุดี ไกวเปลกล่อมน้อง อู่นาข้าว นั่งรถไฟไปบ้านปู่ โพนแก้วหอ แข่งโพนที่บ้านปู่เมืองลุง และวีรชน ผู้เขียนสร้างขึ้นโดยใช้กรอบแนวคิด ดังนี้

1. การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน
2. การอ่านจับใจความ
3. ข้อมูลของจังหวัดพัทลุง

4.1 หนังสือส่งเสริมการอ่าน

4.1.1 ความหมายของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

หนังสือส่งเสริมการอ่านมีผู้ให้ความหมาย ไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 23) หนังสือส่งเสริมการอ่าน คือหนังสือที่ส่งเสริมให้มีทักษะการอ่านภาษาไทย และมีนิสัยรักการอ่านยิ่งขึ้น หนังสือส่งเสริมการอ่านจะมีเนื้อหาส่งเสริมความสงบเรียบร้อย และมีศีลธรรมอันดีงาม ให้ความรู้ มีคติอันเป็นประโยชน์ตามวัย ผู้เรียน ทั้งนี้อาจเป็นสารคดี หรือเรื่องราวที่สนุกสนาน ชวนคิด ชวนติดตาม

ถวัลย์ มาศจรัส (2535: 11) หนังสือส่งเสริมการอ่าน คือ หนังสือที่มุ่งเน้นให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน ฝึกทักษะการอ่าน โดยมีเนื้อหาสาระที่ไม่ขัดต่อประเพณี วัฒนธรรม ศีลธรรมอันดีงามของสังคม เป็นหนังสือที่มีประโยชน์ในแง่ของความรู้ ความคิด ปรัชญาและบันเทิง ซึ่งอาจเป็น สารคดี เรื่องสั้น นิทาน นิทานพื้นบ้าน นวนิยาย วรรณกรรมเยาวชน เป็นต้น

จินตนา ไบกาซูยี (2542: 7) ให้ความหมายของหนังสือส่งเสริมการอ่านว่า หนังสือส่งเสริมการอ่าน คือ หนังสือที่จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เน้นไปในทางส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดทักษะในการอ่าน และนิสัยรักการอ่านมากยิ่งขึ้น อาจเป็นหนังสือสารคดี นิยาย นิทาน ฯลฯ ที่มีลักษณะไม่ขัดต่อวัฒนธรรม ประเพณีและศีลธรรมอันดีงาม ให้ความรู้ มีคติและมีสารประโยชน์

ธวัชชัย มีประเสริฐ (2552: 27) หนังสือส่งเสริมการอ่าน เป็นหนังสือเสริมประสบการณ์ประเภทหนึ่งที่เป็น การเสริมสร้างทักษะและนิสัยรักการอ่าน ทั้งยังช่วยเสริมประสบการณ์และความเข้าใจเนื้อหาอย่างกว้างขวาง ลึกซึ้ง นอกเหนือจากแบบเรียน โดยมีเนื้อหา ยึดหลักสูตรซึ่งผู้เรียนสามารถเลือกอ่านได้ตามความสนใจ

กล่าวโดยสรุป หนังสือส่งเสริมการอ่าน คือหนังสือที่มีเนื้อหาให้ความรู้ แก่คิด มีคติที่ไม่ขัดต่อวัฒนธรรม และประเพณีอันดีงามของสังคม ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน และมีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งอาจเป็นหนังสือนิทาน นิยาย เรื่องสั้น สารคดี บทความ หรือ วรรณกรรมเยาวชน โดยจัดทำเป็นรูปเล่มสวยงามน่าสนใจ

4.1.2 จุดมุ่งหมายของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

หนังสือส่งเสริมการอ่าน เป็นหนังสือการสอนประเภทหนึ่งที่กระทรวงศึกษาธิการ ส่งเสริมให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน มีส่วนร่วมในการจัดทำเพื่อเป็นหนังสือส่งเสริมประสบการณ์แก่แก่นักเรียน การจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านมุ่งให้ผู้เรียนได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และซาบซึ้งในคุณค่าภาษา ดังนั้น หนังสือส่งเสริมการอ่านจึงมีความสำคัญต่อการส่งเสริมการอ่านและสร้างนิสัยรักการอ่าน ดังที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ดังนี้

จินตนา ไบกาซูยี (2534: 8) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของหนังสือส่งเสริมการอ่านว่า เป็นหนังสือที่มุ่งหวังให้เด็กอ่านด้วยตนเอง เมื่ออ่านแล้วเด็กควรได้รับประโยชน์ ดังนี้

1. ช่วย让孩子ได้รับความบันเทิง สนุกสนาน เพลิดเพลินสนองความต้องการของเด็ก
2. ช่วยสร้างความคิดคำนึง และความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก
3. ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ด้านภาษาของเด็กให้เจริญงอกงาม

4. ช่วยปลูกฝังคุณธรรม เจตคติ และเป็นแบบอย่างอันพึงปรารถนาให้ บังเกิดแก่เด็ก คุณธรรมที่แทรกอาจแฝงอยู่ในเนื้อหา เรื่องราวสนุกสนาน มีส่วนช่วยปลูกฝัง ส่งเสริม นิสัยที่ดีให้บังเกิดแก่เด็ก

5. ช่วยให้เด็กรู้จักเลือกอ่านหนังสือ อ่านหนังสือเป็น อ่านหนังสือเก่ง และ เด็กมีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งเป็นประโยชน์แก่เด็กที่จะใช้ทักษะการอ่านเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้

6. ช่วยปลูกประโลมจิตใจและทดแทนความรู้สึกที่ขาดหายไป เช่น ขาด ความรัก ความว่าห่วย มีปมด้อย หนังสือจะช่วยให้ผู้อ่านมีกำลังใจและเป็นเพื่อนที่ดีแก่ผู้อ่าน

7. ช่วยให้เด็กมีหนังสืออ่านที่เหมาะสมกับวัย จุดมุ่งหมาย และความสำคัญ ภิญญาพร นิตยะประภา (2534: 2) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของหนังสือ ส่งเสริม การอ่านไว้ดังนี้

1. ทำให้เด็กได้รับความรู้อย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น
2. ทำให้เด็กได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลิน เป็นการพักผ่อนทางจิตใจ

อย่างหนึ่ง

3. ส่งเสริมทักษะทางภาษา และปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน การแสวงหาความรู้ ส่งผลให้เด็กเป็นคนรอบรู้

4. ส่งเสริมจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์

5. ปลูกฝังทัศนคติ คุณธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์แก่ผู้เรียน ส่งผลให้ ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

นอกจากนี้ ถวัลย์ มาศจรัส (2535: 13) ยังได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของ หนังสือส่งเสริมการอ่านไว้ดังนี้

1. เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อตอบสนองจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
2. เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน รู้จัก เลือกหนังสืออ่าน และใช้เวลาว่างในการแสวงหาความรู้ให้เกิดประโยชน์

3. เพื่อใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ของนักเรียน

4. เพื่อใช้ประกอบการสอนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

5. เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านมีจุดมุ่งหมาย เพื่อส่งเสริมการอ่าน การปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน เพื่อให้ผู้อ่านมีทักษะการอ่าน

ซึ่งเป็นทักษะจำเป็นในการแสวงหาความรู้ของผู้เรียน อีกทั้ง การอ่านยังเป็น พื้นฐานในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551 ทั้งนี้ เพราะหนังสือส่งเสริมการอ่านมีเนื้อหาสาระที่สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม แนวคิด ที่มีคุณค่าต่อการดำรงชีวิต

ดังนั้นหนังสือส่งเสริมการอ่านจึงเป็นหนังสือที่ให้ทั้งความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และมีแง่คิดที่มีคุณค่าแก่ผู้อ่าน

4.1.3 ลักษณะหนังสือส่งเสริมการอ่านที่ดี

หนังสือส่งเสริมการอ่าน คือหนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมการอ่านและปลูกฝังนิสัยรักการอ่านแก่กลุ่มเยาวชนที่กำลังเติบโตอยู่ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา หรือระดับอุดมศึกษา การเขียนหนังสือประเภทใดก็ตาม ลักษณะและรูปแบบของหนังสือมีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะชักจูงให้ผู้อ่านเกิดความสนใจ ดังนั้น ลักษณะของหนังสือส่งเสริมการอ่านที่ดีจึงควรมีลักษณะ ดังนี้

ณรงค์ ทองปาน อ้างถึงในภิญญาพร นิตยะประภา (2534: 17) กล่าวถึงลักษณะของหนังสือส่งเสริมการอ่านไว้ ดังนี้

1. คุณภาพด้านการพิมพ์ คือ พิมพ์ตัวอักษร ภาพประกอบได้ชัดเจน มีสี สีสันสวยงาม ดึงดูดความสนใจของเด็ก
2. การจัดหน้าและรูปเล่มเป็นไปตามหลักจิตวิทยาเด็ก หนังสือดูโปร่งตา มีขนาดเหมาะสมกับวัยของเด็ก
3. ภาพเขียนหรือภาพประกอบควรเขียนให้ประณีต การใช้สี สันต้องเหมาะสม เนื้อเรื่องต้องสนุก ใช้ถ้อยคำเข้าใจง่าย สละสลวย เด็กอ่านแล้วเข้าใจง่าย

ถวัลย์ มาศจรัส (2537: 70) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะหนังสือส่งเสริมการอ่านที่ดีไว้ ดังนี้

1. เนื้อหาไม่มากจนเกินไป
2. เหมาะสมกับวัย และความสนใจ
3. เค้าโครงเรื่องไม่ยุ่งยากซับซ้อนดำเนินเรื่องด้วยบทบาทของตัวละคร
4. รูปเล่ม ขนาดของหนังสือ และตัวอักษรของหนังสือต้องมีความเหมาะสมกับประเภท เนื้อหา และวัยของผู้อ่าน เช่น ระดับมัธยมชอบภาพหลากหลาย และชอบลีลาธรรมชาติ สำหรับรูปเล่มที่นิยมจัดพิมพ์ทั่วไปมีดังนี้

4.1 ขนาด 8 หน้ายก หมายถึงหนังสือที่มีขนาด 18.5 × 26 เซนติเมตร

4.2 ขนาด 8 หน้ายกพิเศษ หมายถึงหนังสือที่มีขนาด 21 × 29.7

เซนติเมตร

4.3 ขนาด 16 หน้ายก หมายถึงหนังสือที่มีขนาด 13 × 18.5 เซนติเมตร

4.4 ขนาด 16 หน้ายกพิเศษ หมายถึงหนังสือที่มีขนาด 14.5 × 21

เซนติเมตร

สำหรับหนังสือส่งเสริมการอ่านและหนังสืออ่านเพิ่มเติม ที่มีภาพประกอบ
นิยามพิมพ์ 8 หน้ายก

จินตนา ไบกาซูยี (2542: 10-19) ได้กล่าวถึงลักษณะของหนังสือส่งเสริม
การอ่านไว้ดังนี้

1. เนื้อหาต้องมีวัตถุประสงค์และแก่นเรื่องบ่งบอกชัดเจน ควรมีวัตถุประสงค์
หรือแก่นเรื่อง หรือแนวคิด ที่ชัดเจนแต่เพียงเรื่องเดียว

2. เนื้อหาต้องมีความยากง่าย เหมาะสมกับวัย เนื้อหาควรสนุกสนาน
เพลิดเพลิน ไม่มีบทบรรยายมากนัก เรื่องราวแสดงความเคลื่อนไหวของตัวละคร การดำเนินเรื่อง
ของตัวละครรวดเร็ว ตัวละครเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง มีตัวละครไม่มากนัก และมีบทสนทนา
พอสมควร

3. แนวการเขียนหรือการเสนอเนื้อหา รูปแบบในการเสนอเนื้อหาหรือแนว
การเขียนมีหลายประเภท ทั้งนิทาน นิทานพื้นเมือง จดหมาย สารคดี ความเรียง ฯลฯ ผู้เขียน ควร
เสนอเนื้อหาให้เหมาะสมกับประเภทและวัตถุประสงค์ของหนังสือ เนื้อหาไม่ซับซ้อน เข้าใจง่าย รู้
เรื่องเร็วที่สุด และอ่านสนุก

4. ภาพประกอบหนังสือ ภาพประกอบหนังสือเป็นส่วนสำคัญ ดังนั้น
ภาพประกอบต้องมีความสัมพันธ์กับเนื้อหา มีความชัดเจน สีสันสวยงาม เหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน
 อีกทั้งภาพต้องมีความชัดเจน ไม่มีดมัว หรือเลือน มีรายละเอียดที่เหมาะสม

5. ขนาดตัวอักษรและการเลือกใช้ตัวอักษร การใช้ตัวอักษรควรใช้ตัวอักษร
ที่อ่านง่ายและชัดเจน เหมาะสมกับวัย และประเภทของหนังสือ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
ควรใช้ตัวอักษรขนาด 16 พอยต์

6. ภาษาและสำนวนที่ใช้ในหนังสือสำหรับเด็ก ต้องใช้คำง่าย เลือกใช้คำ
และประโยคได้สั้นกระชับใจความ ใช้ถ้อยคำภาษาที่เด็กคุ้นเคย เด็กใช้ในสภาพจริงและเหมาะสม
กับวัย ทั้งนี้เพราะเด็กเข้าใจเรื่องราวจากคำที่อ่าน ถ้าเข้าใจคำก็เข้าใจประโยคและเข้าใจเรื่องได้
 ดังนั้นบทสนทนาโต้ตอบของตัวละครจึงต้องใช้ภาษาพูดที่เข้าใจง่าย เป็นภาษาพูดที่ถูกต้อง เขียน
อย่างถูกต้องตามอักขรวิธีภาษาไทย และเนื้อเรื่องที่เป็นคำบรรยายควรใช้ภาษาเขียนที่เรียบเรียงได้
อย่างสละสลวย สั้น กระชับ ไม่เยิ่นเย้อ

7. รูปเล่ม รูปเล่มหนังสือสำหรับเด็ก ควรออกแบบรูปเล่มให้มีขนาด
กะทัดรัด ถือหนังสืออ่านได้สะดวก รูปเล่มหนังสือสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาควรมีขนาด 8 หน้า

ยก (18.5 × 26 เซนติเมตร) และควรเย็บรูปเล่มให้แข็งแรงทนทานต่อการหยิบใช้ ส่วนการออกแบบปกต้องให้สะดวกตาผู้อ่านและมีชื่อเรื่องหนังสือที่ชัดเจนปรากฏอยู่ด้วย

นอกจากนี้ รัญจวน อินทรกำแหง อ่างถึงใน ชวีชชัย มีประเสริฐ (2552: 30) กล่าวถึงหนังสือส่งเสริมการอ่านที่ดีว่า เป็นหนังสือที่นักเรียนอ่านแล้วให้ความรู้และส่งเสริมทักษะการอ่าน ทั้งยังสอดแทรกคุณธรรม และต้องเหมาะสมกับวัย ซึ่ง ควรมีลักษณะ ตรงกับความสนใจของนักเรียน จำแนกได้ ดังนี้

1. เป็นหนังสือส่งเสริมทักษะการอ่าน
2. ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการใช้ภาษา
3. ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาของหนังสือส่งเสริมความรู้
เค้าโครงไม่ซับซ้อน
4. สำนวนภาษา ใช้ภาษาง่าย ชัดเจน เป็นคำที่นักเรียนสามารถเข้าใจ ได้
ทันที รูปเล่ม ต้องจัดให้เป็นไปตามหลักจิตวิทยาสำหรับนักเรียน การใช้ตัวอักษรต้องระมัดระวัง
และเลือกให้เหมาะสมกับเรื่องและวัยของนักเรียน

กล่าวโดยสรุป หนังสือส่งเสริมการอ่านที่ดีนั้น ต้องเป็นหนังสือที่มีรูปเล่มสวยงามสะดวกตา มีขนาดพอเหมาะถืออ่านสะดวก เนื้อหาของหนังสืออ่านเข้าใจง่าย อ่านสนุกเพลิดเพลิน และมีสารประโยชน์ ทั้งนี้เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนรักการอ่าน ปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน เพิ่มพูนทักษะทางภาษา และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนค่านิยมของสังคม ประการสำคัญหนังสือส่งเสริมการอ่านต้องเป็นหนังสือที่มีความเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน

4.1.4 แนวทางการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน

การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านให้น่าสนใจ น่าอ่าน และเป็นที่น่าสนใจอ่านของนักเรียนนั้น มีผู้ให้แนวคิดไว้ดังนี้

ภิญญาพร นิตยะประภา (2534: 41) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ในการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านไว้ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ในการเขียน
2. ศึกษาความสนใจของผู้อ่าน เพราะผู้อ่านแต่ละวัยย่อมมีความสนใจที่แตกต่างกัน เช่น วัย 11-16 ปี เป็นวัยที่ต้องการเป็นผู้ใหญ่ การเขียนเรื่องให้ผู้อ่านวัยนี้ต้องใช้เทคนิคเช่นเดียวกับการเขียนเรื่องสำหรับผู้ใหญ่ ต้องการอ่านเรื่องยาวมากกว่า 15,000 คำ ต้องการเนื้อหามากกว่ารูปภาพ สนใจเรื่องสมจริง
3. ศึกษาเนื้อหาที่จะนำมาเขียนให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของเด็กแต่ละวัย

การใช้สำนวนภาษา หนังสือส่งเสริมการอ่านมุ่งเน้นให้ผู้อ่านมีทักษะการอ่านและรักการอ่าน ดังนั้น สำนวนภาษาจึงควรมีลักษณะ ดังนี้

1. ภาษาง่าย กระชับชัดเจน
2. ควรเป็นภาษาที่สุภาพ และเป็นถ้อยคำที่ใช้ในยุคสมัยนั้นๆ
3. ประโยคสั้นๆ ชัดเจน ไม่ฟุ่มเฟือย
4. ถ้าจำเป็นต้องใช้คำราชาศัพท์ ควรเลือกใช้คำทั่วไปที่เข้าใจง่าย
5. ใช้คำถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ และยึดหลักการเขียนตามพจนานุกรม

ฉบับราชบัณฑิตยสถาน

6. ใช้คำเหมาะสมกับผู้อ่าน

ถวัลย์ มาศจรัส (2535: 25) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กไว้ดังนี้

1. ใช้ภาษาเรียบง่าย ถ้อยคำสำนวนง่าย ๆ คຸ້นชิน อ่านแล้วเข้าใจทันทีไม่ต้องขบคิดหรือค้นหาความหมายของคำนั้นให้ยุ่งยาก เพราะหนังสือส่งเสริมการอ่านมุ่งเน้นให้นักเรียนอ่านหนังสือด้วยตนเอง

2. เขียนอธิบายสิ่งที่กล่าวถึง หรือประเด็นของเรื่องให้กระจ่าง ควรคำนึงไว้เสมอว่า “อย่าคิดว่าผู้อื่นรู้เรื่องเดิม”

3. เขียนให้อ่านง่าย กล่าวคือ ต้องเสนอแนวคิดให้ชัดเจน เรียบเรียงถ้อยคำที่สื่อความหมายตรงกับที่ผู้เขียนต้องการจะบอกแก่ผู้อ่าน

4. จัดระเบียบความคิดให้เป็นระบบก่อนเขียน ลำดับเนื้อหาบทตามขั้นตอนสื่อความหมายชัดเจน สำนวนภาษาน่าอ่าน

5. เขียนให้ตรงเป้าหมายที่กำหนดไว้

6. เขียนประโยคให้กระชับ ชัดเจน ไม่ใช่ถ้อยคำฟุ่มเฟือย

7. เว้นวรรคตอนให้ถูกต้อง

8. ย่อหน้าให้มีความหมาย กล่าวคือ แต่ละย่อหน้าต้องเสนอประเด็นหรือใจความอย่างใดอย่างหนึ่ง

จินตนา ไบกาชุยี่ (2542: 48) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นแรก ผู้เขียนต้องวางแผนการเขียน โดยกำหนดสิ่งต่อไปนี้
  - 1.1 กำหนดประเภทของหนังสือให้ชัดเจนว่าจะเขียนรูปแบบใด
  - 1.2 กำหนดแก่นของเรื่อง

- 1.3 เขียนโครงสร้างของเนื้อหา
  - 1.4 เขียนโครงเรื่องคร่าวๆ แล้วจึงเขียนโครงเรื่องย่อๆ ลงในกระดาษอ่านบททวนโครงเรื่องให้ถูกต้อง
  - 1.5 กำหนดกลวิธีการเขียน
  - 1.6 สร้างตัวละคร
  - 1.7 กำหนดฉากให้สอดคล้องกับเรื่องราว
  - 1.8 ทบทวนโครงเรื่อง
  - 1.9 ทบทวนแก่นเรื่อง แนวคิด คุณธรรมที่สอดแทรกไว้ในเนื้อเรื่อง
  - 1.10 อ่านบททวนเพื่อสำรวจความกลมกลืน สอดคล้องของเรื่องราว
  2. ขั้นที่ 2 เขียนเรื่องอย่างละเอียดตามที่วางแผนไว้ในขั้นที่ 1 พร้อมกับทบทวนความเหมาะสมของเรื่องทุกองค์ประกอบ
  3. ขั้นที่ 3 อ่านบททวนเรื่อง โดยตลอดอีกครั้ง เพื่อตรวจดูสำนวนภาษาและความกลมกลืนของเรื่อง
  4. จัดพิมพ์
  5. จัดทำต้นฉบับ แล้วอ่านบททวนเพื่อตรวจความเรียบร้อยทุกส่วนของหนังสือ
  6. จัดทำรูปภาพประกอบ แล้วจัดทำรูปเล่ม
- จากแนวคิดที่กล่าวมานั้น การจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านนั้น ผู้เขียนจำเป็นต้องคำนึงถึงขั้นตอน กล่าวคือ ก่อนเขียนต้องวางแผนอย่างรอบคอบโดยกำหนดประเภทของหนังสือ แก่นเรื่อง โครงสร้างของเนื้อหา แล้วจึงเขียนโครงเรื่องคร่าวๆ และโครงเรื่องย่อ เมื่ออ่านสำรวจความกลมกลืนของเรื่องแล้ว จึงเขียนเรื่องอย่างละเอียด เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง สำนวนภาษา เนื้อหา และแนวคิดของเรื่องตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ผู้จัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านต้องตระหนักไว้เสมอว่า จัดทำหนังสือเพื่อให้ผู้อ่านสนใจที่จะอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและนิสัยรักการอ่านแก่ผู้เรียน

4.2 การอ่านจับใจความ

4.2.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความมีผู้ให้ความหมายไว้หลายทัศนะดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวถึงการอ่านจับใจความว่าการอ่านจับใจความเป็นการอ่านละเอียดเพื่อทำความเข้าใจชื่อเรื่อง เนื้อเรื่อง แล้วอ่านละเอียดซ้ำที่ละเอียดหน้าเพื่อค้นหา

ประโยคสำคัญ ใช้การเขียนช่วยในการจดบันทึกแล้วนำประโยคใจความสำคัญมาเขียนเรียบเรียงเป็นใจความให้กระชับด้วยภาษาที่สละสลวย

กรมวิชาการ (2546: 188) กล่าวว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่อง หรือของหนังสือแต่ละเล่ม ที่เป็นส่วนใจความสำคัญ และส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่อง

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (253: 88) ให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า ถ้าพิจารณาความหมายการอ่านจับใจความแล้ว จะแบ่งลำดับขั้นของการอ่านได้ 4 ขั้น คือ

1. การแปลความหมายของสัญลักษณ์ที่ปรากฏในสาร
2. การทำความเข้าใจความหมายของคำ ประโยค และข้อความ
3. การจับใจความสำคัญและแนวคิดของผู้เขียน
4. กระบวนการคิดที่เกิดขึ้น ขณะที่ทำความเข้าใจสัญลักษณ์

ศิริพร ลิ้มตระกูล (2545: 25) ให้ความหมายของการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญเอาไว้ว่า คือการจับประเด็นให้ได้ว่า ผู้เขียนต้องการเสนอข้อคิดเห็นอะไร การหาประเด็นสำคัญขึ้นอยู่กับลักษณะและความยาวของย่อหน้าและเรื่องด้วย ตามปกติย่อหน้าแต่ละย่อหน้า จะมีใจความสำคัญที่สุดอยู่หนึ่งใจความ บางครั้งใจความสำคัญจะอยู่ในประโยคใดประโยคหนึ่ง ส่วนประโยคอื่นๆ จะเป็นเพียงรายละเอียดประกอบ หรือย่อหน้าบางย่อหน้าเป็น โวหารพรรณนาโวหาร ผู้อ่านจะต้องสรุปใจความสำคัญเอาเอง

กล่าวได้ว่า การอ่านจับใจความเป็นการอ่านเพื่อค้นหาสาระหรือจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่อง ทั้งในส่วนที่เป็นความรู้ ความคิด หรือทัศนคติของผู้เขียน แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นใจความสำคัญและส่วนที่ขยายใจความสำคัญ

4.2.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความมีบทบาทสำคัญต่อมนุษย์ทุกคนเพราะเป็นความสามารถในการรับสารที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจ วิเคราะห์ และประเมินค่าสัญลักษณ์ที่อ่าน

การอ่านจับใจความจึงเป็นทักษะสำคัญ และมีความจำเป็นที่บุคคลจะต้องฝึกฝนให้มีประสิทธิภาพเพราะจะทำให้สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารทั้งทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อสิ่งพิมพ์ ในยุคข้อมูลข่าวสารที่ทุกคนจะต้องรับรู้และสื่อสารให้ทันทั่วถึง เพื่อนำความรู้มาพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติทั้งในด้านการศึกษา เศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ดังที่ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2547: 159-161) กล่าวว่า การอ่านจับใจความมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านการศึกษา การอ่านจับใจความที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลให้ผู้เรียน เรียนรู้ และพัฒนาการเรียนรู้ทุกสาขาวิชาได้ดี ความสามารถในการอ่านจับใจความทำให้ผู้อ่านนำ ความรู้มาพัฒนาตนเอง ส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ รับรู้ข่าวสารรวดเร็ว ส่งผลให้เป็นผู้มี โอกาสในชีวิต และเป็นกำลังสำคัญของชาติ

2. ด้านเศรษฐกิจ การอ่านจับใจความช่วยให้ประชาชนในชาตินำความรู้มา พัฒนาอาชีพของตนเอง และปรับเปลี่ยนทัศนะรู้เท่าทันระบบการผลิต การบริโภค และการเลือก อาชีพที่เหมาะสม

3. ด้านการเมือง การอ่านจับใจความช่วยให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ ในระบบการปกครอง ตลอดจนเข้าใจในสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติตนได้ ถูกต้องตามสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ที่ตนมีอยู่

4. ด้านสังคม การอ่านจับใจความมีบทบาทสำคัญในด้านการศึกษาคหา ความรู้เพื่อพัฒนาตนเองทั้งด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย เศรษฐกิจ และการเมือง ดังนั้นหากบุคคล ในสังคมสามารถพัฒนาด้านต่างๆ ได้ดีก็จะส่งเสริมให้สังคมมีคุณภาพตามไปด้วย

กล่าวได้ว่าการอ่านจับใจความเป็นทักษะที่สำคัญต่อการเรียนรู้ของบุคคล ทุกคนเพื่อรับข้อมูลข่าวสารความรู้จากแหล่งต่างๆ มาพัฒนาตนเองให้ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมี ความสุข

4.2.3 จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความ

นักวิชาการได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความไว้ ดังนี้

กรมวิชาการ (2545: 189) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อจับใจความไว้ว่า

1. เพื่อให้รู้จักจับใจความของเรื่องราวที่อ่านเป็นเรื่องของใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร

2. เพื่อนำใจความไปถ่ายทอดแก่ผู้อื่นให้เข้าใจ

3. เพื่อสรุปเนื้อเรื่องที่ได้อ่านนั้นเอาไปใช้ประโยชน์ในการอ่านต่อไป

สมบัติ มหารศ (2523: 68) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า

1. เพื่อให้ให้นักเรียนอ่าน และจับใจความได้ ไม่ใช่อ่านเพื่อจบชั่วโมงไปเฉยๆ เพื่อให้กิจกรรมการอ่านมีความหมาย

2. ให้ผู้อ่านสามารถบอกรายละเอียดของเรื่องที่อ่านว่ามีสาระอะไรบ้าง โดย ให้แล้ว ให้รายงานได้อย่างชัดเจนที่สุดเท่าที่จะทำได้ จึงจะแสดงว่าผู้อ่านมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน

3. อ่านเพื่อปฏิบัติตามคำสั่งหรือคำแนะนำ

4. ฝึกการใช้สายตา การอ่านเพื่อความเข้าใจนิยมนฝึกทักษะในการอ่านเร็ว และตอบคำถามได้อย่างถูกต้องแม่นยำ

5. อ่านเพื่อให้สรุปเรื่อง หรือย่อเรื่อง ได้ว่าเรื่องที่อ่านนั้นเกี่ยวข้องกับอะไร แม้จะไม่ละเอียดแต่ให้สามารถบอกได้บ้าง แม้จะไม่ครบบริบูรณ์ก็ตาม

6. อ่านแล้วสามารถคาดการณ์ ทำนายว่าเรื่องที่อ่านนั้นจะลงเอยไปในรูปใด

7. อ่านและทำรายงานย่อได้ โดยเฉพาะการอ่านประเภทนี้ต้องการฝึกทำโน้ตย่อ การจัดทำเอกสารย่อๆ ได้

8. อ่านเพื่อหาความจริง วัน เดือน ปี เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ชื่อหรือสถานที่เด่นๆ ในเรื่อง และในขณะที่เดียวกันก็แสดงความคิดเห็นประกอบไปด้วย

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการอ่านจับใจความมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ผู้เรียนมีจุดมุ่งหมายในการอ่านว่า อ่านเพื่ออะไร อ่านทำไม หรือจะอ่านอะไร คือ ต้องรู้จักวางแผนในการอ่าน การมีจุดมุ่งหมายในการอ่าน จะทำให้ผู้อ่านได้รับประโยชน์สูงสุดจากการอ่าน

4.2.4 ลักษณะของการอ่านจับใจความ

นักวิชาการได้แบ่งลักษณะของการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

ชลธิชา กลัดอยู่ (2517: 25-26) กล่าวว่า การอ่านจับใจความของเรื่อง คือ การอ่านเพื่อจับใจความส่วนรวมคือ การทำความเข้าใจเนื้อหาสำคัญของข้อความหรือเนื้อเรื่องที่อ่าน เพื่อให้มองเห็นความสัมพันธ์และรายละเอียดของเนื้อหานั้นๆ และเข้าใจจุดมุ่งหมายสำคัญของเนื้อเรื่องนั้นๆ ได้ การอ่านประเภทนี้ทำได้โดยการพลิกดู และกวาดสายตาผ่านหัวข้อต่างๆ เพื่อให้ทราบว่าเป็นแต่ละหัวข้อนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างไร และมีการดำเนินไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางด้วยวิธีเชื่อมโยงเนื้อหาและแนวความคิดตลอดจนข้อมูลต่างๆ อย่งไร

พันธุ์ทิพา หลานบุญเลิศ (2539: 24,29) กล่าวไว้ว่า การอ่านจับใจความ คือ การอ่านเพื่อจับใจความรวม เป็นการอ่านเพื่อรู้และจะได้ตัดสินใจคุณค่าของหนังสือ หรือเรื่องที่อ่านนั้น ๆ สมควรจะอ่านอย่างละเอียดหรือไม่ หรือเป็นเครื่องชี้แนวทางให้ผู้อ่านได้รู้ว่าศึกษาค้นคว้าเรื่องใดมาประกอบ เพื่อช่วยเสริมให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องอย่างไร วิธีเก็บใจความสำคัญผู้อ่านอาจตั้งคำถามให้กว้างๆ ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด อย่างไร และพยายามตอบคำถามสั้นๆ แต่ให้ได้ใจความชัดเจน

ดังนั้นพอสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความ คือ การอ่านจับใจความส่วนรวมเป็นการอ่านคร่าวๆ เพื่อสำรวจตรวจสอบเนื้อหาหรือเนื้อเรื่องที่อ่านนั้นว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด อย่างไร และพยายามตอบคำถามสั้นๆ แต่ให้ได้ใจความชัดเจน

4.2.5 องค์ประกอบของการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความให้มีประสิทธิภาพนั้นต้องอาศัยองค์ประกอบหลายประการ ดังที่ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2547: 162-163) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. ประสบการณ์ของผู้อ่าน หมายถึง การที่ผู้อ่านได้อ่านเรื่องที่เคยมีประสบการณ์มาก่อนย่อมทำให้เข้าใจเนื้อหาโดยเร็ว
2. ความรู้พื้นฐาน หมายถึง ความรู้เดิมที่เป็นพื้นฐานของการอ่าน เช่น อาชีพ สภาพแวดล้อม หน้าที่การงาน ฯลฯ
3. วัฒนธรรมของผู้อ่าน โดยเฉพาะวัฒนธรรมทางภาษาพูด
4. ความสนใจของผู้อ่าน
5. การเรียนรู้ของผู้อ่าน
6. การทำงานของสายตา
7. พื้นฐานทางภาษา

จะเห็นได้ว่า องค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้การอ่านจับใจความบรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ได้นั้นก็คือตัวผู้อ่าน ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ หากผู้อ่านขาดความรู้ด้านภาษา ความรู้เกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน ประสบการณ์ หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เป็นต้น การอ่านจับใจความก็เป็นการยากที่จะประสบผลสำเร็จตามจุดประสงค์

4.2.6 วิธีการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความมีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิตในยุคปัจจุบันที่เป็นยุคข้อมูลข่าวสารที่สามารถติดต่อสื่อสารถึงกันได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้นบุคคลที่มีความสามารถในการอ่านก็จะนำความรู้ที่เป็นประโยชน์มาพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติ ทั้งในด้านการศึกษา เศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ดังนั้นจึงควรฝึกฝนการอ่านจับใจความอย่างถูกวิธี ดังที่ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ อ้างถึงในกระทรวงศึกษาธิการ (2552: 35-36) ได้กล่าวถึงวิธีค้นหาใจความไว้ดังนี้

1. เตรียมความพร้อมสำหรับการอ่าน โดยกำหนดจุดประสงค์ของการอ่าน เลือกสารที่จะอ่านให้ตรงจุดประสงค์ และสำรวจพื้นฐานความรู้เดิมเกี่ยวกับสารที่จะอ่าน
2. อ่านชื่อเรื่อง ทำความเข้าใจความหมาย ของชื่อเรื่องก่อนที่จะอ่านเนื้อเรื่อง
3. อ่านแต่ละย่อหน้าของเรื่องอย่างรอบคอบ เพื่อค้นหาคำ กลุ่มคำและประโยคสำคัญที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับชื่อเรื่อง
4. จดบันทึก คำ กลุ่มคำ และประโยคสำคัญไว้ เพื่อป้องกันการลืม
5. อ่านทบทวนเนื้อเรื่องอีกครั้งตั้งแต่ต้น จนจบ เพื่อเป็นการทบทวนเรื่องราวทั้งหมด

6. อ่านละเอียดทุกประโยคสำคัญที่บันทึกไว้ โดยเทียบเคียงกับเนื้อเรื่อง ที่อ่านทั้งหมด เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของประโยคสำคัญแต่ละย่อหน้า

7. ทบทวนด้วยการเรียงลำดับเรื่องราวที่อ่านมาทั้งหมด หรืออาจตอบคำถาม ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบ ถ้ามีข้อผิดพลาดจากเรื่องให้อ่านซ้ำเพื่อหาคำตอบที่ถูกต้อง

8. นำประโยคสำคัญที่บันทึกไว้มาเขียนเรียบเรียงด้วยภาษาที่สละสลวยให้มีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกัน

9. อ่านใจความอย่างละเอียด เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษา การสะกดคำ การเว้นวรรค

กรมวิชาการ (2546: 189) กล่าวว่า การอ่านจับใจความให้บรรลุวัตถุประสงค์ มีแนวทางดังต่อไปนี้

1. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านชัดเจน เช่น อ่านเพื่อหาความรู้ เพื่อความเพลิดเพลิน หรือเพื่อบอกเจตนาของผู้เขียน เพราะจะเป็นแนวทางให้กำหนดการอ่านได้อย่างเหมาะสม และจับใจความหรือคำตอบได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

2. สืบสวนส่วนประกอบของหนังสืออย่างคร่าวๆ เช่น ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ คำชี้แจงการใช้หนังสือ ภาคผนวก ฯลฯ เพราะส่วนประกอบของหนังสือจะทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องหรือหนังสือที่อ่านได้กว้างขวางและรวดเร็ว

3. ทำความเข้าใจลักษณะของหนังสือว่าเป็นประเภทใด เช่น สารคดี ตำรา บทความ ฯลฯ ซึ่งจะช่วยให้มีแนวทางอ่านจับใจความได้ง่าย

4. ใช้ความสามารถทางภาษา ด้านการแปลความหมายของคำ ประโยค และข้อความต่างๆ อย่างถูกต้อง รวดเร็ว

5. ใช้ประสบการณ์หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านมาประกอบ เพื่อจะทำให้เข้าใจ และจับใจความที่อ่านได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น

ประทีป วาทิกทินกร (2535: 82) กล่าวว่า วิธีจับใจความอาจจะกระทำได้โดยยึดหลักดังนี้

1. อ่านเรื่องราวให้ตลอดทั้งเรื่อง

2. ตั้งคำถาม ถามตัวเองสั้นๆ ว่าเรื่องอะไร ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และทำไม บางเรื่องอาจจะมีคำตอบไม่ครบก็ได้ แต่เราต้องตอบเท่าที่มีอยู่ให้ครบถ้วน เพื่อจะได้จับใจความสำคัญให้ได้มากที่สุด

3. ขยายความในคำตอบออกไปอีก เมื่อต้องการรายละเอียดที่จำเป็นของจับใจความสำคัญ

ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่า วิธีในการอ่านจับใจความนั้น ผู้อ่านจะต้องตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน ต่อจากนั้นจึงสำรวจส่วนประกอบของหนังสืออย่างคร่าวๆ อ่านเนื้อหาของเรื่องทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ โดยไม่หยุดอ่านเข้าไปมาเฉพาะตอนใดตอนหนึ่ง เมื่ออ่านจบเรื่องแล้วทำความเข้าใจ คำสำคัญ และประโยคสำคัญของเรื่อง โดยอาจตั้งคำถามกับตนเองว่าใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านสรุปใจความของเรื่องที่อ่าน และส่วนที่เป็นส่วนขยายใจความของเรื่องได้ง่ายขึ้นแล้วจึงสรุปใจความของเรื่องด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดพัทลุง

จังหวัดพัทลุงเป็นจังหวัดเล็กๆ ตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันตกของทะเลสาบสงขลา ในอดีตเป็นเมืองที่มีความเจริญทางด้านศิลปวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนเป็นแหล่งที่มีความสำคัญทางการศึกษา จังหวัดพัทลุงมีเอกลักษณ์ท้องถิ่นที่น่าสนใจหลายประการ ดังข้อสันนิษฐานตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี และนักธรณีวิทยา เช่น

4.3.1 ชื่อเมืองพัทลุง

ชื่อเมืองพัทลุงตามที่ประทุม ชุ่มเพ็งพันธุ์ (2531: 36-40) ได้ศึกษาความเป็นมาของชื่อเมืองตามเอกสาร หลักฐานทางประวัติศาสตร์ ตำนาน โบราณสถาน โบราณวัตถุ สันนิษฐานว่าชื่อเมืองพัทลุงเดิมเขียนว่า พัดละลุง คำว่า ตะลุง หมายถึง เสาผูกช้าง ต่อมากลายคำเพื่อสะดวกขึ้นในการออกเสียง จึงเป็น พัทลุง

นอกจากนี้ประดิด พรหมภักดี (2531: 174-175) กล่าวว่าพัทลุงน่าจะมาจากภาษาขอมโบราณคือคำว่า มัดตะลุย หรือ มัดตะลุง ต่อมาจึงออกเสียงว่า พัทลุง ส่วนคำว่า ตะลุง เป็นภาษาขอม หมายถึง เสาต้นใหญ่ ซึ่งอาจหมายถึง เสาเพนียดช้าง

จังหวัดพัทลุงจึงเป็นเมืองที่เกี่ยวข้องกับช้างเผือกเมืองหนึ่งในยุคอดีตตามหลักฐานที่ปรากฏตามประวัติศาสตร์ดังกล่าว

4.3.2 เกาะสี่เกาะห้า

เกาะสี่เกาะห้า เป็นหมู่เกาะที่อยู่ในเขตอำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง ซึ่งชัยวุฒิ พิยะกุล และคณะ (2544: 281) ได้กล่าวว่าจังหวัดพัทลุงมีสิ่งที่ดีงามหรือสิ่งที่สวยงามที่แสดงลักษณะพิเศษ มีความโดดเด่นเฉพาะตัวทั้งที่เป็นธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นซึ่งมีทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมที่ชัดเจน เช่น ภูเขาอกทะเล เกาะสี่เกาะห้า ทะเลน้อย ภาษาถิ่น ศิลปะประเพณี สิ่งเหล่านี้เป็นเอกลักษณ์ทางธรรมชาติและเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

เกาสีเกาส้า เป็นหมู่เกาสินปุ่นที่มีลักษณะพิเศษคือถ้ามองจากทางทิศเหนือและทิศใต้จะมองเห็น 4 เกาส์ ถ้ามองทางทิศตะวันตกจะมองเห็น 5 เกาส์ จึงเรียก เกาสีเกาส้า หมู่เกาส์นี้ประกอบด้วยหมู่เกาส์จำนวน 10 เกาส์ ได้แก่ เกาส์ท้ายถ้ำดำ เกาส์รูสมิ เกาส์ห้วมว เกาส์หน้าเทวดา เกาส์กันตัง เกาส์เข้ม เกาส์ป้อย เกาส์กระ เกาส์ตาไสยายโส

เกาสีเกาส้า เป็นแหล่งผลิตรังนกนางแอ่นที่ดีที่สุดของประเทศไทย และเป็นพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญของจังหวัดพัทลุง

4.3.3 ภูเขาอกทะลุ

ชัยวุฒิ พิชะกุล และคณะ (2544: 279) ได้กล่าวไว้ว่าในสมัยโบราณผู้เดินทางโดยเรือในทะเลสาบสงขลาใช้ภูเขาอกทะลุเป็นที่หมายของจังหวัดพัทลุง ดังนั้นภูเขาอกทะลุซึ่งมีลักษณะเป็นรูกลมกลวง บริเวณส่วนกลางก่อนไปทางส่วนยอดมีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 10 เมตร จึงเป็นเอกลักษณ์ที่เด่นชัดแห่งหนึ่งของจังหวัดพัทลุง อีกทั้งยังมีตำนานเล่าขานถึงภูเขา ลูกนี้ น่าสนใจ ซึ่งเป็นเรื่องราวของนางสินลาคุติผู้เป็นภรรยาของเจ้าเมือง

4.3.4 เพลงกล่อมเด็ก

สุทธีวงศ์ พงษ์ไพบูลย์ (2524: บทนำ) กล่าวว่า เพลงกล่อมเด็กเป็นคติชาวบ้านแขนงหนึ่งซึ่งใช้เป็นสื่อ มีการสืบทอดจากปากต่อปากเป็นวรรณกรรมประเภทมุขปาฐะ เพลงกล่อมเด็กมีลักษณะเป็นวัฒนธรรมพื้นบ้านมีบทบาทหน้าที่และเป็นเครื่องแสดงเอกลักษณ์ของชุมชนนั้นๆ

เพลงกล่อมเด็กหรือเพลงร้องเรือใช้ร้องขับกล่อมให้เด็กนอนหลับเร็วและหลับสนิทในขณะที่เด็กไม่หลับก็จะเกิดความอบอุ่นทั้งทางกายและจิตใจ เพราะผู้ขับกล่อมอยู่ในอารมณ์เบิกบาน แจ่มใส เสียงที่ขับกล่อมไพเราะอ่อนหวาน สายตาที่สื่อถึงความรัก ความเมตตา เด็กได้รับสัมผัสความรู้สึกที่ทะนุถนอมและเปี่ยมไปด้วยความรัก สิ่งเหล่านี้คือวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของสังคมซึ่งเป็นเอกลักษณ์สำคัญของชาติ

4.3.5 อู่น้ำข้าว

จังหวัดพัทลุงเป็นจังหวัดที่มีลักษณะภูมิประเทศดังที่ประเสริฐ วิทยารัฐ (2531: 23) ได้กล่าวไว้ว่าเป็นพื้นที่ดินตะกอน ที่ราบลุ่มระนาบประมาณ 4 ใน 5 ของพื้นที่ และประมาณ 1 ใน 5 เป็นพื้นที่ภูเขา ส่วนที่ราบดินตะกอนบางแห่งเป็นที่ลุ่มหนองน้ำซึ่งเป็นพื้นที่การทำนา จังหวัดพัทลุงจึงเป็นแหล่งผลิตข้าวที่สำคัญของประเทศ โดยเฉพาะข้าวสังข์หยดซึ่งเป็นข้าวพันธุ์พื้นเมืองและเป็นที่ต้องการของตลาดในปัจจุบันอย่างมาก

4.3.6 ประเพณีการแข่งขันโพน

ประเพณีการแข่งขันโพนเป็นประเพณีในรอบปีของจังหวัดพัทลุง ซึ่งชัยวุฒิ พิชะกุล และคณะ (2544: 243) ได้กล่าวไว้ว่า ก่อนการลากพระวัดจะต้องเตรียมการล่วงหน้าหลายประการ โดยเฉพาะการตีโพนประโคมพระก่อนวันลากพระจะต้องดำเนินการประโคมโพนไม่น้อยกว่า 7 วัน ซึ่งวัดแต่ละวัดจะต้องประโคมโพนด้วยการตีโพน 2 ใบ สลับกันทั้งกลางวัน กลางคืน เป็นการเตือนว่าวันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 จะมีการลากพระ

ต่อมาเทศบาลเมืองพัทลุงจึงได้จัดงานแข่งขันโพนหรือประชันโพนของแต่ละวัดขึ้น ดังที่โกสินทร์ ไพศาลศิลป์ (2554: 29) กล่าวว่า ประเพณีแข่งขันโพนลากพระของจังหวัดพัทลุงถือว่าเป็นเอกลักษณ์ที่ชาวพัทลุงร่วมกันอนุรักษ์จัดสืบทอดกันมาประจำทุกปีการประโคมโพนนั้นเป็นส่วนหนึ่งของประเพณีลากพระของชาวพัทลุง

การแข่งขันโพนและการลากพระเป็นประเพณีที่มีคุณค่าและเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ที่แสดงถึงภูมิปัญญาที่น่าสนใจและควรสืบทอดให้คงอยู่ตลอดไป

การแข่งขันโพนของจังหวัดพัทลุง เป็นประเพณีที่จัดขึ้นประมาณเดือนตุลาคมของทุกปี เป็นกิจกรรมที่เป็นเอกลักษณ์และแสดงถึงความยิ่งใหญ่ของภูมิปัญญาของชาวพัทลุงมาเป็นเวลาช้านาน

4.3.7 บุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์

ชัยวุฒิ พิชะกุล และคณะ (2544: 309) ได้กล่าวถึง พระยาทุกขราษฎร์ (ช่วย) ไว้ว่าเป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่งของชาติที่ได้กระทำความดี สร้างวีรกรรมเพื่อปกป้องแผ่นดินมาตุภูมิไว้ด้วยชีวิต ชาวพัทลุงทั้งปวงควรถือเป็นแบบอย่างด้วยคุณงามความดีของท่าน ชาวพัทลุงจึงได้พร้อมกันจัดสร้างอนุสาวรีย์พระยาทุกขราษฎร์ (ช่วย) ประดิษฐานไว้ที่สามแยกบ้านท่ามิหรำ ในเขตเทศบาลเมืองพัทลุง

5. แนวทางการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน

หนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง เมืองตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง จังหวัดพัทลุง ผู้ศึกษาได้จัดทำดังนี้

5.1 ศึกษาวิธีการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน จากเอกสารต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางการสร้างหนังสือ

5.2 ศึกษาตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้

กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน สาระการเรียนรู้แกนกลางของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้กำหนดให้นักเรียนอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น เรื่องเล่าจากประสบการณ์ เอกสารทางวิชาการที่มีค่า ประโยค และข้อความที่ต้องใช้บริบทช่วยพิจารณาความหมาย นิทาน บทสนทนา ฯลฯ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงกำหนดจุดประสงค์การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านดังนี้

5.2.1 บอกความหมายของคำ สำนวน จากเรื่องที่อ่านได้

5.2.2 จับใจความจากเรื่องที่อ่านได้

5.3 กำหนดขอบข่ายของเนื้อหาโดยใช้ข้อมูลของจังหวัดพัทลุง เป็นข้อมูลในการสร้างหนังสือเพื่อให้นักเรียนมีประสบการณ์ด้านการอ่านจับใจความ

5.4 ศึกษาข้อมูลของจังหวัดพัทลุง โดยศึกษาจากเอกสารของหน่วยงานต่างๆ เช่น เทศบาลเมืองพัทลุง สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพัทลุง หนังสือสารานุกรมภาคใต้ และสัมภาษณ์ผู้รู้

5.5 กำหนดชื่อเรื่องของหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยกำหนดชื่อเรื่อง “เมืองตะลุง” ซึ่งเป็นคำที่บ่งบอกความเป็นมาของชื่อเมืองพัทลุง

5.6 กำหนดเค้าโครงเรื่องของหนังสือส่งเสริมการอ่าน เค้าโครงของเรื่องมุ่งเน้นให้ผู้อ่านมีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลของจังหวัดพัทลุง ด้านชื่อบ้าน นามเมือง ตำนาน วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น ประเพณี และบุคคลสำคัญของจังหวัดพัทลุง จึงกำหนดเค้าโครงของเรื่องจำนวน 12 เรื่อง คือ เมืองตะลุง เรื่องเกาะสี่เกาะห้า เรื่องสินลาลูดี อุंनाข้าว ไกวเปลกล่อมน้อง นั้งรถไฟไปบ้านปู่ โพนเก่าหอ แข่งโพนที่บ้านปู่เมืองลุง ลำปำที่รัก เขาปู่เขาย่า ปลูกกระจุค และวีรชน

5.7 การเรียบเรียงเนื้อหา กำหนดรูปแบบการเรียบเรียงเนื้อหาอย่างหลากหลาย เช่น ดำเนินเรื่องโดยตัวละครเป็นผู้เล่าเหตุการณ์ ดำเนินเรื่องโดยใช้บทสนทนา และดำเนินเรื่องในรูปแบบของการจัดรายการวิทยุเป็นต้น

5.8 การทดสอบต้นฉบับ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเนื้อเรื่อง โดยให้นักเรียนและครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม อ่านเนื้อเรื่อง และวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับเนื้อเรื่อง

5.9 คัดเลือกและปรับปรุงเนื้อหา ผลการตรวจสอบคุณภาพของต้นฉบับได้คัดเลือกและปรับปรุงเนื้อหาให้เหมาะสมจึงกำหนดเนื้อเรื่องของหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องเมืองตะลุงจำนวน 9 เรื่อง คือ เรื่องเมืองตะลุง เรื่องเกาะสี่เกาะห้า เรื่องสินลาลูดี เรื่องไกวเปลกล่อมน้อง เรื่องอุंनाข้าว เรื่องนั้งรถไฟไปบ้านปู่ เรื่องโพนเก่าหอ เรื่องแข่งโพนที่บ้านปู่เมืองลุง และเรื่องวีรชน

5.10 กำหนดรูปแบบของหนังสือมีขนาด 18.5×26 เซนติเมตร ประกอบด้วย

5.10.1 ปกหน้า

5.10.2 คำนำ

5.10.3 สารบัญ

5.10.4 เนื้อหาของหนังสือพร้อมภาพประกอบที่เป็นภาพวาดและภาพถ่าย

5.10.5 คำศัพท์

5.10.6 กิจกรรม

5.11 กำหนดเค้าโครงของภาพประกอบเพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้วาดภาพประกอบเรื่อง และคัดสรรภาพจากแหล่งต่างๆ ประกอบเรื่องให้น่าสนใจ

5.12 กำหนดกิจกรรมการอ่านแต่ละเรื่องตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้แต่ละเรื่องดังนี้

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้
1) เมืองตะลุง	1. บอกความหมายของคำศัพท์และสำนวนจากเรื่องที่อ่านได้ 2. ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
2) เกาะสี่เกาะห้า	1. บอกความหมายของคำศัพท์จากเรื่องที่อ่านได้ 2. เรียงลำดับเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านได้
3) สินลาตุตี	1. บอกความหมายของคำศัพท์และสำนวนจากเรื่องที่อ่านได้ 2. เขียนเล่าเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านได้
4) ไกวเปลก่อกม่น้อง	1. บอกความหมายของคำศัพท์จากเรื่องที่อ่านได้ 2. อธิบายความหมายของสำนวนจากเรื่องที่อ่านได้ 3. ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
5) อุंनाข้าว	1. บอกความหมายของคำศัพท์จากเรื่องที่อ่านได้ 2. อธิบายความหมายของสำนวนจากเรื่องที่อ่านได้ 3. เขียนเล่าเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านได้
6) นักรถไฟไปบ้านปู่	1. บอกความหมายของคำศัพท์จากเรื่องที่อ่านได้ 2. อธิบายความหมายของสำนวนจากเรื่องที่อ่านได้ 3. ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
7) โปนเก้าหอ	1. บอกความหมายของคำศัพท์จากเรื่องที่อ่านได้ 2. ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ 3. เติมคำลงในช่องว่าง ของข้อความให้ได้ใจความที่ถูกต้อง

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้
8) แข่งโพนที่บ้านปู่เมืองลุง	1. บอกความหมายของคำศัพท์จากเรื่องที่อ่านได้ 2. อธิบายความหมายของสำนวนจากเรื่องที่อ่านได้ 3. เติมคำลงในช่องว่าง ของข้อความให้ได้ใจความที่ถูกต้อง
9) วีรชน	1. บอกความหมายของคำศัพท์จากเรื่องที่อ่านได้ 2. อธิบายความหมายของสำนวนจากเรื่องที่อ่านได้ 3. เขียนย่อความจากเรื่องที่อ่านได้

5.13 พิมพ์รูปเล่มขนาด 18.5 × 26 เซนติเมตร

5.14 สร้างแบบประเมินคุณค่าของหนังสือโดยครอบคลุมเนื้อหา 3 ด้าน ได้แก่ ด้านลักษณะของหนังสือ ด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษา และคุณค่าของหนังสือ

5.15 การตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพหนังสือเพื่อหาดัชนีความสอดคล้อง (Index Congruence) 4 ด้าน ได้แก่ ด้านลักษณะของหนังสือ ด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษา ด้านคุณค่าของหนังสือโดยใช้สถิติ การวิเคราะห์ข้อมูล การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective Congruence - IOC) ดังนี้

สูตร

$$IOC = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมิน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

5.16 ผลการประเมินคุณภาพของหนังสือ

5.16.1 ด้านลักษณะของหนังสือ มีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.67-1.0 ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า การจัดรูปเล่มเหมาะสมกับวัย การออกแบบปกสวยงามเหมาะสมกับชื่อเรื่องและเนื้อเรื่อง ขนาดของตัวอักษรเหมาะสม การจัดวางภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องและส่งเสริมจินตนาการของผู้อ่าน ภาพประกอบสวยงามเหมาะสมกับวัย องค์ประกอบของหนังสือครบถ้วนตรงตามประเภทของหนังสือ รูปเล่มและปกแข็งแรง ทนทาน

5.16.2 ด้านเนื้อหา มีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ระดับ 1.0 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า เนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลของจังหวัดพัทลุง ส่งเสริมและพัฒนาด้าน

สติปัญญา อารมณ์และสังคมของผู้อ่าน วิธีการนำเสนอเนื้อหาที่น่าสนใจ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน การดำเนินเรื่องชวนติดตาม ความยาวของเนื้อเรื่องมีความเหมาะสม การอธิบายคำศัพท์ชัดเจน และกิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา

5.16.3 ด้านการใช้ภาษา มีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ระดับ 1.0 ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า ชื่อเรื่องสอดคล้องเหมาะสมกับเนื้อหา การใช้คำ สำนวน ภาษาเข้าใจง่าย การบรรยายเรื่องชัดเจน เหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของผู้เรียน

5.16.4 ด้านคุณค่าของหนังสือ มีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ระดับ 1.0 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า หนังสือส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลของจังหวัด พัทลุง นักเรียนมีความเข้าใจและภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน ช่วยส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ได้รับความเพลิดเพลินจากการอ่าน ช่วยส่งเสริมและพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความและส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน

สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ในภาพรวมพบว่า มีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ระหว่าง 0.67 – 1.0 มีความเห็นโดยรวมว่า หนังสือมีองค์ประกอบครบถ้วนตามลักษณะของหนังสือส่งเสริมการอ่าน เนื้อหาที่น่าสนใจ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน การใช้ภาษาถูกต้องตามอักขรวิธีภาษาไทย หนังสือมีคุณค่าช่วยให้นักเรียนรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการอ่านจับใจความและมีนิสัยรักการอ่าน ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

1) ภาพประกอบ ควรปรับให้มีขนาดใหญ่ น่าสนใจและมีภาพประกอบมากกว่านี้ เพื่อขยายความคิดแก่ผู้อ่านและให้ผู้อ่านได้ผ่อนคลายเนื้อหาบางหน้าที่ไม่มีภาพประกอบ ทำให้รู้สึกหนัก ไม่น่าสนใจ

2) บทนำบางบทยาวเกินไป ทำให้เนื้อหาเกี่ยวกับภูมิปัญญา ประเพณีของท้องถิ่นน้อยลง

3) ชื่อตัวละครควรพิมพ์ตัวหนาเพื่อช่วยให้ผู้อ่านจดจำได้ดีขึ้นไม่สับสน

4) ควรใช้คำว่า “โพน” แทนคำว่า “ตะโพน”

5) สำนวนภาษาบางตอนยังคงเป็นภาษาถิ่นอยู่บ้าง เช่น ..ไม่พายเรือขึ้นมาถือ..

6) การเว้นวรรคตอนโดยเฉพาะการใช้ไม้ยมกควรเว้นให้ถูกต้อง

5.17 การพัฒนาคุณภาพของหนังสือ ผู้ศึกษาได้ปรับปรุงหนังสือส่งเสริมการอ่าน ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยขยายภาพประกอบให้มีขนาดใหญ่ขึ้น เพิ่มภาพประกอบเรื่องปรับเปลี่ยนบทนำบางเรื่อง ใช้คำว่า “โพน” แทน “ตะโพน” ตรวจสอบสำนวนภาษาและการพิมพ์ตลอดทั้งเล่ม

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง เมืองตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง ดังนี้

6.1 ได้หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง เมืองตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง จังหวัดพัทลุง

6.2 ได้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง เมืองตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง จังหวัดพัทลุงที่มีคุณภาพ

บทที่ 2

หนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องเมืองตะลุง
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำนำ

หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องเมืองตะลุงเล่มนี้ ผู้เขียนจัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นหนังสือส่งเสริมการอ่าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยมุ่งเน้นการฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน สร้างจิตสำนึกรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น

หนังสือเรื่องเมืองตะลุงเล่มนี้ ผู้เขียนได้นำเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นพัทลุง ทั้งด้านชื่อ บ้านนามเมือง ประเพณี ตำนาน วิถีชีวิต ประวัติศาสตร์ และเรื่องราวของบรรพชน โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น ๕ เรื่อง คือ เมืองตะลุง เกาะสี่เกาะห้า สินลาสุดี ไกวเปลกล่อมน้อง อู่นาข้าว นั่งรถไฟไปบ้านปู่ โพนเก่าหอ แข่งโพนที่บ้านปู่เมืองลุง และวีรชน

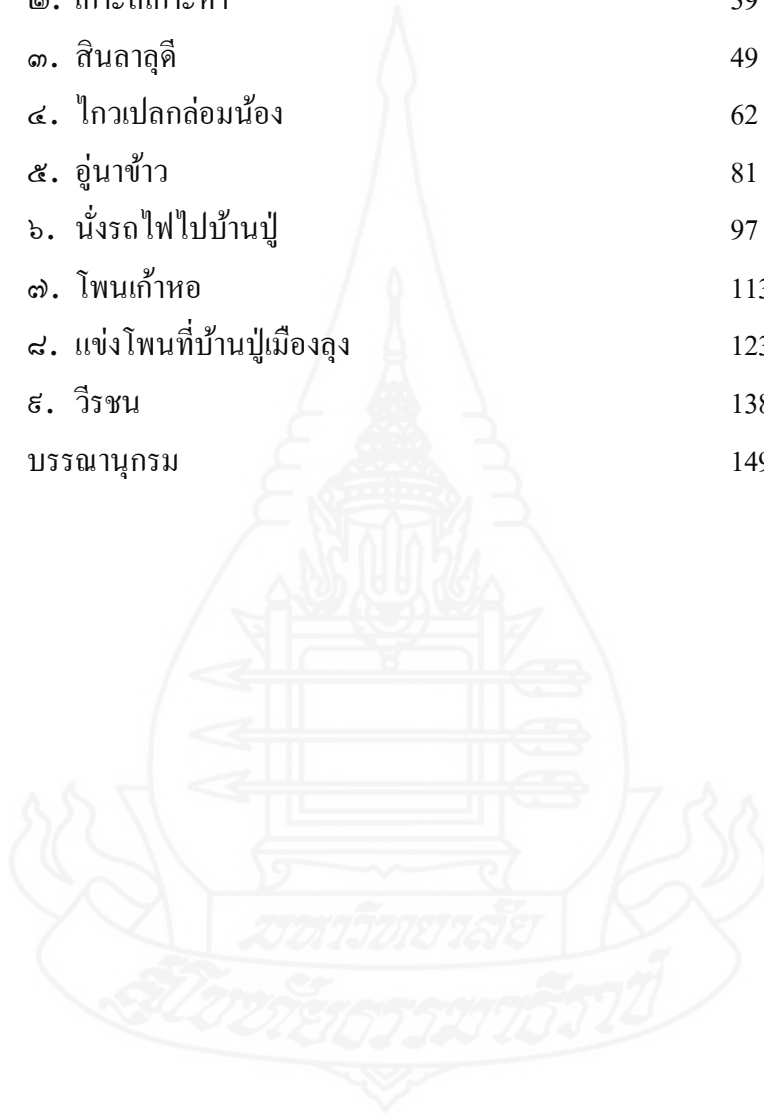
ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องเมืองตะลุงจะเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี อันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

อำนาจ เรืองศรี

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๑. เมืองตะลุง	29
๒. เกาะสี่เกาะห้า	39
๓. สิ้นลาตุดี	49
๔. ไกวเปลกล่อมน้อง	62
๕. อุ่นาข้าว	81
๖. นั่งรถไฟไปบ้านปู่	97
๗. โพนเก้าหอ	113
๘. แข่งโพนที่บ้านปู่เมืองลุง	123
๙. วีรชน	138
บรรณานุกรม	149

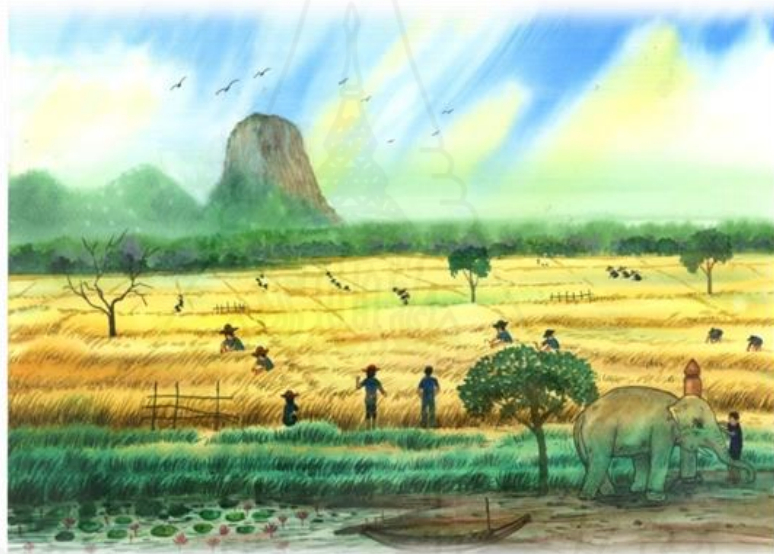

คำชี้แจง

กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เรื่องเมืองตะลุง

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกความหมายของคำศัพท์จากเรื่องที่ได้
๒. ตอบคำถามจากเรื่องที่ได้

เมืองตะลุง

“เมืองหนังโนราห์ อุंनाข้าว พรานน้ำตก แห่ลงนกน้ำ ทะเลสาบงาม เขากทะเล น้ำพุร้อน”
 สวัสดิ์ละ ท่านผู้ฟัง

รายการ “วันวานที่บ้านเรา” วันนี้เปิดรายการด้วยคำขวัญจังหวัดพัทลุง ถ้อยคำที่ บ่งบอกถึง ศิลปวัฒนธรรมอันงดงาม ธรรมชาติที่มีความหลากหลายทั้งน้ำตก นกน้ำ ทะเล ภูเขา และน้ำพุร้อน แสดงให้เห็นถึงความอุดมสมบูรณ์ พัทลุงจึงเป็นแหล่งผลิตข้าวปลาอาหารที่สำคัญของประเทสมานานนับพันปี ดังคำกล่าวที่ว่าพัทลุงเป็นอุंनाข้าว ชาวพัทลุงทุกคน โชคดีที่ได้เกิดบนผืนแผ่นดินที่อุดมสมบูรณ์ มีผู้นำที่กล้าหาญอย่าง พระยาช่วย (พระยาทุกขราษฎร์) มีพระมหากษัตริย์ซึ่งเป็นประมุขของชาติรักและห่วงใยเราทุกคนเสมือนลูก

วันวานที่บ้านเรามีเรื่องราวที่น่าสนใจ มีคุณค่าที่ควรจารึก ควรจดจำมากมาย วันนี้รายการวันวานที่บ้านเราจะบอกกล่าวเรื่องราวความเป็นมาของชื่อเมืองพัทลุง ความหมายของชื่อเมืองพัทลุง และประวัติการก่อตั้งเมืองพัทลุง

จังหวัดพัทลุงเดิมเรียกกันว่า “พัตะลุง” คำนี้ ปรากฏในกฎหมายตราสามดวง พ.ศ. ๑๕๕๘ สมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ คำว่าตะลุง เป็นคำพื้นเมือง แปลว่า เสาล่ามช้าง (หรือไม้หลักผูกช้าง) และ คำว่า พัด สันนิษฐานว่าคงมาจากคำ พัดทะ หรือ พัด(พัทธ – พัทธ์) ในภาษาบาลี ซึ่งแปลว่า ผูก ดัด เนื่อง ดังนั้น พัทลุงจึงมีความหมายว่าเมืองที่เกี่ยวข้องด้วยช้าง

เมืองพัทลุงโบราณเป็นเมืองช้าง เพราะตามตำนานยังได้กล่าวถึงสถานที่ ที่เกี่ยวข้องกับช้าง เช่น บ้านโรงช้าง ตำบลบ้านพร้าว อำเภอป่าพะยอม และคลองปากเพนียด ที่ตำบลเขาชัยสน อำเภอเขาชัยสน เป็นบริเวณที่สร้างเพนียดจับช้าง จังหวัดพัทลุงจึงมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นเป็นที่รู้จักของคนทั่วไปเกี่ยวกับช้าง

การเรียกชื่อเมืองในอดีตมักเรียกชื่อตามเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของท้องถิ่น ในอดีตเมืองพัทลุงเป็นถิ่นที่ช้างป่าชุกชุม ชื่อเมืองจึงมีความเกี่ยวข้องกับช้างดังที่กล่าวแล้ว ฉะนั้นถ้าจะแปลความหมายและที่มาของชื่อ “พัทลุง” ก็จะได้ความหมายว่า “เมืองช้าง”

เมืองพัทลุงในอดีตเป็นเมืองที่ทำหน้าที่เลี้ยงช้าง และเป็นเมืองที่ส่งช้างไปขาย ยังเมืองอื่นๆ ดังปรากฏ ในตำนาน เมืองชัยบุรี เล่ากันว่านายเมืองเป็นผู้ค้าช้างกับเมืองต่างๆและตำนานพระนางเลือดขาว กล่าวว่าดาสาม โมยายเพ็ชร เป็นหมอมหมอเต่า นายกองช้าง เลี้ยงช้างส่งเจ้าพระยากรงทอง เจ้าเมืองสทิงพระ หรือกรุงสทิงพระพาราณสีทุกปี แสดงให้เห็นว่าคนพัทลุงฉลาดและมีความสามารถ ทั้งนี้เพราะในอดีตเมืองใดไม่มีช้างทำศึก เมืองนั้นย่อมพ่ายแพ้ต่อข้าศึก เพราะช้างเป็นยานพาหนะสำคัญในการทำศึกสงคราม

จังหวัดพัทลุงเป็นเมืองที่มีความเจริญรุ่งเรืองมานาน ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี สันนิษฐานว่าเมืองพัทลุงได้สร้างบ้านแปงเมืองดังนี้

ยุคแรก เมืองพัทลุงอยู่ภายใต้การปกครองของเมืองสทิงพระหรือกรุงสทิงพระพาราณสีซึ่งเป็นเมืองใหญ่ ทั้งนี้เพราะเมืองที่ใช้คำนำหน้า “กรุง” คำลงท้ายใช้คำว่า “พาราณสี” และเจ้าเมืองใช้คำว่า “เจ้าพระยา” แสดงให้เห็นว่าเมืองสทิงพระเป็นเมืองที่มีความเจริญรุ่งเรืองและมีผู้นำที่เข้มแข็ง

ยุคที่ ๒ เริ่มก่อตั้งเมืองพัทลุงที่โคกเมืองแก้ว บริเวณอ่าวสะทังซึ่งเป็นอ่าวที่เหมาะสม ในการจอดเรือหลบคลื่นลม เมืองสะทังบางแก้วจึงกลายเป็นเมืองท่าเรือที่เจริญเรื่อยมาจนถึงสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนกลาง ส่วนเมืองสทิงพระก็เสื่อมอำนาจลงเรื่อยมา

ยุคที่ ๓ เป็นยุคเคลื่อนย้ายเมืองเพื่อหาภูมิประเทศที่เหมาะสม ทั้งนี้เพราะเมืองพัทลุงมักจะถูกโจมตีจากกลุ่มโจรสลัดซาแจะอารูและอุยกคตนะอยู่เสมอ พัทลุงจึงต้องย้ายเมืองหลายครั้ง แม้ว่าเราจะย้ายเมืองไปอยู่ที่ไหน แต่ชื่อเมืองก็ยังคงใช้ พัทลุง เช่นเดิม ไม่เปลี่ยนแปลง

การก่อตั้งเมืองของจังหวัดพัทลุง ตั้งแต่ยุคศตวรรษที่ ๑๕ เมืองพัทลุงได้ก่อตั้งเมืองสถานที่ที่ปรากฏในเอกสารประวัติศาสตร์

๑. โกกเมืองแก้ว ปัจจุบันคือหมู่ที่ ๔ ตำบลจองถนน อำเภอเขาชัยสน
๒. บ้านแร่ ปัจจุบันคือหมู่ที่ ๑ ตำบลควนมะพร้าว อำเภอเมืองพัทลุง

๓. เขาชัยบุรี ปัจจุบันคือตำบลชัยบุรี อำเภอเมืองพัทลุง รวมทั้งตำบลพนมวังค์และตำบลมะกอกเหนือ อำเภอกวนขนุน

๔. ท่าเสม็ด ปัจจุบันคือตำบลท่าเสม็ด อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช

๕. เมืองพระรถ ปัจจุบันคือหมู่ที่ ๑ ตำบลพญาขัน อำเภอเมืองพัทลุง

๖. บ้านควนมะพร้าว ปัจจุบันคือหมู่ที่ ๒ ตำบลพญาขัน อำเภอเมืองพัทลุง

๗. บ้านม่วง ปัจจุบันคือหมู่ที่ ๖ ตำบลพญาขัน อำเภอเมืองพัทลุง

๘. บ้านโคกลุง ปัจจุบันคือหมู่ที่ ๔ ตำบลลำป่า อำเภอเมืองพัทลุง

จังหวัดพัทลุงของเราว่าจะเป็นเมืองที่น่าอยู่ได้ทุกวันนี้ เพราะผู้นำแต่ละยุคสมัยต้องฝ่าฟันกับอุปสรรคนานัปการ และต้องพัฒนาบ้านเมืองให้มีทำเลที่เหมาะสม ปลอดภัย จากข้าศึกที่มารุกราน และสิ่งสำคัญที่สุดก็คือ ผู้นำต้องเป็นนักสู้ที่เข้มแข็ง ประชาชนต้อง รู้รักสามัคคี คุณสมบัติเช่นนี้ เชื่อว่าอยู่ในสายเลือดของชาวพัทลุงทุกคน ขอให้ทุกๆ คน รักเทิดทูน และกตัญญูต่อพระมหากษัตริย์ ตลอดจนบรรพชนของชาติบ้านเมือง ที่ปกป้อง ชาติไทยให้มั่นคงยืนยงมาจนถึงทุกวันนี้

ท่านผู้ฟังพบกับรายการ “วันวานที่บ้านเรา” ได้ใหม่ในวันพรุ่งนี้ เพื่อย้อนอดีตวันวานกับเมืองหนังโนราห์ อู่นาข้าว พรานน้ำตก แหล่งนกน้ำ ทะเลสาบงาม เขาอกทะลุ น้ำพุร้อน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ย้อนอดีตเรื่องราวต่างๆ ของพัทลุง เมืองรุ่งเรือง เมืองคนดี เมืองที่มีเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรม และประเพณี สวัสดิ์ค่ะ

คำศัพท์และความหมาย

คำศัพท์	ความหมาย
จดจำ	กำหนดไว้ในใจ จำไว้ในใจ
จารึก	เขียนหรือจารให้เป็นรอยลึก เป็นตัวอักษร หรือภาพ
นานัปการ	มีหลายอย่างนานาประการ
นายกongช้าง	หัวหน้าผู้ควบคุมการดูแลช้าง
โบราณคดี	วิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับโบราณสถานและโบราณวัตถุ
เพนียด	วงล้อมทำเป็นคอกสำหรับคชช้าง
วันวาน	ระยะเวลาที่ผ่านมา อดีต
สัมมนา	การประชุมแบบหนึ่ง มีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และหาข้อสรุปและข้อเสนอแนะในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
สายเลือด	ญาติพี่น้องที่มีบรรพบุรุษร่วมกัน นิสัย สันดาน
หมอสคำ	ตำแหน่งความขวของค่านานการจับช้าง
หมอเต่า	ผู้มีความรู้ทางคชศาสตร์ และเป็นหัวหน้าในการจับช้าง
เอกลักษณ์	ลักษณะเฉพาะ หรือลักษณะเฉพาะที่มีร่วมกัน

กิจกรรมที่ ๑
เรื่อง เมืองตะลุง

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง นักเรียนนำตัวอักษรหน้าคำศัพท์ด้านขวามาเติมลงในช่องว่างหน้าข้อความด้านซ้ายมือ
ให้มีความหมายสัมพันธ์กัน

..... ๑. เสาล่ามช้าง	ก. สันนิษฐาน
..... ๒. แหล่งผลิตข้าวที่อุดมสมบูรณ์	ข. เอกลักษณะ
..... ๓. ผู้มีความรู้ทางศาสตร์และ เป็นหัวหน้าการจับช้าง	ค. เพนียด
..... ๔. ตำแหน่งความเชี่ยวชาญของตำนาน การจับช้าง	ง. หมอสดำ
..... ๕. มีหลายอย่างนานาประการ	จ. โบราณคดี
..... ๖. ก่อตั้งบ้านเมืองให้เป็นปึกแผ่น	ฉ. นานัปการ
..... ๗. วิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับ โบราณสถาน และ โบราณวัตถุ	ช. สัมมนา
..... ๘. ลักษณะเฉพาะหรือลักษณะเฉพาะ ที่มีร่วมกัน	ซ. อุณาข้าว
..... ๙. วงล้อมทำเป็นคอก	ฅ. ตะลุง
..... ๑๐. ลงความเห็นเป็นการคาดคะเน	ฉ. สร้างบ้านแปงเมือง
..... ๑๑. การประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และความคิดเห็น เพื่อหาข้อสรุป ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง	ค. นายกองช้าง
..... ๑๒. หัวหน้าผู้ควบคุมการดูแลช้าง	ค. หมอเต่า

ตอนที่ ๒

คำชี้แจง นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. คำว่า “พัทลุง” มีความหมายอย่างไร

.....

.....

๒. ช้างมีคุณค่าแก่เมืองพัทลุงอย่างไรบ้าง

.....

.....

๓. สถานที่ใดในจังหวัดพัทลุงที่เกี่ยวข้องกับช้าง

.....

.....

๔. จังหวัดพัทลุงต้องย้ายบ้านเมืองหลายครั้งเพราะเหตุใด

.....

.....

๕. ในสมัยโบราณเมืองที่มีความเจริญรุ่งเรืองและมีความเข้มแข็งมักจะตั้งชื่อเมืองอย่างไร

.....

.....

๖. จังหวัดพัทลุงเคยอยู่ภายใต้การปกครองของเมืองใด ปัจจุบันเมืองดังกล่าวคือจังหวัดอะไร

.....

.....

๗. เอกลักษณ์ของจังหวัดพัทลุงคืออะไร เพราะเหตุใด

.....

.....

๘. บ้านเมืองที่เข้มแข็ง มีความสงบสุขต้องมียอดค้ำประกอบอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ ๓ กิจกรรมเสนอแนะ

คำชี้แจง นักเรียนค้นคว้าแผนที่ของจังหวัดพัทลุงจากอินเทอร์เน็ต แล้วระบุสถานที่ตั้งและชื่อเมืองพัทลุงในอดีต

เฉลยกิจกรรมที่ ๑
เรื่อง เมืองตะลุง

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง นักเรียนนำตัวอักษรหน้าคำศัพท์ด้านขวามาเติมลงในช่องว่างหน้าข้อความด้านซ้ายมือ
ให้มีความหมายสัมพันธ์กัน

.....ฉ..... ๑.	เสาถ้ำมั่งช้าง	ก. สันนิษฐาน
.....ช..... ๒.	แหล่งผลิตข้าวที่อุดมสมบูรณ์	ข. เอกลักษณะ
.....ญ..... ๓.	ผู้มีความรู้ทางคชศาสตร์และ เป็นหัวหน้าการจับช้าง	ค. เพนียด
.....ง..... ๔.	ตำแหน่งความยาวของตำนาน การจับช้าง	ง. หมอสดำ
.....ฉ..... ๕.	มีหลายอย่างนานาประการ	จ. โบราณคดี
.....ญ..... ๖.	ก่อตั้งบ้านเมืองให้เป็นปึกแผ่น	ฉ. นานัปการ
.....ช..... ๗.	วิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับ โบราณสถาน และ โบราณวัตถุ	ช. สัมมนา
.....ข..... ๘.	ลักษณะเฉพาะหรือลักษณะเฉพาะ ที่มีร่วมกัน	ซ. อุณาข้าว
.....ค..... ๙.	วงล้อมทำเป็นคอก	ฅ. ตะลุง
.....ก..... ๑๐.	ลงความเห็นเป็นการคาดคะเน	ฉ. สร้างบ้านแปงเมือง
.....ช..... ๑๑.	การประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และความคิดเห็น เพื่อหาข้อสรุป ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง	ค. นายกองช้าง
.....ญ..... ๑๒.	หัวหน้าผู้ควบคุมการดูแลช้าง	ค. หมอเต่า

ตอนที่ ๒

คำชี้แจง นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. คำว่า “พัทลุง” มีความหมายอย่างไร

ตอบ พัทลุง หมายถึง เมืองช้างหรือเมืองที่มีช้างเป็นจำนวนมาก

๒. ช้างมีคุณค่าแก่เมืองพัทลุงอย่างไรบ้าง

ตอบ ๑. เป็นยานพาหนะสำคัญในการทำศึก

๒. เป็นสินค้า

๓. สถานที่ใดในจังหวัดพัทลุงที่เกี่ยวข้องกับช้าง

ตอบ ๑. บ้านโรงช้าง ตำบลบ้านพร้าว อำเภอป่าพะยอม

๒. คลองปากเพนียด ตำบลเขาชัยสน อำเภอเขาชัยสน

๔. จังหวัดพัทลุงต้องย้ายบ้านเมืองหลายครั้งเพราะเหตุใด

ตอบ ถูกโจมตีจากโจรสลัดและเพื่อหาภูมิประเทศที่เหมาะสม

๕. ในสมัยโบราณเมืองที่มีความเจริญรุ่งเรืองและมีความเข้มแข็งมักจะตั้งชื่อเมืองอย่างไร

ตอบ เมืองที่มีความเจริญรุ่งเรืองมักใช้คำว่า “กรุง” นำหน้า และใช้คำว่า “พาราณสี”

ลงท้ายชื่อเมือง

๖. จังหวัดพัทลุงเคยอยู่ภายใต้การปกครองของเมืองใด ปัจจุบันเมืองดังกล่าว คือจังหวัดอะไร

ตอบ กรุงสทิงพระพาราณสี ปัจจุบันคือ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา

๗. เอกลักษณ์อันโดดเด่นในอดีตของจังหวัดพัทลุงคืออะไร เพราะเหตุใด

ตอบ เป็นเมืองที่มีความเกี่ยวข้องกับช้าง

๘. บ้านเมืองที่เข้มแข็ง มีความสงบสุขต้องมียอดค้ำประกอบอะไรบ้าง

ตอบ ๑. ผู้นำเข้มแข็ง

๒. ประชาชนรักสามัคคี

๓. ประชาชนรักและเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

ตอนที่ ๓ กิจกรรมเสนอแนะ

คำชี้แจง นักเรียนค้นคว้าแผนที่ของจังหวัดพัทลุงจากอินเทอร์เน็ต แล้วระบุสถานที่ตั้งและชื่อเมืองพัทลุงในอดีต

คำชี้แจง

กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เรื่องเกาะสี่เกาะห้า

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกความหมายของคำศัพท์จากเรื่องที่ได้
๒. เรียงลำดับเหตุการณ์จากเรื่องที่ได้

เกาะสี่เกาะห้า

ทุกๆ เย็น สภาพท้องถนนแออัดไปด้วยรถนานาชนิด รถแต่ละคันดูเหมือนจะบอกว่า “ขอฉันไปก่อนได้ไหม เจ้านายฉันรออยู่” แต่เจ้าจักรยานยนต์ดูเหมือนจะไม่ยี่หระได้แต่เปล่งเสียงคำรามว่า “เฮ้ย! ออานะ...อย่าคิดที่จะแข่งฉันเชียวนะ...ฉันขอไปก่อน” ฉันจึงจำนนด้วยความจำยอม ขับตามรถคันข้างหน้าไปช้าๆ และในที่สุดก็ถึงที่หมายแม้ว่าจะ ช้าไปเกือบครึ่งชั่วโมง

ฉันค่อยๆ ชะลอรถเพื่อเตรียมหาที่จอด ทันใดก็เหลือบเห็นสาวน้อยสี่คน กระแต่ น้ำส้ม หน้อย และฟางข้าวกำลังยืนโบกมือ ฉันเปิดไฟตอบรับเพื่อให้อีกฝ่ายรับรู้ ว่า เตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการขึ้นรถบนถนนที่มีการจราจรคับคั่ง และเป็นไปตามสัญญาณที่เด็กๆ คู่้นเคย ทั้งสี่คนกระโดดขึ้นรถปานสายฟ้าแลบ ทันทีที่ประตูรถปิดลงเสียงกระแต่ ก็เจ็ยเจ้าทันที

“แม่ขา...กลุ่มของลูกตัดสินใจจะเล่นนิทานประกอบการแสดงเพื่อประกวดในวันภาษาไทย เรื่อง เกาะสี่เกาะห้า ค่ะ”

“ทำไมถึงเปลี่ยนเรื่องเสียล่ะ เรื่องจอบถนนก็สนุกดีนี่”

“เรื่องเกาะ สี่เกาะห้า หนูคิดว่าให้ข้อคิดหลายอย่างค่ะ และที่สำคัญเกาะสี่เกาะห้าเป็นสถานที่ที่น่าสนใจ และเป็นพื้นที่เศรษฐกิจที่สำคัญของพัทลุงในปัจจุบัน”

หน้อยเพื่อนของกระแต่อธิบายอย่างตั้งใจ ช่างเหมาะกับหัวหน้ากลุ่มของเพื่อนๆ เพื่อทำกิจกรรม ทั้งเพื่อการประกวดและการเรียน

“กระแต่ล่ะลูก” ฉันถามความคิดเห็นของลูกเพื่อให้กระแต่ฝึกคิด และมีเหตุผล

“เนื้อเรื่องน่าสนใจมากนะคะแม่ แม่ลองฟังสิ้มกับฟางเล่าแม่ต้องเห็นด้วยแน่ๆ”

กระแต่ยืนยันหนักแน่น น้ำสิ้มกับฟางข้าวจึงเล่าเรื่องเกาะสี่เกาะห้าอย่างตั้งอกตั้งใจ น้ำเสียงสดใสน่าฟัง

“หนูก็คิดว่าน่าสนใจมากค่ะ เพราะเรื่อง เกาะสี่เกาะห้า เป็นเรื่องครอบครัวตาโต ยายโต และลูกสาวซึ่งมีฐานะยากจนมาก ลูกสาวของตาโตจึงบอกกับพ่อและแม่ว่าเธอไม่อยากจะครอบครัวตกอยู่ในสภาพยากจนเช่นนี้อีกแล้ว เธอจะเดินทางไปเกาะคำเหียงเพราะที่นั่นมีทรัพย์สินเงินทองบรรจุกองขนาดใหญ่เป็นจำนวนมาก ยายโตได้ฟังบุตรสาวพูดเช่นนั้นก็คัดค้าน และห้ามปรามไม่ให้บุตรสาวเดินทางไปเกาะคำเหียง เพราะนางรู้ว่าไม่มีใครที่จะรอดชีวิตกลับมาได้ไม่ว่าจะเก่งกล้า

สามารถสักเพียงใด ตาโตและยายโตวิตกกังวลและกลัดกลุ้มใจเป็นอันมาก สองตาชายรู้ดีว่า บุตรสาวคงไม่เลิกล้มความตั้งใจ

เช้าตรู่ของวันต่อมา ตาโตร้องถามบุตร “ลูกจะออกเรือไปไหน”

“ฉันจะไปเกาะคำเหียง” บุตรสาวร้องตอบ

“รอพ่อก่อน ...รอแม่ก่อน” ตาโต ยายโต

ตะโกนร้องเรียกบุตรสาวพร้อมกันด้วยความตกใจ สองตาชายวิ่งตามบุตรสาวไปที่ท่าเรือ แล้วกระโดดลงเรือทันที บุตรสาวพายเรือออกไปด้วยความมุ่งมั่น สายตาของเธอบอกความเด็ดเดี่ยว กล้าหาญ และมุ่งมั่นจนทำให้สองตาชายใจหาย ยายโตมองตาโต สายตาของนางบ่งบอกความหวาดหวั่นจนทำให้ตาโตต้องเมินหน้าหนี

บุตรสาวของตาโตแจวเรือเข้าจอดที่เกาะคำเหียง นางกระโดดลงจากเรือหันมายิ้มกับตาโต ยายโต แล้วบอกตาโต ยายโต ก่อนเดินขึ้นไปบนเกาะคำเหียง

“แม่กับพ่อคอยฉันอยู่ที่นี่นะ เราจะกลับบ้านพร้อมทรัพย์สมบัติมากมาย เราจะร่ำรวยกันเสียที”

เมื่อบุตรสาวเดินลับไปบนเกาะ ตาโตกับยายโตนั่งอยู่ในเรือ เสี่ยงคลื่นลมวันนี้ ฝึบสงบ ใจของสองตาชายปวศร้าว น้ำตาของยายโตไหลรินอาบแก้มจนเปียกชุ่ม ตาโตน้ำตาคลอจนดวงตาพร่ามัว ไม่มีเรี่ยวแรงที่จะหยิบไม้พายเรือ ตาโตปล่อยให้กระแสน้ำพัดพาเรือออกห่างจากเกาะไปทุกขณะ

“ฉันทนเห็นความตายมาพรากรลูกของเราไม่ได้หรือกนะแม่โต” ตาโตหันมาบอกภรรยา น้ำตาของตาโตไหลริน

“กลับบ้านกันเถอะพ่อ” ยายโตร้องบอกตาโตด้วยน้ำเสียงที่ปวศร้าว น้ำตาไหลพราก ตาโตพายเรือช้า ๆ กลับบ้าน ไม่มีถ้อยคำใด ๆ เล็ดลอดออกจากริมฝีปากของชายชราจนกระทั่งถึงบ้าน

บุตรสาวตาโตยายโต เมื่อขึ้นไป บนเกาะได้เดินเสาะหาทรัพย์สมบัติอยู่หลายวันแต่ก็ไม่พบทรัพย์สมบัติใดๆ เธอจึงตั้งจิตอธิษฐานขอให้พบทรัพย์สมบัติ เพื่อจะนำทรัพย์สมบัติไปเลี้ยงดูพ่อแม่ให้สุขสบายจนกว่าชีวิตจะหาไม่

ทันใดนั้น โองไบใหญ่ก็ลี้ภัยมาหยุดอยู่ตรงหน้า เมื่อเธอขยับเดินหรือวิ่งไปทางไหน โองก็จะกลิ้งตามมาอย่างรวดเร็ว เธอจึงตัดสินใจหยิบก้อนหินมาถือไว้ในมือแล้วกระโดดขึ้นไปนั่งคร่อมบนโอง เธอใช้ก้อนหินทุบโองจนแตก ทรัพย์สินเงินทองจำนวนมากมายไหลทะลักออกจากโองกองอยู่ตรงหน้าของหญิงสาว เธอคิดใจมากวิ่งไปที่ชายฝั่งเพื่อจะบอกให้พ่อกับแม่ช่วยขนเงินทองกลับบ้าน เธอร้องตะโกนเรียกพ่อและแม่ แต่ก็ไร้ร่องรอยของคนทั้งสอง

บุตรสาวของตาโต ขายโต ฝ้ารตาโตกับขายโตอยู่หลายวัน เมื่อมีเรือลำใด ผ่านมาก็จะรีบออกไปถามหาตาโตขายโต แต่ไม่มีเรือลำใดพบเห็นพ่อแม่ของเธอเลย เธอจึงคิดว่าพ่อแม่อาจจะหิวจนตายไปแล้ว หรืออาจจะเดินทางกลับบ้าน หรือไม่ก็ขึ้นฝั่งไปขทาน ที่อื่นเพื่อประทังชีวิต

ต่อมามีเรือสำเภากลั่นผ่านมา เธอจึงตะโกนให้เรือจอด และเล่าเรื่องทรัพย์สินสมบัติ บนเกาะให้นายสำเภารับฟัง ทั้งสองจึงช่วยกันขนทรัพย์สินสมบัติลงเรือ เดินทางไปค้าขาย ตามเมืองต่างๆ จนร่ำรวย และในที่สุดบุตรสาวตาโตขายโตจึงตัดสินใจใช้ชีวิตร่วมกับ นายสำเภา

วันหนึ่งบุตรสาวตาโต ขายโต เดินทางมาที่เกาะคำเหียงเพื่อบูชาเทพารักษ์และเพื่อตามหาตาโต ขายโตด้วยความหวังใจ และคิดถึง เธอกลัวว่าพ่อแม่จะมีชีวิตอยู่อย่างลำบากยากแค้น ขณะที่เรือแล่นเข้ามาใกล้บ้าน เธอชะเง้อดูบ้านของพ่อแม่ บ้านชำรุดทรุดโทรมเป็นอันมาก พ่อแม่ก็สวมเสื้อผ้าขาดปะปะน่าสงสาร ตาโตกับขายโตมองเห็นบุตรสาวก็จำได้ ด้วยความคิดถึงบุตรสาว ตาโตขายโตจึงนำข้าวเม่าลงเรือเล็กพายเรือมาหาลูกที่เรือสำเภา แต่บุตรสาวอายุสามมีและลูกเรือที่มีพ่อแม่ยากจนมากจึงเกลี้ยทำเป็นไม่รู้จักมาก่อน ตาโต ขายโตเสียใจมากจึงเทข้าวเม่าทิ้ง และสาปแช่งให้เรือสำเภาของบุตรสาวอัปปาง

เวลาต่อมาเรือของบุตรสาวก็อัปปาง ลินค้าในเรือลอยกระจัดกระจายกลายเป็นเกาะต่างๆ ส่วนข้าวเม่าของตาโต ขายโตก็กลายเป็นเม่าดินสอ ตาโต ขายโตก็กลายเป็นเกาะตาโต ขายโต หรือที่เรียกกันว่า เกาะสี่เกาะห้า

“หน้อย เม่าดินสอคืออะไรละ”

ฟางข้าวเอ่ยถามเมื่อหน้อยเล่าเรื่องจบลง

“ฉันก็ไม่รู้เหมือนกัน เมื่อวานฉันให้สัมไปค้นหาความหมายจากพจนานุกรม คำค้นได้แล้ว” หน้อยชี้แจงทุกคนพร้อมหันไปทางสัม

“กระแต เธอหามาแล้วยัง” สัมโบ้ยมาทางกระแต แต่เจ้าตัวทำเป็นไม่ได้ยิน เฉลียวพูดเรื่องอื่นเพื่อหยอกฟางข้าวและน้ำสัม

“แม่ขา...จุดที่หน้าร้านหนังสือหน่อยค่ะ ลูกจะซื้อหนังสือพิมพ์” ฉันทะลอรด พร้อมให้สัญญาณไฟเพื่อขีดซ้าย และจุดรถ กระแตกระโดดลงจากรถแล้วหันมายิ้ม ทำหน้าทะเล้นก่อนที่จะวิ่งไปซื้อหนังสือพิมพ์ เพื่อนที่นั่งรอในรถหัวเราะขึ้นพร้อมกันอย่างรู้ทัน

“กระแต...ข้าวของในเรือของบุตรสาวตาโศขายโศที่ลอยกระจัดกระจายในน้ำกลายเป็นอะไรบ้างลูก” ฉันทถามทันทีที่กระแตเปิดประตูรถ

“เครื่องแก้ว กลายเป็นเกะแก้ว” “เครื่องชั่งตวง กลายเป็น เกะกันตัง”

“เล้าเลี้ยงไก่ กลายเป็น เกะร้านไก่” “เครื่องตวงข้าวสาร กลายเป็น เกะป้อย”

“เก่งมาก” ฉันทเอ่ยชมด้วยน้ำเสียงที่จริงใจ และหันไปถามคำถามอีกครั้ง “เมื่อดินสอคืออะไรลูก”

“ดินสอของค่ะ ส่วนเกะสี่เกะห้า เป็นหมู่เกะที่ประกอบด้วยเกะต่าง ๆ จำนวน ๑๐ เกะด้วยกัน ได้แก่ เกะท้ายถ้ำดำ เกะรูสมิ เกะหัวมวย เกะหน้าเทวดา เกะกัน เกะเข็ม เกะป้อย เกะตาโศ เกะยายโศ และเกะกระ สาเหตุที่เรียกว่า เกะสี่เกะห้า เพราะถ้าหากมองหมู่เกะเหล่านี้ทางทิศเหนือและทิศใต้จะมองเห็นเพียง ๔ เกะ ถ้ามอง ทางทิศตะวันตกจะเห็น ๕ เกะ

กระแตหันมายิ้มกว้างก่อนเปิดประตูรถ ฉันทยิ้มตอบด้วยความรู้สึกภาคภูมิใจ ดีใจ และสุขใจที่กระแตเติบโตเป็นผู้ใหญ่และมีความรับผิดชอบมากขึ้น

ฉันทส่งเด็ก ๆ หน้าร้าน โรตี่ กระแตทักทายเจ้าของร้านขายโรตี่ด้วยความคุ้นเคยสนิทสนม แล้วจึงหันมาโบกมือให้สัญญาณว่าไม่ต้องห่วง ฉันทจึงขับรถย้อนกลับไปทำงาน เพื่อสะสางงานที่ค้างค้าง

คำศัพท์และความหมาย

คำศัพท์	ความหมาย
ข้าวเฒ่า	ข้าวเปลือกข้าวเหนียวที่ยังไม่แก่จัด เอามาคั่วแล้วทำให้แบน
คั้งค้าง	ติดค้างทับถมอยู่ ตกค้างทับถมกันอยู่ เช่น งานคั้งค้าง
จ้านน	แพ้ ไม่มีทางสู้
จำยอม	ต้องทำตามทั้งที่ไม่เห็นด้วย ต้องฝืนทำ ยอมให้ทำได้ ยอมให้ไป
เทพารักษ์	เทวดาผู้ดูแลรักษาที่แห่งใดแห่งหนึ่ง
โป๊ย	- โยนความผิดให้ผู้อื่น สุดท้าย ทีหลัง ของเหลือ เช่น ฉ่ายโป๊ย – กับข้าวพวกผักที่เหลือแล้วต้มไว้กินได้อีก (ภาษาถิ่น - ใต้) - ปิดภาระให้พ้นตัว ปิดภาระให้คนอื่น (คำสแลง)
ป๋อย	ภาชนะทำด้วยกะลามะพร้าวขนาดเล็ก ใช้สำหรับตวงข้าวสารใส่หม้อหุง (ภาษาถิ่น - ใต้)
เรือสำเภา	เรือเดินทะเลชนิดหนึ่งแบบจีนใช้แล่นด้วยใบ
ลำบากยากแค้น	อึดคัดขัดสน ทุกข์ยาก ไม่สะดวก
เล็กลุ่ม	เล็ก ยกเล็ก ไม่ทำต่อไป สิ่งไม่ให้ทำ
อธิษฐาน	ตั้งจิตขอร้องต่อสิ่งที่ตนถือว่าศักดิ์สิทธิ์ เพื่อผลอย่างใดอย่างหนึ่ง
อับปาง	เรือล่ม จม หรือแตก (เรือเดินทะเล)

กิจกรรมที่ ๒

เรื่อง เกาะลีเกาะห้า

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง จับคู่คำศัพท์ต่อไปนี้กับความหมายที่กำหนดให้ถูกต้อง โดยนำคำศัพท์เติมลงในช่องว่างหน้าข้อความ

จ้านน	จำยอม	ห้ามปราม	เลิกเล่น	กลัดกลุ้ม
วิตกกังวล	มุงม่น	หวาดหวั่น	ปวดร้าว	อธิษฐาน
ทะเล้น	เต็ดเตียว	ถ้ำปากชากแค้น	ชำรุดทรุดโทรม	กล้าหาญ

- ..... ๑. มีอารมณ์ขัน ขี้เล่นตลอดเวลาจนไม่เหมาะกับกาลเทศะ ทะลึ่งในทางสัปดน
- ..... ๒. เสียหายเสื่อมไปจากสภาพเดิม
- ..... ๓. แพ้ ยอม ไม่มีทางสู้
- ..... ๔. เลิก ยกเลิกไม่ทำต่อไป
- ..... ๕. สั่งไม่ให้ทำ
- ..... ๖. กังวลเพราะหวาดหวั่น
- ..... ๗. ขัดข้องกลุ่มอยู่ในอก
- ..... ๘. ตั้งใจแน่วแน่
- ..... ๙. เจ็บปวดไปทั่ว เจ็บช้ำน้ำใจ
- ..... ๑๐. กลัว พร้อใจ
- ..... ๑๑. มีอุปสรรค มีปัญหา ทุกข์ยาก แร้นแค้น ไม่สบาย
- ..... ๑๒. มุงม่นทำอย่างแน่วแน่ไม่ทอดย
- ..... ๑๓. ผินใจยอมรับ ยอมกระทำตามเพราะไม่มีทางสู้
- ..... ๑๔. ตั้งจิตขอร้องต่อสิ่งที่ตนเชื่อว่าศักดิ์สิทธิ์เพื่อให้สมปรารถนา

ตอนที่ ๒

คำชี้แจง เรียงลำดับเหตุการณ์ต่อไปนี้ให้ถูกต้อง โดยเติมตัวเลขหน้าข้อความที่กำหนดให้

- .....ก บุตรสาวตาโศขายโสต้องการให้ครอบครัวมีฐานะดีขึ้น จึงเดินทางไป
เกาะคำเหียง เพื่อหาทรัพย์สมบัติ
- .....ข ตาโศขายโสไม่ยอมเห็นความตายของลูกจึงเดินทางกลับบ้าน
- .....ค เชื่อกันว่าหากใครไปค้นหาทรัพย์สมบัติบนเกาะคำเหียงย่อมพบกับ
ความตายทุกคน
- .....ง บุตรสาวตาโศขายโสขนทรัพย์สมบัติ โดยเรือสำเภาและเดินทางไปค้าขาย
ตามเมืองต่างๆ จนร่ำรวย
- .....จ บุตรสาวตาโศขายโสคิดว่าพ่อแม่ของตนอาจเสียชีวิต เพราะความหิวโหย
- .....ฉ บุตรสาวตาโศขายโสเดินทางมาที่เกาะคำเหียงเพื่อบูชาเทพารักษ์และ
ตามหาพ่อแม่
- .....ช บุตรสาวตาโศขายโสสร้างทำไม่รู้จักรพ่อแม่ของตน เพราะอับอายสามีและ
ลูกเรือที่มีพ่อแม่ยากจน
- .....ซ ตาโศขายโสนำข้าวเมามาให้บุตรสาวที่เรือสำเภาด้วยความดีใจ
- .....ฌ ครอบครัวของตาโศขายโสและบุตรสาวดำรงชีวิตด้วยความยากจนเร้นแค้น
- .....ญ เรือสำเภาของบุตรสาวตาโศขายโสอับปางสิ้นค้ำในเรือลอยกระจัดกระจาย

ตอนที่ ๓ กิจกรรมเสนอแนะ

คำชี้แจง นักเรียนทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์ เกาะสี่เกาะห้า

เฉลยกิจกรรมที่ ๒

เรื่อง เกาะสี่เกาะห้า

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง จับคู่คำศัพท์ต่อไปนี้กับความหมายที่กำหนดให้ถูกต้อง โดยนำคำศัพท์เติมลงในช่องว่างหน้าข้อความ

จ้านน	จำยอม	ห้ามปราม	เลิกล้ม	กั๊กกลุ่ม	วิตกกังวล
มุ่มม่น	หวาดหวั่น	ปวดร้าว	อธิษฐาน	ทะเล้น	เด็ดเดี่ยว
ลำบากยากแค้น	ซำรุดทรุดโทรม	กล้าหาญ			

ทะเล้น

๑. มีอารมณ์ขัน จี๋เล่นตลอดเวลาจนไม่เหมาะกับกาลเทศะ
ทะเล้งในทางสัปดน

ซำรุดทรุดโทรม

๒. เสียหายเสื่อมไปจากสภาพเดิม

จ้านน

๓. แพ้ ยอม ไม่มีทางสู้

เลิกล้ม

๔. เลิก ยกเลิกไม่ทำต่อไป

ห้ามปราม

๕. สั่งไม่ให้ทำ

วิตกกังวล

๖. กังวลเพราะหวาดหวั่น

กั๊กกลุ่ม

๗. ขัดข้องกลุ่มอยู่ในอก

มุ่มม่น

๘. ตั้งใจแน่วแน่

ปวดร้าว

๙. เจ็บปวดไปทั่ว เจ็บซำน้ำใจ

หวาดหวั่น

๑๐. กลัว พรันใจ

ลำบากยากแค้น

๑๑. มีอุปสรรค มีปัญหา ยาก แร้นแค้น ไม่สบาย

กล้าหาญ

๑๓. มุ่มม่นทำอย่างแน่วแน่ไม่ท้อถอย

จำยอม

๑๔. ผินใจยอมรับ ยอมกระทำตามเพราะไม่มีทางสู้

อธิษฐาน

๑๕. ตั้งจิตขอร้องต่อสิ่งที่ตนเชื่อว่าศักดิ์สิทธิ์เพื่อให้สมปรารถนา

ตอนที่ ๒

คำชี้แจง เรียงลำดับเหตุการณ์ต่อไปนี้ให้ถูกต้อง โดยเติมตัวเลขหน้าข้อความที่กำหนดให้

- ๒ ก บุตรสาวตาโศขายโศต้องการให้ครอบครัวมีฐานะดีขึ้น จึงเดินทางไปเกาะคำเหียง เพื่อหาทรัพย์สมบัติ
- ๔ ข ตาโศขายโศไม่อยากเห็นความตายของลูกจึงเดินทางกลับบ้าน
- ๑ ค เชื่อกันว่าหากใครไปค้นหาทรัพย์สมบัติบนเกาะคำเหียงย่อมพบกับความตายทุกคน
- ๖ ง บุตรสาวตาโศขายโศขนทรัพย์สมบัติ โดยเรือสำเภาและเดินทางไปค้าขายตามเมืองต่าง ๆ จนร่ำรวย
- ๕ จ บุตรสาวตาโศขายโศคิดว่าพ่อแม่ของตนอาจเสียชีวิต เพราะความหิวโหย
- ๗ ฉ บุตรสาวตาโศขายโศเดินทางมาที่เกาะคำเหียงเพื่อบูชาเทพารักษ์และตามหาพ่อแม่
- ๘ ช บุตรสาวตาโศขายโศแสวงหาไม่รู้จักพ่อแม่ของตน เพราะอับอายสามีและลูกเรือที่มีพ่อแม่ยากจน
- ๙ ซ ตาโศขายโศนำข้าวเฒ่ามาให้บุตรสาวที่เรือสำเภาด้วยความดีใจ
- ๑ ฉ ฅ ครอบครัวของตาโศขายโศและบุตรสาวดำรงชีวิตด้วยความยากจนแร้นแค้น
- ๑๐ ญ เรือสำเภาของบุตรสาวตาโศขายโศอับปางสินค้าในเรือลอยกระจัดกระจาย

ตอนที่ ๓ กิจกรรมเสนอแนะ

คำชี้แจง นักเรียนทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์ เกาะสี่เกาะห้า

คำชี้แจง

กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ดินลาดูดี

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกความหมายของคำศัพท์และสำนวนจากเรื่องที่อ่านได้
๒. เขียนเล่าเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านได้

สินลาสุติ

“พຽ່ງນີ້ມີນັດກັບນັກเรียนขึ้นภูเขากทะเล ฉันทจะเดินไหวหรือเปล่านะ ไม่น่าเป็นคนปากเบา เช่นนี้เลย” ครูงนุขรำพึงกับตัวเองก่อนก้มลงกราบพระและสวคมนตรีก่อนนอน เธอตั้งจิตอธิษฐานให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์บันดาลให้เธอและเด็กๆ เดินขึ้นเขากทะเลในวันพຽ່ງนี้ด้วยความปลอดภัย ที่สำคัญที่สุดขอให้ทุกคนมีความสุขกับกิจกรรมครั้งนี้

กลางดง พงป่าเขาลำเนาไพร ไกลสงคม เป็นแดนรื่นรมย์... เสียงสัญญาณโทรศัพท์ดังขึ้น ขณะที่ครูงนุขกำลังกำลังผูกสายรองเท้า

“สวัสดิ์คะ หนูปิ่นทองคะ คุณครูขา พวกหนูรอที่หน้าโรงเรียนแล้วนะคะ ส่วนคำกับข้าว ไอ้ตกำลังเดินทางคะ”

“ครูกำลังจะออกจากบ้านคะ สิบนาทิพร้อมกันที่หน้าโรงเรียนนะคะ”

ทุกอย่างเป็นไปตามความคาดหมาย ครูงนุขกับเด็ก ๆ พร้อมกันที่หน้าโรงเรียนตามเวลานัดหมาย

“เราจะไปกันทั้งหมด ๓๒ คนครับ” เจ้าคำจอมชวนร้องบอกเสียงดัง

“หนูคิดว่าพวกเราควรไปรถตุ๊ก ๆ นะคะคุณครู” ปิ่นทองเสนอแนะ

“ครูเห็นด้วยนะ เราไปรถที่ป้ายรถประจำทางกันเถอะ”

ทุกคนออกเดินทางด้วยความเร่งรีบ หน่องหยิบกล้องถ่ายรูปมาคล้องไว้ในมือ ออกวิ่งนำหน้าคนอื่น ๆ แล้วถ่ายรูปเพื่อนๆ ทันทีที่ออกเดินทาง ต่างคนต่างสลับกันทำหน้าที่ช่างภาพด้วยความสนุกสนาน คำและข้าวไอ้ตอาสาขับรถจักรยานยนต์ไปว่าจ้าง รถตุ๊ก ๆ มา ๓ คัน เพื่อเดินทางไปยังเชิงเขากทะเล

“ขณะนี้เป็นเวลา ๐๖.๔๕ น. นับว่าเป็นฤกษ์ดี ขอให้ทุกคนขึ้นเข้าแถวเพื่อถ่ายรูปก่อนเดินขึ้นเขา” เสียงของคำดังขึ้น เพื่อน ๆ ร้องสนับสนุนทันทีพร้อมกับวิ่งมายืนเข้าแถวอย่างรวดเร็ว

“นับ ๑...๒...๓ ด้วยนะ รูปจะได้สวย เราจะเอารูปลงเฟสบุ๊ค” เสียงแสดงความประสงค์ของแต่ละคนดังเป็นระยะ

“คนสวยอยู่นี่แล้วกดชัตเตอร์เลยคะ”

“คนสวยที่สุดยืนอยู่ทางนี้”

เด็ก ๆ พุดหยอกเข้ากันตลอดเวลา การถ่ายรูปเป็นกิจกรรมที่สนุกสนานจึงไม่ยอมจบลงง่ายๆ จนกระทั่งมีเสียงทำประลองความเร็วเพื่อพิชิตความสูงของบันได ๑,๐๒๑ ชั้น ทุกคนจึงเร่งฝีเท้าไปสู่เป้าหมายทันที

“ปีนจะขึ้นไปรอข้างบนนะจ๊ะ” ปีนยืนบนบันไดชั้นที่สูงกว่าใครๆ ประมาณชั้นที่ ๕๕๐ ร้องบอกเพื่อนๆ พร้อมโบกมือให้สัญญาว่าฉันจะไปให้ถึงก่อนใครๆ

ทีละก้าว...ทีละขั้นบันได จากหนึ่งเป็นร้อย จากร้อยเป็นพัน ขณะที่ครู ننุชกำลังคิดเพื่อปลอบใจตัวเองเพราะความเหนื่อยอ่อนเหงื่อโชมกาย ความสูงทำให้รู้สึกคลื่นเหียน อยากจะอาเจียน

“อ๊วก! อ๊วก! อ๊วก!”

“ใครอาเจียน” ครู ننุชร้องถาม

“คุณครูขา ปีนอาเจียนค่ะ”

“ปีนเขาเดินถึงยอดเขาแล้วนี่” เสียงเพื่อนๆ เข้าแห่ทำเอาปีนทองหน้าคว่ำ พลังเปิดขวดน้ำเพื่อบ้วนปากและดื่ม ทันทีที่ดื่มน้ำเสร็จปีนทองก็บอกกับเพื่อนๆ เสียงดังลั่น

“ถ้าพิชิตความสูงไม่ได้ ไม่ใช่ปีนทองตัวจริง”

“เฮ้! คนจริงอยู่ตรงนี้ เคนยืนผายมือมาทางปีนทอง สีหน้าล้อเลียนจนน่าหมั่นไส้

“รีบขึ้นมาเถอะ ข้างบนสวยมาก” เสียงเพื่อนๆ ที่ล้วงหน้าไปก่อนร้องบอก ทำให้ทุกคนมีกำลังใจที่จะก้าวเดินต่อไปมากขึ้น

“อีก ๑๒๔ ชั้น เท่านั้นเอง” โคมให้กำลังใจปีนทอง

เสียงหยอกล้อ เสียงล้อเลียน เสียงพุดเลี่ยนแบบสำเนียงชาวเขา เสียงหยอกเข้าคนโน้นคนนี้ และเสียงร้องเพลงดังเป็นระยะ ตลอด

เส้นทางบันได ๑,๐๒๑ ชั้น ช่วยบรรเทาความเหนื่อยของแต่ละคน แม้จะเหนื่อยจนแทบก้าวขาไม่ไหว แต่กำลังใจก็มีให้กันและกันตลอดเส้นทาง เพื่อนคนไหนที่เดินไม่ไหว คนที่แข็งแรงก็ช่วยกันถือของให้ เส้นทางสายนี้จึงมีแต่น้ำใจ เปี่ยมล้นด้วยความสุขและกำลังใจที่จะเดินทางไปให้ถึงจุดหมายคือบริเวณช่องทะลุของภูเขา

“เฮ้! สำเร็จแล้ว สวยจริง ๆ สุดยอดไปเลย” เสียงนักเรียนกลุ่มแรกตะโกน ด้วยความตื่นเต้นดีใจ เพื่อน ๆ ที่อยู่ด้านหลังพลอยตื่นเต้นไปด้วย ต่างยิ้มและเร่งฝีเท้า ให้เร็วขึ้น

“คุณครูครับ...คุณครูขา...วิสวยที่สุดเลย...สิ่งมหัศจรรย์ของจังหวัดพัทลุงค่ะ” เสียงพูดที่ ตื่นเต้นของนักเรียนกลุ่มสุดท้ายที่เดินมาถึงบริเวณช่องทะเลของภูเขา

เด็ก ๆ ตื่นเต้นกับวิวทิวทัศน์ที่มองเห็นผ่านช่องทะเลของภูเขา เป็นทุ่งนา กว้างใหญ่ทอดยาว สุดสายตา สีเขียวของต้นข้าวปกคลุมผืนแผ่นดินรอบๆ ภูเขาที่เห็นอยู่เบื้องหน้า บ้านเรือนของผู้คน ตั้งอยู่ประปราย มองเห็นเพียงหลังคาเล็กๆ ท้องทุ่งนาเขียวจีเพราะเพิ่งเสร็จสิ้นฤดูปักดำ มีเพียงนก กระยาง ๔ – ๕ คู่ ยืนจ้องเหยื่อ สีเขียวของ ต้นข้าว สีขาวของนกกระยาง สีเขียวเข้มสูงทะมึนของ ภูเขา สีสนหลายหลากของ หลังคาบ้าน และผนังอาคารบ้านเรือน ทำให้แลดูพื้นที่ด้านล่างกว้างใหญ่ ไกลสุดสายตา สวยงาม มีชีวิตชีวา

“เมืองลุง เป็นจังหวัดหนึ่งที่เป็นแหล่งผลิตข้าวที่สำคัญของประเทศ” มุกดาพูดด้วยสีหน้า จริงจังอย่างนักวิชาการ

“พัทลุงเป็นแหล่งของศิลปวัฒนธรรมด้วย เช่น หนังตะลุง มโนราห์” เคนพูดเสริมด้วย น้ำเสียงที่ภาคภูมิใจต่อบ้านเกิดเมืองนอน

“และเรามีภูเขาออกทะเล เป็นสัญลักษณ์ของจังหวัด ภูเขาที่มีช่องทะเลให้เราได้ขึ้นมาชม ความงดงามของบ้านเมือง ดูโน่นด้านทิศตะวันตกเป็นทุ่งนาที่กว้างใหญ่ รายล้อมเขาหัวแตกและ เขาเมือง ส่วนด้านทิศตะวันออกเป็นทุ่งนาสลับกับบ้านเรือน ภูเขาที่เห็นไกลๆ โน้นคือเขาชัชสน”

ปิ่นทองชี้ชวนให้เพื่อน ๆ ดูทิวทัศน์ที่อยู่ด้านล่าง สายตาทุกคู่มองลอดผ่าน ช่องกลางทะเล ของภูเขา ผืนนาเขียวจีรายรอบเขาหัวแตกและเขาเมือง ไกลสุดสายตานกกระยางสีขาวบ้างก็กำลัง บิน โฉบเฉี่ยวบ้างก็กำลังบิน โฉบอาหาร ชาวนา ที่กำลังเคลื่อนไหวมองเห็นเพียงจุดเล็กๆ เป็นสีสน แต่งแต้มให้ผืนนาสวยงามน่ามอง สายลมพัด โขยผ่านช่องทะเลของภูเขา กลิ่นหอมจางๆ ของดอกไม้ ป่า โขยมาเป็นระยะๆ ครูนงนุชนั่งลงบน โขดหินตรงจุดศูนย์กลางช่องกลางทะเลของภูเขา เด็กๆ นั่ง รายล้อมชี้ชวนชมธรรมชาติอย่างมีความสุขและภาคภูมิใจที่ได้มานั่งชมทิวทัศน์บนยอดเขา

“คุณครูครับ เจ้าแม่สินลาอุทิศเกี่ยวข้องกับภูเขาออกทะเลอย่างไรครับ”

โคมหันมาถามด้วยสีหน้าสงสัยใคร่รู้และจริงจัง จนทำให้เพื่อนๆ ทุกคนพลอยสนใจและละ สายตาจากทิวทัศน์เบื้องหน้า ทุกสายตาจับจ้องใบหน้าครูนงนุชเพื่อ คอยฟังคำตอบ

“ภูเขอกทะเลลุมิตำนานที่น่าสนใจ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับสถานที่ต่างๆ หลายที่ด้วยกัน เล่ากันว่า นานมาแล้วที่เมืองพัทลุง มีครอบครัวหนึ่งสามีชื่อนายเมือง นายเมืองมีภรรยา ๒ คน บุตรชาย ๑ คน บุตรสาว ๑ คน ภรรยาคนแรกชื่อสินลาลุดี มีบุตรสาวชื่อยี่สุน ภรรยาคนที่ ๒ ชื่อบุปผา มีบุตรชายชื่อชังกั้ง ทั้ง ๕ คน อยู่ด้วยกันด้วยความผาสุกมาเป็นเวลาช้านาน

ครั้งหนึ่งนายเมืองได้เดินทางไปค้าช้างที่ต่างเมือง นางยี่สุนได้นำสำเภาไปค้าขาย ที่เมืองจันทบุรี นายชังกั้งซึ่งเป็นผู้มีนิสัยเกียจคร้านพาลเกเรวางท่าเป็นนักเลงโต เกะกะระรานชาวบ้านและสร้างความเดือดเนื้อร้อนใจแก่นางบุปผาและนางสินลาลุดีไม่เว้นแต่ละวัน เพราะต้องคอยแก้ปัญหาที่นายชังกั้งก่อขึ้น ในที่สุดนางสินลาลุดีก็รู้สึกเอือมระอา นายชังกั้งที่ไม่มีความรับผิดชอบ ไม่รู้สำนึกชั่วดี ส่วนนางบุปผาแม้จะรู้ว่านายชังกั้งเป็นคนไม่เอาถ่าน แต่ด้วยความรักลูกจึงทำให้นางไม่พอใจที่นางสินลาลุดีมีท่าทีไม่พอใจ และตำหนิบุตรชายของตน นางบุปผารู้สึกหมองใจต่อนางสินลาลุดีมากขึ้นตามลำดับ แม้ทั้งสองเคยรักใคร่ เคยช่วยเหลือเกื้อหนุนกันด้วยดีมาตลอด จนวันหนึ่งในขณะที่นางสินลาลุดีกำลังทอผ้า ส่วนนางบุปผาก็กำลังตำข้าว ทั้งสองได้มีปากเสียงเถียงกันเกี่ยวกับความประพฤติของนายชังกั้ง ถึงขั้นวิวาททุบตีกัน นางสินลาลุดีโกรธมาก จึงใช้ไม้พื้ทอผ้าตีศีรษะนางบุปผาแตกจนเลือดไหล โชก ฝ่ายนางบุปผาก็ใช้สากตำข้าวตีแก้มของนางสินลาลุดีจนทะลุ ทั้งสองคนถึงแก่ความตายกลายเป็นหิน นางสินลาลุดีกลายเป็นเขอกทะเล นางบุปผา กลายเป็น เขาหัวแตก

เมื่อนายเมืองเสร็จสิ้นภารกิจจากการค้าช้างก็เดินทางกลับเมืองพัทลุงไม่ทันได้เข้าเมืองก็ทราบข่าวว่า ภรรยาทั้งสองวิวาททุบตีกันจนถึงแก่ความตายก็เกิดความเสียใจไม่ยอมเข้าเมือง และตรอมใจตายกลายเป็นหิน คือ เขาเมืองหรือเขาชัยบุรี ซึ่งมีลักษณะ คล้ายช้างหมอบ ส่วนนางยี่สุนลูกสาวของนางสินลาลุดีกลับจากค้าขายจากเมืองจันทบุรีไม่ทันเข้าเมืองก็ทราบว่าพ่อแม่ได้ถึงแก่ความตายแล้ว ก็เกิดความเสียใจจนตรอมใจตาย กลายเป็นหิน คือ เขาชัยสน ซึ่งมีลักษณะคล้ายเรือสำเภา ฝ่ายนายชังกั้งลูกชายของนางบุปผาเมื่อกลับมาทราบข่าวทุกคนตายหมดแล้วก็เกิดความเสียใจจนตรอมใจตายกลายเป็นหิน คือ เขาชังกั้ง หรือเขากั้งซึ่งอยู่บริเวณ โรงพยาบาลประจำจังหวัดพัทลุง”

“คำว่า ชังกั้ง หมายถึงคนประพฤติไม่ดี มาจากชื่อลูกชายของนางบุปผานี่เอง คุณย่าพูดคำนี้ อยู่บ่อย ๆ ค่ะ” ไหมพุดขึ้นทันทีที่ครุณงนุชเล่าเรื่องจบลง โคม ปั่นทอง ข้าวโอ๊ต และเพื่อนร่วมกัน สนทนาและซักถามเรื่องราวของภูเขอกทะเลอย่างสนใจ

“คุณครูคะ เขอกทะเลลุมิตำนานเท่าไรคะ”

“นักธรณีวิทยาสันนิษฐานกันว่า มีอายุประมาณ ๑๕๐ ล้านปีมาแล้ว เกิดจากการคั่นตัวของ หินอัคนี มีความสูงจากระดับน้ำทะเล ๒๕๔ เมตร ยาวประมาณ ๒ กิโลเมตร ส่วนกว้างที่สุด ประมาณ ๑ กิโลเมตร ตรงบริเวณที่เรา นั่งกันอยู่นี้เป็นบริเวณส่วนกลางค่อนไปทางส่วนยอด ส่วน ช่องกลางทะเลนี้มีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๑๐ เมตร

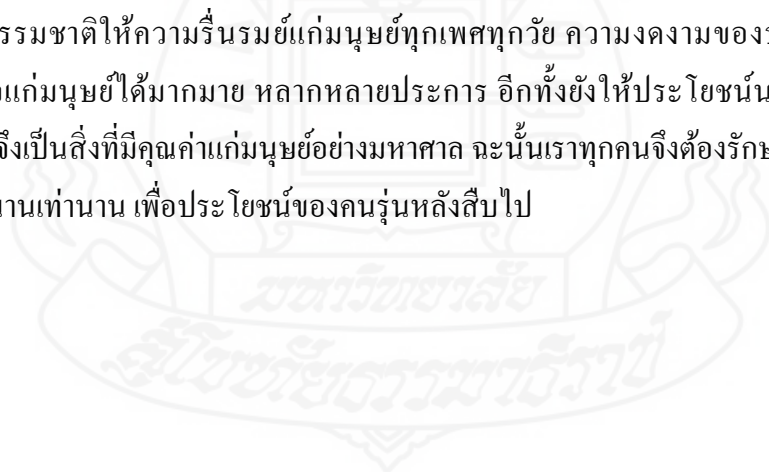
ในสมัยโบราณนักเดินเรือในทะเลสาบสงขลา จะมองภูเขาอกทะเลเป็นที่หมาย ของจังหวัด พัทลุง ดังนั้น ภูเขาอกทะเลจึงเป็นสัญลักษณ์ที่เด่นชัดของจังหวัดเรามาเนานมาก”

“คุณครูครับ...ช่องกลางของภูเขาอกทะเล น่าจะเกิดจากสาเหตุอะไรครับ”

“การเกิดพื้นที่กลางหรือการสึกกร่อนของภูเขาหินปูนนั้น สันนิษฐานกันว่าเกิดจากน้ำใต้ ดิน และน้ำฝนกัดเซาะพื้นที่ของภูเขา หากเป็นน้ำใต้ดินก็จะทำให้ภูเขาหินปูนมีถ้ำภายในภูเขา เหล่านั้น ส่วนภูเขาอกทะเลมีช่องกลางบนส่วนยอดของภูเขา ซึ่งเกิดจากการกัดเซาะของน้ำฝน เห็น ไหมโดมด้านบนจะมีบางส่วนที่มีน้ำหยดลงมาตลอดเวลา น้ำเหล่านั้นจะกัดเซาะภูเขา จนเป็นช่อง กลางเช่นนี้”

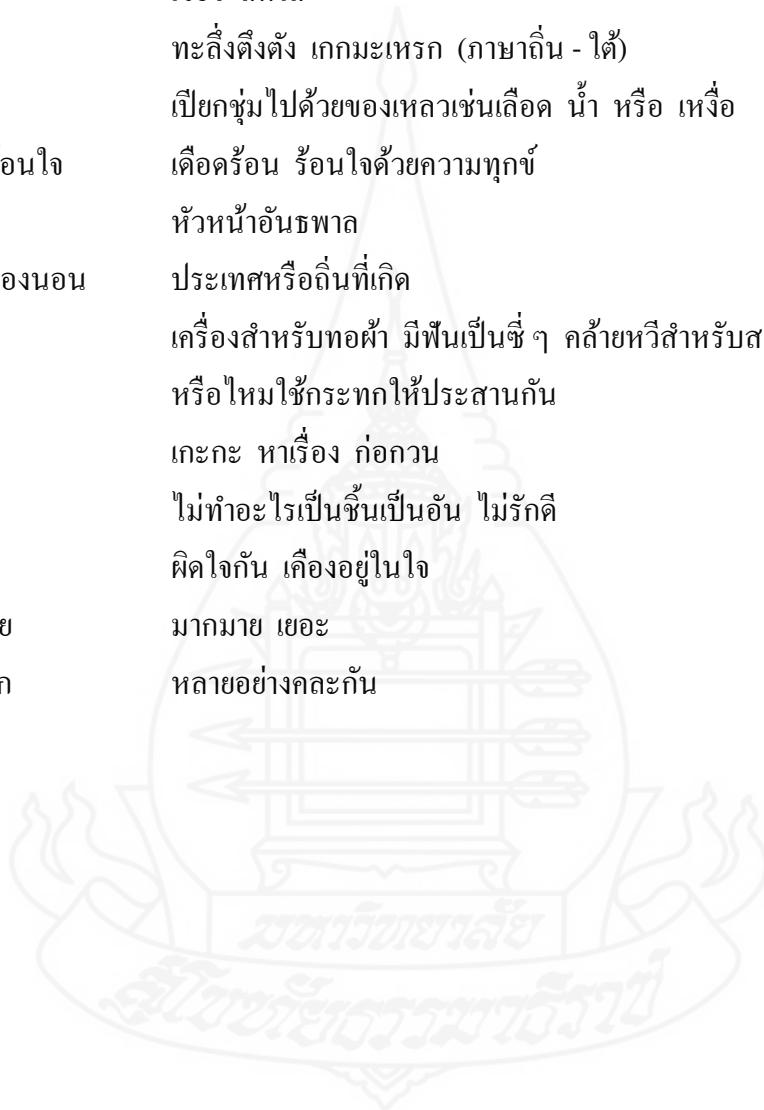
“ครูครับตรงนี้มีน้ำหยดลงมาจนกลายเป็นแอ่งเล็ก ๆ เลยครับ” ทุกคนหันไปดูแอ่งน้ำตามที่ โคม ชีชวน และแหงนหน้าดูหยดน้ำ ที่หยดมาจากด้านบนของภูเขา บางกลุ่มก็นั่งจับเวลาดูว่าน้ำแต่ ละหยดใช้เวลาเท่าไรจึงจะตกถึงพื้น บางกลุ่มก็นั่งนับ ๑...๒...๓... และหยุดนับ เมื่อน้ำตกกระทบถึง พื้น

ธรรมชาติให้ความรื่นรมย์แก่มนุษย์ทุกเพศทุกวัย ความงดงามของธรรมชาติสร้างแรงบันดาลใจแก่มนุษย์ได้มากมาย หลากหลายประการ อีกทั้งยังให้ประโยชน์นานัปการ ต่อมนุษย์ ธรรมชาติจึงเป็นสิ่งที่มีความค่าแก่มนุษย์อย่างมหาศาล ฉะนั้นเราทุกคนจึงต้องรักษาธรรมชาติไว้ให้คง อยู่ตลอดนานเท่านั้น เพื่อประโยชน์ของคนรุ่นหลังสืบไป

คำศัพท์และความหมาย

คำศัพท์	ความหมาย
เกาะกระราน	เกาะ รุกรานให้ผู้อื่นรำคาญหรือเดือนร้อน
ขจี	เขียว สดใส
ซังกั๋ง	ทะลึ่งตึงตัง เกกมะเหรก (ภาษาถิ่น - ใต้)
โชค	เปียกชุ่มไปด้วยของเหลวเช่นเลือด น้ำ หรือ เหงื่อ
เดือดเนื้อร้อนใจ	เดือดร้อน ร้อนใจด้วยความทุกข์
นักเลงโต	หัวหน้าอันธพาล
บ้านเกิดเมืองนอน	ประเทศหรือถิ่นที่เกิด
ฟืม	เครื่องสำหรับทอผ้า มีฟันเป็นซี่ ๆ คล้ายหวีสำหรับสอดเส้นด้าย หรือไหมใช้กระทกให้ประสานกัน
พาลเกร	เกาะกะ หาเรื่อง ก่อกวน
ไม่เอาถ่าน	ไม่ทำอะไรเป็นจีนเป็นอัน ไม่รักดี
หมางใจ	ผัดใจกัน เคืองอยู่ในใจ
หลากหลาย	มากมาย เยอะ
หลายหลาก	หลายอย่างคละกัน

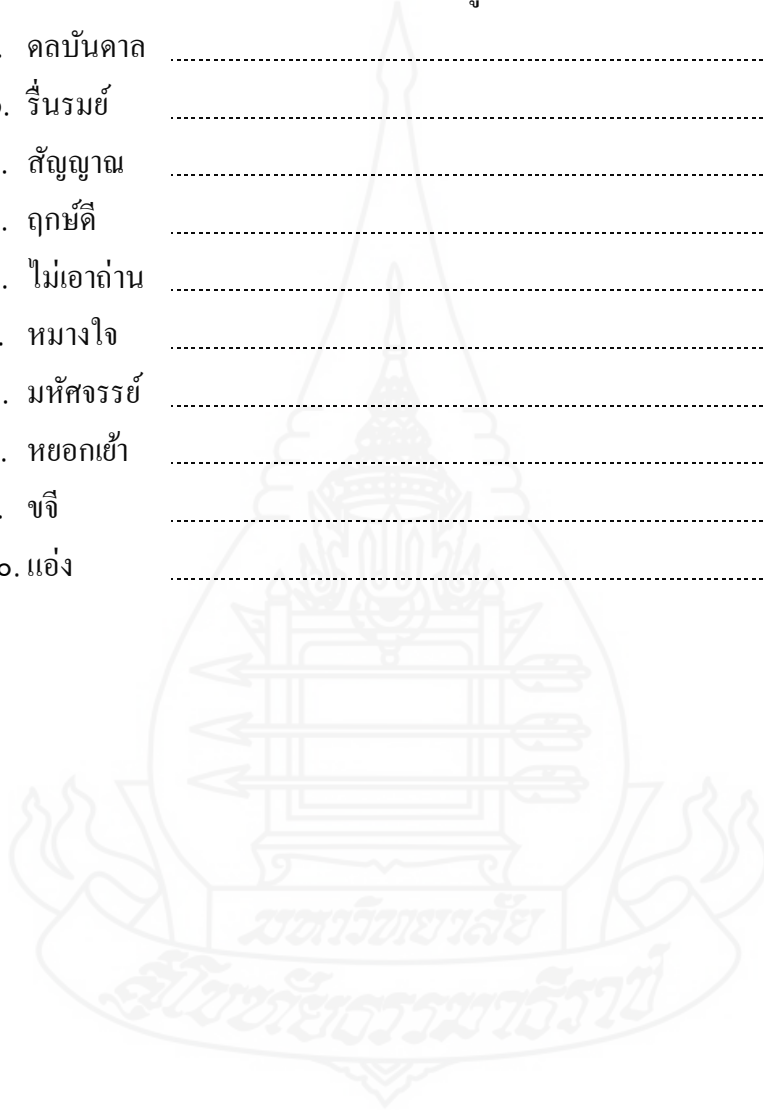

กิจกรรมที่ ๓
เรื่อง สีนลาลูดี

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง แต่งประโยคด้วยคำที่กำหนดให้ต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. คลบั่นดาล .....
๒. รื่นรมย์ .....
๓. สัจญาณ .....
๔. ฤกษ์ดี .....
๕. ไม่เอาถ่าน .....
๖. หมางใจ .....
๗. มหัศจรรย์ .....
๘. หยอกเย้า .....
๙. ขจี .....
๑๐. แอ้ง .....

ตอนที่ ๒

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยวงกลมล้อมรอบตัวอักษร ก ข ค และ ง

๑. เหตุใดจังหวัดพัทลุงจึงใช้ภูเขาอกทะเลเป็นสัญลักษณ์
  - ก. เป็นภูเขาที่ตั้งอยู่ใจกลางเมือง
  - ข. เป็นภูเขาที่มีลักษณะแตกต่างจากภูเขาอื่น ๆ
  - ค. เป็นสัญลักษณ์ที่นักเดินเรือใช้เป็นที่ยหมาย
  - ง. เป็นภูเขาที่มีตำนานมายาวนาน
๒. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของภูเขาอกทะเล
  - ก. เป็นภูเขาหินอัคนี
  - ข. เป็นภูเขาหินปูน
  - ค. มีอายุประมาณ ๑๔๐ ล้านปีมาแล้ว
  - ง. เป็นภูเขาที่มีความสูงจากระดับน้ำทะเล ๒๕๔ เมตร
๓. อะไรเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้นางสินลาลูดิทะเลาะวิวาทกับนางบุผา
  - ก. ความเหน็ดเหนื่อยจากการทำงาน
  - ข. ความใจร้อนของทั้งสองคน
  - ค. ความเกียจคร้านของนายซังกั้ง
  - ง. ความประพฤติของนายซังกั้ง
๔. “ ครั้งหนึ่งนายเมืองได้เดินทางไปค้าช้างที่ต่างเมือง ”

ข้อความดังกล่าวสะท้อนภาพของจังหวัดพัทลุงในอดีตอย่างไร

  - ก. เมืองพัทลุงมีพื้นที่ป่าที่อุดมสมบูรณ์
  - ข. เมืองพัทลุงมีความเจริญด้านการค้า
  - ค. ช้างเป็นสัตว์เศรษฐกิจของจังหวัดพัทลุง
  - ง. เมืองพัทลุงมีการซื้อขายช้างกันและนำช้างไปขายยังเมืองใกล้เคียง
๕. ช่องกลางของภูเขาอกทะเลเกิดจากสาเหตุใด
  - ก. เกิดขึ้นจากการดันตัวของภูเขา
  - ข. เกิดจากการผุกร่อนของหิน
  - ค. เป็นลักษณะเฉพาะของภูเขาหินปูน
  - ง. เกิดจากการกัดเซาะของน้ำฝน

๖. คุณค่าสำคัญที่สุดของธรรมชาติคืออะไร
- ทำให้โลกมีความงดงาม
  - สร้างแรงบันดาลใจแก่นมนุษย์
  - ทำให้มนุษย์ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข
  - เป็นที่อยู่อาศัยแก่นมนุษย์และสัตว์
๗. “นางบุปผาควรว.....นายซังกั้งว่าอย่า.....ให้บ่อยนั๊ก และควรวเชื่อฟัง.....ของพ่อ” ข้อความข้างต้นควรมเติมคำได้
- แนะนำ เหลวไหล หน้าที่
  - ตักเตือน เที้ยวเตร่ คำสั่งสอน
  - อบรม เที้ยวเตร่ ความรัก
  - ตักเตือน เสเพล บุญคุณ
๘. เด็ก ๆ เดินขึ้นเขาอกทะลุในช่วงเวลาใด
- เดือนพฤศจิกายน
  - เดือนธันวาคม
  - เดือนมกราคม
  - เดือนกุมภาพันธ์
๙. ข้อคิดของเรื่องนี้คืออะไร
- ทุกคนควรร่วมมือกันอนุรักษ์ธรรมชาติ
  - ธรรมชาติให้ความสุขแก่นมนุษย์เสมอ
  - ความพยายามคือความสำเร็จ
  - การเดินทางต้องอาศัยความอดทน
๑๐. “เรื่องสินลาสุติ” สอดคล้องกับสำนวนใดมากที่สุด
- ไม้ต่างปล้อง พี่น้องต่างใจ
  - ต้นไม้ตายเพราะลูก
  - ไม้เบื่อไม้เมา
  - ไม้นอกกอ

ตอนที่ ๓ กิจกรรมเสนอแนะ

คำชี้แจง นักเรียนจัดนิทรรศการลักษณะทางธรณีวิทยาของภูเขาอกทะลุ ภูเขาเมืองชัยบุรี

ภูเขาหัวแตก และเขาชัยสน

เฉลยกิจกรรมที่ ๓
เรื่อง สิ้นลาคูดี

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง แต่งประโยคด้วยคำที่กำหนดให้ต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. คลบ้นดาล .....
๒. รื่นรมย์ .....
๓. สัญญาณ .....
๔. ฤกษ์ดี .....
๕. ไมเออาถ่าน .....
๖. หมางใจ .....
๗. มห้ศจรรย .....
๘. หยอกเย้า .....
๙. ขจี .....
๑๐. แอ่ง .....

(คำตอบของนักเรียนอยู่ในชุดยพินิจของครูผู้สอน)

ตอนที่ ๒

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยวงกลมล้อมรอบตัวอักษร ก ข ค และ ง

๑. เหตุใดจังหวัดพัทลุงจึงใช้ภูเขาอกทะลุเป็นสัญลักษณ์
  - ก. เป็นภูเขาที่ตั้งอยู่ใจกลางเมือง
  - ข. เป็นภูเขาที่มีลักษณะแตกต่างจากภูเขาอื่น ๆ
  - ค. เป็นสัญลักษณ์ที่นักเดินเรือใช้เป็นที่ยหมาย
  - ง. เป็นภูเขาที่มีตำนานมายาวนาน
๒. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของภูเขาอกทะลุ
  - a. เป็นภูเขาหินอัคนี
  - b. เป็นภูเขาหินปูน
  - c. มีอายุประมาณ ๑๔๐ ล้านปีมาแล้ว
  - d. เป็นภูเขาที่มีความสูงจากระดับน้ำทะเล ๒๕๔ เมตร
๓. อะไรเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้นางสินลาอุทิศทะเลาะวิวาทกับนางบุผา
  - ก. ความเหน็ดเหนื่อยจากการทำงาน
  - ข. ความใจร้อนของทั้งสองคน
  - ค. ความเกียจคร้านของนายซังกั้ง
  - ง. ความประพฤติกของนายซังกั้ง
๔. “ ครั้งหนึ่งนายเมืองได้เดินทางไปค้าช้างที่ต่างเมือง ”

ข้อความดังกล่าวสะท้อนภาพของจังหวัดพัทลุงในอดีตอย่างไร

  - ก. เมืองพัทลุงมีพื้นที่ป่าที่อุดมสมบูรณ์
  - ข. เมืองพัทลุงมีความเจริญด้านการค้า
  - ค. ช้างเป็นสัตว์เศรษฐกิจของจังหวัดพัทลุง
  - ง. เมืองพัทลุงมีการซื้อขายช้างกันและนำช้างไปขายยังเมืองใกล้เคียง
๕. ช่องกลางของภูเขาอกทะลุเกิดจากสาเหตุใด
  - ก. เกิดขึ้นจากการดันตัวของภูเขา
  - ข. เกิดจากการผุกร่อนของหิน
  - ค. เป็นลักษณะเฉพาะของภูเขาหินปูน
  - ง. เกิดจากการกัดเซาะของน้ำฝน

๖. คุณค่าสำคัญที่สุดของธรรมชาติคืออะไร
- ทำให้โลกมีความงดงาม
  - สร้างแรงบันดาลใจแก่นมนุษย์
  - ทำให้มนุษย์ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข
  - เป็นที่อยู่อาศัยแก่นมนุษย์และสัตว์
๗. “นางบุปผาควรว.....นายซังกั้งว่าอย่า.....ให้บ่อยนัก และควรวเชื่อฟัง.....ของพ่อ” ข้อความข้างต้นควรวเติมคำได้
- แนะนำ เหลวไหล หน้าที่
  - ตักเตือน เทียวเตร่ คำสั่งสอน
  - อบรม เทียวเตร่ ความรัก
  - ตักเตือน เสเพล บุญคุณ
๘. เด็ก ๆ เดินขึ้นเขาอกทะลุในช่วงเวลาใด
- เดือนพฤศจิกายน
  - เดือนธันวาคม
  - เดือนมกราคม
  - เดือนกุมภาพันธ์
๙. ข้อคิดของเรื่องนี้คืออะไร
- ทุกคนควรวร่วมมือกันอนุรักษ์ธรรมชาติ
  - ธรรมชาติให้ความสุขแก่นมนุษย์เสมอ
  - ความพยายามคือความสำเร็จ
  - การเดินทางต้องอาศัยความอดทน
๑๐. “เรื่องสินลาสุติ” สอดคล้องกับสำนวนใดมากที่สุด
- ไม้ต่างปล้อง พี่น้องต่างใจ
  - ต้นไม้ตายเพราะลูก
  - ไม้เบื่อไม้เมา
  - ไม้นอกกอ

ตอนที่ ๓ กิจกรรมเสนอแนะ

คำชี้แจง นักเรียนจัดนิทรรศการลักษณะทางธรณีวิทยาของภูเขาอกทะลุ ภูเขาเมืองชัยบุรี

ภูเขาหัวแตก และเขาชัยสน

คำชี้แจง

กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ไก่เป็ดกล่อมน้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกความหมายของคำศัพท์จากเรื่องที่ได้
๒. อธิบายความหมายของสำนวนจากเรื่องที่ได้
๓. ตอบคำถามจากเรื่องที่ได้

ไกวเปลล่อมน้อง

หญิงชรา นั่งอยู่บนเก้าอี้โยกริมหน้าต่าง โยกเก้าอี้ไปมาเบาๆ ขณะที่สายตา เพ่งทอดมอง ผ่านหน้าต่าง ไปเบื้องหน้า ใบหน้าอ้อมเอิบ ผมสีดอกเลา เสื้อผ้าลูกไม้สีขาว ตัดกับผ้าถุงสีเขียวลาย ดอกพิกุลคู่สะอาดตา เสียงเพลงสุนทราภรณ์ดังแว่วผसानมา กับสายลมยามบ่ายที่พัดเอากลิ่นดอก แก้วไชยมา ทำให้คนที่นั่งพักบนเก้าอี้โยกสุขใจ เป็นที่สุด

“คุณยายขา สวัสดิ์ค่ะ” ขวัญอินทร์ทักทาย พร้อมยกมือไหว้แล้วหอมแก้มคุณยาย

“หิวไหมลูก ยายทำขนมบัวลอยไว้ให้ขวัญ กินเสียสิลูก”

“ขวัญรอกล้วยหอมกับแพรก่อนดีกว่าค่ะ จะได้กินพร้อมกัน”

“จอมไม่มาด้วยหรือ”

“จะตามมาทีหลังค่ะ วันนี้จอมไปเรียนแกะหนังตะลุง กว่าจะมาถึงก็คงเย็นค่ะ”

คุณยายลุกจากเก้าอี้โยกเดินนำหน้าขวัญมานั่งรับลมที่ศาลาหน้าบ้าน ซึ่งรายล้อมด้วยต้น จำปูน ตังกลิ่นหอมอบอวล คุณยายชอบไม้ดอกหอมจึงปลูกไว้รอบบ้าน ทั้งเล็บมือนาง ดอกแก้ว จำปูน นมแมว บ้านของคุณยายจึงเป็นสวนดอกไม้ไม่นานาชนิด และเป็นสวนสนุกของขวัญและเพื่อน ๆ เสมอมา

“โน่น... มากันแล้ว ขวัญไปเตรียมขนมมารอรับเพื่อนสิ”

คุณยายบอกขวัญอินทร์เมื่อมองเห็นแพรว และกัทลีกำลังจีจ๊กรยานตรงมาที่บ้าน

“สวัสดิ์ค่ะคุณยาย... หิวจังค่ะ” แพรวและกัทลีซึ่งเพื่อนๆ มักจะเรียกว่ากล้วยหอม ทักทาย คุณยายด้วยความสนิทสนมคุ้นเคย บ้านของคุณยายเป็นที่เล่น ที่กินของขวัญอินทร์ กัทลี แพรว และจอม มาตั้งแต่เรียนชั้นอนุบาลจนถึงมัธยม

“มาแล้วค่ะ ขนมบัวลอยคุณยายสมรเจ้าเก่า อร่อย หวาน มัน เจ้าค่ะ” ขวัญอินทร์ วางถ้วยขนมบัวลอยพร้อมแก้วนํ้าลงบนโต๊ะ แพรวและกัทลีรีบ รับประทานทันที โดยไม่ต้องคะยั้นคะยอ เด็กๆ ตัก ขนมบัวลอยหลากสี ทั้งม่วง ขาว เหลือง เขียว แดง เข้าปากรับประทานอย่างเอร็ดอร่อยจนเกลี้ยงถ้วย

“คุณยายขา แพรชอบสีและรสชาติขนมของคุณยายที่สุดเลยค่ะ อร่อยมาก”

“ยายใช้สีจากธรรมชาติ สีเขียวจากใบเตย สีเหลืองจากฟักทอง สีม่วง

จากดอกอัญชัน สีแดงจากกระเจี๊ยบมาผสมกับแป้งข้าวเหนียว คลุกเคล้าและนวดให้เข้ากัน ก่อนแล้วนำแป้งมาปั้นเป็นเม็ดกลมๆ สีส้มของขมจึงสวยงามรับประทาน”

“อ้อ...สุดยอด” กัทลีกล่าชม ขณะที่แพรวายกนิ้วหัวแม่มือทั้งสองนิ้วให้คุณยาย แล้วอาสาไปด้วยและแก้วไปเก็บล้าง

“ขวัญ...ฝึกซ้อมร้องเพลงกล่อมเด็กกับคุณยายเถอะ ด้วยขมและแก้วน้ำเป็นหน้าที่ของ กล้วยหอมกับแพรว” กัทลืออาสา พร้อมหยิบผ้ามาเช็ดรอยเปื้อนบน โຕ้ะ แล้วนำถ้วยขมและแก้วน้ำ ไปล้างในครัว

“ขอบใจนะจ๊ะ กัทลือกลิ่นหอม” ขวัญกระเซ้ากัทลือ ขณะที่ยิ้มให้กัทลือและแพรวด้วยความ ซาบซึ้งใจ

ขวัญนั่งพับเพียบบนพื้นศาลาราวกับว่าที่นี่เป็นเวทีแข่งขัน ท่านั่งพับเพียบลำตัว ตั้งตรง การ น้อมไหว้ที่ดูอ่อนช้อย นอบน้อม ใบหน้าระบายด้วยยิ้มน้อยๆ ดูอบอุ่นเป็นมิตรไมตรี คุณยายมองดู หลานสาวคนเดียวด้วยความรัก ภาควุมิใจ และสุขใจ เมื่อยามที่ขวัญเปล่งเสียงเอื้อนเอ่ยเพลงกล่อม เด็กตามท่วงทำนอง ทำให้หญิงชราจับจ้องกิริยาท่าทาง ของหลานไม่วางตา

ฮา...เฮ้อ เหนอขวัญอ่อนเหอ	นอนให้สบาย
แม่เชื่อทั้งหลาย	อย่าได้หยิกหยอก
แม่เชื่อทั้งสี่	ชวนกันเข้าออก
อย่าได้หยิกหยอก	ขวัญอ่อนเจ้านอนเถิด...เอ้อ...เอ้อ...

เสียงเพลงกล่อมเด็กที่ถ่ายทอดด้วยน้ำเสียงอ่อนหวาน เอื้อนเสียงด้วยท่วงทำนองบ่งบอกถึง ความรัก ความหวังใจ และทะนุถนอม และเมื่อเอื้อนทำนองทอดเสียงแผ่วเบาตอนท้ายของบทเพลง เพื่อบอกให้รู้ว่าน้องนอนหลับอย่างสุขใจ

ทันทีที่ฟังเพลงจบลง แพรวากับกัทลีปรบมือให้ขวัญด้วยความชื่นชม และ กล่าวชมขวัญ
ด้วยน้ำเสียงจริงจัง

“ขวัญ เธอร้องได้ไพเราะมากจริงๆ สุขยอดไปเลย”

“น้ำเสียงของขวัญเขาเหมาะกับเพลงกล่อมน้องให้นอนหลับ เพราะน้ำเสียงของขวัญ ฟัง
แล้วอ่อนหวาน อบอุ่น” คุณยายหันมาพูดสนับสนุนคำชมของแพรว

“คุณยายคะ หนูอยากร้องเพลงกล่อมเด็กบ้าง”

“ได้สิแพร หนูสนใจร้องเพลงกล่อมเด็กประเภทไหนจ๊ะ”

“เพลงกล่อมเด็กกับเพลงร้องเรือเป็นเพลงประเภทเดียวกันหรือเปล่าคะ”

“เป็นเพลงประเภทเดียวกันจ๊ะ แต่ท่วงทำนองการร้องอาจแตกต่างกันตามลักษณะเนื้อหา
และจุดมุ่งหมายของผู้ร้อง”

คุณยายสมรรู้สึกภูมิใจและมีความสุขใจ ที่เด็กๆ สนใจเพลงกล่อมเด็ก วรรณกรรมท้องถิ่นที่
ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ประเพณี ค่านิยม มาเนิ่นนาน และวัฒนธรรมพื้นบ้านที่แสดง
เอกลักษณ์ของชุมชนที่กำลังจะเลือนหายไปจากสังคม เมื่อเยาวชนอย่างขวัญอินทร์ แพรว และกัทลี
ให้ความสนใจและซาบซึ้งในท่วงทำนองเพลงอย่างจริงจัง สายตาที่แสดงถึงการใฝ่รู้ และ
กระตือรือร้น ทำให้คุณยายสมรเอ่ยชวนเด็กๆ ไปนั่งคุยกันที่ห้องหนังสือ

“นั่งคุยกันตรงนี้ดีกว่านะจ๊ะ ลมพัดเย็นสบายและ
ได้กลิ่นหอมของการเวกและเล็บมือนาง ขึ้นใจดี” คุณยาย
พูดเชื้อเชิญและ นั่งลงที่โต๊ะอ่านหนังสือใกล้หน้าต่าง
ขวัญอินทร์ แพรว และกัทลีนั่งลงที่โต๊ะ อ่านหนังสือ
กลิ่นหอมเอ่ยตามทันทีขณะที่คุณยายหยิบหนังสือ
สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ วางบนโต๊ะ

“คุณยายคะ เพลงกล่อมเด็กมีกี่ประเภทคะ”

“เพลงกล่อมเด็ก ชาวพัทลุงเรียกว่า เพลงร้องเรือ
สันนิษฐานกันว่าน่าจะเป็นเพราะลักษณะของเปลผ้าผูก
เป็นรูปคล้ายเรือ คือนำปลายของผ้าทั้งสองข้างรวบผูก

ด้วยเชือกแขวนห้อยไว้แล้ววางเต็กลงนอนส่วนกลาง เปลจึงมีท้องลึก ส่วนกลางกว้าง และหัวท้ายค่อย
เรียวสอบคล้ายลำเรือ บางครั้งก็เรียกกันว่า เพลงเสภา หากเป็นการร้องตอบโต้แก่กรรมกัน เพื่อ
แสดงความรอบรู้ ความมีปฏิภาณ ไหวพริบ ความเป็นคนเจ้าบทเจ้ากลอน ซึ่งใช้เล่นเป็นบทตอบ
โต้คารมอย่างสนุกสนาน เช่น

...เสภาเหอ... ถ้าหมิงว่ามาเราว่าตอบ
 เสภาตามนี้เราไม่ชอบ ไม่ตอบคำถามอ้ายตัดหัว
 เสเหอ...น้องเหอ...ว่าเสภา ถ้าหมิงว่ามาเราไม่กลัว
 ไม่ตอบคำถามลูกอ้ายตัดหัว ฎไม่กลัวเสภา..เหอ...ตอบ”

“สนุกจังค่ะคุณยาย หนูชอบเพลงเสภา และอยากร้องตอบโต้คารมค่ะ”

คุณยายหันมายิ้มพยักหน้ากับแพรวาด้วยความชื่นชมในความตั้งใจของแพรวา และอธิบายเรื่องเพลงกล่อมเด็กแก่ขวัญอินทร์ แพรวา และกัทลีด้วยความสุขใจ

“เพลงกล่อมเด็ก นอกจากจะเรียกเพลงร้องเรือและเพลงเสภาแล้ว บางท้องที่ ยังเรียกว่าเพลงชาน้อง หรือเพลงช้าน้อง เพราะ “ชา” มาจากคำว่า นูชา หมายถึงการสวดดี การนมัสการ ฉะนั้นชาน้อง หมายถึงการสวดดีแม่ชื่อซึ่ง เชื่อกันว่า เป็นเทวดา หรือผีที่ประจำทารก ทำหน้าที่มาปกป้องรักษาทารก และบางถิ่น ก็เรียกเพลงกล่อมเด็กว่า เพลงน้องนอน เพราะเป็นเพลงที่ร้องขับกล่อม ให้น้องนอนหลับ เพลงที่ขวัญร้อง

จึงเป็นเพลงกล่อมเด็กที่เรียกว่าเพลงร้องเรือ เพลงชาน้องหรือ เพลงน้องนอน แต่เพลงที่แพรวจะฝึกนั้นมักใช้เล่นบทปฏิพากย์เป็นทำนองกลอนขัด ได้ตอบคารมกัน”

“คุณยายคะ หนูอยากจะได้แต่งเพลงเสภาไว้ร้องโต้ตอบกับเพื่อน ๆ ค่ะ”

“ได้สิแพรว เป็นความคิดที่ดีมาก”

แพรวายิ้มกว้าง สายตามุ่งมั่น ฉายแววตื่นเต้น พลังกัมมหิบบสมุดจากกระเป่า พร้อมปากกาเปิดสมุดเตรียมจดบันทึกข้อมูล จนขวัญอดลือไม่ได้

“แพรวา กวีฝีปากเอก”

คุณยายจรดปากกาลงบนกระดาษเขียนฉันทลักษณ์ขณะที่อธิบายลักษณะการแต่งเพลงกล่อมเด็ก พร้อมยกตัวอย่างทุกรายละเอียด ทุกขั้นตอนอย่างชัดเจน ใบหน้าของคุณยายระบายยิ้มคู่อ่อนโยน สายตาของแพรวาจับจ้องข้อความที่คุณยายเขียนอธิบายไม่วางตา แพรวาพยักหน้ารับรู้ว่าคุณยายมีรับอย่างพอใจ

“เพลงกล่อมเด็ก เป็นกลอนชาวบ้าน ใช้ถ้อยคำง่ายๆ มีเสียงคล้องจองกัน ลักษณะบังคับมักจะยืดหยุ่นได้มาก และต่างกันไปตามทำนองขับร้องของแต่ละท้องถิ่น ลักษณะการแต่งคำร้องจึงมีลักษณะดังนี้”

จำนวนคำของเพลงกล่อมเด็ก ๑ บทมี ๕ วรรค แต่ละวรรคมีจำนวนคำตั้งแต่ ๔ ถึง ๗ คำ แต่บางครั้งก็มีเพียง ๓ คำ และบางวรรคก็มีเกิน ๗ คำ จนถึง ๑๐ คำ และบางบทอาจมีถึง ๓๐ วรรค

วรรคแรกของบทมีคำขึ้นต้นว่า ฮา...เฮ้อ หรือ ฮา...เฮ้อ...เหอ ต่อไปจะบอกชื่อเรื่องหรือสิ่งที่กล่าวถึง เพื่อร้องเกริ่นเป็นวรรคนำ แล้วเอื้อนตามด้วยคำว่าเหอ บทเพลงที่มี ๘ วรรค ถ้อยคำในวรรคที่ ๔ มักซ้ำกับวรรคที่ ๗ สำหรับวรรคที่ ๘ ซึ่งเป็นวรรคสุดท้าย ส่วนมากจะมีเพียง ๕ คำ และเมื่อจบร้องจะมีคำว่า เหอ ลงท้าย คนขับร้องอาจจะเอื้อนเป็นเสียง เหอ...หรือ เฮ้อ...เหอ... ก็ได้

ฉันทลักษณ์เพลงกล่อมเด็ก

ฮา...เฮ้อ ซื่อบท เหอ

ฮา...เฮ้อ..ซื่อบท...เหอ	00 (๔-๗ คำ)...0
00 (๔-๗ คำ)...0	00 (๔-๗ คำ)...0
00 (๔-๗ คำ)...0	00 (๔-๗ คำ)...0
0 มักซ้ำกับวรรคที่ ๔...0	00 00 เหอ
	00 00 เหอ

คุณยายหีบกระดาษที่เขียนอธิบายฉันทลักษณ์ให้แพรวา ขวัญอินทร์และกัทลี ขวัญอินทร์ ร้องเพลงกล่อมเด็กคลอตามฉันทลักษณ์ ฮา...เฮ้อ...ขวัญออน...เหอ...

“คุณยายคะ การแต่งเพลงกล่อมเด็กจะใช้ชื่อบทอย่างไรบ้างคะ” แพรวาเอ่ยถามทันทีที่เพลงจบลง

การตั้งชื่อบทหรือการสรรหาคำขึ้นต้นเพลง มีความสำคัญมาก เพราะเป็นกระพุ้งที่ตั้งขึ้นเพื่อพรรณนา ขยายความ จึงต้องเลือกใช้ถ้อยคำอย่างประณีต ซึ่งอาจใช้คำที่ง่ายแก่การเข้าใจ เป็นคำที่เกี่ยวกับวิถีดำเนินชีวิต เช่น ไถนา ไปป่า ปุ๊กเรือน นอนนอน คำเรียกสิ่งของใกล้ตัว เช่น ต้นข้าว ต้นมะพร้าว ไก่เถื่อนแทนไก่ป่า หรืออาจใช้คำที่บ่งบอกถึงเนื้อหาสาระ บรรยากาศ การเปรียบเทียบ การใช้สัญลักษณ์ ทั้งที่เป็นนามธรรมและรูปธรรม เช่น ม่วงคัน หมายถึง ผู้หญิงที่ไม่มีคุณสมบัติกุลสตรี หมากออน หมายถึง คนใจโลเล สายน้ำหรือทางน้ำกั้น หมายถึง อุปสรรค

“คุณยายคะ หนูเคยฟังคุณยายของหนูร้องเพลงนี้ นะคะ”

“...รักกันเหอ...	รักกันคนท่าหลัง
พี่ไม่รักน้องจริง	น้องไม่สู้ขำสู้ไต่
เพื่อนเขาทิ้งเพทอดไม้แกน	บาวน้อยหัวแหวนทอดไม้ไผ่
น้องไม่สู้ขำสู้ไต่	ไผ่หักกลางปล้อง...เหอ...”

“เพลงนี้ใช้สัญลักษณ์สะพานไม้ไผ่คือคนใจโลเล สะพานไม้แกนคือคนหนักแน่น น่าเชื่อถือ ” ทันทีที่กล่าวหอมร้องจบ แพรวาสรูป

“รักกันคนทำหลัง เป็นการเปรียบว่ารักของตนมีอุปสรรค เป็นรักที่ไม่มั่นคง เพราะมีสายน้ำ มากัน และผู้ชายก็เป็นคนใจโลเล จึงไม่สามารถฝ่าฟันอุปสรรคได้” ขวัญอินทร์แสดงความคิดเห็น สนับสนุน

“เพลงกล่อมเด็กเป็นบทร้องสั้นๆ แต่มีเนื้อหาน่าสนใจ ให้ทั้งความรู้ ความสนุกสนาน ได้ ความคิด ตอนไปค่ายพักแรมเนตรนารี หนูจะแสดงรอบกองไฟปฏิภาณยกลอนสด เพลงกล่อมเด็ก” แพรวแสดงความตั้งใจอย่างมุ่งมั่น

“กลัวหอยมขอลเล่นด้วยนะ” กัทลีสมัครเป็นสมาชิกทันที

“คุณยายคะ หนูจะตั้งใจฝึกซ้อมเพลงกล่อมเด็กให้ดีที่สุดเลยคะ” ขวัญอินทร์ยืนยัน เพราะ อีกสองสัปดาห์เธอจะเป็นตัวแทนของภาคใต้เข้าร่วมแข่งขันในระดับประเทศ

“ซาบซึ้งละสิ” แพรวล้อขวัญอินทร์ พร้อมทำหน้าทะเล้น

“คุณยายคะ หนูอยากฟังเพลงที่เป็นการปฏิภาณยกลอนสดตอบกัน หนูจะฝึกร้องให้กินใจไปเลย” ทำทีของแพรวทะเล้น สนุกสนาน จริงจัง แวดตามุ่งมั่น

คุณยายหยิบเนื้อเพลงกล่อมเด็กที่เป็นบทร้องโต้ตอบกันส่งให้เด็ก ๆ คุณเนื้อเพลงแล้วจึงร้อง บทเพลงให้เด็กฟัง

(บทชาย)...ฟ้าลั่นเหอ	ฟ้าลั่นผ่าไม้ที่ชายไร่
ตัวพีดำเหมือนถ่านไฟ	ไถตัวพีชายไร่เถิดเอววัลย์
นานไปข้างหน้าแม่ทูนหัว	ความว้าวความควายค่อยปนกัน
ไถพีชายเถิดเอววัลย์	สองเปลสามเปลเวไม่ทัน...เอง
(บทหญิง)...ฟ้าลั่นเหอ	ลั่นมาผ่าไม้ที่ชายไร่
ตัวพีดำเหมือนถ่านไฟ	ตัวน้องไม่เอามาเป็นผ้า
ถ้าเงินทองน้องยังเหมือนแต่ไทร	จะไถพีชายไร่แล้ว
ตัวน้องไหม้เอาเป็นผ้า	ชายชั่วคิดเงิน...เขา

ทันทีที่คุณยายร้องเพลงจบลง แพรว กัทลี และขวัญอินทร์ หัวเราะชอบใจ กัทลีผู้ไม่เคย สนใจ เพลงกล่อมเด็กถึงกับเอ่ยปากบอกความปรารถนาของตนเองทันที

“คุณยายคะ เพลงกล่อมเด็กมีคุณค่าทั้งกล่อมให้น้องนอน อีกทั้งอธิบายความเรื่องราวต่างๆ เช่นบอกความรักความรู้สึกของหนุ่มสาว ตัดพ้อต่อว่า คำเหน็ดหรือคำประชดประชัน กลัวหอยม สนใจอยากศึกษาและฝึกร้องดูบ้างคะ”

“ดีสิลูก เราจะได้ช่วยกันรักษาวัฒนธรรมของท้องถิ่นไว้ให้คนรุ่นหลัง เพลงกล่อมเด็กช่วย ให้เด็กนอนหลับอย่างมีความสุข ผู้กล่อมก็สุขใจ เป็นการใช้คำร้องสื่อสารเรื่องราวต่างๆ ของ

ชาวบ้าน ปลุกฝังคุณธรรมแก่เด็กๆ และผู้ฟัง ถ่ายทอดประเพณี ศาสนา กลัวยหอมกับแพรสนใจ เพลงกล่อมเด็กแบบนี้ ขยายใจและชื่นใจที่สุดเลยนะคะ”

“คุณยายขา แพรจะคันค้ำเนื้อเพลงได้จากที่ไหนบ้างคะ”

เพลงกล่อมเด็กเป็นเพลงที่จำต่อๆ กันมา แพรกับกลัวยหอมให้คุณย่าคุณยายร้องให้ฟังและจดบันทึกไว้หรือจะมากันค้ำจากหนังสือสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ เล่มนี้ของยายก็ได้นะ ยายไม่หวง หากต้องการจะศึกษาให้มากกว่าการร้องเล่น สถาบันทักษิณคดีศึกษามีรวบรวมไว้มากมายจ้ะ”

“ขอบคุณค่ะ ปิดภาคเรียนคราวหน้าแพรจะไปเยี่ยมชมสถาบันทักษิณคดีศึกษา ที่จังหวัดสงขลา ไปด้วยกันไหมกลัวยหอม” แพรมารับหนังสือจากคุณยายสมรด้วยความ ดีใจ รอยยิ้มของคุณยายสมรและแพรต่างบ่งบอกความสุข ความสมหวังไม่แพ้กัน

“ไปสิ แต่ตอนนี้ฉันว่าเราควรกลับกันได้แล้ว คุณยายจะได้พักผ่อน”

“โอ้ โห ! หนูคุยกับคุณยายตั้ง ๓ ชั่วโมงแล้วหรือนี่... กลัวยหอมขอตัวก่อนนะคะคุณยาย กลัวยหอมต้องช่วยแม่เก็บร้าน ตอนห้าโมงเย็นค่ะ”

กัถลึกับแพรพาเงินรถจักรยานออกไปหน้าบ้าน ทั้งสองปั่นรถจักรยานกลับบ้านด้วยความรีบร้อน ขวัญอินทร์กับคุณยายช่วยกันอุ่นกับข้าวจัดโต๊ะอาหาร เพราะทุกเย็นของวันอาทิตย์ พ่อกับแม่และขวัญอินทร์จะรับประทานอาหารเย็นที่บ้านคุณยาย ดังนั้นทุกเย็นวันอาทิตย์คุณยายจึงทำกับข้าวไว้คอยทำเสมอ

“คุณยายขา...ไปกรุงเทพฯ กับขวัญนะคะ”

“ยายนั่งรถไม่ไหวหรอกลูก จะไปเครื่องบินยาย

ก็กลัว...ยายไม่ไปหรอก จะคอยดีใจอยู่ที่นี่ เอ้อ ! ยายคิดว่าขวัญควรฝึกไกวเปลด้วยนะลูก เพลงที่ขวัญร้องเป็นเพลงกล่อมให้น้องนอนหลับ ขวัญต้องไกวเปล แล้วร้องเพลงกล่อมให้น้องนอน การไกวเปล กล่อมน้อง สะท้อนภาพของสถาบันครอบครัวของคนไทยที่มีความรัก ความผูกพัน และมีความห่วงใยกันตั้งแต่เล็กจนโต”

“ไกวเปล กล่อมน้อง” ขวัญทวนคำพูดของยายพร้อมนึกภาพของตนเองบนเวที การแข่งขันที่นั่งไกวเปลร้องเพลงกล่อมให้น้องนอน นั่นคือวิถีชีวิตของคนไทย สิ่งนี้เองที่ทำให้คนไทยรักที่รักน้อง ผูกพันกันเป็นสายใยรักที่อบอุ่นของครอบครัวและสังคม

คำศัพท์และความหมาย
(ภาษาถิ่น-ใต้)

คำศัพท์	ความหมาย
ขวัญออน	น้องที่น่ารัก น่าทะนุถนอม ลูกคนที่รักมากที่สุด หึงอันเป็นที่รัก
ชายไส	ป่าไม้ที่ขึ้นใหม่ หลังจากได้ถางทำไร่มาแล้ว
ตัดหัว	คำที่ผู้หญิงตำผู้ชาย โดยปริยาย หมายถึง คนเลว คนชั่ว
ติดเงิน	เป็นหนี้
ไต่	ขึ้นลงด้วยความยากลำบาก
ถานไฟ	ไม้ที่เผาจนสุกมีสีดำใช้เป็นเชื้อเพลิง ในที่นี้ หมายถึง ผู้ชายที่เห่ มีฝีคำมาก
ไถ	(ไถ่ถอน) คืบพันระที่มีอยู่
ท่าหลิง	ฝั่งน้ำตรงกันข้าม
ม่วงคัน	คำตำผู้หญิง โดยปริยาย หมายถึง ผู้หลายใจ มากรัก
มุขปาฐะ	เรื่องที่เล่าสืบต่อกันมาทางวาจา
แม่เชื้อ	เทวดาประจำทารก
ลี	ลี
หมากออน (หมากอ่อน)	คนใจโลเล
หมิง (มิ่ง)	(มิ่ง) คำสรรพนามบุรุษที่ 2
หยิกหยอก	หยอกล้อ
เอววัลย์	ผู้หญิงงาม งามอย่างเอวบางร่างน้อย
แล่ว	ผู้ทำหน้าที่เลี้ยงวัว ผู้ที่อยู่ในฐานะต่ำต้อย
ทอดไม้แกน	สร้างสะพานด้วยไม้เนื้อแข็ง ในที่นี้หมายถึง บุคคลผู้มีความรับผิดชอบ น่าเชื่อถือ มีใจหนักแน่น
ทอดไม้ไผ่	สร้างสะพานด้วยไม้ไผ่ ไม่มีความแข็งแรง หมายถึง บุคคลที่ไม่ น่าเชื่อถือ ขาดความรับผิดชอบ

กิจกรรมที่ ๔

เรื่อง ไกวเปลกล่อมน้อง

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง นำตัวเลขหน้าความหมายของคำด้านขวามือมาเติมลงในช่องว่างหน้าคำศัพท์

ด้านซ้ายมือให้ถูกต้อง

..... ตัดหัว	๑. นำเชือกถือ
..... ไม้แกน	๒. โกลเด
..... ขวัญออน	๓. ชายอันเป็นที่รัก
..... หลิง	๔. หวาดกลัว
..... ถานไฟ	๕. ไถ่ถอน (คืนพันธะที่มีอยู่)
..... ทิ้งเพ	๖. ความรักที่มีอุปสรรค
..... เหววัลย์	๗. การพูดโต้ตอบ
..... ชายใส	๘. ไม้ที่เผาจนสุกมีสีดำใช้เป็นเชื้อเพลิง
..... คนท่าหลิง	๙. ฟังน้ำ
..... ไม้สู้อ้อมสู้อไต่	๑๐. ป่าไม้ที่ขึ้นใหม่ หลังจากได้ถางป่าทำไร่มาแล้ว
..... ไม้ไผ	๑๑. ผิดหวัง ไม่ประสบผลสำเร็จ
..... ไต่	๑๒. ทั้งหลาย ทั้งหมด
..... ปฏิพากย์	๑๓. ฟังตรงข้ามของแม่น้ำ
..... ไถ	๑๔. เดินด้วยความระมัดระวัง
..... แม่ซื่อ (แม่ซื่อ)	๑๕. เทวดาประจำทารก
	๑๖. คำที่ผู้หญิงใช้คำผู้ชาย
	๑๗. ผู้หญิงงาม งามอย่างเอวบางร่างน้อย
	๑๘. ลูก ผู้หญิงที่น่ารัก น่าทะนุถนอม

ตอนที่ ๒

คำชี้แจง นำสำนวนที่กำหนดให้ เติมลงในช่องว่างของข้อความที่กำหนดให้ถูกต้อง

บาวน้อยหัวแหวน	ไฟหักกลางปล้อง
รักกันคนทำหลัง	ไม่สู้ข้ามสูไต
ทอดไม้แก่น	ทอดไม้ไฟ
ความว้าวความควาย	สองเปลสามเปลเวไม่ทัน

๑. รณชัยเป็นลูกชายคนเดียวของครอบครัว พ่อแม่รักและตามใจมากเรียกได้ว่า เป็น ..... ของพ่อแม่เลยที่เดียว
๒. ภูผาและนุศราเป็นคู่รักกันมาหลายปี ภูผารับราชการที่ต่างจังหวัด ส่วนนุศราทำงาน บริษัทที่กรุงเทพฯ ความรักของทั้งคู่เหมือน ..... แต่ภูผาและนุศรา ต่าง ..... ให้แก่กัน ความรักของทั้งคู่จึงสมหวังมั่นคง ไม่เป็นเช่น .....
๓. คนโบราณอบรมสั่งสอนลูกหลานที่เป็นผู้ชายให้มีความรับผิดชอบไม่โลเล เปรียบ เหมือน ..... เพราะถ้าเป็นเช่นนั้น หากคิดจะมีครอบครัวผู้หญิงคง ..... เข้ามาผูกพันด้วย
๔. สมชายมีลูกหลายคน คนโตกำลังชน คนถัดมาเพิ่งจะเริ่มคลาน และภรรยากำลังอุ้ม ท้องคนที่ ๓ เรียกว่า ..... เลยทีเดียว
๕. แสงกล้าชอบประพุดติตนเป็นนักเลงโต พ่อแม่ต้องเค็ดรื้อนอนอยู่เสมอ เพราะ ..... ไม่เคยหยุดหย่อน

ตอนที่ ๓

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยวงกลมล้อมรอบตัวอักษร ก ข ค หรือ ง

๑. ถิ่นจากพืชชนิดใดไม่ใช่ผสมอาหาร

ก. อัญชัน	ข. โสน
ค. มะเกลือ	ง. ขมิ้น

๒. ข้อใดกล่าวได้ถูกต้อง

- ก. เพลงกล่อมเด็กเป็นวรรณกรรมมุขปาฐะ
- ข. เพลงกล่อมเด็กเป็นบทเพลงร้องเล่น
- ค. เพลงกล่อมเด็กมักเล่าเรื่องราวในท้องถิ่น
- ง. เพลงกล่อมเด็กเลือนหายไปจากสังคมยุคปัจจุบัน

๓. “ การร้องโต้ตอบ แก่การมกัันเพื่อแสดงความรู้ ปฏิภาณ ไหวพริบ และความ เป็นเจ้าบทเจ้ากลอน ”

คำกล่าวข้างต้นหมายถึงการร้องเพลงประเภทใด

ก. เพลงเรือ	ข. เพลงบอก
ค. เพลงเสภา	ง. เพลงกล่อมเด็ก

๔. ข้อใดมิใช่ลักษณะการแต่งเพลงกล่อมเด็ก

- ก. คำขึ้นต้นเพลงใช้คำที่เข้าใจง่าย
- ข. คำขึ้นต้นเพลงอาจใช้คำเปรียบเปรย
- ค. แต่ละวรรคมีจำนวนคำ ๔ - ๗ คำ
- ง. ขึ้นต้นเพลงฮา ... เฮ้อ .... เหนอ ... และลงท้าย เหนอ ...

๕. เพลงกล่อมเด็กมีความสำคัญต่อสังคมด้านใดมากที่สุด

- ก. บ่งบอกสภาพสังคมในอดีต
- ข. ก่อให้เกิดสายใยรักในครอบครัว
- ค. สะท้อนค่านิยมของสังคมแต่ละยุคสมัย
- ง. ปลุกฝังค่านิยมของสังคม ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

พิจารณาเพลงกล่อมเด็กต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๖ – ๑๐

รักกันเหอ	รักกันคนท่าหลัง
พี่ไม่รักน้องจริง	น้องไม่สู้ข้ามสู๊ไต
เพื่อนเขาทิ้งเพทอดไม้แก่น	บาวน้อยหัวแหวนทอดไม้ไผ่
น้องไม่สู้ข้ามสู๊ไต	ไผ่หักกลางปล้องเหอ ...

๖. ใจความสำคัญของเพลงกล่อมเด็กตรงกับข้อใด
- รักคนโลเลเหมือนเดินบนสะพานไม้ไผ่
  - รักคนหนักแน่นเหมือนเดินบนสะพานที่แข็งแรง
  - ความรักที่มีอุปสรรคเหมือนยืนอยู่คนละฝั่งคลอง
  - ไม่ควรรักคนโลเลเพราะจะพบกับความผิดหวัง
๗. ข้อความใดเป็นข้อความสำคัญของเพลงกล่อมเด็กบทนี้
- รักกันคนท่าหลัง
  - พี่ไม่รักน้องจริง
  - น้องไม่สู้ข้ามสู๊ไต
  - บาวน้อยหัวแหวนทอดไม้ไผ่
๘. ลักษณะของผู้ชายในเพลงกล่อมเด็กตรงกับข้อใด
- เหยียบจี้ไก่อไม่ฝ่อ
  - เจ้าสู๊ไก่อแจ้
  - ไม้หลักปักเลน
  - เลี้ยวลดคคเคี้ยว
๙. เพลงกล่อมเด็กใช้สัญลักษณ์ใดแทนอุปสรรค
- ไม้ไผ่
  - สายน้ำ
  - ฝั่งน้ำ
  - ไผ่หัก
๑๐. ผู้หญิงที่กล่าวถึงในเพลงกล่อมเด็กควรยึดถือค่านิยมใด
- ใจสูง
  - ใจเด็ด
  - ใจเย็น
  - ใจหนักแน่น

ตอนที่ ๔ กิจกรรมเสนอแนะ

- คำชี้แจง ๑. นักเรียนรวบรวมเพลงกล่อมเด็กโดยสัมภาษณ์จากบุคคลในท้องถิ่น
แล้วนำมาศึกษาแลกเปลี่ยนกับเพื่อน
๒. แต่งเพลงกล่อมเด็กที่ให้คติสอนใจมา ๑ เพลง

เฉลยกิจกรรมที่ ๔

เรื่อง ไกวเปลกล่อมน้อง

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง นำตัวเลขหน้าความหมายของคำด้านขวามือมาเติมลงในช่องว่างหน้าคำศัพท์

ด้านซ้ายมือให้ถูกต้อง

๑๖ ตัดหัว ๑ ไม้แก่น ๑๘ ขวัญออน ๕ หลิง ๘ ถานไฟ ๑๒ ทั้งเพ ๑๓ เอววัลย์ ๑๐ ชายไส ๑๓ คนท่าหลิง ๔ ไม้สู้ข้ามสูไต ๒ ไม้ไผ ๑๔ ไต ๓ ปฏิพากย์ ๕ ไถ ๑๕ แม่ซื่อ (แม่ซื่อ)	๑. นำเชือกถือ ๒. โกลเด ๓. ชายอันเป็นที่รัก ๔. หวาดกลัว ๕. ไถ่ถอน (คืนพันธะที่มีอยู่) ๖. ความรักที่มีอุปสรรค ๗. การพูดโต้ตอบ ๘. ไม้ที่เผาจนสุกมีสีดำใช้เป็นเชื้อเพลิง ๙. ฟังน้ำ ๑๐. ป่าไม้ที่ขึ้นใหม่ หลังจากได้ถางป่าทำไร่มาแล้ว ๑๑. ผิดหวัง ไม่ประสบผลสำเร็จ ๑๒. ทั้งหลาย ทั้งหมด ๑๓. ฟังตรงข้ามของแม่น้ำ ๑๔. เดินด้วยความระมัดระวัง ๑๕. เทวดาประจำทารก ๑๖. คำที่ผู้หญิงใช้คำผู้ชาย ๑๗. ผู้หญิงงาม งามอย่างเอวบางร่างน้อย ๑๘. ลูก ผู้หญิงที่น่ารัก น่าทะนุถนอม

ตอนที่ ๒

คำชี้แจง นำสำนวนที่กำหนดให้ เติมลงในช่องว่างของข้อความที่กำหนดให้ถูกต้อง

บาวน้อยหัวแหวน	ไฟห้กลงกลางปล้อง
รักกันคนทำหลิง	ไม่สู้ข้ามสู้ไต่
ทอดไม้แก่น	ทอดไม้ไฟ
ความว้าวความควาย	สองเปลสามเปลเวไม่ทัน

๖. รัชชย์เป็นลูกชายคนเดียวของครอบครัว พ่อแม่รักและตามใจมากเรียกได้ว่า เป็น บาวน้อยหัวแหวน ของพ่อแม่เลยทีเดียว
๗. ภูผาและนุศราเป็นคู่รักกันมาหลายปี ภูผารับราชการที่ต่างจังหวัด ส่วนนุศราทำงานบริษัทที่กรุงเทพฯ ความรักของทั้งคู่เหมือน รักกันคนทำหลิง แต่ภูผาและนุศราต่าง ทอดไม้แก่น ให้แก่กัน ความรักของทั้งคู่จึงสมหวังมั่นคง ไม่เป็นเช่น ไฟห้กลงกลางปล้อง
๘. คนโบราณอบรมสั่งสอนลูกหลานที่ เป็นผู้ชายให้มีความรับผิดชอบไม่โลเล เปรียบเหมือน ทอดไม้ไฟ เพราะถ้าเป็นเช่นนั้น หากคิดจะมีครอบครัวผู้หญิงคง ไม่สู้ข้ามสู้ไต่ เข้ามามากด้วย
๙. สมชายมีลูกหลายคน คนโตกำลังชน คนถัดมาเพิ่งจะเริ่มคลาน และภรรยา กำลังอุ้มท้องคนที่ ๓ เรียกว่า สองเปลสามเปลเวไม่ทัน เลยทีเดียว
๑๐. แสงกล้าชอบประพุดิตตนเป็นนักเลงโต พ่อแม่ต้องเค็ดรื้อนอนอยู่เสมอ เพราะ ความว้าวความควาย ไม่เคยหยุดหย่อน

พิจารณาเพลงกล่อมเด็กต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๖ – ๑๐

รักกันเหอ	รักกันคนท่าหลัง
พี่ไม่รักน้องจริง	น้องไม่สู้ข้ามสู๊ไต่
เพื่อนเขาทิ้งเพทอดไม้แก่น	บาวน้อยหัวแหวนทอดไม้ไผ่
น้องไม่สู้ข้ามสู๊ไต่	ไผ่หักกลางปล้องเหอ ...

๖. ใจความสำคัญของเพลงกล่อมเด็กตรงกับข้อใด
- รักคนโลเลเหมือนเดินบนสะพานไม้ไผ่
  - รักคนหนักแน่นเหมือนเดินบนสะพานที่แข็งแรง
  - ความรักที่มีอุปสรรคเหมือนยืนอยู่คนละฝั่งคลอง
  - ไม่ควรรักคนโลเลเพราะจะพบกับความผิดหวัง
๗. ข้อความใดเป็นข้อความสำคัญของเพลงกล่อมเด็กบทนี้
- รักกันคนท่าหลัง
  - พี่ไม่รักน้องจริง
  - น้องไม่สู้ข้ามสู๊ไต่
  - บาวน้อยหัวแหวนทอดไม้ไผ่
๘. ลักษณะของผู้ชายในเพลงกล่อมเด็กตรงกับข้อใด
- เหยียบจี้ไก่อไม่ฝ่อ
  - เจ้าชูไก่อแจ้
  - ไม้หลักปักเลน
  - เลี้ยวลดคคเคี้ยว
๙. เพลงกล่อมเด็กใช้สัญลักษณ์ใดแทนอุปสรรค
- ไม้ไผ่
  - สายน้ำ
  - ฝั่งน้ำ
  - ไผ่หัก
๑๐. ผู้หญิงที่กล่าวถึงในเพลงกล่อมเด็กควรยึดถือค่านิยมใด
- ใจสูง
  - ใจเด็ด
  - ใจเย็น
  - ใจหนักแน่น

ตอนที่ ๔ กิจกรรมเสนอแนะ

- คำชี้แจง ๑. นักเรียนรวบรวมเพลงกล่อมเด็กโดยสัมภาษณ์จากบุคคลในท้องถิ่น
แล้วนำมาศึกษาแลกเปลี่ยนกับเพื่อน
๒. แต่งเพลงกล่อมเด็กที่ให้คติสอนใจมา ๑ เพลง

คำชี้แจง

กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เรื่อง อุณาข้าว

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกความหมายของคำจากเรื่องที่อ่านได้
๒. อธิบายความหมายของสำนวนจากเรื่องที่อ่านได้
๓. เขียนเล่าเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านได้

อุณาข้าว

เอ๊ก...อี...เอ๊ก...เอ๊ก...เสียงไก่ขัน เป็นสัญญาณเตือนบอกเวลา และภารกิจของสองสามีภรรยาามาเนิ่นนาน ไก่ขันกระชั้นถี่บอกให้รู้ว่าฟ้าเริ่มสว่าง ทุกคนต้องตื่นนอนและเริ่มงานประจำวัน ตาชมและยายน้อมลืมตาตื่นในความมืด ตาชมเอื้อมมือเปิดสวิตซ์ไฟ หัวเตียง คิงผ้าห่มออกจากตัว วางไว้ข้างๆ ลำตัว ก่อนลุกขึ้นจากเตียง สองตาขายยกแขนขาบริหารร่างกาย เพื่อผ่อนคลายกล้ามเนื้อเป็นประจำทุกๆ เช้า

ยายน้อมเดินเข้าครัว ขณะที่ตาชมเดินไปเปิดประตูบ้าน เปิดประตูเล่าไก่ รดน้ำต้นไม้ กวาดใบไม้บริเวณบ้าน ทักทายเพื่อนบ้านที่เดินผ่านไปมาด้วย ความสนิทสนม ตาชมล้างมือ แล้วยกโต๊ะที่เช็ดจนสะอาด มาวางแล้วปูโต๊ะด้วยผ้าขาวสะอาดอย่างพิถีพิถัน ในขณะที่เดียวกันยายน้อมเดินถือถาดอาหารเพื่อตักบาตร พร้อมกล้วยน้ำว้าและดอกบัวบูชา

พระมาวางบนโต๊ะ

“นิมนต์ ครับ” ตาชมและยายน้อมพนมมือไหว้พระภิกษุ ยายน้อมตักข้าว ในโลใส่บาตร พระ ตาชมส่งดอกบัวให้ภรรยาถวายพระขณะที่ลูกศิษย์วัดหยิบกับข้าวใส่ปิ่นโต แล้วหิ้วกล้วยน้ำว้าสุกหวีโตกลับวัด

“กินข้าวกันเถอะตา จะได้ไปรอรับเด็กๆ คงตื่นเดินกันนำคูที่ได้เห็นต้นกล้าที่ปักดำไว้ออกรวงเหลืองอร่าม”

ยายน้อมนึกถึงภาพเด็กๆ ในวันปักดำต้นกล้า ด้วยใบหน้ายิ้มละไม ขณะที่ ตักข้าวสวยใส่จานส่งให้ตาชม แล้วตักข้าวใส่ลงในจานตนเอง ช่วงเวลาอาหารเช้าเป็นเวลาที่สองตาขายทบทวนวางแผนงานประจำวัน และความหลังครั้งเก่าก่อน การสนทนาทุกครั้งจะจบลงด้วยคำพูดแบบเดิมๆ นานหลายสิบปีที่ทำให้ยายน้อมยิ้มด้วยความสุขใจเสมอมา

“เราอ้อมรออีกมือหนึ่งนะแม่ น้อม”

ตาชมเดินออกจากครัวหลังจากช่วยยายน้อมเก็บถ้วยชามและอาหารที่เหลือจาก การรับประทานมือเช้าเข้าสู่กับข้าว แล้วหยิบกล้วยน้ำว้าสุก มะม่วงแช่อิ่ม และมะยมดอง มาใส่รถซาเล้ง ยายน้อมเร่งมือล้างถ้วยชามแล้วรีบปิดบ้าน มาขึ้นรถซาเล้งที่ตาชมนั่งรออยู่ก่อนแล้ว ทันทีที่ยายน้อมนั่งลงบนรถซาเล้งในส่วนที่พ่วงต่อออกไปจากรถจักรยานยนต์ ตาชมก็ขับรถออกจากบ้านทันที

“ไปกันเถอะ เด็กคงมาถึงกันแล้วล่ะ” สองสามีภรรยารีบเดินทางไปที่ทุ่งนา ตาชมจับซาเล้งที่บรรทุกน้ำ ผลไม้ และเสียวเกี่ยวข้าวสำหรับเด็กๆ ตาชมมุ่งมั่นที่จะปลูกฝังให้เด็กๆ เห็นคุณค่าของการปลูกข้าว ซึ่งเป็นอาหารหลักของทุกคน และเป็นพืชเศรษฐกิจของท้องถิ่น แต่ละปีจังหวัดพัทลุงมีรายได้จากการขายข้าวไม่น้อยกว่าพันล้านบาท มีผลผลิต ปีละเกือบสามแสนตัน ตลาดข้าวพัทลุงได้แก่ ๑๔ จังหวัดภาคใต้ ตลอดจนประเทศมาเลเซีย และประเทศสิงคโปร์ โดยเฉพาะข้าวสังข์หยดเป็นพันธุ์ข้าวที่ตลาด มีความต้องการในปริมาณมาก

ตาชมขับรถมาตามถนนของคลองชลประทาน สองข้างทางมองเห็นรวงข้าวสีทอง เต็มท้องทุ่ง สายลมพัดโชยมาเบาๆ รวงข้าวเอนไหวเป็นระลอก ฟุ้งนกบินว่อนเล่นลมแล้วโฉบลงกินเมล็ดข้าวครึ่งแล้วครึ่งเล่าไม่มีวี่แววว่าจะเหน็ดเหนื่อย

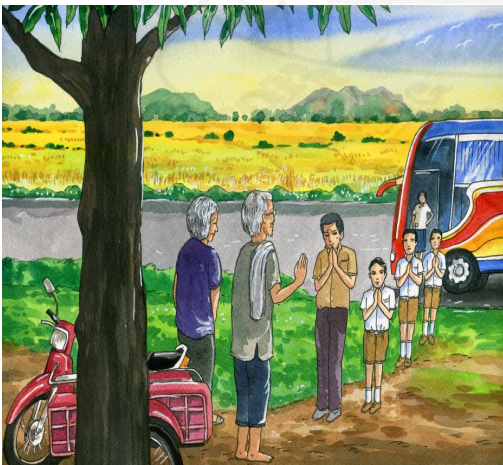
“จอครดใต้ต้นมะม่วงป่านั้นแหละตา”

ตาชมนำรถเข้าไปจอดตามคำแนะนำของยายน้อย มะม่วงปาดันนี้มีอายุหลายสิบปี ใบดกแผ่กิ่งก้านให้ร่มเงาเป็นบริเวณกว้าง ในฤดูเก็บเกี่ยวผลสุกสีเหลืองจะหล่นจากต้นเกลื่อนพื้น ส่งกลิ่นหอม แต่รสเปรี้ยวจัด การรับประทานผลมะม่วงปาดองนำมาล้างน้ำ ให้สะอาด เมื่อปอกเปลือกเสร็จแล้วต้องนำไปล้างน้ำเกลืออีกครั้งจึงรับประทาน ไม่เช่นนั้นพิษของยางจากผลจะทำให้ริมฝีปากเป็นแผลไหม้หรือพุพองได้

ใกล้ๆ ต้นมะม่วงเป็นต้นขี้เหล็ก ลำต้นโตขนาดเดียวกับต้นมะม่วง ตาชมบอกว่า โตขนาด ๒ คนโอบ ต้นขี้เหล็กออกดอกเหลืองเต็มต้น บางช่อดอกโตเต็มที่พอที่จะนำไปปรุงอาหารได้แล้ว และอีกไม่นานดอกของมันทั้งต้นจะกลายเป็นอาหารของคนในหมู่บ้าน

“โน่น เด็ก ๆ มากันโน่นแล้ว”

ตาชมละสายตาจากต้นขี้เหล็กหันไปมองตามที่ยายน้อยชี้บอก รถโดยสาร ของโรงเรียน

แล่นใกล้เข้ามา เสียงเพลงหนุ่มนาข้าว สาวนาเกลือดังแว่วมาจากรถ

“สวัสดีครับคุณตา คุณยาย” เด็กๆ กล่าว สวัสดีตาชมกับยายน้อยทันทีที่ลงจากรถโดยสาร

“สวัสดีครับคุณลุง คุณป้าวันนี้ต้องเหนื่อยกันอีกนะครับ เหมือนเอาปุ๋ยมาจับใส่กระดิ่งดีนี่เอง”

ครูสุทินเอ่ยกับตาชมและยายน้อยขณะที่เด็กส่งเสียงเจี๊ยวจ๊าวลั่นท้องทุ่ง

“ไม่เหนื่อยหรือครู ลูกสนุกมากกว่า เขาช่างพูดช่างคุย แม้จะซุกซนขี้เล่นแต่ก็ ไม่สิ้นขอบ เห็นเขามีความสุข ลูกก็สุขใจ หวังเพียงให้เด็กเหล่านี้เห็นความสำคัญของการทำนาเห็นคุณค่าของข้าว”

ตาชมเอ่ยกับครูสุทินขณะที่หัน ไปดูเด็กๆ ที่มาเรียนรู้การทำนาต่างแต่งตัวเหมือนนักท่องเที่ยว เสื้อแขนยาวสีม่วงขาว เหลือง แสด แดง และดำ กล้องถ่ายรูป โทรศัพท์มือถือที่แต่ละคนหยิบขึ้นมาบันทึกภาพของตนเองด้วยอิริยาบถที่หลากหลายท่ามกลางต้นข้าวที่ออกรวงสีเหลือง ตาชมและยายมองด้วยความเอ็นดู

“นักเรียนครับไปหยิบเกี่ยวในรชชาเล้งของคุณตาชมมาคนละเล่ม แล้วมาพร้อมกันในแปลงนาข้าวนะครับ” ครูสุทินเตือนเด็กให้ปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง

“หยิบเกี่ยวมาเพื่อฉัน ๑ เล่ม”

กาญจน์ร้องบอภมณฑ์เมืองขณะที่มือกำลังง่วนอยู่กับการตั้งกล้องถ่ายรูปสำหรับบันทึกภาพการเก็บเกี่ยวข้าวในครั้งนี้ ท่าทางของกาญจน์เหมือนนักถ่ายทำรายการสารคดีมากกว่าชานาฝึกหัด

“นี่ของเธอ” ภมณฑ์เมืองส่งเกี่ยวให้กาญจน์แล้วก้าวเดินไปที่กอข้าว

“เล่มนี้คมพอที่จะเกี่ยวต้นข้าวได้ไหมนี่ หรือว่าของเธอคมกว่า ขอฉันดูก่อน” กาญจน์ขอฟิสูจน์ทันทีที่รับเกี่ยวจากภมณฑ์เมือง

“เกี่ยวทุกเล่มคมพอที่จะเกี่ยวต้นข้าวได้ทั้งแปลง แต่ต้นข้าวจะขาดจากกอหรือไม่ มันอยู่ที่ฝีมือนะกาญจน์” ภมณฑ์เมืองก่อนขอดกาญจน์แล้วก็มัดต้นข้าวจากกอ

แกระ

แกระ เป็นเครื่องมือเก็บข้าวที่ละรวง ทำด้วยเหล็กบาง ขนาดกว้างประมาณ 1 เซนติเมตร ยาวประมาณ 3 นิ้ว ด้านหนึ่งคม อีกด้านหนึ่งฝังไว้ในแผ่นไม้ ซึ่งอาจเป็นไม้เนื้อแข็งหรือไม้ไผ่ก็ได้ สำหรับกันหลุด

“เด็ยก็รู้” กาญจน์ไม่ลดละ มือขวาจับด้ามเคียวด้วยความมั่นใจเดินตรงไปที่กอข้าว ประหนึ่งเป็นชานาฝีมืออาชีพ กาญจน์รวบต้นข้าวด้วยมือซ้ายแล้วใช้เคียวเกี่ยวทันที

“เห็นไหมเคียวเล่มนี้ไม่คมสักนิด”

กาญจน์หันไปทางมนต์เมืองพร้อมพูดอย่างอารมณ์เสีย ยิงเห็นต้นข้าวกำโตในมือของมนต์เมืองแล้วกาญจน์มีอาการกระแง้ากระงอดทันที

ตาชมกับยายน้อมรู้สึกเอ็นดูและจำกิริยาอาการของกาญจน์กับมนต์เมืองจนอดยิ้มไม่ได้

“นักเรียนครับ มาทางนี้ก่อนนะครับ” ครูสุทินบอกให้ทุกคนมาขึ้นรวมกันในแปลงนาข้าวที่ตาชมและยายน้อมยืนรออยู่

“การเกี่ยวข้าวของเราวันนี้ ครูจะให้ให้นักเรียนเกี่ยวด้วยเคียว ไม่ใช่แกระตามแบบวิธีดั้งเดิมของชาวพัทลุงนะครับ เพราะการใช้แกระต้องฝึกฝนให้ชำนาญ ไม่เช่นนั้นแกระจะบาดนิ้วตัวเองง่ายๆ ถึงแม้ว่าการเกี่ยวข้าวด้วยเคียวจะง่ายกว่าเกี่ยวด้วยแกระ ครูขอให้ เราทุกคนฟังคำอธิบายจากคุณตาชมก่อนนะครับ เพราะเคียวแต่ละเล่มมีความคมมาก เราควรใช้ให้ถูกวิธี อีกทั้งต้นข้าวแต่ละกอที่มีหลายต้นทำให้เกี่ยวยาก ใบข้าวก็ทำให้ระคายผิวหนัง และขอบใบก็คมอาจบาดผิวหนังได้ ดังนั้นการเกี่ยวข้าวต้องทำให้ถูกวิธี”

“เชิญครับคุณลุง” ครูสุทินกล่าวเชิญตาชม

เด็ก ๆ ยืนรายล้อมตาชมและยายน้อมสายตาทุกคู่ต่างจ้องด้วยความสนใจ กาญจน์สาวน้อยเชื้อสายชาวจีนลูกเจ้าของร้านทอง มนต์เมืองลูกชายเจ้าของร้านอาหารชื่อดังของจังหวัด วสันต์ลูกเจ้าของธุรกิจค้าข้าว อันดามันลูกชายเจ้าของธุรกิจการท่องเที่ยว และเพชรลูกชายเจ้าของหมู่บ้านจัดสรรต่างจ้องมองด้วยความสนใจ ในมือของทุก ๆ คนกำเคียวเกี่ยวข้าวไว้ คนละเล่ม มืออีกข้างจับกอข้าวตามคำอธิบายของตาชม

ไม่มีท่าทีของการแข็งขัน หรือไม่เห็นด้วยเหมือนเมื่อครั้งครูสุทินพามาเรียนรู้เรื่องการเตรียมพื้นที่ปลูกข้าวและ การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ ซึ่งวสันต์และเพชรไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งเพราะเห็นว่าเป็นการลงทุน ที่ไม่คุ้มค่าของเวลาและผลตอบแทน ส่วนกาญจน์ มนต์เมืองและอันดามันนั้นเห็นว่าเสียเวลาและสกปรก จนทำให้ซิคชมและตะวันเพื่อนร่วมชั้นเรียนซึ่งพ่อแม่ รับราชการอยู่ที่ศูนย์เพาะพันธุ์สัตว์น้ำหมั่นไส้ วันนี้ท้องทุ่งเหลืองอร่าม ลมทุ่งพัดโชยมาเป็นครั้งคราว สายลมพัดต้นข้าวถูลมเป็นระลอกคลื่น ความสวยงามของท้องทุ่งทำให้ความรู้สึกของเด็กๆ เปลี่ยนไปหรือเป็นเพราะผลงานที่สวยตระการตาทำให้รู้สึกภาคภูมิใจ จึงทำให้สายตาทุกคู่จับจ้องการเกี่ยวข้าวของตาชมและยายน้อมทุกอริยาบถอย่างไม่วางตา

“เด็ก ๆ คงอยากลองดูบ้างใช่ไหม” ตาชมเงยหน้าขึ้นถาม

“ค่ะ...ครับ...” เสียงขานรับพร้อมกัน ทุกคนกำด้ามเกี่ยวไ่ว้ในมือแนบแน่นสายตามุ่งมั่น
เต็มที

“ยืนห่างกันคนละหนึ่งวานะลูก” เด็ก ๆ รีบปฏิบัติตามคำสั่งทันที

“จับเกี่ยวมือที่ถนัด ส่วนคนที่ถนัดมือซ้ายมาทางนี้” ตาชมชี้แจง อันค้ำมันจึงต้องรีบเดินขึ้น
ใกล้ตาชม

“มือซ้ายจับรวบต้นข้าวไว้ให้แน่นแล้วใช้เกี่ยวเกี่ยวโดยเกี่ยวทแยงเข้ามา จะทำให้เกี่ยวได้
ง่าย ลองตัดพร้อมกันนะ ๑...๒...ตัด...”

“เฮ้! ไชโย!” เสียงเด็ก ๆ ร้องลั่นด้วยความดีใจพร้อมชูรวงข้าวในมือ...

อากาศยามสายเริ่มร้อน สายลม พัด โขย
มาเบาๆ พอบรรเทาความร้อน ลงได้บ้าง แต่ความ
สนุกของการ เกี่ยวข้าว เสียงหยอกเย้า เสียงเพลง
ทำให้ความร้อนของอากาศดูห่างหายไปจาก
ความรู้สึก เด็กๆ เกี่ยวข้าวจาก ต้นแปลงจนถึงท้าย
แปลงเรียบร้อยแล้ว ต่างช่วยกันขนรวงข้าวมากอง
รวมกัน ที่กลางแปลงข้าว รวงข้าวเหลือองอร่าม
กองโตวางไว้รอทำเครื่องนวดเพื่อเปลี่ยนรวงข้าว
ให้เป็นข้าวเปลือกในเวลาต่อมา

“เที่ยงแล้วนะลูก พักกินน้ำกินทำก่อนเถอะ
แล้วจะได้กินข้าวกัน” ยายน้อมร้องบอกเด็ก ๆ หัน
ไปยิ้มกับกาญจน์ซึ่งตอนนี้หน้าแดงเหมือนผลตำลึง
สูงเพราะอากาศร้อนยามเที่ยงวัน

“โอ๊ย! ร้อนเหลือเกิน กว่าจะมี ข้าวกิน
ชวานาต้องกรำแดดกรำฝน ต้องเหนื่อยยากถึงเพียงนี้
ต่อไปนี่ฉันจะ กินข้าวให้เกลี้ยงจาน ไม่ให้เหลือ
แม้แต่ เม็ดเดียว” กาญจน์พูดกับวสันต์ขณะรินน้ำ
ใส่แก้วส่งให้วสันต์

“ถ้าไม่มีชวานา พวกเราจะเอาข้าวที่ไหนมากินหากเราต้องซื้อข้าวจากต่างประเทศ คง
ลำบากน่าดู”

ตาชมสบตากับยายน้อมต่างอึ้งอึ้งและสุขใจกับถ้อยคำของกาญจน์และวสันต์

“ค่อย ๆ คืบหน้าลูก ถ้ารีบคืบน้ำในปริมาณมากขณะที่กระหายอาจจะมีการจุกแน่นได้ เราควรคืบทีละน้อย ก่อนกินข้าว อย่าคืบน้ำมากเกินไป จะกินข้าวได้น้อย”

ยายน้อมพูดพลางรับเสื่อจากตาชมมาปลงบนพื้นหญ้า ชิดชม วสันต์ กุฏิกุจอ ช่วยป้อนให้เพื่อนๆ ได้นั่งพักคลายร้อนก่อนกินข้าวมื้อกลางวันได้ร่มไม้ ชายนา

“เด็ก ๆ หิวหรือยัง อาหารมาช้าไปหน่อยคงจะหิวกันแย่แล้ว” เสียงทักทายของ ลุงวิชาญ นายก อบต. ซึ่งเป็นเจ้าภาพเลี้ยงอาหารกลางวันมื้อนี้ ดังมาแต่ไกล

“หอมกลิ่นแกงส้ม ไข่เจียว หมูหวานแล้วก็น้ำพริกปลาทุ” พชรหันมาบอกเพื่อนๆ ขณะเดินไปตักอาหารที่รถกระบะลุงวิชาญ

เด็กๆ กุฏิกุจอช่วยกันยกอาหารจากรถกระบะมาวางบนเสื่อใต้ร่มไม้ พชรจัดจานและช้อนแจกเพื่อนๆ ทุกคนตักอาหารใส่จานตนเองหลังจากที่ตักให้ผู้ใหญ่เรียบร้อยแล้ว

เมื่อรับประทานอาหารเสร็จเด็กๆ ช่วยกันนำจานไปล้างที่คลองชลประทาน เพื่อจัดคราบอาหารก่อนรวบรวมใส่รถลุงวิชาญเพื่อนำกลับไปทำความสะอาดที่บ้านอีกครั้งหนึ่ง

อาหารมื้อนี้เป็นอาหารมื้ออร่อยของเด็กๆ วสันต์ใช้มือลูบท้องตนเอง พร้อมหันมาบอกมนต์เมือง

“แน่นท้องจังแฮะ”

“เหมือนกัน ไม่คิดว่าข้าวสีแดง ๆ จะหอมกรุ่น นุ่มน่ากินขนาดนี้ เลยซัดเข้าไปเต็มที”

“นี่แหละนะที่เขาเรียกกันว่าข้าวแดงแกงร้อนมันอร่อยอย่างนี้นี่เอง” ตะวันกล่าวเสริมทันทีที่มนต์เมืองพูดจบ

“ข้าวแดงแกงร้อนหมายถึงบุญคุณที่ได้อุปถัมภ์ข้าพเจ้า ไม่ได้หมายถึงข้าวสีแดง สักหน่อย” ตะวันทำหน้าที่แก้เมื่อชิดชมกล่าวแย้ง

“ข้าวสีแดงที่ลุงหุงมาคือข้าวสังข์หยด ข้าวพื้นเมืองของพัทลุงเป็นข้าวพันธุ์ที่ลูกๆ ช่วยกันปลูกและช่วยกันเกี่ยวนี้แหละ ลุงหุงมาให้ลองกินกันจะได้รู้รสชาติของข้าวพันธุ์ที่เราปลูก” ลุงวิชาญกล่าวชี้แจง

“คุณลุงคะข้าวที่พวกหนูกินวันนี้เป็นข้าวซ้อมมือหรือข้าวกล้องคะ” กาญจน์สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม

“ข้าวกล้องจะและเป็นข้าว สังข์หยดจิโอะเหมือนแปลงนี้แหละ ซึ่งถ้าเรากิน ข้าวสังข์หยด ๑๐๐ กรัม เราจะได้คุณค่าทางโภชนาการมากกว่าข้าวพันธุ์อื่นๆ คือได้โปรตีน ๗.๓๐ กรัม คาร์โบไฮเดรต ๗๘.๓ กรัม วิตามิน บี ๑ บี ๒ ๐.๓๒ มิลลิกรัม ไขมัน ๒.๔๒ กรัม ในอาซินซึ่ง มีความสำคัญต่อระบบผิวหนังและระบบประสาท ๖.๔๖ กรัม ซึ่ง มีสูงกว่าข้าวพันธุ์อื่นๆ ส่วนความ

นุ่มข้าวสังข์หยดจะมีความนุ่มคงเดิมแม้จะทิ้งไว้ให้เย็น ทั้งนี้เพราะข้าวสังข์หยดมีสารอมิโลส ร้อยละ ๑๔.๒๕ นั่นเอง

“ข้าวสังข์หยดผลิตเป็นข้าวกล้องอย่าง เดียวหรือเปล่าครับ”

“ข้าวสังข์หยดผลิตเป็นข้าวกล้องและ ข้าวซ้อมมือ แต่ส่วนใหญ่จะนิยมผลิตเป็นข้าว กล้องมากกว่าเพราะสีแดงของข้าว สังข์หยดเป็น รงควัตถุประเภท ฟลาโวนอยด์ชนิดแอนโทไซยานิน มีคุณสมบัติต่อต้านอนุมูลอิสระช่วยลด ความเสี่ยงในการเป็นโรคหัวใจ โรคมะเร็ง โรค ภูมิคุ้มกันทำงานผิดปกติและช่วยชะลอความ

ชราด้วย” ตาชมอธิบายพรและเพื่อนๆ เพิ่มเติม

“ข้าวสังข์หยดยังเป็นส่วนประกอบของ ไอศกรีมด้วยนะเพราะมหาวิทยาลัยทักษิณได้คิดค้น และพัฒนาผลิตภัณฑ์ไอศกรีมข้าวสังข์หยดและเผยแพร่วิธีการผลิต ขยายทดลองทำให้ลูกๆ ชิมไม่รู้ จะอร่อยถูกใจหรือเปล่าเดี๋ยวตอนบ่ายๆ คงได้ชิมกัน”

“ไชโย! ตอนบ่ายได้กินไอศกรีมด้วย” วสันต์ผู้หลงใหลกับรสชาติไอศกรีม ทุกประเภท แสดงความดีอกดีใจกว่าใครๆ ทั้งหมด

สายลมยามบ่ายพัดโชย ความร้อนในท้องทุ่งบรรเทาลง เด็กๆ บ้างพูดคุยกะฮอกเฮ้ บ้างนั่งดู ภาพจากกล้องถ่ายรูป บ้างเดินลงไปถ่ายภาพในแปลงนาข้าว เด็กทุกๆ คนสนุกสนานทุกเวลานาที

โดยไม่แสดงอาการร้อนหรือเหนื่อย ตาชมหันมาทางยายยิ้ม สองตาขยี้มอย่างมีความสุข ้วยหลัง เกษียณอายุราชการที่ได้ทำหน้าที่ให้เกิดประโยชน์ แก่สังคมเป็นความสุขของสองสามีภรรยา

“เด็ก ๆ ร้อนไหมลูก” ตาชมเอ่ยถามเด็กๆ ด้วยความรักและห่วงใย

“ไม่ค่ะ ไม่ครับ”

“พวกเราพร้อมปฏิบัติหน้าที่ครับ” วสันต์ตอบอย่างแข็งขัน

“บายนี่ครูให้เราแบ่งเป็น ๓ กลุ่มนะ กลุ่มที่ ๑ ทำหน้าที่นวดข้าวที่เราเกี่ยวเมื่อเช้าด้วยเครื่อง นวด กลุ่มที่ ๒ นำข้าวที่นวดแล้วมาผึ่งแดดริมถนนโดยใช้เสื่อที่กองอยู่ ที่ริมถนนแล้วนำข้าวมา ตากเพื่อลดความชื้นก่อนบรรจุกระสอบ กลุ่มที่ ๓ ล้างรถเกี่ยวข้าวแล้วนำข้าวจากรถเกี่ยวข้าวมาตาก ริมถนนบนเสื่อที่ปูไว้”

“ทำไมต้องล้างรถก่อนเกี่ยวข้าวละครับคุณครู” มนต์เมืองถามด้วยความสงสัย

“ข้าวสังข์หยดทุกแปลงของตาชมเป็นข้าวสังข์หยดจีไอ ดังนั้นการผลิตทุกขั้นตอนต้อง สะอาด มีคุณภาพได้มาตรฐาน จึงต้องล้างรถเพื่อมิให้ข้าวพันธุ์อื่นๆ เข้ามาเจือปน เร่งทำงานกัน เถอะ” ครูสุทินร้องชวนเด็ก ๆ

เด็กๆ ต่างทำหน้าที่ของตนเองอย่างแข็ง ขันบ้างนำเสื่อมาปูแล้วหา ท่อนไม้มาวางทับชาย เสื่อเพื่อเตรียม นำข้าวเปลือกมาผึ่งแดด ผู้ชายช่วย ครูสุทินนวดข้าวที่เกี่ยวเมื่อเช้า ตาชมจับรถเกี่ยว ข้าวกับลุงวิชาญ ส่วน มนต์เมืองกับ พชรช่วยกัน บรรจุข้าว ลงกระสอบ ทุกคนสนุกกับงานใน ท้องนา บัดนี้ทุ่งรวงทองว่างเปล่าเหลือแต่ซังข้าว คู่อ้างว่างจนน่าใจหาย ริมถนนถูกปูทาบ ไว้ด้วย

เมล็ดข้าวเปลือกสีเหลืองทอง สับคาห์ต่อไปข้าวเหล่านี้คงถูกแปรสภาพเป็น ข้าวกล้อง ข้าวหอมมือ บรรจุใส่หีบห่อและส่งไปตามร้านค้าต่างๆ ตามกลไกของผู้ผลิต และผู้บริโภค

“กาญจน์กินไอศกรีมก่อนเถอะ” ยายยิ้มเรียกกาญจน์แล้วส่งไอศกรีมให้ ด้วยความเอ็นดู

“อร่อยมาก หวานมัน มีกลิ่นหอมข้าวสังข์หยด” ชิดชมบอกกาญจน์ขณะที่กำลัง ตัก ไอศกรีมคำต่อไปใส่ปาก เมื่อความอร่อยกับความหิวมาพบกันทำให้ไอศกรีมจากถังหายไปอยู่ใน ท้องของเด็กๆ จนหมดสิ้นในเวลาไม่นาน

“ลาคุณตาคุณยายแล้วกลับบ้านกันเถอะ รถรออยู่นานแล้วครับ” เสียงครูสุทิน ร้องเตือน เด็กๆ กล่าวลาคุณตาชมกับคุณยายยิ้มขณะที่ตะวันคล้อยต่ำลงทุกขณะ แสงแดดอ่อนๆ ทามกลาง

สายลมยามเย็นพัดโชยกลิ่นฟางและรวงข้าว ความเหนื่อยล้า เมื่อตอนกลางวันปลิวหายไปตามสายลม กาญจน์เดินเข้าไปกอดคุณยายน้อมและคุณตาชมก่อนจากกัน

“ขอบคุณค่ะ คุณตาคุณยาย...หนูจะกลับมาช่วยคุณตาและคุณยายทำนาอีกนะค่ะ” กาญจน์สัญญากับคุณตาชมและคุณยายน้อม

คำศัพท์และความหมาย

คำศัพท์	ความหมาย
แกระ	เครื่องมือชนิดหนึ่งสำหรับตัดรวงข้าว ใช้ทางปักยี่ได้
ข้าวแดงแกงร้อน	บุญคุณ
ข้าวปลาอาหาร	อาหาร
ข้าวจีไอ	พันธุ์ข้าวที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น (Rice Geographical Indication)
จับปูใส่กระด้ง	ยากที่จะทำให้อยู่หนึ่ง ๆ ได้ในที่นี้หมายถึง ชุกชนมาก
เจียวข้าว	เสียงจืดจืดว้ายว้าย เพราะตื่นตื่น
ซังข้าว	ตอข้าวที่เกี่ยวข้องแล้ว
ทุ่งรวงทอง	ทุ่งนาในฤดูเก็บเกี่ยว
นิมนต์	เชิญ เชื้อเชิญ
ยืมละไม	ยืมอยู่ในหน้า
ยัดเส้นยัดสาย	ลุกขึ้นเดินหลังจากที่นั่งมานานๆ เรียกการออกกำลังกายหลังจากว่างวัน มานานว่าไปยัดเส้นยัดสาย การออกกำลังเพื่อให้หาย เมื่อยขบ
รงควัตถุ	สารที่มีสี (Pigment)
ระลอก	คลื่นขนาดเล็ก โดยปริยาย หมายถึง ต้นข้าวเอนไหวพวนสูงแล้วลดลง และแลเห็นเคลื่อนเป็นระยะทางตามกระแสลมพัด
รถสามล้อ	รถสามล้อ (จักรยานยนต์ที่มีส่วนพ่วงด้านข้าง)
สิ้นขอบ	ไม่รู้กาลเทศะ (ภาษาถิ่น - ใต้)
หน้าเก้อ	มีสีหน้าเจื่อน เพราะรู้สึกผิดคาดหรือทำอะไรผิดพลาดไป
อิริยาบถ	อาการที่ร่างกายเคลื่อนไหว

เฉลยกิจกรรมที่ ๕

เรื่อง อุณาข้าว

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง นำคำที่กำหนดให้ เติมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง เหมาะสม

ระลอก	กระเ้งากระงอด	ข้าวแดงแกงร้อน	ซังข้าว
อุณาข้าว	อุปถัมภ์คำชู	ข้าวปลาอาหาร	ยืมละไม
รถชาแล้ง	เจี้ยวจ้าว	อิริยาบถ	นิมนต์
ทุ่งรวงทอง	ข้าวก้นบาตร		

๑. วิชัยเป็นเด็กดี กตัญญูต่อลุงกับป้าที่เคย ..... จนเขาประสบความสำเร็จในชีวิต เขาสำนึกอยู่เสมอว่า เขาได้ดีทุกวันนี้ เพราะ ..... ของลุงกับป้าโดยแท้

๒. สาวตรีเป็นผู้หญิงที่มีบุคลิกดี ..... งดงาม เมื่อตกทายหรือพูดคุยกับใคร ใบหน้าของเธอจะ ..... อยู่เสมอ เมื่อตื่นตื่นดีใจก็ไม่ส่งเสียง ..... หรือแสดง สีหน้า ..... แม้ว่าเธอจะเสียใจหรือน้อยใจ สาวตรีจึงเป็นที่รักของทุกคน

๓. พัทลุงเป็นเมือง ..... ถูกเก็บเกี่ยวในเดือนมีนาคม รวงข้าวสีเหลืองอร่ามเต็มท้องทุ่ง ซึ่งมักจะเรียกกันว่า ..... ยามลมพัดโชยต้นข้าวเอนไหวเป็น ..... งดงามยิ่งนัก

๔. สมปองใจ ..... บรรรทุกน้ำและ ..... มาเลี้ยงเด็ก ๆ เมื่อรับประทานอาหารเสร็จแล้วเด็กนำ ..... มาทำปีเป่าเล่นกันอย่างสนุกสนาน

เฉลยกิจกรรมที่ ๕

เรื่อง อุณาข้าว

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง นำคำที่กำหนดให้ เติมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง เหมาะสม

ระลอก	กระเถ้ากระงอด	ข้าวแดงแกงร้อน	ซังข้าว
อุณาข้าว	อุปถัมภ์ค้าชู	ข้าวปลาอาหาร	ยืมละไม
รถชาแล้ง	เจี้ยวจ้าว	อิริยาบถ	นิมนต์
ทุ่งรวงทอง	ข้าวก้นบาตร		

๑. วิชัยเป็นเด็กดี กตัญญูต่อลูกกับป้าที่เคย อุปถัมภ์ค้าชู จนเขาประสบความสำเร็จในชีวิต เขาสำนึกอยู่เสมอว่า เขาได้ดีทุกวันนี้ เพราะ ข้าวแดงแกงร้อน ของลูกกับป้าโดยแท้

๒. สาวตรีเป็นผู้หญิงที่มีบุคลิกดี อิริยาบถ สงาม เมื่อตกทายหรือพูดคุยกับใคร ใบหน้าของเธอจะ ยืมละไม อยู่เสมอ เมื่อตื่นตื่นดีใจก็ไม่ส่งเสียง เจี้ยวจ้าว หรือแสดง สีหน้า กระเถ้ากระงอด แม้ว่าเธอจะเสียใจหรือน้อยใจ สาวตรีจึงเป็นที่รักของทุกคน

๓. พัทลุงเป็นเมือง อุณาข้าว ถูกรบกวนเกี่ยวในเดือนมีนาคม รวงข้าวสีเหลืองอร่ามเต็มท้องทุ่ง ซึ่งมักจะเรียกกันว่า ทุ่งรวงทอง ยามลมพัดโชยต้นข้าวเอนไหวเป็น ระลอก สงามยิ่งนัก

๔. สมปองใช้ รถชาแล้ง บรรทุกน้ำและ ข้าวปลาอาหาร มาเลี้ยงเด็ก ๆ เมื่อรับประทานอาหารเสร็จแล้วเด็กนำ ซังข้าว มาทำปีเป่าเล่นกันอย่างสนุกสนาน

ตอนที่ ๒

คำชี้แจง ๑. เขียนเล่าเหตุการณ์ต่อไปนี้

- ๑.๑ กิจวัตรประจำวันของตาชมนและยายน้อม
- ๑.๒ กิจกรรมการเกี่ยวข้าวของกาญจน์และเพื่อนๆ
- ๑.๓ แปลงนาข้าวของตาชมนและยายน้อม
- ๑.๔ อาหารเที่ยงของลุงวิชาญ
- ๑.๕ ข้าวสังข์หยดนุ่มอร่อยมีคุณค่าทางโภชนาการ

๒. นำเหตุการณ์จากข้อ ๑.๑ – ๑.๕ มาเรียงเรื่องให้ได้ใจความด้วยถ้อยคำสำนวนที่ กระชับรัดกุม

๑. เขียนเล่าเรื่องจากการอ่านตามสถานการณ์ที่กำหนด

๑.๑... ตาชมกับยายน้อมตื่นเช้าก็เริ่มกิจวัตรประจำวัน ตาชมรดน้ำต้นไม้ ยายน้อมปรุงอาหารสำหรับตักบาตรและรับประทานอาหาร หลังจากนั้นทั้งสองก็เริ่มงานในท้องนาตามฤดูกาล ในวันนี้ตาชมกับยายน้อมจะเกี่ยวข้าวโดยมีเด็กๆ มาร่วมด้วย

๑.๒... กาญจน์และเพื่อนๆ ไปเกี่ยวข้าว โดยมีตาชมกับยายน้อมเป็นวิทยากรให้ความรู้เรื่องการเกี่ยวข้าวโดยใช้เกี่ยวตัดต้นข้าวแทนการใช้แกละแบบดั้งเดิมของชาวพัทลุง

๑.๓... นาข้าวของตาชมและยายน้อมปลูกข้าวพันธุ์สังข์หยดซึ่งเป็นข้าวจีไอ คือ ข้าวที่มีลักษณะเฉพาะและปลูกได้ในท้องถิ่นพัทลุงเท่านั้น

๑.๔... ลุงวิชาญเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเจ้าภาพเลี้ยงอาหารกลางวันเด็กๆ ซึ่งมีแกงส้ม ไข่เจียว หมูหวาน และน้ำพริกปลาทุเป็นกับข้าว กินกับข้าวกล้อง สังข์หยดหุงสุกนุ่มนำกิน กลิ่นหอมกรุ่น

๑.๕... คุณค่าทางโภชนาการของข้าวสังข์หยดประกอบด้วยโปรตีน คาร์โบไฮเดรต วิตามิน บี๑ บี๒ ไนมัน ในอาซินและอมิโลส ในอาซินสารสีแดงในข้าวสังข์หยดจะมีปริมาณสูงกว่าข้าวพันธุ์อื่นๆ สารชนิดนี้มีความสำคัญต่อผิวหนังและระบบประสาท นอกจากนี้ข้าวสังข์หยดยังมีสารแอนโทไซยานินซึ่งเป็นสารที่ต่อต้านอนุมูลอิสระ ช่วยลดความเสี่ยงการเป็นโรคหัวใจ โรคมะเร็ง และช่วยหล่อความชรา

๒. ใจความของเรื่อง

วันนี้ตาชมและยายน้อมจะทำหน้าที่สอนให้เด็กๆ เกี่ยวข้าว ดังนั้นเมื่อทั้งสองเสร็จสิ้นจากกิจวัตรประจำวันแล้วจึงไปรอเด็กๆ ที่ทุ่งนา ตาชมและยายน้อมสอนให้เด็กๆ เกี่ยวข้าวด้วยเกี่ยวแทนการใช้แกละแบบดั้งเดิม เด็กๆ ช่วยกันเกี่ยวจนกระทั่งลุงวิชาญนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนำอาหารกลางวันมาให้ ยายน้อมจึงเตือนเด็กๆ รับประทานอาหารกลางวันซึ่งเป็นข้าวสังข์หยดกินกับแกงส้ม ไข่เจียว หมูหวาน และน้ำพริกปลาทุ ทุกคนรับประทานอาหารอย่างเอร็ดอร่อยรู้ว่าข้าวสังข์หยดมีคุณค่าทางโภชนาการที่ทุกคนควรบริโภค

ตอนที่ ๓ กิจกรรมเสนอแนะ

คำชี้แจง นักเรียนเขียนแผนผังขั้นตอนการทำงานของจังหวัดพัทลุง

คำชี้แจง

กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เรื่อง นั่งรถไฟกลับบ้านปู่

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกความหมายของคำจากเรื่องที่อ่านได้
๒. อธิบายความหมายของสำนวนจากเรื่องที่อ่านได้
๓. ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้

นั่งรถไฟไปบ้านปู่

ทุกครั้งที่ปิดภาคเรียนก็มักจะกลับมาเยี่ยมปู่ที่พัทลุง บ้านของปู่อยู่ในอำเภอเมืองพัทลุง เป็นบ้านไม้ใต้ถุนสูง รอบ ๆ บ้านมีต้นไม้หลากหลายชนิดทั้งไม้ผล ไม้ยืนต้น ไม้ดอก กิ่งจึงเรียกบ้านปู่ว่า “สวนพฤกษศาสตร์คุณปู่แก้ว” บ้านของปู่มีต้นไม้ผลให้กินตลอดปีทั้งขนุน มะเฟือง มะปริง น้อยหน่า และกล้วยนานาพันธุ์ ใต้ถุนบ้านปู่จึงมี ถาดผลไม้วางไว้ทุกวันใครแวะเวียนมาก็ได้ลิ้มลองกันถ้วนหน้า

“จะร้อยพันแมน้หมื่นเสียงตะโกน ฤจะสู้เสียงแข่งโพนที่เมืองลุง” แผ่นป้าย ไม้หลุมพอที่แกะสลักตัวอักษรคำขวัญของงานแข่งโพนทางด้วยสีขาวเห็นเด่นชัดกลายเป็นสัญลักษณ์ของบ้านปู่ ทุกครั้งที่คิดถึงปู่ภาพบ้านปู่ คำขวัญแข่งโพน และท่าทางกู่กู่จอร์นเริงและสุขใจในยามที่ปู่หุ้มโพน อยู่ในห้วงคำนึงของกิ่งเสมอ

ปู่ชอบหุ้มโพน ตีโพน และฟังเสียงโพน ปู่บอกว่าโพนเป็น “อ้ายเกลอ” ของปู่ โพนบอกข่าวให้ปู่ได้ไปประชุมที่บ้านผู้ใหญ่ โพนบอกให้ปู่ช่วยเหลือเพื่อนบ้าน จับหัวขโมย ดับไฟป่า บอกให้หนีน้ำท่วม และโพนทำให้ปู่และเพื่อนๆ สนุกสนาน รักใคร่กลมเกลียวกัน อีกทั้งเป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิตคือ “โพนดีต้องมีคนตี โพนดีต้องตีถึงจะดัง” ซึ่งหมายถึงการเป็นบุคคลที่ไม่โอ้อวดตน

ยามเสร็จสิ้นการเก็บเกี่ยว ต้นยางผลัดใบ โรงเรียนปิดภาคเรียน ทั้งเด็กและผู้ใหญ่มีวันว่างพร้อมกัน หมู่บ้านดูครึกครื้นมากกว่าฤดูกาลใด แหล่งนัดชุมนุมของผู้ใหญ่ในละแวกนั้นคือใต้ถุนบ้านปู่นั่นเอง พื้นที่สำหรับเด็ก ๆ ก็คือลำคลองข้างบ้านปู่ ทุกครั้งที่ออกไปเยี่ยมปู่จึงมีแต่ความสุข สนุกสนาน ทุก ๆ วัน มีกิจกรรมให้ทำไม่เคยเบื่อ กิจกรรมที่อยู่ในความทรงจำจนทำให้กิ่งคุ้นชินก็คือการหุ้มโพน ประลองเสียงโพน และการตีโพน

ปู่ น้ำเรียว น้ำจืด น้ำศักดิ์ ลุงบุญธรรมและเพื่อนบ้านจะช่วยกันหุ้มโพน โดย แบ่งหน้าที่กันทำตามความถนัด ปู่จะเตรียมลูกสักและไม้เขี้ยวหมา น้ำเรียวจะเจาะท่อนไม้ขนุนป่าให้เป็นตัวโพน น้ำจืดกับน้ำศักดิ์จัดเตรียมลานหุ้มโพน ซึ่งเรียกกันว่าลานแม่ไฟ ลุงบุญธรรมเตรียมอุปกรณ์ฆ่านาง ส่วนกิ่งจะเล่นตีโพนตามเสียงร้องสั่งและสถานการณ์ที่ปู่กำหนด เช่น ตีให้คนหนีน้ำท่วม ตีให้ช่วยกันจับขโมย และแข่งตีโพนกับเด็กกรุ่นราวคราวเดียวกันอย่างสนุกสนาน

น้ำเรณูกำลังใส่กบด้านนอกของโพน และตรวจตราความเรียบร้อยของตัวโพน น้ำเรณูไล่ นัวไปที่ขอบโพนที่ตรงช่องลูกสักซึ่งมีระยะห่างระหว่างช่องขนาดหัวแม่มือหรือไม่เกิน ๓ เซนติเมตร น้ำเรณูผลักโพนให้ตั้งตรงเพื่อตรวจดูความกว้างของหน้าโพน และรอยเจาะจากขอบ โพนถึงอกไก่ตลอดตัวโพน

“ลูกสัก ๘๕ ตัวพอไหมเรณู”

“ทั้งหมดไม่เกิน ๘๓ ตัวครึ่งลูก หน้ากว้าง ๔๐ เซนติเมตรเท่านั้น” น้ำเรณูบอกปู่ขณะเดิน ไปดูน้ำจัดและน้ำสักดีเตรียมลานหุ้มโพน

ลานหุ้มโพนเป็นพื้นที่โล่งแจ้งมีแสงแดดส่องถึงตลอดวัน ใช้พื้นที่ ๕ ตารางเมตรซึ่งใช้ไม้ ใผ่หรือ ไม้สนมากขึ้นเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัส แล้วใช้ไม้ตะขอหรือตะขอเหล็กตอกยึดไม้โดยตอกยึดสลับ ด้านในและด้านนอกห่างกันคู่ละ ๑ เมตร แล้วนำไม้อีกท่อนมาวางด้านบนและใช้เชือกผูกติดกันจน ครบทั้งสี่ด้านเรียกไม้สี่ด้านนี้ว่า ราวไท ต่อจากนั้นจึงผูกคั้นเบ็ดให้ติดกับราวไท ส่วนปลายคั้นเบ็ด ใช้แม่เตาหรือแม่ไฟซึ่งเป็นแผ่นไม้เนื้อเรียบ เช่น ไม้หิหรือไม้มะขามหนาประมาณ ๒๕ – ๓๐ เซนติเมตรวางทับปลายคั้นเบ็ด

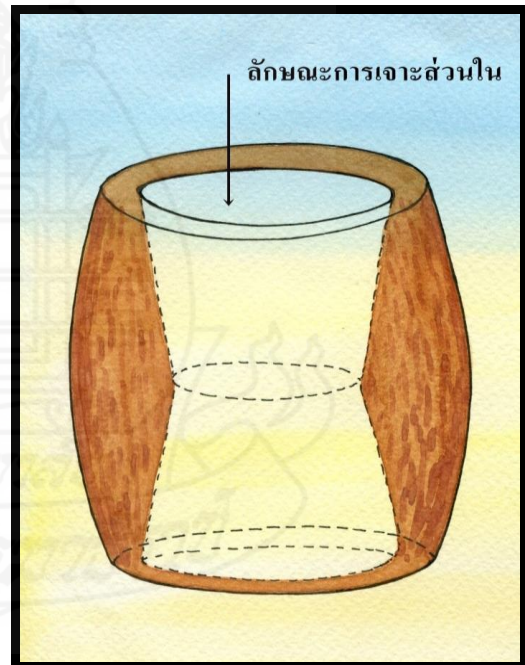
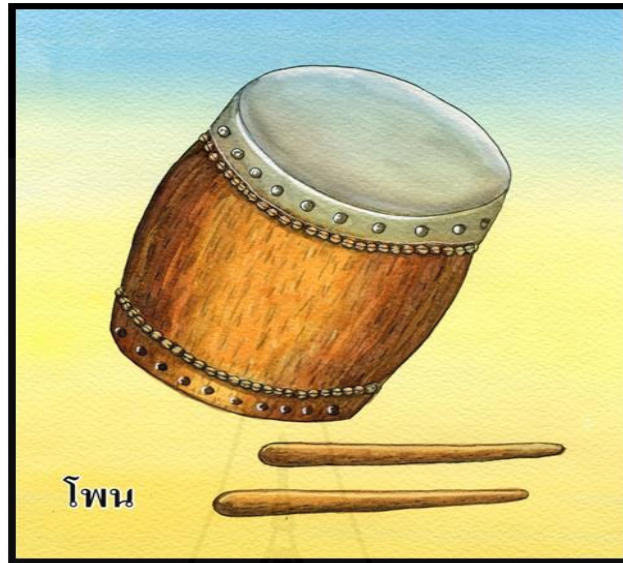
“เรียบร้อยเสียที” น้ำจัดกับน้ำสักดีเอ่ยขึ้นพร้อมกันขณะใช้ผ้าขาวม้าเช็ดเหงื่อ บนใบหน้า และลำตัว

สำหรับหนังหุ้มโพน ปู่จะมอบหมายให้ลุง บุญธรรมเป็นผู้เลือกสรรแต่เพียงผู้เดียว เพราะ ความพิถีพิถัน รอบคอบ ช่างสังเกตของลุงบุญ ธรรมไม่มีใครเทียบได้ ลุงบุญธรรม จะเลือกซื้อ หนังควายแก่ซึ่งเป็นควายใช้งานมาจากแหล่งซื้อ ขายหนังสัตว์ แซะเนื้อหรือส่วนที่เป็นพังผืดออก ให้หมดก่อนแล้วนำไปล้างด้วยผงซักฟอก ให้ สะอาด ต่อจากนั้นก็นำหนังมาขึงกับโครงไม้ให้ตึง ผึ่งแดดไว้ประมาณ ๔ – ๕ วันให้แผ่นหนังทุกส่วน แห้งสนิท นำหนังมาแขวนเก็บไว้ในห้องที่โปร่ง

อากาศถ่ายเทได้ดีประมาณ ๓ – ๔ เดือน

ตะโพน

การนำหนังมาหุ้ม โพนต้องนำหนังที่ตากแห้งมาแช่ด้วยน้ำที่ผสมด้วยใบชะพลู มะเฟือง หยกกกล้วย และข่าที่ตำละเอียดแล้วคั้นน้ำในอัตราส่วนที่พอเหมาะ ทั้งนี้เพราะ ใบชะพลูและข่าให้ความร้อนทำให้หนังนึ่มเร็วขึ้น ส่วนมะเฟืองและหยวกกล้วยทำให้หนังสะอาดและนึ่ม การแช่หนังด้วยส่วนผสมดังกล่าวจะต้องแช่ไว้ประมาณ ๑ - ๒ วัน หลังจากนั้นก็นำหนังมาวางบนแผ่นไม้แล้วใช้ค้อนทุบให้หนังนึ่มภายใน ๑ วัน เรียกว่า การฆ่าหนัง

ขณะที่ลุงบุญธรรม นำจัด และนำศักดิ์ช่วยกันใช้ค้อนทุบหนั่ง นำเรณูนำโพน ไปวางบนเตา หรือแม่ไฟซึ่งเป็นแผ่นไม้หิมมีความหนาประมาณ ๒๐ - ๒๕ เซนติเมตร แล้วตรวจตราความเรียบร้อยของคันเบ็ดและราวไท

“เจาะหนั่งใส่เชี้ยวหมาเถอะพีธรรม ธิบหุ้มให้เสร็จ หนั่งจะได้ฝั่งแคดสักหน้อย เดียวตะวัน จะตกดินเสียก่อน”

นำเรณูเร่ง ลุงบุญธรรมจึงใช้เหล็กแหลมเจาะรูแผ่นหนั่ง แต่ละรูห่างกันประมาณ ๓ นิ้ว แล้วใช้ไม้ที่เหลากลมยาวประมาณ ๕ - ๖ นิ้ว ซึ่งเรียกว่าไม้เชี้ยวหมาสอดเข้าไปในรูที่เจาะไว้ ใช้เชือกผูกร้อยเชี้ยวหมากับคันเบ็ด เรียกว่า ร้อยหูของ

“ตั้งคันเบ็ดอีกหน้อย” นำเรณูร้องสั่งลุงบุญธรรม นำศักดิ์ นำจัดและปู่ ขณะที่ตนเองใช้ไม้ตีหนั่งหุ้มโพนเพื่อให้หนั่งยึดตั้งและฟังเสียง ขึ้นตอนนี้ก็องจะเป็นผู้ช่วยนำเรณูในการตีหนั่ง

การหุ้มโพนด้านล่างของปู่และคณะใช้เวลาราว ๕ วัน แต่ละวันนำเรณู นำจัด นำศักดิ์ ก้อง และลุงบุญธรรมจะผลัดเปลี่ยนกันตีหนั่งหุ้มโพนวันละ ๓ - ๔ ครั้ง ครั้งละ ๑ ชั่วโมง พร้อมกับตีคันเบ็ดเพื่อให้หนั่งหุ้มโพนตั้งเต็มทีโดยมีปู่คอยฟังเสียงโพน เมื่อโพนที่หุ้มมีเสียงดังจนเป็นที่ถูกใจของปู่ นำเรณูมักจะตะโกนถามปู่ว่าดังถูกใจนักเลงแล้วหรือยัง เมื่อปู่ยืนยันแล้วก็จะหุ้มหน้าโพน ด้านบนต่อไปซึ่งทำเช่นเดียวกัน แต่การหุ้มหน้าโพนด้านบนต้องหุ้มให้หนั่งมีความหนากว่าด้านล่าง เพราะเมื่อตีจะเกิดแรงอัดส่งไปยังหนั่งหุ้มโพนด้านล่างซึ่งมีความบางทำให้เกิดการสั่นสะเทือนได้ดีโพนจึงมีความดังมาก

ความดังของเสียงโพนคือความสุขใจของปู่ ก้องคิดถึงภาพของปู่ที่หัวเราะชอบใจ และมีความสุขสมหวังเมื่อการหุ้มโพนเสร็จสิ้นลง ใบหน้าของก้องระบวยิ้มน้อยๆ ขณะทอดสายตามองออกไปนอกหน้าต่างต่างรดไฟ ภูเขาอกทะเลสูงตระหง่าน บริเวณส่วนยอดมีช่องทะลุมองเห็นโดดเด่นเป็นสัญลักษณ์บ่งบอกให้รู้ว่ารดไฟใกล้ถึงสถานีพัทลุง

“ผู้โดยสารที่จะลงสถานีพัทลุงเตรียมตัวนะครับ กรุณาหยิบสัมภาระและตรวจดู ให้ครบถ้วนนะครับ อีก ๒๐ นาที ขบวนรถจะถึงสถานีพัทลุงครับ

พนักงานบนขบวนรถไฟประกาศเตือนให้ผู้โดยสารเตรียมตัวลงจากขบวนรถไฟ ทำให้ความคิดของก้องหยุดชะงัก ภาพของปู่ นำเรณู นำจัด และลุงบุญธรรมเลื่อนหายจากห้วงความคิดคำนึง ก้องและผู้โดยสารบนขบวนรถไฟต่างจัดเตรียมสัมภาระตามคำเตือนของพนักงานรถไฟ ก้องมองออกไปนอกขบวนรถ ทิวทัศน์สองข้างทางดูงดงาม ท้องนา สีเขียวขจีโอบล้อมภูเขาที่เรียงรายไกลสุดลูกตา แสงแดดยามเช้าสาดส่องผ่านสายหมอกบางๆ นกกระยางฝูงใหญ่ยืนจ้องเหยื่อ บ้างจิกเหยื่อแล้วโฉบบิน เสียงหวูดรถไฟทำให้ก้องต้องละสายตาจากธรรมชาติที่งดงาม ก้องสะพายเป้ไว้บนหลังหยิบถุงของฝากทุกคนไว้ ในมือ แล้วเดินตามผู้โดยสารคนอื่น ๆ ตามที่พนักงานรถไฟประกาศเตือน

“ที่นี่สถานีพัทลุง...ผู้โดยสารที่จะลงจากขบวนรถโปรดตรวจดูสัมภาระให้เรียบร้อยก่อนลงจากขบวนรถ...” เสียงประกาศเตือนของเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์แข่งกับเสียงทักทายของผู้มาต้อนรับ แต่ดูเหมือนความดังของเครื่องขยายเสียงไม่ได้ช่วยให้ผู้โดยสารและผู้มารอรับสนใจตามความประสงค์ของเจ้าหน้าที่แม้แต่น้อยซึ่งรวมทั้ง ก้องด้วย

ทันทีที่ลงจากรถก้องสอดสายตามองหาน้ำเรณู ซึ่งปู่ได้มอบหมายให้มารับก้องในตอนเช้าตามคำบอกทางโทรศัพท์ของปู่ก่อนขึ้นรถไฟเมื่อวานนี้

“ก้อง...ทางนี้ลูก” น้ำเรณูยื่น โบกมือหยอหยอ ๆ อยู่ตรงข้ามช่องขายตั๋ว เสื้อสีแดงของน้ำเรณูดูโดดเด่นแต่ยังไม่เท่ากับเสียงที่ดังฟังชัดตามสมญานาม “เร็นก้องฟ้า” ที่ปู่ เป็นผู้เลือกสรรสมญานามนี้ให้ซึ่งน้ำเรณูภูมิใจภูมิใจนักหนา

“สวัสดิ์ครับน้ำเรณู”

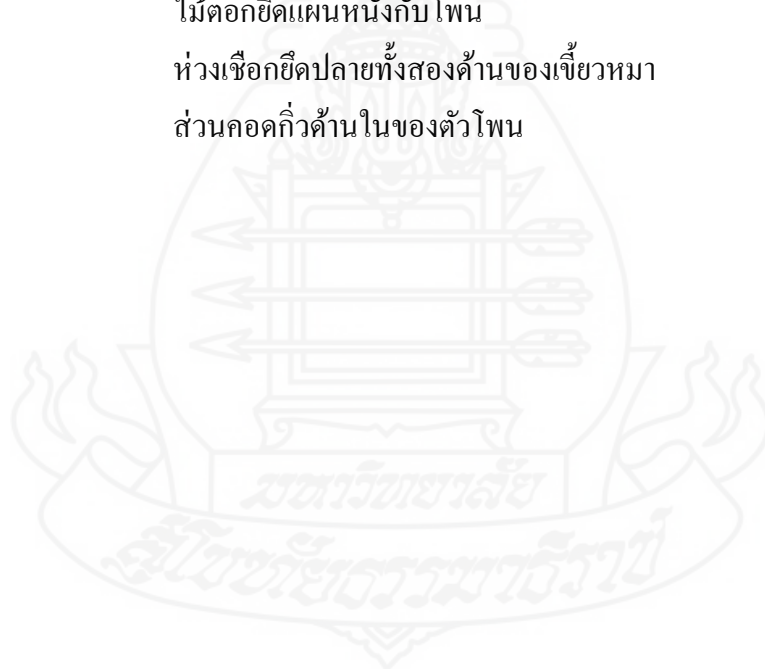
“หิวหรือยังวันนี้รถเสียเวลาเอาการแวะกินอะไรกันก่อนดีไหม” น้ำเรณูถามขณะเดินโอบไหล่ก้องมาที่รถกระบะของปู่ที่อายุแก่กว่าก้องไม่น้อยกว่า ๕ ปี คนที่ขับรถคันนี้ได้ก็มีเพียงน้ำเรณูกับปู่เท่านั้น ไม่อย่างนั้นเจ้าแดงของปู่มันโยเยเครื่องจะดับเอาคือ ๆ

“ไปกินข้าวแกงส้มปลาช่อนกับหวกกล้วยตานีและไข่เจียวฝีมือคุณย่าดีกว่าครับ” ก้องบอกน้ำเรณูขณะที่รถกำลังแล่นไปตามเส้นทางบ้านปู่ สองข้างทางมีป้ายโฆษณางานแข่งโปนชักพระเป็นระยะ เสียงประกาศของรถประชาสัมพันธ์งานแข่งโปนชักพระดังก้องตามท้องถนน

“จะร้อยพันหมื่นแมนเสียงตะ โคน ฤจะสู้เสียงแข่งโปนที่เมืองลุง”

คำศัพท์และความหมาย

คำศัพท์	ความหมาย
การฆ่าหนังสือ	ให้หนังสือที่แห้งนุ่ม และบางจนหนังสือตัวได้
เขี้ยวหมา	ไม้กลัดที่เหลาจากไม้ไผ่ให้แหลมใช้แทงชายหนังสือ เพื่อเป็นที่ยึดหูของ
คันเบ็ด	ไม้ที่ใช้ยึดเชือกที่ผูกหูของ เพื่อยึดแผ่นหนังสือให้ตั้ง ปลายอีกด้านตรงต่อกับหลักปักกลางลาน
โพน	ตะโพน
โพนดีต้องมีคนตี	ไม่ควรประพฤติตนเป็นคนโอ้อวด เพราะคนดี
โพนดีต้องตีถึงจะดัง	ย่อมมีผู้ยกย่องสรรเสริญ (สำนวนถิ่น-ใต้)
ราวไท	ไม้ยึดคันเบ็ดกับลานแม่ไฟ เป็นหรือพื้นไม้วางโพน สำหรับหุ้ม
ลานแม่ไฟ	ลานหุ้มโพนก้นด้วยไม้เป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส
ลูกสัก	ไม้ตอกยึดแผ่นหนังสือกับโพน
หูของ	ห่วงเชือกยึดปลายทั้งสองด้านของเขี้ยวหมา
อกไก่	ส่วนคอดก้นด้านในของตัวโพน

กิจกรรมที่ ๖

เรื่อง นั่งรถไฟไปบ้านปู่

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง นำคำและสำนวนที่กำหนดเติมลงในช่องว่างหน้าข้อความให้มี
ความหมายถูกต้องสัมพันธ์กัน

ลูกสัก	เขี้ยวหมา	การฆ่าหนัง	อกไก่
คันเบ็ด	หูของ	ลานแม่ไฟ	ราวไท
โพนตีต้องตีถึงจะดัง		โพนตีต้องมีคนตี	

- ..... ๑. ห่วงเชือกยึดปลายทั้งสองด้านของเขี้ยวหมา
- ..... ๒. ลานหุ้มโพนกั้นด้วยไม้เป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส
- ..... ๓. ส่วนคอดกั่วด้านในของตัวโพน
- ..... ๔. กรรมวิธีที่ทำให้หนังนึ่มและยืดหยุ่น
- ..... ๕. ไม้ตอกยึดแผ่นหนังหุ้มโพนกับตัวโพน
- ..... ๖. ไม้กลัดที่เหลาจากไม้ไผ่ให้แหลม ใช้แทงชายหนังเพื่อเป็นที่
ยึดของหูของ
- ..... ๗. ไม้กั้นทั้งสองด้านของลานหุ้มโพนใช้ยึดคันเบ็ดกับแม่ไฟ
- ..... ๘. ไม้ที่ใช้ยึดเชือกผูกหูของ เพื่อยึดแผ่นหนังให้ตั้ง
ส่วนปลายไม้ อีกด้านผูกติดกับราวไท
- ..... ๙. คนตีไม่ควรโอ้อวดตนเอง
- ..... ๑๐. ควรยกย่องบุคคลที่กระทำคุณงามความดี

ตอนที่ ๒

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยวงกลมล้อมรอบตัวอักษร ก ข ค หรือ ง

๑. การแข่งโพนของจังหวัดพัทลุงจัดขึ้นในเดือนใด
  - ก. เดือนตุลาคม
  - ข. เดือนกุมภาพันธ์
  - ค. เดือนเมษายน
  - ง. เดือนมีนาคม
๒. “จะร้อยพันแผ่นดินหมื่นเสียงตะโกน ฤาจะสู้เสียงแข่งโพนที่เมืองลุง”

ข้อใดมีความหมายสอดคล้องกับข้อความข้างต้น

  - ก. การแข่งโพนที่จังหวัดพัทลุงรู้จักกันแพร่หลาย
  - ข. โพนของจังหวัดพัทลุงมีชื่อเสียงกึกก้องทั้งเมือง
  - ค. คนจังหวัดพัทลุงผลิตตะโพนที่มีเสียงดัง
  - ง. เทศกาลการแข่งโพนของจังหวัดพัทลุง
๓. คำกล่าว “โพนดีต้องมีคนดี” มีความหมายอย่างไร
  - ก. การทำความดีต้องบอกกล่าวให้สังคมรับรู้
  - ข. ดีย่อมมีคนกล่าวยกย่องสรรเสริญ
  - ค. คนดีต้องสร้างสรรค์ผลงานแก่สังคม
  - ง. ควรยกย่องผู้กระทำคุณความดี
๔. ๑) นำหนังมาแช่น้ำที่ผสมด้วยชาใบชะพลู มะเฟือง และหยวกกล้วย
 ๒) ทูบหนังด้วยก้อนใ้หม่ ภายใน ๑ วัน
 ๓) นำหนังมาวางบนแผ่นไม้
 ๔) นำหนังที่ตากแห้งมาตัดให้ได้ขนาดพอเหมาะ
 ข้อใดเรียงลำดับขั้นตอนการมาหนังได้ถูกต้อง
  - ก. ๔ ๓ ๒ ๑
  - ข. ๑ ๓ ๒ ๔
  - ค. ๔ ๓ ๑ ๒
  - ง. ๔ ๑ ๓ ๒
๕. อุปกรณ์ชนิดใดที่ใช้ดึงแผ่นหนังให้ตึงขณะหุ้มโพน
  - ก. ราวไท
  - ข. เตาไฟ
  - ค. คันเบ็ด
  - ง. ไม้ตะขอ
๖. อุปกรณ์ชนิดใดใช้ยึดแผ่นหนังให้ติดกับตัวโพน
  - ก. เขี้ยวหมา
  - ข. ลูกตัก
  - ค. คันเบ็ด
  - ง. ไม้ตะขอ

๙. ขั้นตอนสำคัญที่สุดของการหุ้มโพนคืออะไร
- ก. การเลือกไม้ทำโพน   ข. การเลือกหนังหุ้มโพน
ค. การฆ่าหนัง   ง. การเจาะเย็บหวามา
๑๐. ๑) เจาะท่อนไม้เพื่อทำตัวโพน
๒) เจาะแผ่นหนังแล้วร้อยด้วยไม้เย็บหวามา
๓) นำหนังมาคลุมตัวโพน
๔) ตีโพนและตีหนังให้ตึง
๕) ยึดแผ่นหนังหุ้มกับตัวโพนด้วยลูกตัก
- ข้อใดเรียงลำดับการหุ้มโพนที่ถูกต้อง
- ก. ๑ ๒ ๓ ๕ ๔   ข. ๑ ๓ ๒ ๕ ๔
ค. ๑ ๓ ๒ ๔ ๕   ง. ๑ ๒ ๓ ๔ ๕
๑๑. ข้อใดเป็นเหตุผลสำคัญของการหุ้มโพนในช่วงฤดูร้อน
- ก. ขณะหุ้มโพนต้องใช้แสงแดด เพื่อให้หนังแห้งและป้องกันเชื้อรา
ข. การฆ่าหนังต้องนำหนังมาผึ่งแดด หลังจากแช่หนังนึ่งแล้ว
ค. แสงแดดจะทำให้หนังที่หุ้มโพนมีสีสนสวยงาม
ง. แสงแดดจะช่วยให้หนังยึดตัวได้เต็มที่ โพนจะมีเสียงดัง
๑๒. แนวคิดสำคัญของเรื่องคืออะไร
- ก. การหุ้มโพนสร้างความรักความผูกพัน
ข. ภูมิปัญญาท้องถิ่นควรสืบทอดสู่ลูกหลาน
ค. โพนเป็นเครื่องตีบอกสัญญาณที่สำคัญของคนในอดีต
ง. งานศิลปะเกิดขึ้นได้ หากท้องถิ่นมีความรัก ความสามัคคีต่อกัน

เฉลยกิจกรรมที่ ๖

เรื่อง นั่งรถไฟไปบ้านปู่

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง นำคำและสำนวนที่กำหนดเติมลงในช่องว่างหน้าข้อความให้มี

ความหมายถูกต้องสัมพันธ์กัน

ลูกสัก	เขี้ยวหมา	การฆ่าหนัง	อกไก่
คันเบ็ด	หูของ	ลานแม่ไฟ	ราวไท
โพนตีต้องตีถึงจะดัง	โพนตีต้องมีคนตี		

หูของ

๑. ห่วงเชือกยึดปลายทั้งสองด้านของเขี้ยวหมา

ลานแม่ไฟ

๒. ลานหุ้มโพนกั้นด้วยไม้เป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส

อกไก่

๓. ส่วนคอดกึ่งด้านในของตัวโพน

การฆ่าหนัง

๔. กรรมวิธีที่ทำให้หนังนิ่มและยืดหยุ่น

ลูกสัก

๕. ไม้ตอกยึดแผ่นหนังหุ้มโพนกับตัวโพน

เขี้ยวหมา

๖. ไม้กัลลัดที่เหลาจากไม้ไผ่ให้แหลม ใช้แทงชายหนังเพื่อเป็นที่ยึดของหูของ

ราวไท

๗. ไม้กั้นทั้งสองด้านของลานหุ้มโพน ใช้ยึดคันเบ็ดกับแม่ไฟ

คันเบ็ด

๘. ไม้ที่ใช้ยึดเชือกผูกหูของ เพื่อยึดแผ่นหนังให้ตั้ง ส่วนปลายไม้ อีกด้านผูกติดกับราวไท

โพนตีต้องมีคนตี

๙. คนตีไม่ควรโอ้อวดตนเอง

โพนตีต้องตีถึงจะดัง

๑๐. ควรยกย่องบุคคลที่กระทำคุณงามความดี

๙. ขั้นตอนสำคัญที่สุดของการหุ้มโพนคืออะไร

ก. การเลือกไม้ทำโพน ข. การเลือกหนังหุ้มโพน

ค. การฆ่าหนัง ง. การเจาะเขี้ยวหมา

๑๐. ๑) เจาะท่อนไม้เพื่อทำตัวโพน

๒) เจาะแผ่นหนังแล้วร้อยด้วยไม้เขี้ยวหมา

๓) นำหนังมาคลุมตัวโพน

๔) ตีโพนและตีหนังให้ตึง

๕) ยึดแผ่นหนังหุ้มกับตัวโพนด้วยลูกตัก

ข้อใดเรียงลำดับการหุ้มโพนที่ถูกต้อง

ก. ๑ ๒ ๓ ๕ ๔

ข. ๑ ๓ ๒ ๕ ๔

ค. ๑ ๓ ๒ ๔ ๕

ง. ๑ ๒ ๓ ๔ ๕

๑๑. ข้อใดเป็นเหตุผลสำคัญของการหุ้มโพนในช่วงฤดูร้อน

ก. ขณะหุ้มโพนต้องใช้แสงแดด เพื่อให้หนังแห้งและป้องกันเชื้อรา

ข. การฆ่าหนังต้องนำหนังมาผึ่งแดด หลังจากแช่หนังนึ่งแล้ว

ค. แสงแดดจะทำให้หนังที่หุ้มโพนมีสีสนสวยงาม

ง. แสงแดดจะช่วยให้หนังยึดตัวได้เต็มที่ โพนจะมีเสียงดัง

๑๒. แนวคิดสำคัญของเรื่องคืออะไร

ก. การหุ้มโพนสร้างความรักความผูกพัน

ข. ภูมิปัญญาท้องถิ่นควรสืบทอดสู่ลูกหลาน

ค. โพนเป็นเครื่องตีบอกสัญญาณที่สำคัญของคนในอดีต

ง. งานศิลปะเกิดขึ้นได้ หากท้องถิ่นมีความรัก ความสามัคคีต่อกัน

คำชี้แจง

กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เรื่อง โพนแก้วหอ

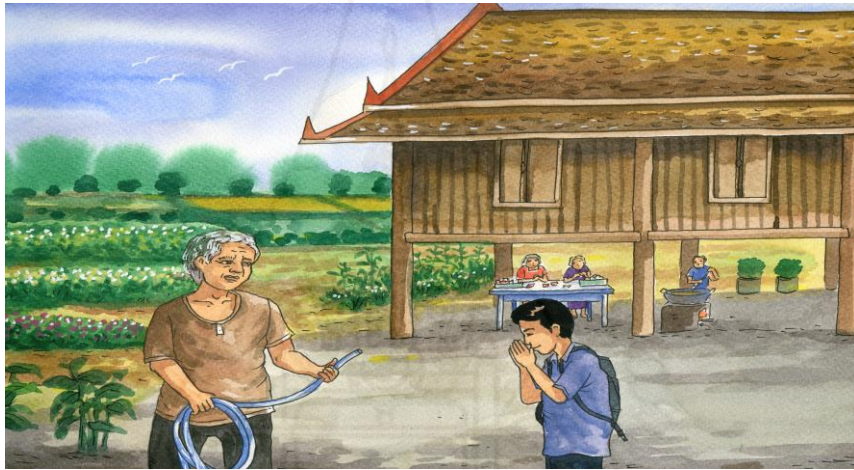
จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกความหมายของคำจากเรื่องที่ได้
๒. จับใจความจากเรื่องที่ได้

โพนกำห่อ

ได้ถุนบ้านปู่เหมือนโรงงานอุตสาหกรรมอาหารขนาดย่อมที่มีกลุ่มแม่บ้าน เป็นเจ้าของ ย่า เป็นฝ่ายตรวจสอบการผลิต ผู้จัดการใหญ่คือน้ำพิณซึ่งเคยเป็นที่เลี้ยง ของก้อง เมื่อก้องย้ายไปอยู่กับ พ่อเพื่อศึกษาต่อที่กรุงเทพฯ น้ำพิณก็แต่งงานกับน้ำเรณูและรับหน้าที่ดูแลปู่กับย่า น้ำเรณูรับราชการ เงินเดือนไม่มากนัก ย่าจึงให้น้ำพิณรวมกลุ่มกับเพื่อนบ้านทำกล้วยฉาบ กะละแม และลูกหยีกวนส่ง ขาย โดยมีย่าซึ่งเป็นอดีตข้าราชการครูมหาวิทยาลัยเทคนิคเป็นผู้ตรวจสอบคุณภาพการผลิตทุก ขั้นตอน ผลิตภัณฑ์ของน้ำพิณจึงเป็นที่ยอมรับ และเป็นที่ต้องการของตลาดตลอดมา

น้ำเรณูเสียวรดเข้าประตูบ้านแล้วจอด ขณะที่ปู่กำลังม้วนเก็บสายยางรดน้ำต้นไม้

“เตรียมกับข้าวเถอะแม่พิณ ตากุ้งมาแล้วคงหิวน่าดู” เสียงปู่ตะโกนให้น้ำพิณภรรยา น้ำเรณู จัดสำรับ

ก้องลงจากรถยกมือไหว้ทักทายผู้ใหญ่ทุกๆ คนที่นั่งอยู่ใต้ถุนบ้านและที่ศาลาข้างบ้านซึ่ง ล้วนแต่เป็นบุคคลที่นับถือรักใคร่ปู่และย่า ตาผินกำลัง ไสกบไม้ทำขาตั้งโพน ตาจวนเหลาไม้ตีโพน ส่วนน้ำศักดิ์กำลังตัดไม้ออกเป็นท่อนๆ เพื่อทำตัวโพนและคนอื่นๆ ล้วนมีหน้าที่ที่ต้องทำอย่าง ชะมักเขม้น

โพนหลายใบหลายขนาดวางอยู่บนขาตั้ง มีไม้สำหรับตีสอดไว้ด้านข้างตัวโพนและอีก หลายใบคงจะเสร็จในเร็ววัน

“ไอ้โฮ ! สวยทุกใบเลยครับ” ก้องอุทานด้วยความแปลกใจ เมื่อเห็นโพนหลายขนาดวาง เรียงรายอยู่เป็นชุด ซึ่งแตกต่างจากโพนที่ใช้แข่งขันในงานประเพณีประจำปี

“ชุดนี้ลูกค้าจากภูเก็ตเขาสั่งทำ พรงี้เขาจะมารับของ ตอนนี้อยู่หมัมน้ำตามทีลูกค้าเขาต้องการ”

“จำนวนที่สั่งเข้ามาเยอะไหมครับ”

“จากงานอดิเรกก็กลายเป็นงานประจำที่ต้องเร่งมือทำเลยละ” ปู่เล่าด้วยความสุขใจรอยยิ้มระบายอยู่ทั่วใบหน้า เมื่อสายตาหันไปมองผลงานที่วางเรียงราย ทั้งที่เสร็จเรียบร้อยและกำลังดำเนินการให้แล้วเสร็จ

“ได้ราคาดีไหมครับ”

“ก็คุ้มค่าแรงอยู่นะ เราเป็นคนกำหนดราคาที่ยุติธรรมทั้งสองฝ่าย คนทำก็มีรายได้คุ้มเวลา ผู้ซื้อพอใจผลงาน สำหรับผลกำไรสำคัญก็คือ การสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ไว้ให้ลูกหลานได้เรียนรู้และภาคภูมิใจ”

“ชุมชนมีความผูกพัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกันเหมือนเป็นครอบครัวเดียวกัน” ก้องสนับสนุนและเห็นด้วยกับคำพูดของปู่

“นี่แหละ สมบัติล้ำค่าที่บรรพบุรุษสั่งสมไว้ให้ลูกหลาน” ปู่สบตาบกับก้องเหมือนจะยิ้มเตือนให้ก้องจดจำและทำหน้าที่สืบทอดเจตนารมณ์ต่อไป

“กับข้าวพร้อมแล้วค่ะลุง” เสียงน้ำพิณทำให้ปู่รีบก้าวขึ้นบันได ก้องเดินตาม ยำนั่งอยู่ที่โต๊ะกินข้าว ก้องกราบย่า กอดและหอมแก้ม เหมือนทุกครั้งที่ผ่านมา

“ปี่นี่ก้องโตขึ้นเยอะนะ มีเนื้อหนังขึ้นหน่อย...ไปอาบน้ำแล้วมากินข้าวกัน”

ย่ามองก้องด้วยสายตาอบอุ่นเช่นเดิมไม่เคยเปลี่ยน สำหรับกับข้าววางอยู่ในถาด ปลายดอกไม้แกงส้มปลาช่อนกับหอยกกล้วยตานีในซอมน้ำแกงที่มีรูปไก่ซึ่งปู่เรียกว่า “ซอมน้ำไก่” สีเหลืองน่ากินไข่เจียว และปลาช่อนทอด ส่งกลิ่นหอมฉุย ก้องตักแกงราดลงบน ข้าวสวยแล้วตักข้าวเข้าปากเคี้ยวอย่างเอร็ดอร่อย ปู่แกะปลาร้าใส่จานให้ก้องก่อนใส่จานตนเอง และย่า อาหารมือนี้อร่อยด้วยรสชาติและความรักความผูกพัน จึงอึ้งท้ออึ้งใจยิ่งกว่า มือใดๆ

ก้องยกถาดด้วยซอมน้ำไก่เข้าไปในครัว ล้างแล้วเก็บเข้าที่ ส่วนย่าเตรียมข้าวของจะไปทำบุญที่วัดกับน้ำพิณ

“ก้องไม่นอนพักเสียหน่อยหรือลูก...นั่งรถมาทั้งคืน” ย่าถามด้วยความห่วงใยเมื่อเห็นก้องเดินลงบันได

“ไม่เหนื่อยครับย่า...ก้องจะไปตีโพนเก้าห่อเพื่อเป็นสิริมงคล และชมเมืองพัทลุงกับปู่ครับ”

“จะไปตีโพนห่อไหนบ้างล่ะลูก”

“ก้องจะตีโพนก้องฟ้า สุธาสนั่น ขวัญเมือง เรื่องเดชา มหามงคล มนต์เทเวศย์ พิชิตไฟรี และโพนศรีไพศาล ครับย่า”

ทันทีที่ก้องพุดจบย่ำมัจฉาแก้มแทบปริ ส่วนปู่หัวเราะดังชอบใจที่ก้องจดจำชื่อ โปนประจำเมืองได้แม่นยำ แล้วเดินนำหน้าก้องตรงไปที่โรงรถ ก้องเดินไปเปิดประตู รั้วบ้านแล้วเดินย้อนกลับมาที่รถเก๋งคันใหม่ของปู่

“ก้องขับรถให้ครับ”

ปู่ส่งก้องเจอรถให้แล้วก้าวขึ้นรถ ก้องขับรถตรงไปที่ วัดอินทราวาส (ท่ามิหรำ) เพื่อตีโปนห่อที่ ๑ โปน ก้องฟ้า เชื่อกันว่าเมื่อตีโปนลูกนี้แล้วจะชนะมารร้ายทั้งหลาย และจุดที่สวนกาญจนาภิเษกตีโปนห่อที่ ๒ โปนสุธาสนั่น เพื่อความมั่นคงในชีวิต แคล้วคลาดจากภัยอันตรายและเจริญในทรัพย์ ก้องและปู่เดินข้ามถนนไปฝั่ง ตรงข้ามของโปนห่อที่ ๒ เพื่อสักการะพระยาช่วยทุกข์ราษฎร์พ่อเมืองผู้กล้าหาญของชาวพัทลุง จากนั้นไปตีโปนห่อที่ ๓ โปนขวัญเมือง อยู่ที่หน้าศาลาจัตุรมุข ไหว้พระพุทธรูปโรคนันตรายๆ ขอพรแล้วตีโปนขวัญเมืองเพื่อให้เกิด ความสงบสุข ชนะกิเลสทั้งปวง ต่อจากนั้นก้องขับรถตรงไปยังสวนสาธารณะ เฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา (สวนกุหาสวรรค์) เพื่อตีโปนห่อที่ ๔ โปนเรื่องเดชา เชื่อกันว่าใครตีโปนลูกนี้จะสมปรารถนาดังคำประกาศิต ก้องขับรถลัดเลาะไปตามถนนทัณฑ์บำรุงผ่านเรือนจำ สถานีตำรวจ การประปาพัทลุงและถึงจุดหมายคือลานหน้าสำนักวิปัสสนาวิงสันติบรรพต (เขาวังเนียง) เพื่อตีโปนห่อที่ ๕ โปนมหามงคล เชื่อกันว่าเป็น โปนที่จะนำมาซึ่งลาภยศสรรเสริญ และความสุขมาให้

“ไปไหนมาครับ ผอ.” ชายชราวัยไล่เลี่ยกับปู่ทักทายปู่ด้วยความเคารพ

“มาตีโปนแก้หอบ มนต์สบายดีนะ” ปู่ทักทายด้วยความห่วงใย

“ครับ ไม่ได้ขับรถให้ ผอ.นั้ง ผมเลยขับรถบรรทุกมะพร้าวแทน”

คุณตามันสกล่าอย่างอารมณ์ดีด้วยความสนิทคุ้นเคยกับปู่เพราะเคยเป็นพนักงานขับรถของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนมาก่อน

“เข้าท่าทีเดี๋ยวนี้นัส บรรทุกมาจากสวนที่ป่าพะยอมหรือ”

ปู่กล่าวด้วยความชื่นชมขณะที่คุณตามันสกล่ามะพร้าว น้ำหอมด้วยความชำนาญ

“ครับผม เชิญดื่มน้ำมะพร้าวครับ” ปู่ปรับผลมะพร้าวส่งมาให้ก้องแล้วรอรับอีกผลปู่และหลานดื่มน้ำมะพร้าวท่ามกลางบรรยากาศที่มีเพื่อนร่วมงานเก่า เจ้านาย กับลูกน้องที่ร่วมเส้นทางกันมาทุกหนทุกแห่ง คุณปู่ชุ่มชื่นสุขใจแม้อากาศจะร้อนแต่ชุ่มชื่นในความรู้สึก และก็ต้องจากลา กันตามหน้าที่ของแต่ละคน

“ขอตัวนะมันส์ ต้องไปแวะอีกหลายที่” ปู่บอกลาเพื่อนเก่าก่อนเดินมาขึ้นรถ

ก๊อ้งขับรถไปตามเส้นทางถนนวิรัชคีร์ราษฎร์พัฒนาซึ่งชาวบ้านเรียกว่า ถนนหลังเขา ๒ – ๑ ปีที่ผ่านมาบริเวณนี้เป็นทุ่งนาซึ่งก๊อ้งเคยนั่งรถมากับปู่เพื่อซื้อข้าวเปลือกจากชาวนาไปเลี้ยงไก่ที่บ้านปู่ ตอนนี้ทุ่งนากลายเป็นหมู่บ้านจัดสรรจนเหลือ ผืนนาน้อยลงถนัดตา

“ทุ่งนากำลังกลายเป็นเมือง”

ปู่พิมพ์ขานะก้าวลงจากรถเพื่อตีโพนห่อที่ ๖ โพนมนต์เทวัญที่ศูนย์ภูมิปัญญาผู้สูงอายุ เชื่อกันว่าผู้ที่ตีโพนห่อนี้จะเป็นผู้ไม่ทำบาปทั้งปวง ขณะตีโพนมนต์เทวัญปู่บอกให้ก๊อ้งภาวนาว่าจะมองคนในแง่ดี ยกย่องผู้อื่นด้วยใจ เมื่อตีโพนห่อที่ ๖ แล้ว ก๊อ้งกับปู่จึงเดินทางไปโพนห่อที่ ๗ โพนอนันตชัย ณ สวนหลวง ร.๕ ใกล้สถานีรถไฟเพื่อเสริมมงคลให้ตนเองเป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับนับถือ จากนั้นจึงไปยังโพนห่อที่ ๘ โพนพิชิตไพร ณ ถ้ำมาลัยเทพนิมิต เพื่อสร้างความสุขใจแก่ตนเพราะ โพนห่อนี้ขณะที่ตีนั้นผู้ที่ตีโพนจะต้องกำหนดในใจว่าจะปรารถนาดีต่อผู้อื่นเสมอ ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างเมตตามหานิยมให้แก่ตน

ในที่สุดปู่กับก๊อ้งก็มาถึงโพนห่อที่ ๙ โพนศรีไพศาลที่หาดแสนสุขลำป่า ขณะตีโพนก๊อ้งกำหนดในใจว่าขอให้ตนเองมีโชค ลาภ ยศ สรรเสริญ และสุข สิ่งสำคัญ การแข่งขันตีโพนครั้งนี้ก็ให้สมใจหวัง ดังความตั้งใจของปู่และน้ำเรณู

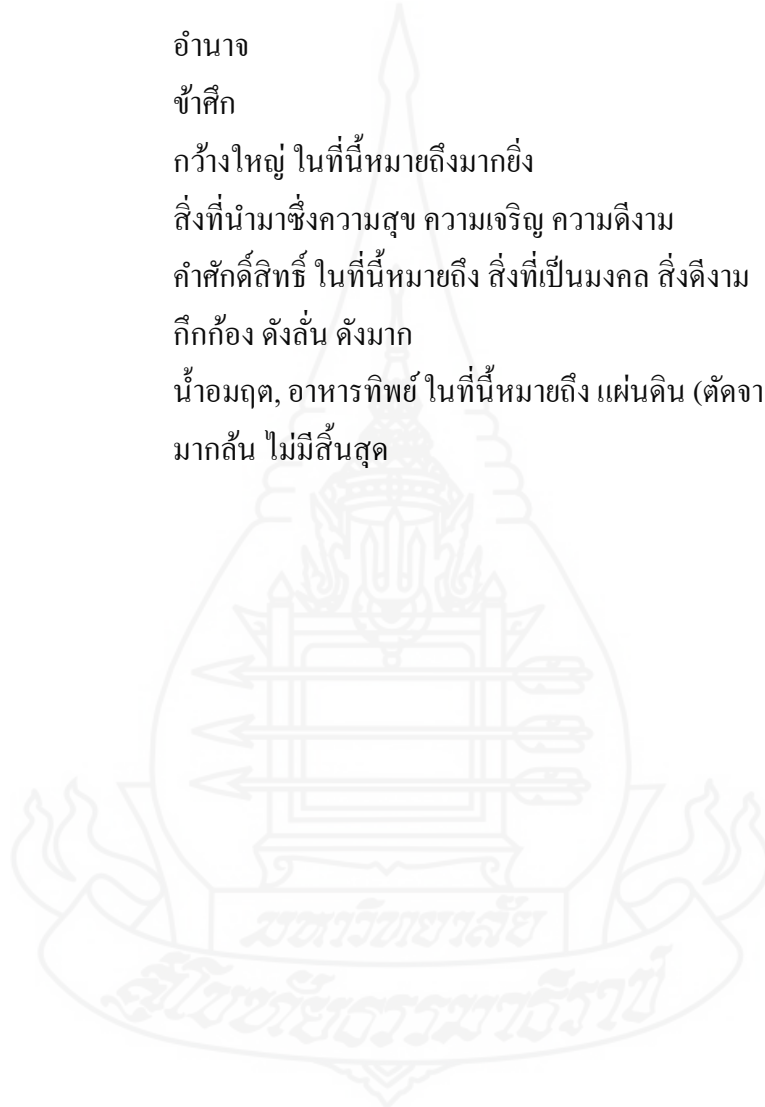
“ก๊อ้งหวังสิ่งใดสมใจหวังนะลูก” ปู่กอดก๊อ้งแล้วเป่ากระหม่อมพร้อมอวยพรยี่ดยาว

“เพียง ! หมดทุกข์ หมดโศก หมดโรค หมดภัย”

คำศัพท์และความหมาย

คำศัพท์	ความหมาย
ก้องฟ้า	เสียงดัง ในที่นี้หมายถึงเสียงดังกึกก้องได้ยินไปทั่ว
ขวัญ	สิ่งมงคล สิริมงคล
เดชา	อำนาจ
ไพรี	ข้าศึก
ไพศาล	กว้างใหญ่ ในที่นี้หมายถึงมากยิ่งขึ้น
มงคล	สิ่งที่น่ามาซึ่งความสุข ความเจริญ ความดีงาม
มนต์	คำศักดิ์สิทธิ์ ในที่นี้หมายถึง สิ่งที่เป็นมงคล สิ่งดีงาม
สนั่น	กึกก้อง ดังลั่น ดังมาก
สุธา	น้ำอมฤต, อาหารทิพย์ ในที่นี้หมายถึง แผ่นดิน (ตัดจากพสุธา)
อนันต์	มากล้น ไม่มีสิ้นสุด

กิจกรรมที่ ๗

เรื่อง โพนเก้าหอ

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง เขียนชื่อ โพนเก้าหอของจังหวัดพัทลุงตามลำดับให้คล้องจองกัน

๑. .... ๒. .... ๓. ....
 ๔. .... ๕. .... ๖. ....
 ๗. .... ๘. .... ๙. ....

ตอนที่ ๒

คำชี้แจง เติมชื่อ โพนเก้าหอลงในช่องว่างหน้าข้อความที่กำหนด ให้มีความหมายถูกต้องสัมพันธ์กัน

- ..... ๑. มีชัยชนะแก่ศัตรูทั้งปวง
 ..... ๒. เสียงที่เป็นสิริมงคล เสียงดังกังวานดังเสียงสวรรค์
 ..... ๓. เสียงดังกึกก้องได้ขึ้นถึงสรวงสวรรค์
 ..... ๔. เป็นสิริมงคลแก่บ้านเมือง เป็นสิ่งดีงามประจำเมือง
 ..... ๕. เสียงดังได้ขึ้นทั่วทั้งแผ่นดิน
 ..... ๖. มีชื่อเสียงโด่งดังแผ่ไปไกล
 ..... ๗. นำมาซึ่งความเจริญรุ่งเรือง และป้องกันไม่ให้สิ่งเลวร้าย
 มากล้นกลาย
 ..... ๘. มีความเป็นสิริมงคล มีความเจริญรุ่งเรือง มีชื่อเสียงเป็นที่
 เลื่องลือ
 ..... ๙. มีอำนาจสามารถปราบปรามศัตรูทั้งหลายได้

ตอนที่ ๓

คำชี้แจง เขียนชื่อสถานที่ที่เป็นที่ตั้งของโพนเก้าหอ

หอโพนจังหวัดพัทลุง	สถานที่ตั้งของโพนเก้าหอ
หอที่ ๑ โพนก้องฟ้า	
หอที่ ๒ โพนสุธาसनัน	
หอที่ ๓ โพนขวัญเมือง	
หอที่ ๔ โพนเรืองเดชา	
หอที่ ๕ โพนมหามงคล	
หอที่ ๖ โพนมนต์เทวัญ	
หอที่ ๗ โพนอนันตชัย	
หอที่ ๘ โพนพิชิตไพร	
หอที่ ๙ โพนศรีไพศาล	

ตอนที่ ๔

คำชี้แจง เติมคำลงในช่องว่างของข้อความที่กำหนดให้ได้ใจความถูกต้อง

ก้องเดินทาง ..... ที่จังหวัดพัทลุง บ้านของปู่ ..... และ ..... ซึ่ง
 เป็นการ ..... เมื่อรับประทานอาหารเช้าแล้ว ปู่กับก้องเดินทางไปที่โพนเก้าหอ เพื่อ
 ..... และชมเมืองพัทลุง โพนแต่ละหอไว้ว่างตามสถานที่ต่าง ๆ

ตอนที่ ๕ กิจกรรมเสนอแนะ

คำชี้แจง นักเรียนเขียนแผนที่เพื่อนำการเดินทางไปที่โพนเก้าหอของจังหวัดพัทลุง

เฉลยกิจกรรมที่ ๗

เรื่อง โพนแก้วหอ

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง เขียนชื่อ โพนแก้วหอของจังหวัดพัทลุงตามลำดับให้คล้องจองกัน

๑. <u>ก้องฟ้า</u>	๒. <u>สุชาสนั่น</u>	๓. <u>ขวัญเมือง</u>
๔. <u>เรื่องเคหา</u>	๕. <u>มหามงคล</u>	๖. <u>มนต์เทวัญ</u>
๗. <u>อนันตชัย</u>	๘. <u>พิชิตไพร่</u>	๙. <u>ศรีไพศาล</u>

ตอนที่ ๒

คำชี้แจง เติมชื่อ โพนแก้วหอลงในช่องว่างหน้าข้อความที่กำหนด ให้มีความหมายถูกต้องสัมพันธ์กัน

<u>อนันตชัย</u>	๑. มีชัยชนะแก่ศัตรูทั้งปวง
<u>มนต์เทวัญ</u>	๒. เสียงที่เป็นสิริมงคล เสียงดังกังวานดังเสียงสวรรค์
<u>ก้องฟ้า</u>	๓. เสียงดังกึกก้องได้ยินถึงสรวงสวรรค์
<u>ขวัญเมือง</u>	๔. เป็นสิริมงคลแก่บ้านเมือง เป็นสิ่งดีงามประจำเมือง
<u>สุชาสนั่น</u>	๕. เสียงดังได้ยินทั่วทั้งแผ่นดิน
<u>เรื่องเคหา</u>	๖. มีชื่อเสียงโด่งดังแผ่ไปไกล
<u>มหามงคล</u>	๗. นำมาซึ่งความเจริญรุ่งเรือง และป้องกันไม่ให้สิ่งเลวร้าย มากล้ำกลาย
<u>ศรีไพศาล</u>	๘. มีความเป็นสิริมงคล มีความเจริญรุ่งเรืองมีชื่อเสียงเป็นที่เลื่องลือ
<u>พิชิตไพร่</u>	๙. มีอำนาจสามารถปราบปรามศัตรูทั้งหลายได้

ตอนที่ ๓

คำชี้แจง เขียนชื่อสถานที่ที่เป็นที่ตั้งของโพนเก้าหอ

หอโพนจังหวัดพัทลุง	สถานที่ตั้งของโพนเก้าหอ
หอที่ ๑ โพนก้องฟ้า	<u>วัดอินทราวาส</u>
หอที่ ๒ โพนสุธาसनัน	<u>สวนกาญจนภิเษก</u>
หอที่ ๓ โพนขวัญเมือง	<u>หน้าศาลาจตุรมุข</u>
หอที่ ๔ โพนเรืองเดชา	<u>สวนกุหาสวรรค์</u>
หอที่ ๕ โพนมหามงคล	<u>ลานหน้าเขาวังเนียง</u>
หอที่ ๖ โพนมนต์เทวัญ	<u>ศูนย์ภูมิปัญญาผู้สูงอายุ</u>
หอที่ ๗ โพนอนันตชัย	<u>สวนเฉลิมพระเกียรติฯ</u>
หอที่ ๘ โพนพิชิตไพร	<u>ถ้ำมาลัย</u>
หอที่ ๙ โพนศรีไพศาล	<u>หาดแสนสุขลำปำ</u>

ตอนที่ ๔

คำชี้แจง เต็มคำลงในช่องว่างของข้อความที่กำหนดให้ได้ใจความถูกต้อง

ก้องเดินทาง ไปเยี่ยมปู่ ที่จังหวัดพัทลุง บ้านของปู่ ทำขนม และ หุ้มโพน ซึ่งเป็นการ สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น เมื่อรับประทานอาหารเช้าแล้ว ปู่กับก้องเดินทางไปที่โพนเก้าหอ เพื่อ เป็นสิริมงคล และชมเมืองพัทลุง โพนแต่ละหอไว้วางตามสถานที่ต่าง ๆ

ตอนที่ ๕ กิจกรรมเสนอแนะ

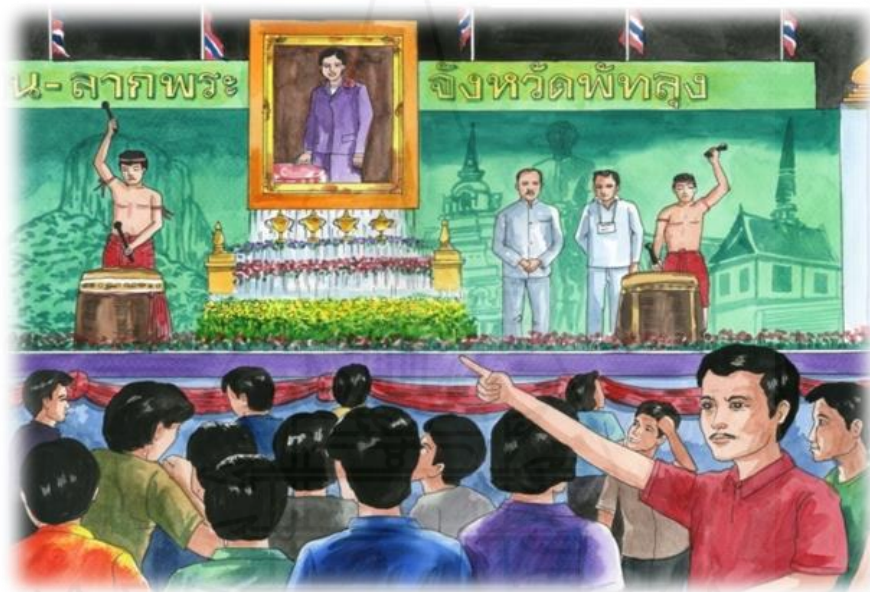
คำชี้แจง นักเรียนเขียนแผนที่เพื่อนำการเดินทางไปที่โพนเก้าหอของจังหวัดพัทลุง

คำชี้แจง

กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เรื่อง แข่งโพนที่บ้านปู่เมืองลุง

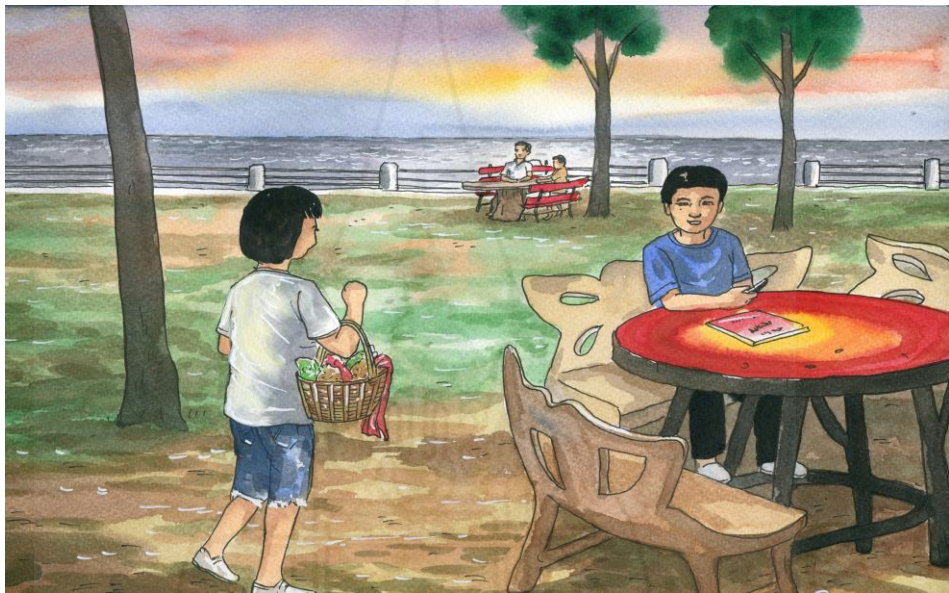
จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกความหมายของคำจากเรื่องที่อ่านได้
๒. เติมคำลงในช่องว่างของข้อความให้มีใจความถูกต้อง สอดคล้องกับเรื่องที่อ่าน

แข่งโพนที่บ้านปู่เมืองลุง

ลมทะเลยามบ่ายพัดทิวสนเอนถู่ ผืนน้ำเป็นระลอกคลื่นซัดเข้าฝั่งเบา ๆ ปู่กับก้อน นั่งพักที่ม้านั่งใต้ต้นสนต่างทอดสายตามองผืนน้ำเบื้องหน้าที่สะท้อนแสงดวงอาทิตย์ระยิบระยับอยู่ไกลสุดสายตา ท้องฟ้าสีคราม มีเมฆบางๆ ปกคลุม ธรรมชาติงดงามบ้านศาลสุขแก่มนุษย์ทุกคนไม่รู้เบื่อ แม้ผู้คนจะรูกล้าและทำลายธรรมชาติตลอดมา

ชายหาดสวยงาม กว้างขวางดูคับแคบ แออัดด้วยร้านขายอาหารที่หนาแน่นขึ้นตามกาลเวลา เด็กหญิงผมม้าสวมเสื้อสีขาวหม่น กางเกงยีนส์ขาสั้นที่ดูเหมือนจะใช้งาน มาหลายรุ่น รองเท้าผ้าใบสีขาวที่ใช้ได้ทั้งยามไปเรียนหนังสือและใช้สวมใส่เพื่อขายของชายทะเลกลายเป็นสีครีม แม่ค้าวัยเยาว์ยิ้มกว้างทักทายและชวนให้ซื้อสินค้าในตะกร้า

“ถั่วลิสงต้มไหมคะคุณตา รับรองไม่เค็ม อร่อยดีมีโปรตีนค่ะ”

“ซื้อ ๒ ถุงค่ะ” คุณปู่ตอบรับคำชวนทันที

“พี่จะซื้อผลไม้อะไรดีคะ มะม่วง ฝรั่ง แดงโม หรือมะขามคะ อร่อยทุกอย่างค่ะ” เด็กหญิงหันมาพูดกับก้อนขณะหยิบถั่วลิสงต้มส่งให้คุณปู่ เด็กหญิงยิ้มกว้างรอคำตอบอย่างมีความหวัง

“ไม่ครับ กินแล้วจะหิวน้ำ”

“ถ้าอย่างนั้นรับน้ำเปล่าหรือน้ำมะพร้าวคเค แม่ของหนูขายอยู่นั่น ینگะใกล้นิดเดียวเอง เดี่ยวหนูไปเอามาให้”

“น้ำเปล่า ๒ ขวดครับ”

“ค่ะ...หนูรบกวนขอฝากตะกร้าด้วยค่ะ”

เด็กหญิงวิ่งตัวปลิวไปยังเพิงขายของริมถนนปากที่ร้องตะโกนบอกแม่ให้หยิบน้ำไว้รอทำ
เจ้าตัวกำลังวิ่งไปรับขวดน้ำและวิ่งกลับมาหาคุณปู่ที่กำลังนั่งมองแม่ค้าตัวน้อยด้วยความชื่นชม

“ถั่วลิสงต้มถุงละ ๑๐ บาท น้ำขวดละ ๗
บาท รวมทั้งหมด ๑๗ บาทค่ะ”

“ไม่ต้องทอนหรือ ๖ บาทนั่นตาให้เป็น
รางวัลสำหรับผู้มีความขยันและความกตัญญูที่
ช่วยเหลือพ่อแม่”

“ขอบคุณค่ะ หนูจะใส่ตู้บริจาคเงินเพื่อ
พัฒนาหาดแสนสุขลำป่าให้คุณตาและคุณพี่คน
ละ ๑ บาท อีก ๔ บาทหนูจะหยอดกระปุกออม
สินค่ะ”

เด็กหญิงยิ้มกว้างดวงตาเป็นประกายขณะยกมือไหว้ขอบคุณ บรรจงพับเงินใบละ ๒๐ บาท
ทีละใบใส่ลงในกระเป๋าสีฟ้าที่สะพายไว้ข้างตัวแล้วหยิบเหรียญบาท ๒ เหรียญกำไว้ในมือ เด็กหญิงเดิน
ตรงไปยังตู้บริจาคพร้อมกับหยอดหยอดเงิน ๒ บาท ลงในกล่องบริจาคตามคำสัญญา เธอหันมาส่ง
ยิ้มให้แล้วเร่งฝีเท้าไปยังลูก้ากลุ่มเป้าหมายต่อไป

ก้องกับปู่กลับมาถึงบ้านก่อนบ่ายสามโมงเล็กน้อย น้ำศักดิ์กับลุงบุญธรรมนั่งคอยปู่อยู่ที่
ศาลาหน้าบ้าน ปู่แหวะพักทายขณะที่ก้องนำรถมาจอดที่โรงรถ น้ำพิณและเพื่อนๆ กำลังทำงานมอยู่ได้
ดูที่บ้าน ย่าหยิบใบส้มโอและใบมะกรูดใส่ลงไปในถังไม้เพื่อป้องกันมดและแมลงสาบ ก่อนจะใส่
ถุงกะละแมลงในถังไม้อย่างคล่องแคล่วแม้จะด่วงเลยวัยเกษียณมาหลายปี

“ถั่วลิสงต้ม ปู่ซื้อฝากย่าครับ”

“หิวไหมลูก กลัวยบวชชื้อในตู้กับข้าวนะ”

“อร่อยดี มีโปรตีน”

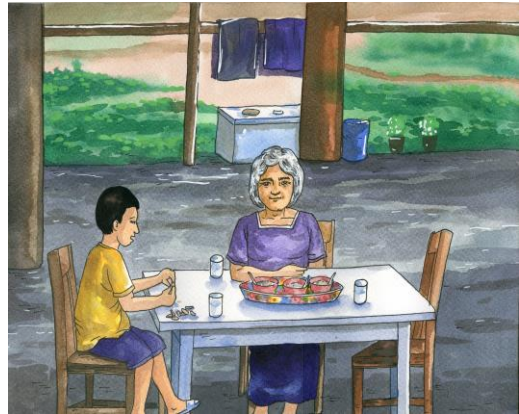
ปู่ล้อเลียนคำพูดของเด็กหญิงชายถั่วลิสงต้มขณะเดินขึ้นบันได ก้องเดินตามมา ติดๆ ปู่เดิน
เข้าห้องเพื่ออาบน้ำเปลี่ยนเสื้อผ้า ก้องเดินเข้าครัวเพื่อตัดกล้วยบวชชีสำหรับตนเอง ปู่ และย่า แล้วใส่
ถาดถั่วลงมาให้ดูที่บ้าน ก้องกับย่าช่วยกันแกะเปลือกถั่วขณะรอปู่ลงมากินกล้วยบวชชี

“ฝีมือไม่ตก อร่อย หวานมัน ย่าทำอร่อยที่สุดถ้าเปิดร้านขนมที่กรุงเทพฯ ๑ เราคงรวยนำดู”
ก้องเอ่ยชมขณะเก็บถ้วยขนมและแก้วน้ำ

“ย่าไม่อยากเปิดกิจการแข่งกับ เสียดิโกวิทซ์”

“เฮียโกวิทซ์เขาถนัดขนมปัง ขนมเค้ก ลีม
รสชาติกล้วยบวชชีไปนานแล้ว”

ถ้อยคำของปู่ทำให้ย่าอมยิ้ม ปู่แก่ก็เอิน
ไปที่ศาลาหน้าบ้าน ย่ากับก้องขำถ้อยคำประชด
ของปู่ที่กล่าวถึงพ่อซึ่งเป็นเจ้าของร้านอาหารชื่อดัง
ในกรุงเทพฯ ๑ ร้านของพ่อลูกค้าแน่นทุกวันตั้งแต่
๑๐.๐๐ – ๒๑.๓๐ น. พ่อทำหน้าที่เป็นทั้งพ่อครัว
และคนจ่ายตลาดและดูแลความเรียบร้อยทั่วไป

ของร้าน ส่วนแม่ทำหน้าที่ต้อนรับลูกค้า อบรมพนักงานและ ฝ่ายการเงิน แต่ละวันพ่อกับแม่แทบจะ
ไม่ได้พูดกับก้องเพราะเมื่อก้องไปถึงบ้านพ่อกับแม่ก็ทำงานในร้าน ตอนเช้าก้องไปโรงเรียนพ่อกับ
แม่คงจะซื้อข้าวของและอาหารสดอยู่ที่ไหนสักแห่ง วันเสาร์และวันอาทิตย์เท่านั้นที่ก้อง พ่อ และแม่
จะได้ รับประทานอาหารพร้อมกัน ทุกครั้งที่นั่งรับประทานอาหารพร้อมกันพ่อจะเล่าเรื่องปู่กับย่า
ให้ฟังเสมอ ทุกเรื่องราวและทุกครั้งที่พ่อถ่ายทอดเรื่องของปู่กับย่าให้ก้องฟัง พ่อไม่เคยลืมที่จะบอก
ให้ก้องดูแลปู่และย่าเพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนของพ่อ และหน้าที่ของหลานที่ดี

“เอ๊ะ ! ...เหลือเวลาอีก ๘ วันทำยังไง แกพูดกับเด็กยังงี้” เสียงปู่ดังลั่น

“วิวัฒน์มันป่วยเป็นไข้เลือดออกนอนอยู่โรงพยาบาล ส่วนดำรงทำอะไรจะไม่ไหว สอนเท่าไรก็
ไม่พัฒนา เด็กมันไม่ถนัดนะลุง”

น้ำศักดิ์ชี้แจงปู่หน้าเคร่งเครียด ลุงบุญธรรมนั่งไม่ปรีปาก ปู่เดินเข้ามาในบ้านโทรศัพท์ถึง
น้ำเรณูให้รีบกลับบ้านหลังเลิกงาน

“ไม่แข่งสักปีจะเป็นไรไป”

ย่าพูดเปรย ๆ ขณะที่ปู่ดูกังวลใจและว่าลุงดูเหมือนจะไม่ได้ยินคำพูดของย่า ปู่เดินกลับไป
ศาลาพูดคุยกับลุงบุญธรรมและน้ำศักดิ์ขณะที่รอน้ำเรณูกลับจากทำงาน ก้องยกกล่องขนมใส่กระดาษ
เล็ง ย่ากับน้ำพิณจัดเก็บอุปกรณ์การทำขนม งานขนมเสร็จสิ้นลงอีกวัน

“หมู่บ้านของเราต้องให้ความร่วมมือกับจังหวัด เพื่อสืบทอดประเพณี วัฒนธรรม หากเรา
ทุกคนไม่ใส่ใจ ไม่ร่วมมือกันสืบทอดให้คนรุ่นหลังได้รู้ได้เห็น วัฒนธรรม ประเพณีที่ดั้งเดิมก็เลือน
หายไปจากสังคม สิ่งสำคัญที่สุดคนรุ่นหลังจะเหลืออะไรไว้ภาคภูมิใจการสืบทอดเอกลักษณ์ท้องถิ่น
ไว้ให้ลูกหลาน สำคัญกว่าการแข่งขันเพื่อชัยชนะ”

เสียงปู่ดังขึ้นกว่าเดิมเหมือนจะย่ำกับทุกคนว่าหมู่บ้านของเราต้องเป็นกำลังสำคัญของงาน
ประเพณีแข่งโพนชกพระของจังหวัด เพราะเป็นหน้าที่ของทุกคนที่ต้องสืบสานประเพณีของ
ท้องถิ่นไว้ให้ลูกหลาน

ปู่ ลุงบุญธรรม และน้ำศักดิ์สีหน้าเคร่งเครียด ปู่เดิน ไปเดินมาระหว่างศาลากับประตูรั้วบ้าน
ปู่คงคอยน้ำเรณู

วันนี้ น้ำเรณูมาถึงบ้านเร็วกว่าทุกวัน น้ำเรณูชะลอรถและตะโกนสั่งก้อง เสียงดัง

“ก้องขึ้นรถ” น้ำเรณูร้องสั่งขณะชะลอรถพร้อมตะโกนบอกปู่

“ลุงรีบเดี๋ยวมา”

ท่าทางของน้ำเรณูรีบร้อน ก้องกระโดดขึ้นรถ น้ำเรณูขับรถออกมาอย่างรวดเร็ว

“มันจะรีบไปไหนของมัน” ปู่ตะโกนถ่มด้วยความหงุดหงิด

“มีอะไรหรือรีบหาน้ำเรณู”

“น้ำอยากให้อ้องเป็นตัวแทนของหมู่บ้านเรา เข้าแข่งขันตีโปนในงานประเพณีแข่งโปนชัก
พระปีนี้ น้ำเชื่อว่าอ้องทำได้แม้ว่าอ้องจะใช้ชีวิตอยู่ในกรุงเทพฯ ๙ แต่ทุกๆ ปีที่อ้อมมาเยี่ยมปู่ อ้อมก็ได้
รู้ได้เห็นและตีโปนเล่นมาตั้งแต่เล็กจนโต และสำคัญที่สุดอ้อมคือลูกหลานของคนเมืองลุง”

“อ้อมกลัวว่าน้ำเรณูกับปู่และทุก ๆ คนจะผิดหวัง”

“แพ้ชนะ ไม่ใช่สิ่งสำคัญของการแข่งโปน เราแข่งโปนเพื่อบอกให้ใครๆ รู้ว่าหมู่บ้านของเรา
มีความสามัคคี มีน้ำใจต่อกัน วัดประจำหมู่บ้านของเรามีเรือพระในวันออกพรรษา และลูกหลาน
ในหมู่บ้านจะได้ช่วยกันประโคม โปนบนเรือพระ ขณะที่ชักพระไปอวดหมู่บ้านอื่นๆ ”

“แต่ถ้าวางวัลก็มีไว้สำหรับผู้ชนะ”

“ไม่ใช่ผู้ชนะหรืออ้อม แต่สำหรับผู้ที่มีความตั้งใจและมุ่งมั่นในการฝึกฝนความสามารถ
ของตนเองต่างหาก น้ำคิดว่าผู้ชนะคือผู้ที่เอาชนะใจตัวเองไม่ให้ขาด ชนะใจตนเองให้เสียสละเพื่อ
ส่วนรวม และสำนึกในหน้าที่ของตน

ก้องไม่มีถ้อยคำใด ๆ ที่จะโต้แย้งน้ำเรณูได้อีก น้ำเรณูกับก้องต่างนั่งเงียบ ก้องถอนใจเบาๆ
ขณะที่น้ำเรณูเลี้ยวรถเข้าประตูวัด

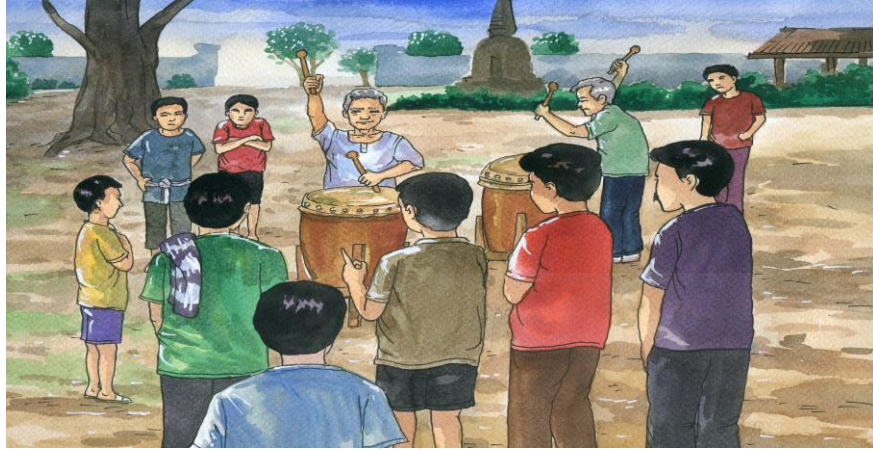
ที่ลานวัด โปนวางเรียงรายอยู่ ๓ - ๔ ใบ น้ำจืดและชายหนุ่มวัยรุ่น ๓ - ๔ คน ยืนคุยกัน
หน้าตาเคร่งเครียด

“ไปเถอะ ไม่มีอะไรยากเกินความพยายามหรอก” น้ำเรณูตบไหล่ก้องเบา ๆ ขณะเอ่ยชวน

ก้องเดินตามน้ำเรณูมาที่ลานวัด รู้สึกว่าไม่อยากปฏิเสธความตั้งใจของน้ำเรณู แต่ก็จ้าน
ด้วยเหตุผล ความรักและความปรารถนาดีที่น้ำเรณูมิให้อยู่ตลอดเวลา

“อ้ายจัดแกตีโปนลูกเสียงแหลม กูตีลูกเสียงทุ้ม”

น้ำเรณูกำไม้ตีโปนไว้ในมือทั้ง ๒ ข้าง น้ำเรณูตีโปนด้วยมือขวาเต็มแรง เสียงโปนดัง ท้อม !
เสียงดังก้องลานวัด น้ำจืดทำตามเสียงโปนของน้ำจืดดัง ดัง ! เสียงดังก้องไม่แพ้กัน “ลองกันสัก
หน่อย” น้ำจืดทำทายน้ำเรณูด้วยท่าทางสนุกสนาน

น้ำเรณูกับน้ำจืดพยกหน้าให้กันเป็นสัญญาณการแข่งขัน ลีลาของทั้งสองขยับตัวไปตามจังหวะของมือที่ทุ้มแรงทั้งหมดลงกลางหน้าโพน สลับซ้ายขวาคว่ำแล้วไหวน้ามอง น้ำเรณูตีจังหวะขึ้นรัว น้ำจืดชำเลื่องคู้ที่ทำหาจังหวะตีขัดจังหวะ โพนเสียงของน้ำเรณู น้ำเรณูหยอกเข้าตีด้วยคู้ที่ทำที่แข็งแรง เร่ง รัว จนน้ำจืดหาจังหวะขัดไม่ได้ น้ำเรณู เหงื่อเปียกโชกทั้งตัว จังหวะที่น้ำเรณู เริ่มล่า น้ำจืดตีขัดทันที น้ำเรณูหลงทางน้ำจืดจึงตีขั่ว

เวลาผ่านไปนานเท่าใดไม่มีใครสนใจ เสียงโพนดังก้องไปทั่ววัดและละแวกใกล้เคียง ชาวบ้านทยอยกันมา ฝ้าชม ยิ่งตกค่าผู้คนยิ่งเพิ่มจำนวนขึ้นจากสิบเป็นร้อย ลานแข่งโพนแคบลง ถนัดตา ทุกคนส่งสายตาเพ่งมองน้ำเรณูกับน้ำจืดไม่กะพริบ

เสียงรัวโพนหยุดลง เสียงปรบมือ ดังลั่น น้ำเรณูกับน้ำจืดเหนื่อยหอบยกมือขึ้น ปาดเหงื่อหายใจหอบถี่

“ก้อง...ลองดูไม่ยากหรอก” น้ำเรณูพูดขณะยกผ้าขาวม้าขึ้นเช็ดเหงื่อบนใบหน้าและลำคอ ก้องรับไม้ตีโพนจากน้ำเรณูกำไว้ในมือ หัวใจสั่นรัว ภาพน้ำเรณูกับน้ำจืดก่อนหน้านี้ยังเด่นชัดในความรู้สึก โพนลูกที่น้ำเรณูตีเมื่อครู่อยู่ตรงหน้า มือทั้งสองข้างกำไม้ตีไว้แน่น ก้องเหลือบตามองน้ำเรณูและเห็นปู่ยื่นจับจ้องก้องอยู่ท่ามกลางกลุ่มชาวบ้านที่กำลังฝ้าชมการตีโพน สายตาของปู่เป็นแรงบันดาลใจของก้องในวินาทีนี้ ก้องตัดสินใจทันที

ท้อม ท้อม ท้อม ท้อม

ท้อม ท้อม ท้อม ท้อม

“ก้อง...ตีให้สุดแรงทุ้มน้ำหนักทั้งหมดไปตรงกลางหน้าโพน ทั้งสองมือตีให้แรงเท่ากัน”

ก้องทำตามน้ำเรณูบอก น้ำจืดส่งสายตาเป็นสัญญาณว่าจะตีขัดเสียงโพนของก้อง ก้องชะงักเพราะอ่อนหัด โพนเสียงแหลมของน้ำจืดจึงตีขัดได้สำเร็จ

ดิ่ง ดิ่ง ท้อม

ดิ่ง ดิ่ง ดิ่ง ดิ่ง ท้อม

ดิ่ง ดิ่ง ท้อม ท้อม

ดิ่ง ท้อม ดิ่ง ท้อม

“ก້ອງรวมพลังแล้วรวลเลย อย่าหันไปมองน้ำจืด ดิ่งสมาธิ” น้ำเรณูร้องเตือนเมื่อก້ອງเสียดินน้ำจืด

ท้อม ท้อม ท้อม ดิ่ง

ท้อม ท้อม ท้อม ท้อม ดิ่ง

ท้อม ท้อม ท้อม ดิ่ง ท้อม ดิ่ง

เสียงโพนของน้ำจืดหยุดลง ก້ອງหันไปมองเห็นน้ำจืดเหนียวหอบเหงื่อเปียกโชก ก້องยกแขนขึ้นปาดเหงื่อ ปู่ใช้ผ้าขาวม้าเช็ดเหงื่อให้ก້องแล้วเอามือตบไหล่เบาๆ ไม่มีคำพูดใดๆ มีเพียงสายตาที่บ่งบอกความภาคภูมิใจอย่างล้นเหลือให้ก້องได้สุขใจ

ก້องฝึกซ้อมตีโพนกับน้ำจืดและน้ำเรณูทุกวัน ปูนั่งจับเวลาและนับจังหวะการตี น้ำจืดคอยสอนการลงจังหวะไม้ การยืน น้ำเรณูคอยแนะนำเทคนิคการตียั่วคู่ต่อสู้ ลีลาการตีโพนของก້องพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว ดวงดงาม ทะมัดทะแมง เสียงโพนดังก້องสมมาเสมอ ทุกจังหวะที่ก້องลงไม้ดีไปที่หน้าโพน ความตั้งใจในการฝึกซ้อม ความมุ่งมั่น และความตระหนักถึงหน้าที่ของตนเองต่อการอนุรักษ์ประเพณีท้องถิ่นอันเป็นสมบัติที่บรรพบุรุษที่สืบทอดมาสู่ลูกหลาน ก້องจึงเป็นนักตีโพนที่มีดีของการแข่งขันตีโพนในงานประเพณีการแข่งขันโพนชักพระของจังหวัดในปีนี้

เวทีการแข่งขันครั้งนี้ดูคึกคักเป็นพิเศษ เพราะเป็นรอบชิงชนะเลิศของหมู่บ้านต่างๆ ที่เข้าแข่งขัน ยืนอยู่หน้าเวทีแน่นขนัด ก້องนั่งตรงกลางระหว่างปู่และย่า ขณะเหลือบมองผู้เข้าแข่งขันจากหมู่บ้านอื่น ก້องรู้สึกประหม่าเมื่อเห็นร่างกายที่บึกบึน แข็งแรง ก້องหันมาสบตากับปู่ ขณะที่สุดลมหายใจเข้าปอด

“ก້องวันนี้ปู่มีความสุขและภูมิใจที่สุด ที่หลานของปู่ได้ทำหน้าที่ของคนเมืองสูง ความสำคัญของการแข่งโพนไม่ได้อยู่ที่ชัยชนะ แต่การแข่งโพนที่ดีคือการทำให้เสียงโพน

ที่เราตีดังกึกก้องไปไกล เพื่อบ่งบอกว่านี่คือศิลปะและประเพณีประจำถิ่นของเรา และ อย่าลืมละ ลูกชิ้นเซ็ง ไหวพริบ และสติ คือสิ่งสำคัญของการตีโพน” ปู่ให้กำลังใจและเตือนสติก่อนที่ก້องจะก้าวขึ้นเวที

“ขึ้นไปบนเวทีแข่งขันเถอะก້อง แพ้หรือชนะไม่ใช่เรื่องสำคัญ การเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่ทำหน้าที่สืบทอดวัฒนธรรมประเพณีเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของเราทุกคน”

จบคำพูดของน้ำเรณูก็อดเดินขึ้นไปบนเวทีการ
แข่งขัน น้ำเรณู ปูและย่านั่งอยู่บนเวที

การแข่งขันเริ่มขึ้น เสียงโพนของก้องเป็นเสียง
ทும் ปูนั่งยิ้มกริ่มอยู่บนเวที น้ำเรณูชูกำปั้นแสดงความ
มั่นใจ ดีใจ ที่โพนของก้องเป็นเสียงทும் หากโพนเป็น
เสียงแหลม ความไม่ชัดเจนเวทีการแข่งขันของก้องยาก
เหลือเกินที่จะเอาชนะคู่ต่อสู้

เสียงโพนดังก้อง ผู้ชมและกองเชียร์เจียบสนิท
สายตาทุกคู่จ้องมองผู้แข่งขัน ทั้งสองบนเวที ลีลาการตีที่เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะการลงไม้
เสียงโพนรัวดัง เสียงทும் รัวเร็ว เสียงแหลมคอยขัดจังหวะเสียงทும் เสียงแหลมที่สอดประสานดัง
สนั่น ผู้ชมรู้สึกกริกรึ้น ตื่นเต้นอยู่ทุกวินาที

ก้องรัวโพนหยอกขำคู่ต่อสู้พร้อมกับหลอกล้อไม่ให้คู่ต่อสู้ตีขัดได้ เวลา ๕ นาทีของการ
แข่งขันครั้งนี้มันช่างยาวนานในความรู้สึกของปูและน้ำเรณู

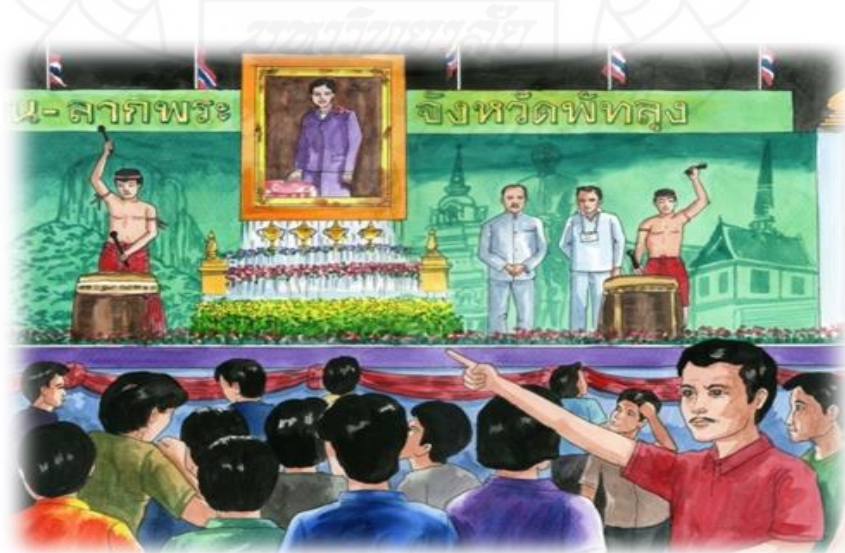
“ก้องจะมีแรงตีถึง ๕ นาที หรือเปล่าวะเรน” ปูหันมาถามน้ำเรณูเมื่อเวลาผ่านไป ๓ นาที

“ก้องมันเลือนักเลงโพน...เชื่อเถอะลุง...แม้ร่างกายจะอ่อนล้าแต่แรงใจมัน สั้นเหลือ”

ปูนั่งจ้องมองหลานที่กำลังรัวโพน น้ำเรณูลุกขึ้นเดิน ไปมา ย่านั่งหลับตาจนกระทั่งสัญญาณ
หมด เวลาดังขึ้น ก้องเดินลงจากเวที น้ำเรณูเดินมารับไม้ตีโพนจากก้องและ กล่าวชม

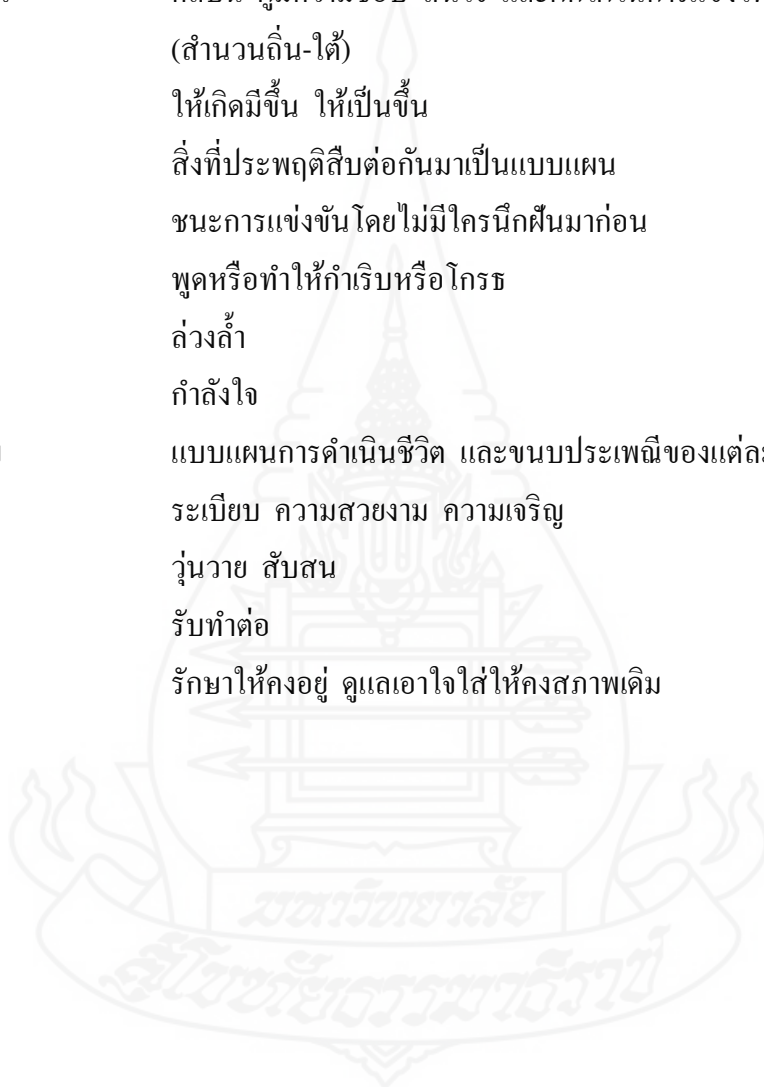
“ก้อง...ทำได้ดีกว่าที่น้ำคิด เยี่ยมมาก...นักเลงโพนเมืองลุง”

ก้องยิ้มรับคำชม แล้วหัน ไปมองปูกับย่า สายตาปูและย่าที่จับจ้องมาที่ก้อง บ่งบอก
ความรู้สึกมากมาย ที่ก้องจะต้องจดจำไว้ชั่วชีวิต เพราะนี่คือ “ชัยชนะอย่างแท้จริง”

คำศัพท์ความหมาย

คำศัพท์	ความหมาย
ชั้นเชิง	เล่ห์เหลี่ยม ท่วงที อุบาย
นักเลงโพน	ศิลปิน ผู้มีความชอบ สนใจ และฝักใฝ่ในการแข่งโพน (ตำนานถิ่น-ใต้)
บันดาล	ให้เกิดมีขึ้น ให้เป็นขึ้น
ประเพณี	สิ่งที่ประพฤติสืบต่อกันมาเป็นแบบแผน
ม้ามืด	ชนะการแข่งขันโดยไม่มีใครนึกฝันมาก่อน
ยั่ว	พุดหรือทำให้กำเริบหรือ โกรธ
รุกล้ำ	ล่วงล้ำ
แรงใจ	กำลังใจ
วัฒนธรรม	แบบแผนการดำเนินชีวิต และขนบประเพณีของแต่ละสังคม ความมีระเบียบ ความสวยงาม ความเจริญ
ว้าวุ่น	วุ่นวาย สับสน
สืบทอด	รับทำต่อ
อนุรักษ์	รักษาให้คงอยู่ ดูแลเอาใจใส่ให้คงสภาพเดิม

กิจกรรมที่ ๘

เรื่อง แข่งโพนที่บ้านปู่เมืองลุง

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง เติมคำปริศนาอักษรไขว้ให้มีความหมายสอดคล้องกับคำใบ้ที่กำหนด

	๖		๗		๑					
๒										๑๒
							๓			
						๑๑				
			๔	๑๐						
๘		๕								
					๕					

แนวนอน

๑. กำลังใจ
๒. ให้เกิดมีขึ้น ให้เป็นขึ้น
๓. ทำให้กำเริบหรือโกรธ
๔. สิ่งที่ประพาศติสืบทอดกันมา เป็นแบบแผน
๕. เล่ห์เหลี่ยม ท่วงที อุบาย

แนวตั้ง

๖. รักษาให้คงอยู่
๗. ชนะการแข่งขันโดยไม่มีใครนึกฝันมาก่อน
๘. รับทำต่อ
๙. วุ่นวายใจ สับสน
๑๐. ล้วงล้ำ
๑๑. ผู้ฝึกฝนในการตีโพน
๑๒. แบบแผนการดำเนินชีวิตและ
ขนบธรรมเนียมประเพณีของแต่ละสังคม
ความมีระเบียบ ความสวยงาม ความเจริญ

ตอนที่ ๒

คำชี้แจง เติมคำในช่องว่างของข้อความต่อไปนี้ให้ได้ใจความถูกต้อง

งานประเพณีการแข่งขันพระของจังหวัดพัทลุงในปีนี้ ก้องเป็น ..... ของ
หมู่บ้านร่วม ..... การตีโพน โดยมีน้ำเรณู น้ำจืดและปุ่เป็นผู้ ..... ก้อง
..... และ ..... ฝึกซ้อมด้วยความขยันขันแข็ง เพราะตระหนักอยู่เสมอว่า
..... ประเพณีท้องถิ่นเป็นหน้าที่ของลูกหลานที่จะต้อง ..... ไว้ให้คนรุ่นหลัง ก้อง
จึงเรียนรู้การฟังเสียงโพน การตีโพนและฝึกฝนจนเป็นนักตีโพนที่ดีจนกระทั่งก้องได้รับ
..... การแข่งขันตีโพนในงานประเพณีแข่งขันพระของจังหวัด ปู่ น้ำเรณู น้ำจืด และ
ย่า ดีใจและภาคภูมิใจที่ก้องเห็นคุณค่าของ ..... และ ..... ของบ้านเกิดเมือง
นอน

ตอนที่ ๓ กิจกรรมเสนอแนะ

คำชี้แจง ๑. รวบรวมรายชื่อและประวัติของผู้ชนะการแข่งโปนแต่ละประเภท

๒. เขียนข้อเสนอแนะและเหตุผลเกี่ยวกับการจัดงานแข่งโปนชักพระของจังหวัดพัทลุง

A series of horizontal dashed lines for writing, overlaid with a faint watermark of the Thai national emblem and the text "มหาวิทยาลัยราชภัฏพัทลุง" (Rajabhat Patthalung University) and "สืบสานวัฒนธรรม" (Preserving Culture).

เฉลย เรื่องแข่งโพนที่บ้านปู่เมืองลุง

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง เต็มคำปริศนาอักษรไขว้ให้มีความหมายสอดคล้องกับคำใบ้ที่กำหนด

	๖	อ		๗	มี		๑	แ	ร	ง	ใ	จ	
๒	บ	ั	น	ค	า	ล							๑๒
		๑			มี					๓	ย	ว	๓
		ร			ค				๑๑	น			น
		ก							ก				ธ
		ย			๔	ป	๑๐	ร	ะ	เ	พ	ณี	ร
๑	ล	ี			๕	ว				ล			ร
	บ				า					ก			ม
	ท				ว					โ			
	อ				๑					ำ			
	ค				น				๕	ซ	๕	น	เ
													ช
													ง

แนวนอน

๑. กำลังใจ
๒. ให้เกิดมีขึ้น ให้เป็นขึ้น
๓. ทำให้กำเริบหรือโกรธ
๔. สิ่งทีประพาศีสืบต่อกันมา
เป็นแบบแผน
๕. เล่ห์เหลี่ยม ท่วงที อุบาย

แนวตั้ง

๖. รักษาให้คงอยู่
๗. ชนะการแข่งขันโดยไม่มีใครนึกฝันมาก่อน
๘. รับทำต่อ
๙. วุ่นวายใจ สับสน
๑๐. ถ่วงถ้ำ
๑๑. ผู้ฝึกฝนในการตีโพน
๑๒. แบบแผนการดำเนินชีวิตและ
ขนบธรรมเนียมประเพณีของแต่ละสังคม
ความมีระเบียบ ความสวยงาม ความเจริญ

ตอนที่ ๒

คำชี้แจง เดิมคำในช่องว่างของข้อความต่อไปนี้ให้ได้ใจความถูกต้อง

งานประเพณีการแข่งโพนชักพระของจังหวัดพัทลุงในปีนี ก้องเป็น **ตัวแทน** ของหมู่บ้าน
ร่วม **แข่งขัน** การตีโพน โดยมีน้ำเริน น้ำจืดและปูเป็นผู้ **ฝึกซ้อม** ก้อง **ตั้งใจ** และ **มุ่งมั่น** ฝึกซ้อมด้วย
ความขยันขันแข็ง เพราะตระหนักอยู่เสมอว่า **การอนุรักษ์** ประเพณีท้องถิ่นเป็นหน้าที่ของลูกหลาน
ที่จะต้อง **สืบทอด** ไว้ให้คนรุ่นหลัง ก้องจึงเรียนรู้การฟังเสียงโพน การตีโพนและฝึกฝนจนเป็นนักตี
โพนที่ดีจนกระทั่งก้องได้รับ **ชัยชนะ** การแข่งขันตีโพนในงานประเพณีแข่งโพนชักพระของจังหวัด
ปู น้ำเริน น้ำจืด และย่า ตีใจและภาคภูมิใจที่ก้องเห็นคุณค่าของ **ศิลปะวัฒนธรรม** และ **ประเพณี** ของ
บ้านเกิดเมืองนอน

ตอนที่ ๓ กิจกรรมเสนอแนะ

คำชี้แจง ๑. รวบรวมรายชื่อและประวัติของผู้ชนะการแข่งโปนแต่ละประเภท

๒. เขียนข้อเสนอแนะและเหตุผลเกี่ยวกับการจัดงานแข่งโปนชักพระของจังหวัดพัทลุง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

คำชี้แจง

กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เรื่องวีรชน

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกความหมายของคำศัพท์จากเรื่องที่ได้
๒. อธิบายความหมายของสำนวนจากเรื่องที่ได้
๓. เขียนย่อความจากเรื่องที่ได้

วีรชน

“ก็ใจอยากจะถามวันนี้เหนื่อยไหมเธอ...” เสียงสัญญาณโทรศัพท์เรียกเข้าดังขึ้นขณะที่ฉันจะเลี้ยวรถเข้าซอย

“แม่ขา พี่ขวัญโทรมาค่ะ ลูกเปิดลำโพงเสียงนะคะ จะได้คุยพร้อมกันทั้ง ๓ คน”

ฉันเปิดไฟรถขอทางซิดซ้าย เตรียมพร้อมที่จะจอดรถข้างทาง ทันทีที่รถจอดเรียบร้อยฉันรีบรับโทรศัพท์จากแก้วตาลูกสาวคนเล็ก

“หวัดดีจ๊ะ กลับถึงหอพักแล้วยังลูก” เป็นประโยคเดิมๆ ที่ฉันถามลูกทุกๆ วัน และได้รับคำตอบเดิมๆ ทุกวันเช่นกัน

“กำลังใจประตูเข้าห้องค่ะแม่ การบ้านเยอะมาก ลูกอาบน้ำกินข้าวแล้วจะรีบทำการบ้านค่ะ”

น้ำเสียงของลูกบ่งบอกถึงความเหน็ดเหนื่อย แต่ก็แฝงไว้ด้วยความมุ่งมั่น ไม่เปลี่ยนแปลงตามลักษณะของเจ้าตัวที่ไม่เคยยอมแพ้อะไรง่าย ๆ

“ขวัญปิดประตู หน้าต่าง ปิดไฟให้เรียบร้อยก่อนเข้านอนนะลูก”

น้ำเสียงล้อเลียนของแก้วแทรกขึ้น พร้อมกับยื่นหน้ากรอกเสียงใส่โทรศัพท์

“แม่ขาลูกขอคุยกับน้องด้วยค่ะ” ฉันส่งโทรศัพท์ให้แก้วทันทีที่ขวัญร้องขอ ฉันเอื้อมมือปิดเสียงเพลงในรถ และในวินาทีต่อมาเสียงของแม่สาวลึกลับก็แจ้วๆ ไม่หยุดหย่อน

“พี่ขวัญกินข้าวหรือยัง”

“หิวไหม”

“พี่ขวัญโทรหาพ่อหรือยัง”

“พี่ขวัญ น้องมีข่าวดีจะบอก ตอนนี้แม่ขับรถเก่งเท่าพ่อแล้วนะ น้องไม่ต้องไปโรงเรียนแต่เช้ามืดแล้ว แม่ขับรถจอดส่งน้องที่หน้าโรงเรียนได้แล้ว”

“วันอาทิตย์นี้ แม่จะพาน้องไปหาคุณใหญ่ น้องจะซื้อไม้เบดๆ น้องจะโรตตี้เบดๆกับพ่อและพี่ขวัญนะ”

สีหน้าทะเล้นคำพูดที่หยอกเย้าระหว่างการสนทนากับมิ่งขวัญพี่สาวที่อยู่กรุงเทพฯ ช่างน่าเอ็นดู

“พี่ขวัญคุยกันแค่นี้ก่อนนะ... น้องจะเปิดประตูบ้านให้แม่พารถเข้าไปจอด”

แก้วตาวางโทรศัพท์ รีบลงจากรถไปยกกุญแจประตูรั้วบ้าน แล้วเข็นประตูอย่างทุลักทุเล ปากก็บ่นไปตามประสานช่างพูด ฉันค่อยๆ เลี้ยวรถเข้าบ้านอย่างช้าๆ ด้วยความระมัดระวัง ไม่อยากเพิ่มรอยดลอกซ้ำสอง แก้วตายื่นโบกมือให้สัญญาณท่าทางเหมือนตำรวจจราจร

“เยี่ยมมาก” เสียงแก้วตาเอ่ยชมพร้อมยกนิ้วให้

แก้วตาหยิบกระเป๋าหนังสือ และเก็บข้าวของเดินเข้าบ้าน ฉันปิดประตูบ้าน และรีบตามเข้าไปเตรียมตัวทำน้ำพริกปลาทุ ผักลวก และไข่เจียว ตามคำร้องขอของแก้วตา ฉันรีบแกะห่อปลาทุหนึ่งเตรียมทอด แก้วตาเปิดเตาแก๊สวางกระทะบนเตา และรินน้ำมันใส่กระทะอย่างชำนาญชำนาญ พร้อมใช้ตะหลิวเคาะกระทะตามแบบอย่างของพ่อก่อนที่จะหย่อนปลาลงกระทะอย่างระมัดระวัง... แก้วตาชอบเข้าครัวเพราะได้รับความไว้วางใจ และกำลังใจจากพ่อในการปรุงอาหารเมนูเด็ดๆ แม้บางครั้งจะเค็มจนผู้เป็นพ่อกลืนไม่ลง พ่อก็บอกว่าอร่อย การปรุงอาหารแต่ละมือแก้วตาจึงเป็นลูกมือของพ่อแทบทุกครั้ง

การไปประจำการที่ชายแดนของพ่อนับเป็นภาวะวิกฤตในความรู้สึกของแก้วตา วันแรกแก้วตาต้องให้ คร่ำครวญ จนพ่อต้องอธิบายและชี้แจงให้เข้าใจถึงระบบงานและหน้าที่ของข้าราชการตำรวจที่ได้ชื่อว่ามีพิทักษ์สันติราษฎร์ ตลอดจนหน้าที่ของประชาชนที่จะต้องร่วมกันปกป้องบ้านเมือง เสียงร้องไห้คร่ำครวญของแก้วตาเงียบลง มีความรัก และความภาคภูมิใจในตัวพ่อเข้ามาแทนที่

มีงขวัญลูกสาวคนโตเดินทางมาถึงบ้านตอนเช้ามีดของวันเสาร์ก่อนที่พ่อจะเดินทางไปรับตำแหน่งใหม่ ทันทีที่มาถึงบ้านมีงขวัญโผเข้ากอดพ่อ ไม่มีคำพูดใดๆ นอกจากสายตาที่จ้องมองหน้าพ่อด้วยความรัก ความห่วงใย มีแววของความวิตกกังวล แต่ก็เต็มไปด้วยความภาคภูมิใจ สายตาของพอมุ่งมั่น เด็ดเดี่ยว ชูชาติโอบไหล่มีงขวัญ ฉันโอบไหล่แก้วตา เรานั่งกันเงียบๆ สายตาของเราประสานกันต่างบ่งบอกความรู้สึก แก่กัน มีงขวัญสุดลมเข้าปอดแล้วพูดขึ้นเบาๆ แต่หนักแน่นด้วยความรู้สึก

“ลูกเป็นห่วงพ่อค่ะ”

“พ่อกระดูกแข็ง ลูกไม่ต้องกลัว”

“แต่แก้วกลัวนะพ่อ”

“อย่าตื่นไปก่อน ไข่จะทุบไข่เสียเปล่า ๆ”

แก้วคาโหมกอดมิ่งขวัญ โบหน้าซุกหลบบนไหล่ของพี่ ชูชาติกอดลูกทั้งสองไว้ในอ้อมแขน ขณะหันมาสั่งให้นันเตรียมอาหารเช้า แก้วงัดพู่ตาให้สนุกสนานให้ลูกทั้งสองคลายกังวล

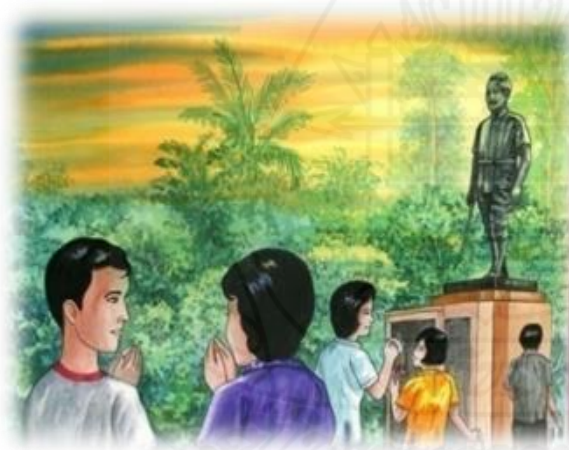
“ไปอาบน้ำอาบท่าเถอะลูก... จะได้กินข้าว ท้องน้องแก้วร้องเสียงดัง จ๊อก! จ๊อก! พี่ขวัญได้ ยินไหม”

หลังอาหารเมื่อเช้าเสร็จสิ้นเราทั้งสี่คนไปสักการะกราบพระพุทธรูป ไรค์นทราย ชัยวัตรจตุร ทิศ และพระยาทุกขราษฎร์ (ช่วย)

ชูชาติเอ่ยขึ้นเมื่อเราทั้งสี่มานั่งอยู่ที่อนุสาวรีย์พระยาทุกขราษฎร์ (ช่วย)

“พวกเราขอพรให้ท่านคุ้มครองครอบครัวของเรานะลูก”

ชูชาติกุมมือลูกทั้งสอง แหวตบอกรักความห่วงใยเต็มเปี่ยม ชูชาติเล่าเรื่องราวของ พระยาทุกขราษฎร์ พร้อมระลึกถึงคุณูปการด้วยความภาคภูมิใจ

“พระยาทุกขราษฎร์ต่อสู้กับ กองทัพของพม่าในสมัยสงครามเก้าทัพ ด้วยกำลังพลเพียง พันกว่าคน ในขณะที่ พม่ายกทัพมาตีเมืองพัทลุงด้วยกำลังพล มากมาย พระยาทุกขราษฎร์ต่อสู้กับ กองทัพของพม่าขณะที่ท่านเป็นพระสงฆ์ ทั้ง ๆ ที่ท่านรู้ว่าการทำสงครามไม่ใช่กิจ ของสงฆ์ แต่ด้วยสำนึกในหน้าที่ ของคน ไทย ความรักชาติบ้านเมือง ความกล้าหาญ

และความเสียสละ ท่านเกรงว่า หากพัทลุงตกเป็นของพม่า เมืองสงขลาและเมืองปัตตานีก็คงย่อยยับ ผู้คนต้องล้มตายอีกมากมาย ผืนแผ่นดินต้องตกเป็นของศัตรู ท่านจึงตัดสินใจเชิญชวนชาวบ้านต่อสู้ กับพม่า จนได้รับชัยชนะ บ้านเมืองจึงปลอดภัยเพราะวีรชนพัทลุงท่านนี้

พ่อเป็นคนพัทลุงเป็นลูกหลานของท่าน พ่อเป็นตำรวจนะลูก... ลูกตำรวจ เมียตำรวจต้อง เข้มแข็ง อดทน... อย่าร้องไห้... กำลังใจของพ่อคือความเข้มแข็งของทุกคน ชูชาติโอบไหล่มิ่งขวัญ และแก้วตา ฉันทจุฑาธิยาน เราทั้งสี่คน ฉันท ชูชาติ และลูกทั้งสองคนกราบ พระยาทุกขราษฎร์ พนม

เมื่ออธิษฐานให้ท่านปกป้องคุ้มครองชูชาติ ฉันเหลือบมองดูลูก ทั้งสองที่จับจ้องรูปปั้นพระยาทุกข
ราชฎีด้วยความศรัทธา และมองพ่อด้วยความรักและภาคภูมิใจ

“แม่ แม่... ขา” ฉันสะดุ้งเมื่อได้ยินเสียงแก้วตาเรียก

แก้วไปอาบน้ำก่อนนะคะ กระจิ๊ยม พริกขี้หนู และผักจัดเตรียมแล้วคะ คุณนายใจลอยอีก
แล้วนะคะ” แก้วตาเข้าแห่ขณะวางจานปลาทุทอดลงบน โต๊ะกินข้าวด้วยน้ำเสียงสดใสว่าเรียง
สนุกสนาน ทำให้ความคิดของฉันหยุดชะงัก คงเหลือแต่...ต้องเร่งทำกับข้าวเพราะลูกคงหิวจัด

อีกครั้งชั่วโมงถัดมา เราสองแม่ลูกพร้อมกันที่โต๊ะอาหาร แก้วตาดักข้าวใส่จานอย่าง
คล่องแคล่ว ลูกส่งงานข้าวให้ฉันพร้อมเสียงล้อเลียนตามแบบพ่อ

“เชิญเสวยรับคุณนาย” ฉันฝันยิ้มพร้อมรับงานข้าวนี้ถึงคำพูดของชูชาติที่โทรศัพท์มาบอก
เมื่อตอนเที่ยง

“น้อยเสารันนี่พี่คงกลับบ้าน ไม่ได้นะ น้อยบอกแก้วตาด้วย อย่าให้ลูกน้อยใจ แต่ยังไงพี่จะ
พยายามแลกเปลี่ยนเวรกับเพื่อน ถ้าพี่แลกเปลี่ยนเวรได้เราพบกันที่หาดใหญ่นะ วันอาทิตย์น้อยกับ
ลูกมารับพี่ที่หาดใหญ่”

“แม่ขา น้ำพริกอร่อยจัง วันนี้พ่อยังไม่โทรมาเลยนะแม่”

แก้วตาเจื้อยแจ้วไปตามประสา ฉันก้มหน้าดักข้าว เพียงเพื่อซ่อนเร้นความรู้สึกกังวล
หวาดหวั่น และไม่อยากเห็นสายตาที่รอคอยพ่อด้วยความคิดถึง ความหวังความสุข เปี่ยมล้นปรากฏ
อยู่ในดวงตาคู่นั้น ความคิดอันหลากหลายของฉันวนเวียนอยู่ในสมอง แต่ปล้นหยุดลง

“แม่ขา...ทำไมไม่พูดอะไรเลยละคะ พูดสักนิดน้ำพริกจะอร่อยขึ้นอีกเยอะ”

“เดี๋ยวพอก็โทรมา พ่อโทรมาหาแม่เมื่อตอนเที่ยง พ่อบอกด้วยว่าห้ามลูกพูดขณะเคี้ยว
อาหาร เพราะอาหารในปากลูกมันจะกระเด็นลงในถ้วยน้ำพริก” ฉันเฉไปเรื่องอื่นเพื่อเก็บซ่อน
คำพูดของชูชาติ

“แม่ขา พ่อของฟางเขาย้ายกลับมาทำงานที่นี่แล้วนะ ตอนนี้พ่อเขามารับฟางทุกวัน เอ ! หรือ
ว่าเราจะย้ายตามพ่อไปดีไหมแม่”

“แก้ว... ลูกอยากให้พ่อเป็นตำรวจที่ดีไม่ใช่หรือ ตำรวจที่ดีต้องเสียสละและพร้อมจะปฏิบัติ
หน้าที่ทุกๆ พื้นที่ของบ้านเมือง” น้ำเสียงของฉันมันสึดเต็มที่ ช่างตรงกันข้ามกับความสดใสของคน
ที่นั่งอยู่ตรงหน้า

“ใช่เลย...งั้นขอข้าวอีกจาน”

“ก็ใจอยากจะถามเหนื่อยไหมวันนี้เธอ...” พ่อได้ยินสัญญาณโทรศัพท์เรียกเข้า แก้วตารีบกด
ปุ่มรับสัญญาณ

“สวัสดิ์คะ วีรชนคนกล้าของแก้วตา”

“อ้าว! ลูกโชนี่เอง นึกว่าพ่อ... คุณลุงคุยกับแม่นะคะ” แก้วตาอุทานด้วยความผิดหวังขณะยืนโทรศัพท์ทำให้แม่

“สวัสดิ์คะ พี่โชนี่ หลานสาวคนเก่งของพี่ เขาคอยโทรศัพท์จากพ่อก็เลยไม่ยอมคุยกับใครที่เบตงสถานการณ์เป็นอย่างไรบ้างคะ”

“น้อย...เอ่อ...น้อย...”

“พี่โชนี่...ฮัลโหล...พี่โชนี่...”

“น้อย...พี่ไปรับน้องชาติมาจากนราธิวาสแล้วนะ ตอนนี้พี่กำลังจะออกเดินทาง พี่...จะพาน้องชาติกลับบ้าน น้อยกับแก้วไปรอรับน้องชาติที่วัดนะ”

“คะ” คำตอบรับของน้องดังก้องในความรู้สึก แต่ไม่ได้เล็ดลอดออกมาให้พี่โชนี่ ได้ยินแม้แต่เพียงน้อย หัวใจของน้องชวบ สับสน หวาดกลัว แต่ดวงตาและกิริยาท่าทีของลูกที่อยู่ตรงหน้าเต็มเปี่ยมด้วยความหวัง ความสุข น้องต้องตั้งใจ พุดกับลูกก่อนเดินเลี้ยวไปจากโต๊ะอาหาร

“แก้วตา...ลูกเก็บกวาดครัวให้เรียบร้อยด้วยนะลูก เสร็จแล้วแก้วตาไปที่ห้องแม่นะ”

“อ้าว! แม่ไม่กินข้าวให้หมดจานก่อนหรือคะ”

แก้วตาเอ่ยถามด้วยความแปลกใจ เพราะข้าวในจานของแม่เพิ่งพร้อมไปนิดเดียว

น้องเดินเข้าห้องนอนด้วยความรู้สึกเย็นเยียบ เหมือนหัวใจจะหยุดเต้น ภาพถ่ายในเครื่องแบบเต็มยศของชูชาติวางไว้ที่โต๊ะมุมห้อง ภาพถ่ายของชูชาติกับลูกทั้งสองวางไว้บนโต๊ะเขียนหนังสือ และภาพของครอบครัวที่ชูชาติเพิ่งนำไปทำเป็นนาฬิกาแขวนผนัง วันนี้ภาพทุกภาพดูโศกเศร้า จนต้องเบือนหน้าหนี ฉันหยิบเครื่องแบบเต็มยศของชูชาติออกมาจากตู้เสื้อผ้า วางไว้บนเตียงนอนตรงที่เขาเคยนอน หยิบเสื้อและกระโปรงสีดำเตรียมไว้ให้แก้วตา แล้วจึงเปลี่ยนเครื่องแต่งกายของตัวเอง พลังคิดถึงความรู้สึกของลูก แก้วตา รอพ่อกลับบ้าน วันอาทิตย์นี้ ความสุข ความหวังของลูกกำลังจะจบลงด้วยความเศร้าโศก และทุกข์ระทมไปชั่วชีวิต สาวน้อยวัยสิบสี่ปีต้องแบกรับความสูญเสีย ตั้งแต่บัดนี้จนกระทั่งหมดลมหายใจ

“ก๊อก! ก๊อก! ก๊อก!”

เสียงเคาะประตูทำให้ตื่นจากภวังค์ ใจเต้นระทึกกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับลูกสาวคนเล็ก แก้วตาจะทนรับความเจ็บปวดได้อย่างไร ฉันจะแบ่งเบาความทุกข์ ความเจ็บปวดของลูกได้ด้วยวิธีใด

“แก้ว เข้ามาเถอะลูก”

“แม่”

ทันทีที่แก้วตาเปิดประตู ความสุข ความหวังก็สูญสิ้น แก้วตาขึ้นนั่งอยู่ตรงประตูอย่าง
ตระหนก นันกอดลูกไว้แนบอก เพื่อปลอบขวัญให้ความเศร้าเบาบาง เตือนสติให้รู้คิดในหน้าที่และ
ภาคภูมิใจในตัวพ่อ

“แก้ว...พ่อ...ของคุณ...กล้าหาญและองอาจ...พ่อของคุณคือ...วีรชน”

คำศัพท์และความหมาย

คำศัพท์	ความหมาย
กระดุกแข็ง	ไม่ตายง่าย ๆ
เก็บงำ	รักษาไว้ให้มิดชิด รักษาไว้ให้ดี
แข็งใจ	ข่มใจให้กล้า ทำใจให้เข้มแข็ง
แจ้ว ๆ	มีเสียงดังติดต่อกันเป็นระยะ ๆ
เดินเลียง	เดินหลบหลีก เดินหนี
ต๋อยต๋อย	พูดไม่หยุดปาก รอด ๆ
ติดทนก่อนไข	กังวลทุกข้อนในเรื่องที่ยังไม่เกิดขึ้น
ประจำการ	อยู่ในตำแหน่งหน้าที่เป็นประจำ ยังอยู่ระหว่างปฏิบัติหน้าที่
ภวังค์	ความเป็นอยู่โดยไม่รู้สึกรู้สึ
ย่อยยับ	ถูกทำลาย เสียหาย
เย็นเยียบ	รู้สึกเย็นจับขั้วหัวใจเพราะหวาดกลัว
วิกฤต	ขั้นอันตราย ระยะหัวเลี้ยวหัวต่อ
วีรชน	ผู้ที่ได้รับการยกย่องว่ามีความกล้าหาญ
สักการะ	บูชาด้วยสิ่งของเครื่องอันพึงบูชา
หน้าซัดเหมือนไก่ต้ม	หน้าซัดเผือดจนไม่มีเลือดฝาด หน้าซัดขาวเพราะตกใจกลัว (สำนวนถิ่น-ใต้)

กิจกรรมที่ ๕

เรื่อง วีรชน

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง เติมคำที่กำหนดให้ลงในช่องว่างหน้าข้อความ ให้มีความหมายถูกต้อง

วิกฤต	แจ้ว ๆ	ต้อยทอย	กระดุกแจ็ง
ติดนก่อนไข	หน้าซิดเหมือนไก่อต้ม		เย็นเยียบ
แข็งใจ	ภวังค์	วีรชน	

- ..... ๑. รู้สึกหวาดกลัวจนเย็นจับใจ
- ..... ๒. หน้าซิดเผือดจนไม่มีเลือดฝาด หน้าซิดขาวเพราะตกใจกลัว
- ..... ๓. กังวลทุกชั่วร้อนในเรื่องที่ไม่เกิดขึ้น
- ..... ๔. ข่มใจให้กล้า ทำใจให้เข้มแข็ง
- ..... ๕. ผู้ได้รับการยกย่องว่ามีความกล้า
- ..... ๖. ชั้นอันตราย ระยะเวลาสั้นชั่วหัวต่อ
- ..... ๗. ความเป็นอยู่โดยไม่รู้สึกตัว
- ..... ๘. พูดไม่หยุดปาก
- ..... ๙. ไม่ตายง่าย ๆ
- ..... ๑๐. มีเสียงดังติดต่อกันเป็นระยะ ๆ

ตอนที่ ๒

คำชี้แจง นักเรียนเขียนย่อความเรื่อง วีรชน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

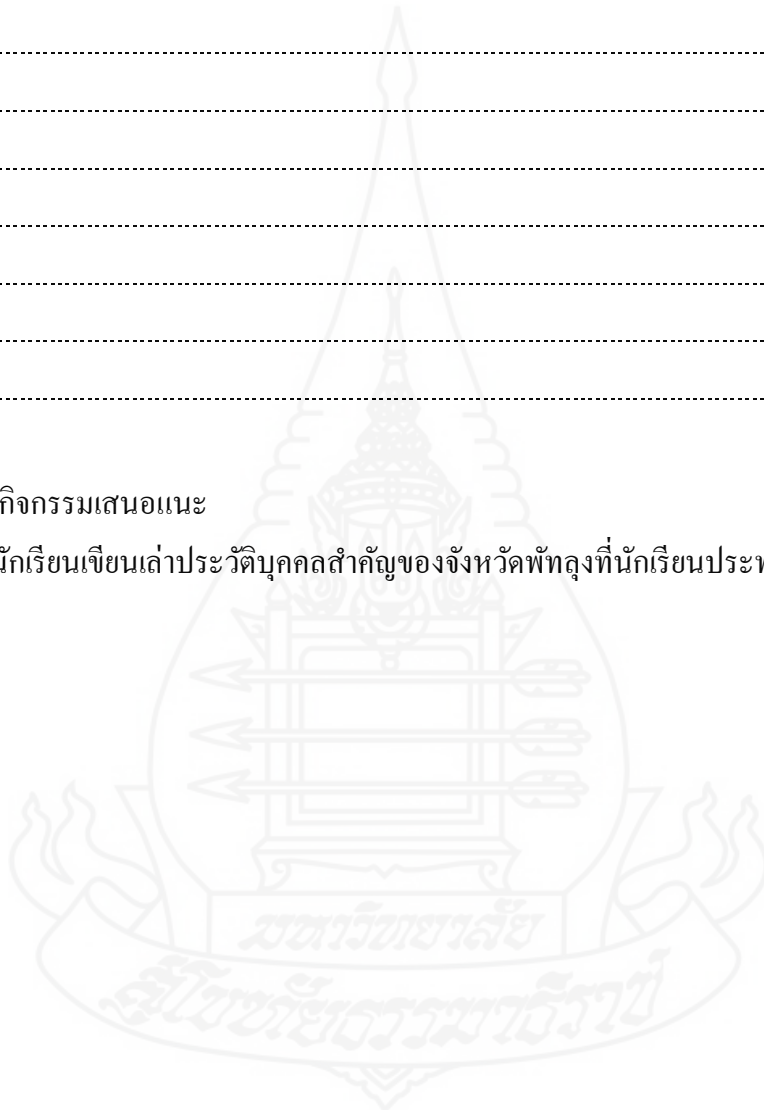
.....

.....

.....

ตอนที่ ๓ กิจกรรมเสนอแนะ

คำชี้แจง นักเรียนเขียนเล่าประวัติบุคคลสำคัญของจังหวัดพัทลุงที่นักเรียนประทับใจมา ๑ ท่าน

เฉลยกิจกรรมที่ ๕

เรื่อง วีรชน

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง เติมคำที่กำหนดให้ลงในช่องว่างหน้าข้อความ ให้มีความหมายถูกต้อง

<u>เย็นเยียบ</u>	๑. รู้สึกหนาวกลัวจนเย็นจับใจ
<u>หน้าซีดเหมือนไก่ต้ม</u>	๒. หน้าซีดเผือดจนไม่มีเลือดฝาด หน้าซีดขาวเพราะตกใจกลัว
<u>ติดนก่อนไข</u>	๓. กังวลทุกข้อนในเรื่องที่ไม่เกิดขึ้น
<u>แข็งใจ</u>	๔. ข่มใจให้กล้า ทำใจให้เข้มแข็ง
<u>วีรชน</u>	๕. ผู้ได้รับการยกย่องว่ามีความกล้า
<u>วิกฤติ</u>	๖. ขึ้นอันตราย ระยะเวลาหัวเลี้ยวหัวต่อ
<u>ภวังค์</u>	๗. ความเป็นอยู่โดยไม่รู้สึกรู้ตัว
<u>ต๋อยต๋อย</u>	๘. พูดไม่หยุดปาก
<u>กระดุกแข็ง</u>	๙. ไม่ตายง่าย ๆ
<u>แจ้ว ๆ</u>	๑๐. มีเสียงดังติดต่อกันเป็นระยะ ๆ

ตอนที่ ๒

คำชี้แจง นักเรียนเขียนย่อความเรื่อง วีรชน

ชูชาติเป็นข้าราชการตำรวจที่ต้องไปประจำการที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้ครอบครัวของเขารู้สึกเป็นห่วงเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะแก้วตาลูกสาวคนเล็กรู้สึกห่วงใยพ่อเป็นอย่างยิ่ง ชูชาติจึงพาลูกๆ และภรรยาไปขอพรต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์และพระยาทูลกระษัตริย์ ชูชาติได้พูดให้แก้วตาเข้าใจถึงความรักชาติ การเสียสละ ดังเช่น พระยาทูลกระษัตริย์ผู้เป็นวีรชนของชาวพัตลุงและชาติไทย เมื่อชูชาติได้เดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ได้ระยะหนึ่ง แก้วตาก็ปรับตัวได้ ในที่สุดชูชาติก็ต้องพลีชีพเพื่อชาติซึ่งเป็นการเสียสละที่ยิ่งใหญ่ นับว่าเขาเป็นวีรชนคนหนึ่งเช่นกัน

ตอนที่ ๓ กิจกรรมเสนอแนะ

คำชี้แจง นักเรียนเขียนเล่าประวัติบุคคลสำคัญของจังหวัดพัตลุงที่นักเรียนประทับใจมา ๑ ท่าน

บรรณานุกรม

- นิรันดร์ชัย เพชรสิงห์ และคณะ (2544) วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์ และ
ภูมิปัญญา จังหวัดพัทลุง เรื่องย่อ กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพัทลุง (2531) รายงานการสัมมนาประวัติศาสตร์และโบราณคดีพัทลุง
พัทลุง โรงพิมพ์พัทลุง
- สารูป ฤทธิ์ชู และคณะ (2547) เมืองพัทลุงบางแก้วมรดกวัฒนธรรมของเรา กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์ หจก. เจเอ็นที
- สุทธิชัย หนูนวล (2544) คนพัทลุง ชลบุรี โรงพิมพ์ชลบุรีการพิมพ์
- สุทธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ และคณะ (2542) สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ กรุงเทพมหานคร
สยามเพรส แมเนจเม้นท์ จำกัด

http://kkn-rsc.ricethailand.go.th/rice/pedigree/01/Sangyod_p 24/01/2554

<http://www.muanglung.com/khangpon2.htm> 20/02/2554

<http://www.panyathai.or.th> 20/02/2554

<http://www.ricesiam.com> 24/01/2554

<http://www.sator4u.com/forums/index.php?to> 10/03/2554

<http://www.thailandza.exteen.com/20090217entry-7> 10/03/2554

บทที่ 3

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง เมืองตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง จังหวัดพัทลุง สรุปผลได้ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.1.1 เพื่อสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องเมืองตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง จังหวัดพัทลุง

1.1.2 เพื่อหาคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องเมืองตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง จังหวัดพัทลุง

1.2 ขอบเขตของการศึกษา

1.2.1 การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องเมืองตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง มีเนื้อหาจำนวน 9 เรื่อง คือ เมืองตะลุง เกาะสี่เกาะห้า สินลาลูดี ไกวเปลก่ล่อมน้อง อุณาข้าว นั่งรถไฟไปบ้านปู่ โพนแก้วหอ แข่งโพนที่บ้านปู่เมืองลุง และ วีรชน แต่ละเรื่องมีภาพประกอบเรื่องและกิจกรรมท้ายเรื่องเพื่อฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

1.2.2 การตรวจสอบคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้นตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective Congruence –IOC)

1.3 การสร้างและการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน

หนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องเมืองตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง ได้ดำเนินการดังนี้

1.3.1 ศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ สาระที่ 1 การอ่าน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.3.2 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหนังสือ โดยรวมเอกสารของนักวิชาการที่สามารถนำมาเป็นข้อมูลที่นำเชื่อถือและใช้อ้างอิงได้

1.3.3 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับข้อมูลของจังหวัดพัทลุง ซึ่งเป็นขอบข่ายของการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน

1.3.4 สัมภาษณ์ผู้รู้ในท้องถิ่น ศึกษาข้อมูลจากสถานประกอบการ การหุ้ม โปน การทำนาข้าวสังข์หยด และสถานที่สำคัญของจังหวัดพัทลุง

1.3.5 กำหนดชื่อเรื่องและเค้าโครงเรื่องการเขียนหนังสือ โดยมุ่งเน้นข้อมูลที่สำคัญของจังหวัดพัทลุง คือ ชื่อเมือง สัญลักษณ์ของเมือง ตำนาน ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมทางภาษา ประเพณี และบุคคลสำคัญ มีเนื้อหาจำนวน 9 เรื่อง ได้แก่ เรื่องเมืองตะลุง เรื่องเกาะสี่เกาะห้า เรื่องสินลาลูดี เรื่องไกวเปลกล่อมน้อง เรื่องอุณาข้าว เรื่องนั่งรถไฟไปบ้านปู่ เรื่องโพนเก้าหอ เรื่องแข่งโพนที่บ้านปู่เมืองลุง และเรื่องวีรชน

1.3.6 เรียบเรียงเนื้อหา

1) เนื้อหาของหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องเมืองตะลุงเป็นข้อมูลของจังหวัดพัทลุง เรื่องเมืองตะลุงมีเนื้อหาเกี่ยวกับความเป็นมาของจังหวัดพัทลุง มีจำนวน 9 เรื่อง คือ เรื่องเกาะสี่เกาะห้า และเรื่องสินลาลูดีมีเนื้อหาเกี่ยวกับตำนานของสถานที่ที่สำคัญของจังหวัด เรื่องไกวเปลกล่อมน้องมีเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางภาษาที่มีข้อคิดเตือนใจ เรื่องอุณาข้าว มีเนื้อหาเกี่ยวกับข้าวสังข์หยดซึ่งเป็นข้าวพื้นเมืองที่มีคุณค่าทางโภชนาการ เรื่องนั่งรถไฟไปบ้านปู่ เรื่องโพนเก้าหอ และเรื่องแข่งโพนที่บ้านปู่เมืองลุง มีเนื้อหาเกี่ยวกับประเพณีการแข่งโพนชักระของจังหวัดพัทลุง และการหุ้ม โปนอันเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น และเรื่องวีรชนมีเนื้อหาเกี่ยวกับพระยาช่วยทุกขราษฎร์บุคคลสำคัญของจังหวัดพัทลุง

2) ภาพประกอบเรื่อง ผู้ศึกษาได้ใช้ภาพถ่ายประกอบเรื่องและภาพถ่ายบางส่วน

3) กิจกรรมท้ายเรื่องมุ่งเน้นให้ผู้อ่านมีทักษะการจับใจความจึงเป็นกิจกรรมที่ให้ผู้อ่านมีความรู้เรื่องความหมายของคำ สำนวน และฝึกทักษะการจับใจความสำคัญ โดยกำหนดรูปแบบอย่างหลากหลายทั้งแบบเติมคำ จับคู่ การอธิบาย และตอบคำถาม สลับกันไป

1.3.7 จัดรูปเล่ม ผู้ศึกษาได้สร้างหนังสือขนาด 18.5×26 เซนติเมตร ซึ่งจากการศึกษาพบว่า เป็นขนาดที่เหมาะสมกับหนังสือที่มีเนื้อหามากและมีภาพประกอบในเล่ม

1.3.8 สร้างแบบประเมินหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านลักษณะของหนังสือ ด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษาและด้านคุณค่าของหนังสือ

1.3.9 ตรวจสอบคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และมีความชำนาญการด้านการสอนภาษาไทย ด้านการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน และด้านวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นพัทลุงเป็นผู้ประเมิน โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูลคือการหา

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence – IOC) ผลการตรวจสอบคุณภาพของหนังสือได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.67-1.0 และมีค่าดัชนีสอดคล้องโดยรวม 0.96

1.3.10 ปรับปรุงแก้ไขหนังสือตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

1.4 สรุปผลการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน

การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องเมืองตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง สรุปผลได้ดังนี้

1.4.1 ลักษณะของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องเมืองตะลุงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุงสอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนที่มีอายุระหว่าง 12-14 ปี โดยกำหนดชื่อเรื่องว่าเมืองตะลุง ประกอบด้วยเนื้อหาจำนวน 9 เรื่อง ทุกเรื่องมีภาพวาดและภาพถ่ายประกอบ ทำเรื่องมีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการอ่านจับใจความรูปเล่มของหนังสือใช้รูปเล่มมาตรฐานทั่วไป ขนาด 18.5×26 เซนติเมตร ความยาว 142 หน้า

1.4.2 เนื้อหาของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องเมืองตะลุง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง มีเนื้อหาดังนี้

- 1) เนื้อหาเกี่ยวกับชื่อบ้านนามเมืองและตำนานของท้องถิ่น ได้แก่เรื่อง เมืองตะลุง เรื่องสินลาสุดี และเรื่องเกาะสี่เกาะห้า
- 2) เนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิต ความเชื่อ และประเพณีของท้องถิ่น ได้แก่ เรื่องอุณาข้าว เรื่องนั่งรถไฟไปบ้านปู่ เรื่องโพนเก้าหอ และเรื่องแข่งโพนที่บ้านปู่เมืองลุง
- 3) เนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางภาษาของท้องถิ่น ได้แก่เรื่อง ไกวเปลกล่อมน้อง
- 4) เนื้อหาเกี่ยวกับบุคคลสำคัญของบ้านเมือง ได้แก่ เรื่องวีรชน

1.4.3 กิจกรรมท้ายเรื่องของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

1) กิจกรรมท้ายเรื่องของหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องเมืองตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง ได้กำหนดกิจกรรมท้ายเรื่องตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ดังนี้

- (1) บอกความหมายของคำศัพท์จากเรื่องที่อ่านได้
- (2) บอกความหมายของสำนวนจากเรื่องที่อ่านได้
- (3) จับใจความเรื่องที่อ่านได้

2) รูปแบบของกิจกรรมท้ายเรื่อง

เรื่องที่ 1 เมืองตะลุง กิจกรรมที่ 1 กิจกรรม จับคู่คำศัพท์กับความหมาย
กิจกรรมที่ 2 ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน โดยการเขียนคำตอบ

เรื่องที่ 2 เกาะสี่เกาะห้า กิจกรรมที่ 1 ลำดับเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน
กิจกรรมที่ 2 เติมคำศัพท์และสำนวนให้ตรงกับความหมาย

เรื่องที่ 3 สินลาสุติ กิจกรรมที่ 1 อธิบายความหมายของคำศัพท์ กิจกรรม
ที่ 2 ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน โดยการเลือกคำตอบ

เรื่องที่ 4 ไกวเปลกล่อมน้อง กิจกรรมที่ 1 จับคู่คำศัพท์ เติมคำศัพท์ หรือ
สำนวนลงในช่องว่างที่กำหนด กิจกรรมที่ 2 ตอบคำถาม โดยเลือกคำตอบ

เรื่องที่ 5 อยู่น่าข้าว กิจกรรมที่ 1 เติมคำศัพท์หรือสำนวนลงในช่องว่างของ
ข้อความที่กำหนด กิจกรรมที่ 2 เขียนเล่าเหตุการณ์ที่กำหนด กิจกรรมที่ 3 เขียนสรุปใจความจาก
เรื่องที่อ่าน

เรื่องที่ 6 นั่งรถไฟไปบ้านปู่ กิจกรรมที่ 1 จับคู่คำศัพท์สำนวนกับ
ความหมาย กิจกรรมที่ 2 ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน โดยเลือกคำตอบ

เรื่องที่ 7 โพนแก้วห่อ กิจกรรมที่ 1 เขียนชื่อ โพน กิจกรรมที่ 2 เติมชื่อ โพน
ให้ตรงกับความหมาย กิจกรรมที่ 3 บอกสถานที่ตั้งโพนและ กิจกรรมที่ 4 เติมคำลงใจช่องว่าง ที่
กำหนด

เรื่องที่ 8 แข่งโพนที่บ้านปู่เมืองลุง กิจกรรมที่ 1 ปริศนาอักษรไขว้คำศัพท์
กิจกรรมที่ 2 เติมคำศัพท์ลงในช่องว่างที่กำหนด

เรื่องที่ 9 วีรชน กิจกรรมที่ 1 จับคู่คำศัพท์สำนวนกับความหมาย กิจกรรม
ที่ 2 เขียนเล่าเรื่องย่อ

นอกจากนี้ทุกเรื่องยังได้กำหนดกิจกรรมเสนอแนะ เพื่อฝึกทักษะการจับ
ใจความและส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

1.5 ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่าน

ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องเมืองตะลุงโดยผู้ทรงคุณวุฒิ
จำนวน 3 คน ได้ประเมินคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องเมืองตะลุงได้ค่าดัชนี
ความสอดคล้องเท่ากับ 0.67-1.00 และค่าดัชนีความสอดคล้องโดยรวม 0.96 จึงสรุปได้ว่าหนังสือ
ส่งเสริมการอ่านเรื่องเมืองตะลุงเป็นหนังสือที่มีคุณภาพ ทั้งด้านลักษณะของหนังสือ เนื้อหา การใช้
ภาษา และคุณค่าของหนังสือ ดังผลการประเมินดังนี้

1.5.1 ด้านลักษณะของหนังสือ

ด้านลักษณะของหนังสือ การจัดรูปเล่ม การจัดหน้าและภาพประกอบ มีความเหมาะสมได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.67 - 1.0 และค่าดัชนีความสอดคล้องโดยรวม 0.83 ดังรายการประเมินดังนี้

1) การจัดรูปเล่ม

- (1) ขนาดของเล่มเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.0 อยู่ในระดับเหมาะสม
- (2) การออกแบบปกสวยงาม น่าสนใจเหมาะสมกับเนื้อหาและชื่อเรื่อง มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.0 อยู่ในระดับเหมาะสม
- (3) ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.0 อยู่ในระดับเหมาะสม
- (4) ส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วนตามประเภทของหนังสือ มีดัชนีความสอดคล้อง 1.0 อยู่ในระดับเหมาะสม
- (5) รูปเล่มและปกแข็งแรง ทนทาน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.67 อยู่ในระดับเหมาะสม

2) การจัดหน้าและภาพประกอบ

- (1) การจัดวางภาพประกอบและตัวอักษรเหมาะสม มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.67 อยู่ในระดับเหมาะสม
- (2) ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องดีขึ้น มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.67 อยู่ในระดับเหมาะสม
- (3) ภาพประกอบส่งเสริมจินตนาการของผู้เรียน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.67 อยู่ในระดับเหมาะสม
- (4) ภาพประกอบทำให้เรื่องน่าสนใจ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.67 อยู่ในระดับเหมาะสม
- (5) ภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของผู้เรียน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.0 อยู่ในระดับเหมาะสม

1.5.2 ด้านเนื้อหา

ด้านเนื้อหาได้ค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.0 ดังรายการประเมินต่อไปนี้

- 1) เนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลของจังหวัดพัทลุง ท้องถิ่นพัทลุง มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.0 อยู่ในระดับเหมาะสม
- 2) เนื้อหาส่งเสริมพัฒนาด้านสติปัญญา อารมณ์และสังคมของผู้อ่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.0 อยู่ในระดับเหมาะสม
- 3) การดำเนินเรื่องชวนติดตาม น่าสนใจ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.0 อยู่ในระดับเหมาะสม
- 4) การอธิบายคำศัพท์ชัดเจน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.0 อยู่ในระดับเหมาะสม
- 5) การนำเสนอเนื้อหาเป็นลำดับขั้นตอน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.0 อยู่ในระดับเหมาะสม
- 6) วิธีการนำเสนอเนื้อหาน่าสนใจ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.0 อยู่ในระดับเหมาะสม
- 7) ความยาวของเนื้อเรื่องมีความเหมาะสม มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.0 อยู่ในระดับเหมาะสม
- 8) กิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.0 อยู่ในระดับเหมาะสม

1.5.3 ด้านการใช้ภาษา

ด้านการใช้ภาษาได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.0 ดังรายการประเมินต่อไปนี้

- 1) ชื่อเรื่องเหมาะสม น่าสนใจ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.0 อยู่ในระดับเหมาะสม
- 2) การใช้คำ สำนวนภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ในระดับเหมาะสม
- 3) การบรรยายเรื่องชัดเจน เข้าใจง่าย มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.0 อยู่ในระดับเหมาะสม
- 4) การใช้คำ สำนวนภาษาเข้าใจง่าย มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.0 อยู่ในระดับเหมาะสม

1.5.4 ด้านคุณค่าของหนังสือ

ด้านคุณค่าของหนังสือได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.0 ดังรายการประเมินต่อไปนี้

- 1) หนังสือช่วยส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.0 อยู่ในระดับเหมาะสม
- 2) นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับเอกลักษณ์เมืองพัทลุง มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.0 อยู่ในระดับเหมาะสม
- 3) นักเรียนมีความรักและภาคภูมิใจท้องถิ่นของตนเอง มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.0 อยู่ในระดับเหมาะสม
- 4) หนังสือช่วยส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.0 อยู่ในระดับเหมาะสม
- 5) หนังสือส่งเสริมและพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.0 อยู่ในระดับเหมาะสม
- 6) นักเรียนได้รับความเพลิดเพลินจากการอ่านหนังสือ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.0 อยู่ในระดับเหมาะสม

2. อภิปรายผลการสร้างหนังสือ

ผลการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องเมืองตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิสรุปได้ว่าหนังสือมีคุณภาพเหมาะสม โดยได้แสดงความคิดเห็น ดังนี้

2.1 ด้านลักษณะหนังสือ

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นด้านลักษณะของหนังสือและด้านการจัดรูปเล่มการจัดหน้า และภาพประกอบของหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องเมืองตะลุงว่ามีขนาดของเล่มเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน การออกแบบปกสวยงามน่าสนใจ เหมาะสมกับเนื้อหาและชื่อเรื่อง ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วน การจัดทำรูปเล่มและปกแข็งแรงทนทาน และทำให้เนื้อเรื่องน่าสนใจ เหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของผู้เรียน มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 มีค่าดัชนีความสอดคล้องโดยรวม 0.83 แสดงว่าลักษณะของหนังสือมีความเหมาะสม สอดคล้องกับจินตนา ไบกาชุยี (2534: 10) ที่กล่าวว่า ภาพประกอบหนังสือเป็นส่วนสำคัญดังนั้นภาพประกอบต้องมีความสัมพันธ์กับเนื้อหา มีความชัดเจน สีสันสวยงามเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน และสอดคล้องกับ ถวัลย์ มาศจรัส (2537: 70) กล่าวว่ารูปเล่ม ขนาดของหนังสือ และตัวอักษรของหนังสือต้องมีความเหมาะสมกับประเภทเนื้อหาและวัยของผู้อ่าน เช่นระดับมัธยมศึกษาตอนปลายภาคสี่และขอบสีธรรมชาติอีกทั้งขนาดเล่มที่เหมาะสมกับหนังสือส่งเสริมการอ่านระดับ

มัธยมศึกษาควรมีขนาด 8 หน้ายก คือหนังสือที่มีขนาด 18.5×16 เซนติเมตร นอกจากนี้ องค์กรทองปาน อ้างถึงใน วิทยุอาพร นิตยะประกา (2534: 17) กล่าวว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านควรจัดพิมพ์ตัวอักษร ภาพประกอบให้ชัดเจนสีสดใสสวยงาม ดึงดูดความสนใจ การจัดหน้าและรูปเล่มควรมีขนาดเหมาะสมกับวัยของเด็ก ภาพเขียนหรือภาพประกอบควรเขียนให้ประณีตใช้สีสดใสสวยงามเหมาะสม

สรุปได้ว่าด้านลักษณะของหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องเมืองตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง จังหวัดพัทลุง ด้านการจัดรูปเล่ม การจัดหน้า และภาพประกอบ ซึ่งผู้ศึกษาได้สร้างหนังสือให้มีลักษณะเหมาะสมและสอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการตลอดจนได้สร้างหนังสือตามขั้นตอน และได้แก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทำให้หนังสือมีความเหมาะสม

2.2 ด้านเนื้อหา

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นด้านเนื้อหาของหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องเมืองตะลุง คือเนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลของจังหวัดพัทลุง เนื้อหาส่งเสริมพัฒนาด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคมของผู้เรียน การดำเนินเรื่องชวนติดตาม น่าสนใจ การอธิบายคำศัพท์ชัดเจน การนำเสนอเนื้อหาเป็นลำดับขั้นตอน การนำเสนอเนื้อหาน่าสนใจ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ความยาวของเนื้อเรื่องมีความเหมาะสม กิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.0 มีค่าดัชนีความสอดคล้องโดยรวม 1.0 แสดงว่าเนื้อหามีความเหมาะสมสอดคล้องกับความคิดเห็นของ จินตนา ไบกาซูยี (2542: 7) กล่าวว่าหนังสือส่งเสริมการอ่าน เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เป็นไปในทางส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดทักษะการอ่านและนิสัยรักการอ่านมากยิ่งขึ้นอาจเป็นหนังสือสารคดี นิทาน นิยาย ฯลฯ ที่มีลักษณะไม่ขัดต่อวัฒนธรรม ประเพณี และศีลธรรมอันดีงาม ให้ความรู้ มีคติและมีสารประโยชน์ และสอดคล้องกับ ชวรัชย์ มีประเสริฐ (2552: 27) กล่าวว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นหนังสือเสริมประสบการณ์ประเภทหนึ่งที่เป็นการเสริมสร้างทักษะและนิสัยรักการอ่านทั้งยังช่วยเสริมประสบการณ์และความเข้าใจเนื้อหาอย่างกว้างขวางลึกซึ้ง นอกเหนือจากแบบเรียน และสอดคล้องกับ วิทยุอาพร นิตยะประกา (2534: 2) กล่าวว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านควรมีเนื้อหาที่ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ความสนุกสนาน เพลิดเพลินในการอ่านและส่งเสริมทักษะทางภาษา ปลูกฝังนิสัยรักการอ่านและสอดคล้องกับ ถวัลย์ มาศจรัส (2535: 11) กล่าวว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านควรมีเนื้อหาสาระที่ไม่ขัดต่อประเพณี วัฒนธรรม ศีลธรรม อันดีงามของสังคม เป็นหนังสือที่มีประโยชน์ในแง่ของความรู้ ความคิด ปรัชญาและบันเทิง ซึ่งอาจเป็นสารคดีเรื่องสั้น นวนิยาย วรรณกรรมเยาวชน เพื่อมุ่งเน้นให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน และ ทักษะการอ่านเป็นสิ่งสำคัญ อีกทั้ง กรมวิชาการ (2545: 23) กล่าวว่า หนังสือ

ส่งเสริมการอ่านควรมีเนื้อหาส่งเสริมความสงบเรียบร้อย มีศีลธรรมอันดีงาม ให้ความรู้ และมีคติอันเป็นประโยชน์ตามวัยของผู้เรียน ทั้งนี้อาจเป็นสารคดีหรือเรื่องราวที่สนุกสนานชวนคิด ชวนติดตาม

หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องเมืองตะลุง เป็นหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับข้อมูลของท้องถิ่นพัทลุงผู้ศึกษาได้นำเสนอเนื้อหาโดยใช้ตัวละครเป็นผู้เล่าเรื่องราวของท้องถิ่นพัทลุงเกี่ยวกับการสร้างบ้านเมือง สถานที่สำคัญที่มีตำนานเล่าขานมาช้านาน ประเพณี วัฒนธรรม และบุคคลสำคัญของจังหวัดพัทลุง แต่ละเรื่องผู้ศึกษาได้สอดแทรกวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนท้องถิ่นพัทลุง ทั้งในอดีต และปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความภาคภูมิใจต่อท้องถิ่นของตนเอง ส่งผลให้เกิดความรักและหวงแหนท้องถิ่น

2.3 ด้านการใช้ภาษา

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นด้านการใช้ภาษาของหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องเมืองตะลุง คือ ชื่อเรื่องมีความเหมาะสม น่าสนใจ การใช้คำ สำนวนภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน การบรรยายเรื่องชัดเจน เข้าใจง่าย การใช้คำสำนวนภาษาเข้าใจง่าย โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.0 และมีดัชนีความสอดคล้องโดยรวม 1.0 แสดงว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องเมืองตะลุงมีความเหมาะสมด้านการใช้ภาษา สอดคล้องกับคำกล่าวของภิญญาพร นิตยะประภา (2543: 41) กล่าวว่า การใช้สำนวนภาษาของหนังสือส่งเสริมการอ่านมุ่งเน้นให้ผู้อ่านมีทักษะการอ่านและรักการอ่าน สำนวนภาษาควรเป็นภาษาที่เข้าใจง่าย กระชับชัดเจน เป็นภาษาที่สุภาพและเป็นถ้อยคำที่ใช้ในยุคสมัยนั้นๆ และสอดคล้องกับคำกล่าวของบุญจวน อินทรกำแหง อ่างถึงโน ชวัชชัย มีประเสริฐ (2552: 30) กล่าวถึงการให้ภาษาสำหรับหนังสือส่งเสริมการอ่านไว้ว่า การใช้สำนวนภาษา ใช้ภาษา ง่าย ชัดเจน เป็นคำที่นักเรียนสามารถเข้าใจได้ทันที นอกจากนี้ ถวัลย์ มาศจรัส (2535: 25) ได้ให้แนวคิดในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านไว้ว่าควรใช้ภาษา ง่าย ถ้อยคำสำนวนง่ายๆ คຸ້นชิน อ่านแล้วเข้าใจทันทีไม่ต้องขบคิด หรือหากต้องค้นคว้าความหมายของคำนั้นก็ไม่ต้องยุ่งยาก เขียนประโยคให้กระชับ ชัดเจน ไม่ใช่ถ้อยคำฟุ่มเฟือย เว้นวรรคตอนได้ถูกต้อง

หนังสือการอ่าน เรื่องเมืองตะลุง ได้นำเสนอเรื่องราวของท้องถิ่นพัทลุงที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นทั้งประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิต ดังนั้นการใช้ถ้อยคำภาษาจึงเป็นคำเฉพาะถิ่น ในบางตอน ดังนั้นผู้ศึกษาจึงได้จัดทำคำอธิบายคำศัพท์ไว้ท้ายเรื่องทุกเรื่อง เพื่อให้ผู้อ่านได้ค้นคว้าความหมายของคำที่ไม่เข้าใจหรือเข้าใจยาก

2.4 ด้านคุณค่าของหนังสือ

หนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องเมืองตะลุง เป็นหนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเอกลักษณ์ของพัทลุง ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน รักและภาคภูมิใจท้องถิ่นของตนเอง ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน ตลอดจนส่งเสริมและพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ

อีกทั้งผู้เรียนได้รับความเพลิดเพลินจากการอ่านหนังสือโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.0 และมีดัชนีความสอดคล้องโดยรวม 1.0 แสดงว่าหนังสือมีความเหมาะสมด้านคุณค่า สอดคล้องกับ

จินตนา ไบกาซูยี (2534: 8) กล่าวว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านมุ่งหวังให้เด็กอ่านด้วยตนเอง เด็กได้รับความรู้ความบันเทิง เพลิดเพลินมีความคิดสร้างสรรค์ ช่วยปลูกฝังคุณธรรมเจตคติ

และเป็นแบบอย่างอันพึงปรารถนาให้บังเกิดแก่เด็ก และภิญญาพร นิตยะประภา (2534: 2) ได้กล่าวไว้ว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านการแสวงหาความรู้ส่งผลให้เด็กเป็นคนรอบรู้มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ปลูกฝังทัศนคติ คุณธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์แก่ผู้เรียนส่งผลให้ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

สรุปได้ว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องเมืองตะลุงเป็นหนังสือที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการอ่านจับใจความ มีความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นตลอดจนมุ่งหวังให้ผู้เรียนรักการอ่าน มีทักษะการอ่านเพื่อแสวงหาความรู้อันจะส่งผลให้เป็นบุคคลที่รอบรู้

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำหนังสือไปใช้

3.1.1 ครูผู้สอนควรศึกษาวัตถุประสงค์และเนื้อหาของหนังสือให้ชัดเจนเพื่อให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนในการใช้หนังสือได้อย่างถูกต้อง

3.1.2 ครูผู้สอนควรกำกับดูแลให้ผู้เรียนอ่านเนื้อเรื่องและฝึกทำกิจกรรมท้ายเรื่องตามลำดับขั้นตอนทุกกิจกรรม

3.1.3 หนังสือการส่งเสริมการอ่านเรื่องเมืองตะลุงอาจนำไปใช้ประกอบในการเรียนในรายวิชา หรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ หรือกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมได้

3.2 ข้อเสนอแนะในการสร้างหนังสือครั้งต่อไป

3.2.1 ครูควรสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านควรศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ อันเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นมาสร้างหนังสือเพื่อให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้และสืบสานต่อไปเพราะสิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจของคนในสังคม ส่งผลให้คนในสังคมเกิดความรักใคร่ผูกพันและก่อให้เกิดความสามัคคี

3.2.2 ครูควรสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องอื่นๆ ด้วยรูปแบบที่ทันสมัย และน่าสนใจ เช่นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ให้นักเรียนอ่านได้สะดวกและกระตุ้นให้รักการอ่านมากขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ (2544) *สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544* กรุงเทพมหานคร องค์การรับส่งสินค้าและ พัสดุภัณฑ์
- _____. (2544) *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544* กรุงเทพมหานคร องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- _____. (2545) *คู่มือการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย* กรุงเทพมหานคร ครูสภาลาดพร้าว
- _____. (2546) *การจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544* กรุงเทพมหานคร ครูสภาลาดพร้าว
- กระทรวงศึกษาธิการ (2544) *หนังสือส่งเสริมการอ่าน (เอกสารเพื่อการพัฒนาหนังสืออันดับ 2)* กรุงเทพมหานคร ศูนย์พัฒนาหนังสือกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
- _____. (2544) *คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย* กรุงเทพมหานคร องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- _____. (2551) *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชุมนุมและสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- โกสินทร์ ไพศาลศิลป์ (2552) *รายงานกิจการประจำปี 2552* พัทลุง เทศบาลเมืองพัทลุง
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) *ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด* กรุงเทพมหานคร พิมพ์ดี
- จินตนา ไบกาชุย (2534) *แนวการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก* กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
- _____. (2537) *การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก* กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
- _____. (2542) *แนวการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก* กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
- ชลธิชา กลัดอยู่ (2517) *การใช้ภาษา* กรุงเทพมหานคร เคล็ดไทย
- ชัยวุฒิ พิชะกุล และคณะ (2544) *วัฒนธรรมพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์ และภูมิปัญญา จังหวัดพัทลุง* กรุงเทพมหานคร ครูสภาลาดพร้าว
- ถวัลย์ มาศจรัส (2535) *เทคนิคและตัวอย่างการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านและหนังสืออ่านเพิ่มเติม* กรุงเทพมหานคร มิติใหม่
- _____. (2537) *การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านและหนังสืออ่านเพิ่มเติม* กรุงเทพมหานคร ต้นอ้อแกรมมี

- ชัชชัย มีประเสริฐ (2552) รายงานการวิจัยและพัฒนาการส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และพัฒนาผลงานทางวิชาการ กรุงเทพมหานคร ชารอักษร
- ประคิด พรหมภักดิ์ (2531) รายงานการสัมมนาประวัติศาสตร์และ โบราณคดีพัทลุง เรื่องความนึก คิดเมืองพัทลุง พัทลุง พัทลุง
- ประทีป วาทิกทินกร (2535) ลักษณะและการใช้ภาษา. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร ภาควิชา ภาษาไทยและภาษาตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ประทุม ชุ่มเพ็งพันธ์ (2531) รายงานการสัมมนาประวัติศาสตร์และ โบราณคดีพัทลุงเรื่องความนึก คิดเมืองพัทลุง พัทลุง พัทลุง
- ประเสริฐ วิทาร์ฐ (2531) รายงานการสัมมนาประวัติศาสตร์และ โบราณคดีพัทลุง เรื่องสภาพ ภูมิศาสตร์ พัทลุง พัทลุง
- พันธุ์ทิพา หลาบเลิศบุญ (2539) การอ่านจับใจความและย่อความ ภาษาไทย 4 กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กัญญาพร นิตยะประภา (2534) การผลิตหนังสือสำหรับเด็ก กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- แม่นมาศ ชวลิต และคณะ (2544) กิจกรรมส่งเสริมการอ่านในการรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรัก การอ่าน กรุงเทพมหานคร การศาสนา
- เริงชัย จงพิพัฒนสุข (2546) คู่มือผู้ปกครองและครู : การเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร วัฒนาพานิช
- ศิริพร ลิ้มตระกูล (2545) “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการอ่าน” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการอ่าน ภาษาไทย หน่วยที่ 1 พิมพ์ครั้งที่ 10 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สนิท สัตโยภาส (2547) นวัตกรรมการศึกษาชุด การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาผลงานทาง วิชาการเรื่อง การบูรณาการการสอน “การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก” เพื่อพัฒนาการ เรียนรู้ผู้เรียนและการจัดทำผลงานทางวิชาการของข้าราชการครู และบุคลากรทางการ ศึกษา กรุงเทพมหานคร ชารอักษร
- สมบัติ มหารศ (2523) เอกสารการสอนภาษาไทยใน โรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
- สมศักดิ์ ศรีมาโนชน์ (2523) การเขียนหนังสือสำหรับเด็ก กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ(2554) การสำรวจพฤติกรรมกรอ่านหนังสือของประชากร พ.ศ.2554 กรุงเทพมหานคร กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- สุทธิวงศ์ พงษ์ไพบูลย์ (2544) รายงานการวิจัย วิเคราะห์สารัตถะ เพลงกล่อมเด็กภาคใต้ สงขลา สถาบันทักษิณคดีศึกษา

สุทธิวงศ์ พงษ์ไพบูลย์ (2542) สารานุกรมวัฒนธรรม ภาคใต้ เล่มที่ 11 กรุงเทพมหานคร สยามเพรส
แมนเนจเม้นท์

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2537) “ความรู้เกี่ยวกับการอ่าน” ใน เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการ
อ่านภาษาไทย หน่วยที่ 1 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

_____. (2545) หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช

_____. (2547) “การอ่านจับใจความ” ใน เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการอ่านภาษาไทย
หน่วยที่ 4 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

วิทยากร เชียงกูล (2555) “ทำให้เด็กไทยรักการอ่านหนังสือได้ จึงจะกู้ชาติ (ปฏิรูปประเทศ) ได้”
ค้นคืนวันที่ 7 ธันวาคม 2556 จาก <http://www.witayalornclub.wordpress.com/>

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

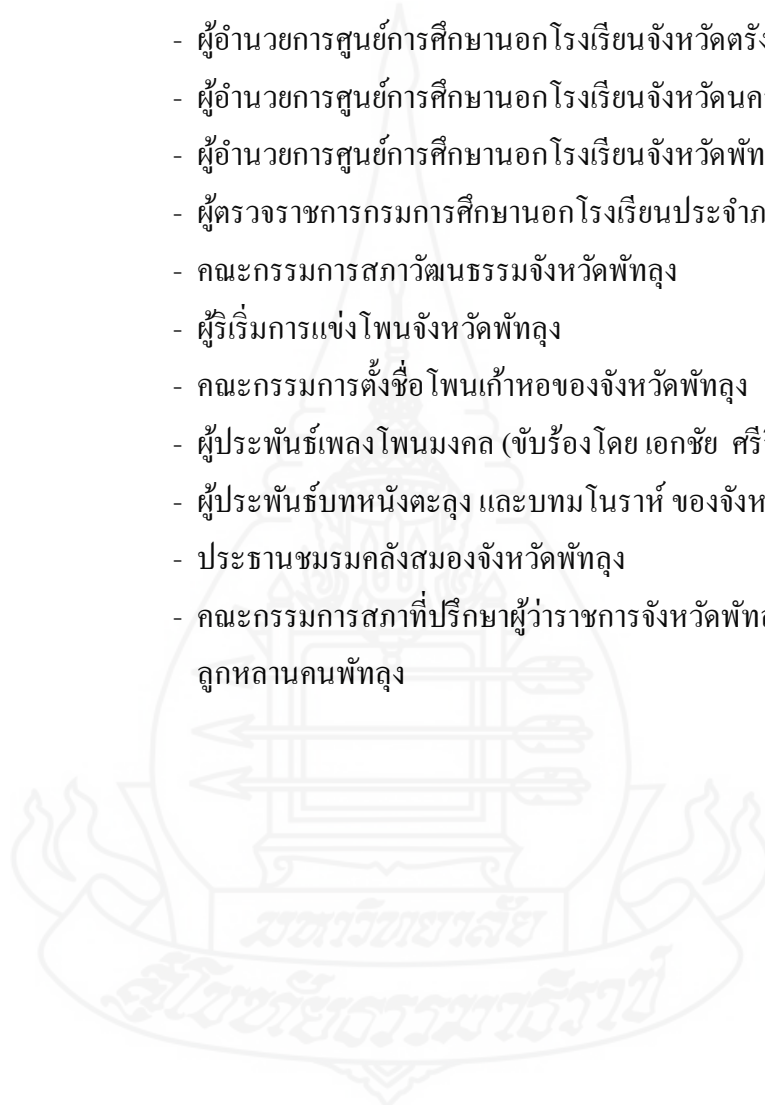
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ นางสาวจรรยา ลิ่มศรีวิไล
- ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสตรีพัทลุง
- สถานที่ทำงาน โรงเรียนสตรีพัทลุง อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง
- วุฒิการศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต การสอนภาษาไทย (ศศ.ม)
- ประสบการณ์หรือความชำนาญ
- ดำรงตำแหน่งครูสอนรายวิชาภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ปฏิบัติการสอนรายวิชา หลักภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นเวลา 10 ปี
  - สอนวิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 23 ปี
  - ประสบการณ์การสอนวิชาภาษาไทย 33 ปี
2. ชื่อ นางปราณี ศิริคะรินทร์
- ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนพัทลุง จังหวัดพัทลุง
- สถานที่ทำงาน โรงเรียนพัทลุง อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง
- วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ
- ประสบการณ์หรือความชำนาญ
- ดำรงตำแหน่งครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ปฏิบัติการสอนรายวิชา หลักภาษาไทย ภาษากับวัฒนธรรม วรรณคดีมรดก ประสบการณ์การสอน 33 ปี

3. ชื่อ นายเป็รื่อง ประชาชาติ
 ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ
 วุฒิกการศึกษา การศึกษาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา
 วิชาเอกภาษาไทย

ประสบการณ์หรือความชำนาญ

- ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดตรัง
- ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครศรีธรรมราช
- ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพัทลุง
- ผู้ตรวจราชการกรมการศึกษานอกโรงเรียนประจำภาคใต้
- คณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดพัทลุง
- ผู้ริเริ่มการแข่งขันโปงลางจังหวัดพัทลุง
- คณะกรรมการตั้งชื่อ โปงลางเก่าของจังหวัดพัทลุง
- ผู้ประพันธ์เพลงโปงลางมงคล (ขับร้องโดย เอกชัย ศรีวิชัย)
- ผู้ประพันธ์บทหนังตะลุง และบทมโนราห์ ของจังหวัดพัทลุง
- ประธานชมรมคลังสมองจังหวัดพัทลุง
- คณะกรรมการสภาที่ปรึกษาผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุงเพื่ออนาคต
 ลูกหลานคนพัทลุง

ภาคผนวก ข

หนังสือขอเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/199

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๗ พฤษภาคม 2556

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวจรรยา ลิ่มศรีวิไล

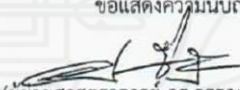
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางอำนวยการ เรื่องศรี นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องเมืองตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพิบูลย์ ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทยและด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรอนง จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. 0-2504-8505
โทรสาร. 0-2503-3566-7
เบอร์โทรนักศึกษา 0-8176-6318-1

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/ 199

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๗ พฤษภาคม 2556

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางปราณี ศรีคะรินทร์

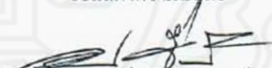
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางอำนวยการเรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ศรี นันทิมา นิสิตศึกษาศาสตร์บัณฑิตศึกษา แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องเมืองตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพิทลุง ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทยและด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดพัทลุง ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. 0-2504-8505
โทรสาร. 0-2503-3566-7
เบอร์โทรนักศึกษา 0-8176-6318-1

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/1๙8

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๗ พฤษภาคม 2556

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน นายเป็รื่อง ประชาชาติ
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางอำนวยการ เรื่องศรี นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องเมืองตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพิบูลย์ ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทยและด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดพัทลุง ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

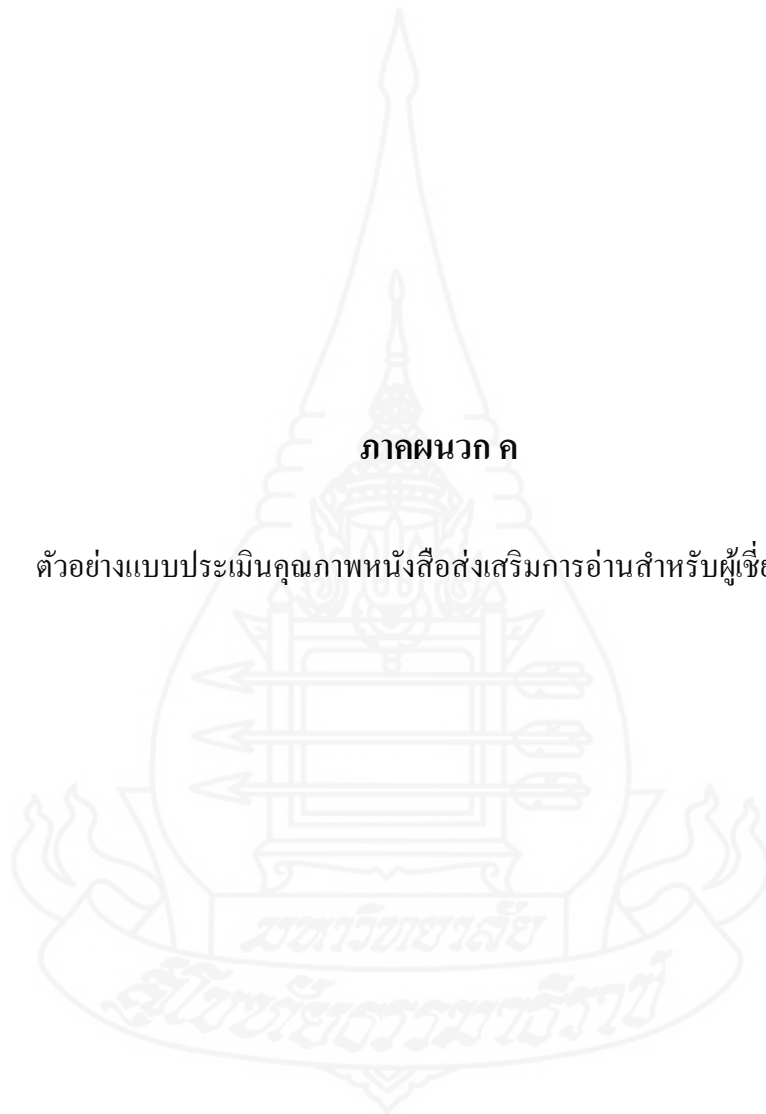
ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรุณพ จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. 0-2504-8505
โทรสาร. 0-2503-3566-7
เบอร์โทรนักศึกษา 0-8176-6318-1

ภาคผนวก ค

ตัวอย่างแบบประเมินคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยผู้เชี่ยวชาญ
เรื่องเมืองตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนสตรีพัทลุง อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

โดย	+1	หมายถึง	เหมาะสม
	0	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
	-1	หมายถึง	ไม่เหมาะสม

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน		
	+1	0	-1
1. ด้านลักษณะของหนังสือ			
1.1 การจัดรูปเล่ม			
1.1.1 ขนาดของเล่มเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน			
1.1.2 การออกแบบปกสวยงาม น่าสนใจเหมาะสมกับเนื้อหาและชื่อเรื่อง			
1.1.3 ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน			
1.1.4 ส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วนตามประเภทของหนังสือ			
1.1.5 รูปเล่มและปกแข็งแรง ทนทาน			
1.2 การจัดหน้าและภาพประกอบ			
1.2.1 การจัดวางภาพประกอบและตัวอักษรเหมาะสม			
1.2.2 ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องดีขึ้น			
1.2.3 ภาพประกอบส่งเสริมจินตนาการของผู้เรียน			
1.2.4 ภาพประกอบทำให้เรื่องน่าสนใจ			
1.2.5 ภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของผู้เรียน			

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน		
	+1	0	-1
2. ด้านเนื้อหา			
2.1 เนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลของจังหวัดพัทลุง			
2.2 เนื้อหาส่งเสริมพัฒนาด้านสติปัญญา อารมณ์และสังคมของผู้อ่าน			
2.3 การดำเนินเรื่องชวนติดตาม น่าสนใจ			
2.4 การอธิบายคำศัพท์ชัดเจน			
2.5 การนำเสนอเนื้อหาเป็นลำดับขั้นตอน			
2.6 วิธีการนำเสนอเนื้อหาน่าสนใจ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน			
2.7 ความยาวของเนื้อเรื่องมีความเหมาะสม			
2.8 กิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา			
3. ด้านการใช้ภาษา			
3.1 ชื่อเรื่องเหมาะสม น่าสนใจ			
3.2 การใช้คำ สำนวนภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน			
3.3 การบรรยายเรื่องชัดเจน เข้าใจง่าย			
3.4 การใช้คำ สำนวนภาษาเข้าใจง่าย			
4. ด้านคุณค่าของหนังสือ			
4.1 หนังสือช่วยส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน			
4.2 นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลของจังหวัดพัทลุง			
4.3 นักเรียนมีความรักและภาคภูมิใจท้องถิ่นของตนเอง			
4.4 หนังสือช่วยส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน			
4.5 หนังสือส่งเสริมและพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน			
4.6 นักเรียนได้รับความเพลิดเพลินจากการอ่านหนังสือ			

ข้อเสนอแนะ .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

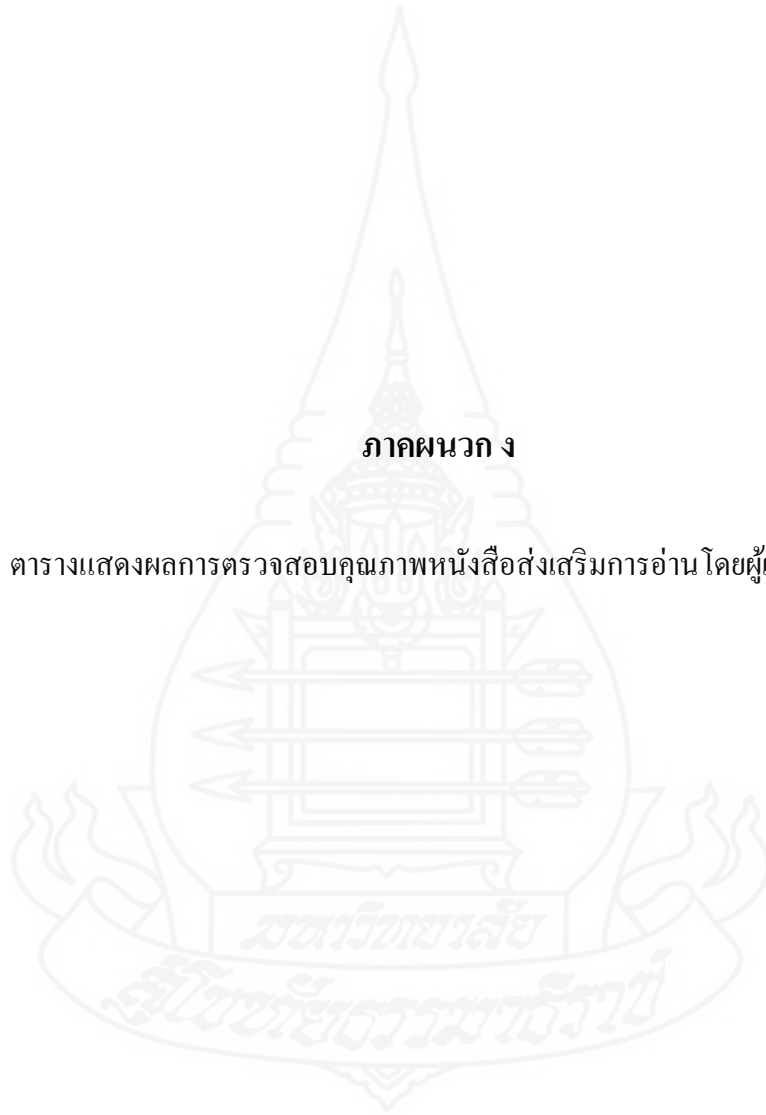
ลงชื่อ

(.....)

ผู้ประเมิน

ภาคผนวก ง

ตารางแสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยผู้เชี่ยวชาญ

**ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการศึกษา เรื่องเมืองตะลุง
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ**

ตารางที่ 1 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านลักษณะของหนังสือ โดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ระดับ IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1. ด้านลักษณะของหนังสือ				
1.1 การจัดรูปเล่ม				
1.1.1 ขนาดของเล่มเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	1	1	1	1.00
1.1.2 การออกแบบปกสวยงาม น่าสนใจ เหมาะสมกับเนื้อหาและชื่อเรื่อง	1	1	1	1.00
1.1.3 ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของ ผู้เรียน	1	1	1	1.00
1.1.4 ส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วนตาม ประเภทของหนังสือ	1	1	1	1.00
1.1.5 รูปเล่มและปก แข็งแรง ทนทาน	1	0	1	0.67
รวม				0.93

0.67 จากตารางที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นเกี่ยวกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องเมืองตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง ด้านการจัดรูปเล่ม มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 - 1.00 ด้านขนาดของเล่มเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน การออกแบบปกสวยงาม น่าสนใจ เหมาะสมกับเนื้อหาและชื่อเรื่อง ขนาดของตัวอักษร เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วนตามประเภทของหนังสือ มีค่าอยู่ที่ระดับ 1.00 ส่วนรูปเล่มและปก แข็งแรง ทนทาน มีค่าอยู่ที่ระดับ 0.67 และมีค่าดัชนีความสอดคล้องโดยรวม 0.93

ตารางที่ 2 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านลักษณะของหนังสือโดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ระดับ IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1. ด้านลักษณะของหนังสือ				
1.2 การจัดหน้าและภาพประกอบ				
1.2.1 การจัดวางภาพประกอบและตัวอักษร เหมาะสม	1	1	0	0.67
1.2.2 ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องดีขึ้น	1	1	0	0.67
1.2.3 ภาพประกอบส่งเสริมจินตนาการของ ผู้เรียน	1	1	0	0.67
1.2.4 ภาพประกอบทำให้เรื่องน่าสนใจ	1	1	0	0.67
1.2.5 ภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหาและวัย ของผู้เรียน	1	1	1	1.00
รวม				0.73

จากตารางที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นเกี่ยวกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง เมืองตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง ในด้านลักษณะหนังสือ การจัดหน้าและภาพประกอบ มีค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1.00 โดยด้านจัดภาพประกอบและตัวอักษรเหมาะสม ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องดีขึ้น ภาพประกอบส่งเสริมจินตนาการของผู้เรียน ภาพประกอบทำให้เรื่องน่าสนใจ มีค่าอยู่ที่ระดับ 0.67 ส่วนด้านภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของผู้เรียน มีค่าอยู่ที่ระดับ 1.00 และมีค่าดัชนีความสอดคล้องโดยรวม 0.73

ตารางที่ 3 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ระดับ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	IOC
2. ด้านเนื้อหา				
2.1 เนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลของจังหวัดพัทลุง	1	1	1	1.00
2.2 เนื้อหาส่งเสริมพัฒนาด้านสติปัญญา อารมณ์และสังคมของผู้เรียน	1	1	1	1.00
2.3 การดำเนินเรื่องชวนติดตาม น่าสนใจ	1	1	1	1.00
2.4 การอธิบายคำศัพท์ชัดเจน	1	1	1	1.00
2.5 การนำเสนอเนื้อหาเป็นลำดับขั้นตอน	1	1	1	1.00
2.6 วิธีการนำเสนอเนื้อหาน่าสนใจ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	1	1	1	1.00
2.7 ความยาวของเนื้อเรื่องมีความเหมาะสม	1	1	1	1.00
2.8 กิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา	1	1	1	1.00
รวม	1	1	1	1.00

จากตารางที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นเกี่ยวกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง เมืองตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง ด้านเนื้อหาให้ความรู้ เกี่ยวกับข้อมูลของจังหวัดพัทลุง เนื้อหาส่งเสริมพัฒนาด้านสติปัญญา อารมณ์และสังคมของผู้เรียน การดำเนินเรื่องชวนติดตาม น่าสนใจ การอธิบายคำศัพท์ชัดเจน การนำเสนอเนื้อหาเป็นลำดับขั้นตอน วิธีการนำเสนอเนื้อหาน่าสนใจ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ความยาวของเนื้อเรื่องมีความเหมาะสม กิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา มีค่าความสอดคล้อง 1.00 และมีดัชนีความสอดคล้องโดยรวม 1.00

ตารางที่ 4 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านการใช้ภาษา โดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ระดับ IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
3. ด้านการใช้ภาษา				
3.1 ชื่อเรื่องเหมาะสม น่าสนใจ	1	1	1	1.00
3.2 การใช้คำ สำนวนภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	1	1	1	1.00
3.3 การบรรยายเรื่องชัดเจนเข้าใจง่าย	1	1	1	1.00
3.4 การใช้คำ สำนวนภาษาเข้าใจง่าย	1	1	1	1.00
รวม	1	1	1	1.00

จากตารางที่ 4 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นเกี่ยวกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง เมืองตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง ในการใช้ภาษา ชื่อเรื่องเหมาะสม น่าสนใจ การใช้คำ สำนวนภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน การบรรยายเรื่องชัดเจนเข้าใจง่าย การใช้คำ สำนวนภาษาเข้าใจง่าย มีค่าความสอดคล้อง 1.00 และมีค่าดัชนีความสอดคล้องโดยรวม 1.00

ตารางที่ 5 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านคุณค่าของหนังสือ โดยผู้เชี่ยวชาญ

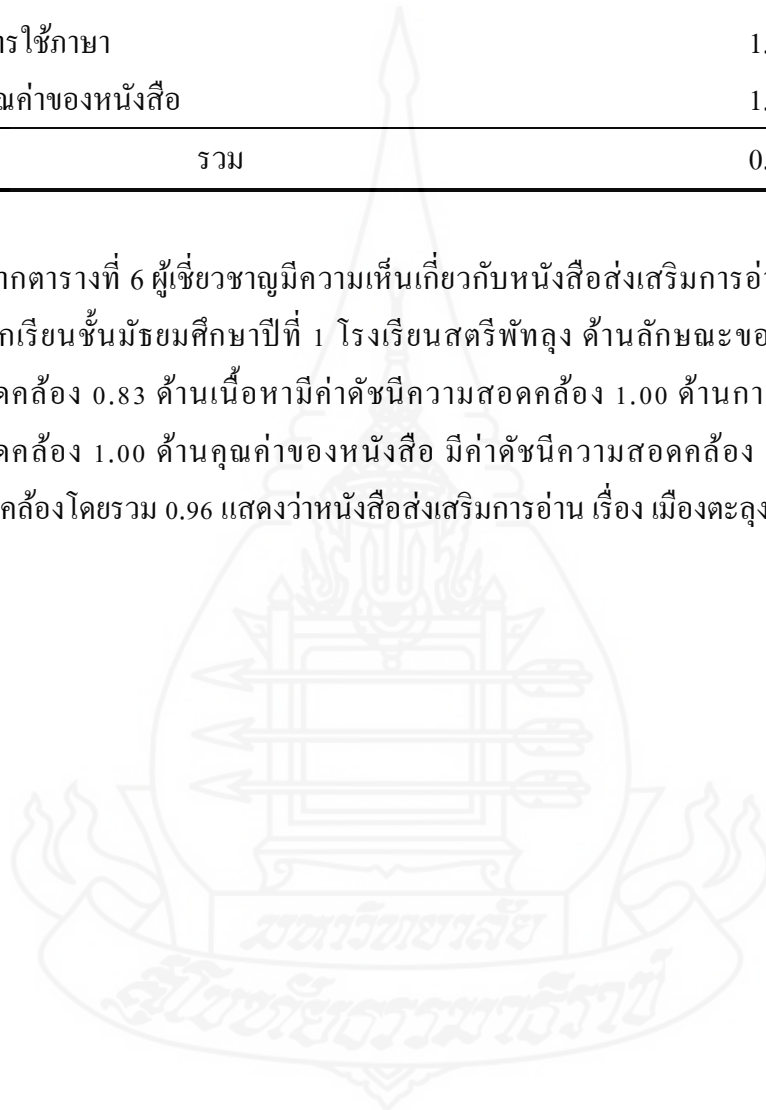
รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ระดับ IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
4. ด้านคุณค่าของหนังสือ				
4.1 หนังสือช่วยส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน	1	1	1	1.00
4.2 นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลเมืองพัทลุง	1	1	1	1.00
4.3 นักเรียนมีความรักและภาคภูมิใจท้องถิ่นของตน	1	1	1	1.00
4.4 หนังสือช่วยส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของ ผู้เรียน	1	1	1	1.00
4.5 หนังสือส่งเสริมและพัฒนาทักษะการอ่านจับ ใจความของนักเรียน	1	1	1	1.00
4.6 นักเรียนได้รับความเพลิดเพลินจากการอ่าน หนังสือ	1	1	1	1.00
รวม	1	1	1	1.00

จากตารางที่ 5 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นเกี่ยวกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง เมืองตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง ด้านคุณค่าของหนังสือ หนังสือช่วยส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับเอกลักษณ์เมืองพัทลุง นักเรียนมีความรักและภาคภูมิใจท้องถิ่นของตนเอง หนังสือช่วยส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน หนังสือส่งเสริมและพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 และมีค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยรวม 1.00

ตารางที่ 6 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือทุกด้าน โดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	ระดับ IOC
1. ด้านลักษณะของหนังสือ	0.83
2. ด้านเนื้อหา	1.00
3. ด้านการใช้ภาษา	1.00
4. ด้านคุณค่าของหนังสือ	1.00
รวม	0.96

จากตารางที่ 6 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นเกี่ยวกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง เมืองตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง ด้านลักษณะของหนังสือมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.83 ด้านเนื้อหา มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 ด้านการใช้ภาษา มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 ด้านคุณค่าของหนังสือ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 และมีค่าดัชนีความสอดคล้องโดยรวม 0.96 แสดงว่าหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง เมืองตะลุงมีความเหมาะสม

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางอำนวยการ เรื่องศรี
วัน เดือน ปีเกิด	26 พฤษภาคม 2503
สถานที่เกิด	อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช
ประวัติการศึกษา	ศ.ม. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2556
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนสตรีพัทลุง จังหวัดพัทลุง สำนักงานพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 12
ตำแหน่ง	ครูชำนาญการพิเศษ

